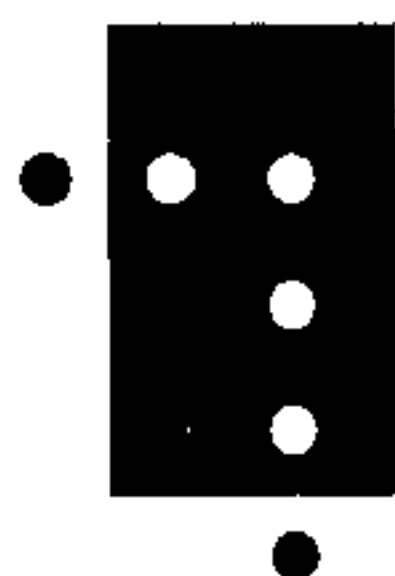

RE

Nas

Na

Na

Telephone: +47 75

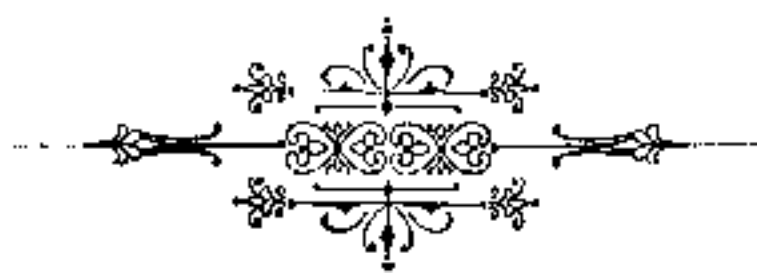
LØGTINGS- TIDINDI

1916

LAGTINGSTIDENDE

Den ordinære Samling

1916

Thorshavn

Trykt i A/S. »Fære Amtstidendes» Bogtrykkeri

1916—17

Lagtingets ordentlige Samling aabnedes den 29. Juli.

Lagtingets Medlemmer.

Amtmand *Svenning Rytter*.
Provst *Frederik Petersen* (R. & Dbmd.).

* * *

For Norderøernes Præstegæld:

Højskolelærer *Rasmus Rasmussen*,
Købmand *Joen Michael Matras*.

For Østerø Præstegæld:

Skolelærer *Joen Poulsen*,
Sysselmand *Andreas Samuelson*,
Fisker *Chr. Johs. Christiansen*,
Lærer *Simon Pauli vdr Konoy*.

For Nordstrøms Præstegæld:

Kongsbonde *Johan C. F. Dam*,
Kongsbonde *Thomas Hans Simon Egholm*.

For Sydstrøms Præstegæld:

Tømrer *Hans Andreas Djerhuus*,
Kongsbonde *Johannes Puhursson* (R.),
Typograf *Poul Sofus Niclasen*,
Sysselmand *Mads Andreas Winther*.

For Vaagø Præstegæld:

Købmand *Rasmus Niclasen*,
Handelsfuldmægtig *Joen Rasmussen*.

For Sandø Præstegæld:

Tømrer *Johan Henrik Poulsen*,
Pastor *Andreas Christian Evensen*.

For Suderø Præstegæld:

Cand. jur. *Edward Esbern Mortensen*,
Sysselmand *Oliver Johan Thomas Ludvig Effersøe* (R.),
Postekspeditor *Johan Andreas Nolsøe*,
Købmand *Joen Jacob Dahl*.

Til Sekretærer valgtes: *Poulsen* og *Winther*.

I. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes det fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Lovforslag om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne m. m.

Ved Sagens 1. Behandling den 1. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 2. s. M. valgtes: *Djurhuus, F. Rasmussen, Samuelson, R. Niclasen og Konoy.* Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forslag til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne har atter i Aar været forelagt undertegnede Udvalg. Det fremgaar af Tingets Forhandlinger om denne Sag i tidligere Aar, at man har skønnet, at det foreliggende Forslag er et godt Forhandlingsgrundlag, naar Talen er om at sammenarbejde og supplere de gældende Bestemmelser om Karantænevæsenet her paa Øerne. Naar Lagtinget desuagtet endnu ikke har fremmet Sagen, saa er Grunden den, at Gennemførelsen af en Lov som det foreliggende Forslag nødvendigvis stiller store Krav til Lagtingets Pengemidler og navnlig maa medføre Opførelsen af et nyt Epidemihus. Det er Udvalget bekendt, at der for Tiden i Budgetudvalget føres Forhandlinger om Opførelsen af et saadant Hus samtidig med Opførelsen af et nyt Amtshospital. Saalænge disse Forhandlinger ikke er førte til Ende, skønner Udvalget, at de Grunde, som tidligere har bestemt Lagtinget til at udsætte denne Sag, frendeles er til Stede, og det saa meget mere som en meget vigtig Side af Sagen, Spørgsmaalet om flere Klare-ringshavne, i Fjor er løst af Lagtinget og senere af Regeringen ordnet i Overensstemmelse med Tingets Indstilling.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 34.

Man mener derfor, at denne Sag bør udsættes, idet man bør afvente det Resultat, Budgetudvalget maatte komme til med Hensyn til Karantænehuset.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

II. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne tilligemed et Lovforslag, saalydende:

Forslag

til

Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.

1ste Afsnit.

§ 1.

Den stedlige Ledelse af de i denne Lov omhandlede Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paahviler Epidemikommissioner. Sundhedskommissionen eller, for saa vidt saadan ikke findes, Forstanderskabet er Epidemikommission. Den stedlige Politimyndighed (Landfoged, Sysselmand,

^{*)} Se Lagtingstidende for 1913, Side 34.

Sognefoged) og Kredslæger tiltræder Sundhedskommissionen, naar den virker som Epidemikommission, førstnævnte som dens Formand.

Hvor Omstændighederne ikke tillader, at Epidemikommissionen sammenkaldes til at tage Beslutning, kan fornøden Foranstaltning foreløbig træffes af Epidemilægen i Forbindelse med de stedlige Medlemmer af Epidemikommissionen, men Sagen skal da snarest forelægges Kommissionen.

Derhos er Byraad og Forstanderskaber forpligtede til enten selv eller ved Udvalg, hvortil Medlemmer tillige kan vælges indenfor Raadet, at bistaa Epidemikommissionerne og efter deres Anvisning at træffe de fornødne stedlige Foranstaltninger.

§ 2.

Overtilsynet med samtlige Epidemikommissioner paahviler Oversundhedskommissionen, der bestaar af Amtmanden som Formand, Amtslægen og 3 for 3 Aar af Lagtinget valgte Medlemmer.

§ 3.

Valgbare til Medlemmer af Kommissionerne og de i § 1, 4. Stk., nævnte kommunale Udvalg ere de, der ere valgbare til henholdsvis Lagting, Byraad eller Forstanderskab. De valgte ere forpligtede til at modtage de paa dem faldne Valg, medmindre de har fyldt det 60. Aar eller er forhindrede ved lovligt henholdsvis af Lagting, Byraad eller Forstanderskab for gyldigt anset Forhold.

§ 4.

Kommissionerne har at føre Protokol over deres Forhandlinger. De til Protokoller, Skrivematerialier, Porto og Budløn medgaaende Udgifter afholdes af det offentlige. De kan vedtage, at visse Foranstaltninger under nærmere fastsatte Betingelser kan sættes i Værk af Kommissionens enkelte Medlemmer.

Epidemikommissionerne kan vedtage, at deres Omraade deles i mindre Kredse, der fordeles mellem de valgte Medlemmer, saaledes at som Regel kun et af disse sammen med Formand og Kredslæge deltager i Beslutningerne. Saa-dan Deling kan dog ikke anvendes med Hensyn til de i § 17, 2. Stykke, omhandlede Foranstaltninger, ej heller med Hensyn til Foranstaltninger overfor tilsynsladende sunde Personer, der vides eller kan antages at være Spredere af Smitstof; se ogsaa § 22.

Samtlige Epidemikommissioner er forpligtede til, saa ofte det forlanges af Oversundhedskommissionen, at indgive Beretning til denne om Sundhedstilstanden i deres Virksomhedsomraade og de af dem trufne Foranstaltninger, samt iøvrigt til at følge de Anvisninger, som Oversundhedskommissionen meddeler dem.

De kan til Dækning af Udgifterne til de af dem i Medfør af denne Lov trufne Foranstaltninger forlange Forskud af den kommunale Kasse, der efter § 33 forskudsvis har at afholde Udgifterne, mod senere at aflægge behørigt Regnskab.

§ 5.

For saa vidt Justitsministeren skulde finde det ønskeligt, kan de Forretninger, der ifølge denne Lov paahviler Kredslægen, overdrages til anden Læge, der, for saa vidt Kredslægen ikke er til Stede, optræder som Epidemilæge.

Ved Epidemilæger forstås i denne Lov de Læger, der ere valgte Medlemmer af Epidemikommissionen for det paagældende Omraade, jfr. § 1, 2. Stykke, og § 10, 3. Stykke.

2det Afsnit.

§ 6.

Følgende Sygdomme skal altid være Genstand for offentlig Behandling, der iværksættes paa det Sted, hvor de konstateres, i Overensstemmelse med de i dette Afsnit indeholdte Bestemmelser: Pest, asiatisk Kolera, gul Feber, Blodgang, Plettyfus (exanthematisk Tyfus), Kopper og Spedalskhed samt Sygdomme, med Hensyn til hvilke Bestemmelserne i Lov om Foranstaltninger til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse til Færøerne m. m. af 8. Januar 1872 eller senere Lov er sat i Kraft ved Anordning af Justitsministeriet i Henhold til nævnte Lovs § 7 (jfr. Forslag til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne § 26, 2. Stykke). Ændringer heri kan ske ved kongelig Anordning. --- Andre smitsomme Sygdomme med Undtagelse af Tuberkulose og veneriske Sygdomme, for hvis Behandling de i de særlige Love om disse Sygdomme indeholdte Regler gælder, kan, naar de optræder paa en ondartet Maade eller med en større Udbredelse eller iøvrigt under Forhold, der kan give særlig Anledning dertil, af Oversundhedskommissionen erklæres for at være Genstand for offentlig Behandling. Saa snart Kredslægen skønner, at saadanne Forhold foreligger, paahviler det ham at gøre Indstilling til Formanden for Oversundhedskommissionen om, at offentlig Behandling iværksættes. Under særlige Forhold kan en anden Beslutning tages af Justitsministeren. Saa snart Kredslægen har gjort Indstilling om, at en Sygdom skal tages under offentlig Behandling, skal Epidemikommissionen i Tilfælde, hvor Sygdommen optræder under Forhold, der gøre øjeblikkelige Foranstaltninger fornødne til Forhindring af Smittens Udbredelse i videre Kredse, være berettiget til foreløbig at sætte de for den offentlige Behandling gældende Isolations- og Desinfektionsforanstaltninger i Kraft, indtil der foreligger Beslutning fra Oversundhedskommissionen. —

Efterfølgende Ændringer i Paragrafferne er efter Lov af 10. Maj 1915:

§ 7.

I § 7, 1. Stykke, 7. Linie, rettes »Sundhedsstyrelsens« til »Oversundhedskommissionens«.

§ 8.

I § 8, 1. Stykke, 3. Linie, rettes »Overepidemikommissionen« til »Oversundhedskommissionen«.

§ 9.

I § 9, 1. Stykke, 4. og 5. Linie, sættes »Politimyndighed« i Stedet for »Politimester«.

§ 10.

I § 10, 1. Stykke, 1. og 2. Linie, sættes »Oversundhedskommissionen« i Stedet for »Overepidemikommissionen, i København Epidemikommissionen med Justitsministerens Billigelse«.

§ 11.

Som § 11 i sin Helhed i førnævnte Lov.

§ 12.

I § 12, 1. Stykke, 4. og 5. Linie, sættes »Politiet (Landfogden, Syssemanden, Sognefogden)« i Stedet for »Politiet (Sognefogden)«.

Som § 13 i anførte Lov. § 13.

Som § 14 i anførte Lov. § 14.

Som § 15 i anførte Lov. § 15.

Som § 16 i anførte Lov. § 16.

Som § 17 i anførte Lov. § 17.

I § 18, 2. og 3. Linie, udgaar: »Jernbaner —, Sporvogne, Omnibusser, Diligencer«.

Som § 19 i anførte Lov. § 19.

Som § 20 i anførte Lov. § 20.

Som § 21 i anførte Lov. § 21.

I § 22, 1. Stykke, 1. og 2. Linie, sættes: »I de Kommuner, i hvilke Sygdommen optræder, kan den samlede Epidemikommission, i Nabokommunerne Oversundhedskommissionen« i Stedet for »I de Kommuner, i hvilke Sygdommen optræder, samt i Nabokommunerne kan den samlede Epidemikommission«.

I 2. Stykke, 1. Linie, ændres »kan Epidemikommissionen« til »kan henholdsvis Epidemikommissionen eller Oversundhedskommissionen«.

Som § 23 i anførte Lov. § 23.

3die Afsnit.

I § 24, 1. Stykke, 1. Linie, sættes »maanedlig« i Stedet for »ugentlig«, og i 1. og 2. Linie udgaar Ordene »i København Stadslægen«.

I Stedet for 2. Stykke sættes:

»Faar en Læge Tilfælde af tyfoid Feber, Paratyfus, Paradysenteri, eller en med disse beslægtet Sygdom, Difteri, Skarlagensfeber, Mæslinger, Kighoste, smitsom Hjernerygmarvsbetændelse eller akut Børnelamhed under Behandling paa et Tidspunkt, hvor disse Sygdomme ikke optræder mere udbredt indenfor hans Praksisomraade, skal han straks anmelde det for Embedslægen.«

Som § 25 i anførte Lov. § 25.

§ 26.

I § 26, 3. Linie, tilføjes efter Ordet »Skarlagensfeber«: »Mæslinger og Kighoste«.

§ 27.

I § 27, 1. Stykke, 5. og 6. Linie, ændres »I København bliver med Hensyn til Attesters Udstedelse Kommunelægerne at betragte som Epidemilæger, og for saa vidt enten i eller udenfor København« til »For saa vidt«.

I 2. Stykke, 2. Linie, udgaar Ordene »eller Kighoste eller Mæslinger«.

§ 28.

Som § 28 i anførte Lov.

4de Afsnit.

§ 29.

I § 29, 3. Stykke, 3. og 4. Linie, udgaar: »Personer, der fremtidig antages, skal gennemgaa en af Justitsministeren anerkendt Uddannelse«.

I 5. Stykke, 1. Linie, sættes »19. September 1912« i Stedet for »21. Marts 1901« og i 2. og 3. Linie sættes »19. September 1912« i Stedet for »16. Juli 1906«.

§ 30.

Som § 30 i anførte Lov.

§ 31.

I Stedet for 1., 2. og 3. Stykke i § 31, der udgaar, indsættes:

»For de Epidemilægen i Medfør af denne Lov paahvilende Forretninger tilkommer der ham, for saa vidt der ikke ved Overtagelsen af Behandlingen er truffet anden særlig Aftale med vedkommende Myndighed, Vederlag samt Befordringsgodtgørelse og Dagpenge efter de for Embedslæger i Lov om Embedslægevesenets Ordning paa Lærerne af . . . § . . . givne Regler. Foretages der paa samme Rejse flere Sygebesøg i Bygden, ydes der kun Afstandsbetaling og Dagpenge for det første Sygebesøg i Bygden; for hvert af de andre i samme Bygd foretagne Sygebesøg ydes kun 1 Kr. Foretages der paa Rejse til en Bygd Sygebesøg i andre Bygder, beregnes Betalingen for det første Sygebesøg i Bygderne efter Afstanden fra den nærmeste Bygd, hvor Epidemilægen har aflagt Sygebesøg.«

I 4. Stykke, næstsidste og sidste Linie, udgaar: »For en Konsultation i Lægens Hjem tilkommer der ham en Betaling af 1 Kr.«.

I Stedet for Stykkerne 7 og 8, der udgaar, indsættes:

»Amtmanden, Politiet, Landfoged, Syssemand, Sognefoged og de aflagting, Byraad eller Forstanderskaber valgte Medlemmer af Epidemi- og Oversundhedskommissioner har, naar de som Medlemmer af de nævnte Kommissioner foretager Rejser bort fra deres Bopæl, Ret til Befordringsgodtgørelse og Dagpenge efter de for Epidemilæger gældende Regler.«

§ 32.

I § 32, 2. Stykke, 3. og 4. Linie, udgaar: »i København til Magistraten og udenfor København til Overepidemikommissionen«. I Stedet for indsættes: »Oversundhedskommissionen«.

§ 33.

I § 33, 1. Stykke, 2. og 3. Linie, udgaar: »i København af Stadens Kasse, i Købstæderne af Kæmner- og Kommunekasserne paa Landet«, og i 6., 7. og 8. Linie: »i København af Stadens Kasse, paa Bornholm af den for Købstæder og Landdistrikter fælles Amtsfond og iøvrigt, for saa vidt angaar de i § 6, 1. Stk., omhandlede Sygdomme«, samt i 8., 9., 10. og 11. Linie: »i hver Amtsrådsreds samt af de i Kredsen værende Købstæder i Forhold til Folketallet, men for saa vidt angaar de i § 6, 2. Stykke, omhandlede Sygdomme i hvert Amtsråd af vedkommende Amtsrepartitionsfond og i hver Købstad af Kæmnerkassen«. I 12. og 13. Linie udgaar: »i Riget af 12. April 1911 § 30.«; i Stedet for indsættes: »paa Færøerne af . . . § 29.«.

2. Stykke udgaar.

§ 34.

I § 34, 1. Stykke, 3. Linie, ændres »kommunale« til »amtskommunale«.

§ 35.

I § 35, 2. Stykke, 3. og 4. Linie, ændres »i § 44, jfr. § 45, i Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891« til »i § 56, jfr. § 57, i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 10. April 1895«.

§ 36.

Som § 36 i anførte Lov.

§ 37.

Som § 37 i anførte Lov.

§ 38.

I Stedet for § 38, der udgaar, indsættes:

Denne Lov træder i Kraft den . . .

Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 29. Marts 1904, jfr. Lov om Forlængelse af denne Lov af 16. December 1910, 19. December 1911 og 6. December 1912, ophæves.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Remærkninger til Lovforslaget.

Ifølge Lov af 6. December 1912 skal Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne af 29. Marts 1904 forelægges Rigsdagen til Revision, naar ny Epidemilov for det øvrige Rige er vedtaget. Da Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse af 10. Maj 1915 nu foreligger, forelægges nærværende Lovforslag.

Medens Epidemiloven for Færøerne af 29. Marts 1904 paa mange Punkter var forskellig fra den i det øvrige Rige gældende Epidemilov af 31. Marts 1900, har man ment ved denne Revision af Loven at bringe den i nøjere Overensstemmelse med Epidemiloven af 10. Maj 1915, hvilket begrundes ved, at Forholdene paa Færøerne som Følge af de forbedrede Kommunikationsforhold (særlig Telefon- og Telegrafforbindelser), det større Antal Læger (8 i 1915 mod 5 i 1904) og Udviklingen i det hele taget tillader, at Øerne høster Udbytte af den mere udarbejdede Lov. Hertil kommer, at Forslag til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne og Forslag til Lov om Embedslægevæsenets Ordning paa Færøerne, der samtidig forelægges, ligeledes er i saa nøje Overensstemmelse som mulig med tilsvarende for det øvrige Rige gældende Love og tillige paa flere Punkter i Forbindelse med nærværende Lovforslag.

Medens man iøvrigt henviser til Bemærkninger til Forslaget til Lov af 10. Maj 1915, skal her kun berøres de Punkter i sidstnævnte Lov, som man har ment burde ændres efter færøske Forhold.

Til § 1.

Der fordres kun Sundhedskommission i Thorshavn, medens det iøvrigt er Forstanderskaberne, der ere Sundhedskommissioner. Da det formentlig vilde være upraktisk kun at have én Epidemikommission i hvert Sysse, hvilket nærmest vilde dække Jurisdiktionsinddelingen i det øvrige Rige, har man ment at lade Forstanderskabsinddelingen være det afgørende.

Det kan vel til Tider være vanskeligt at faa det samlede Forstanderskab (Epidemikommissionen) i Tale, men det vilde være ulige vanskeligere, saafremt der kun var én Epidemikommission i Syslet, at faa denne til at virke overfor isolerede Øer og Bygder, hvor maaske intet Medlem af Kommissionen fandtes, og under alle Omstændigheder vilde det her altid være nødvendigt at gøre Brug af Paragraffens Stykke 4, saa at man lige saa godt straks kan holde sig til den lokale Styrelse.

I Stykke 3 er der foreslaaet, at foreløbige Foranstaltninger kan træffes af Epidemilægen i Forbindelse med de stedlige Medlemmer af Epidemikommissionen. Naar Epidemilægen paa Besøg paa afsides liggende Steder uden Telefonforbindelse møder Forhold, der nødvendiggør hurtigere Indgriben, vilde det være urimeligt, om han først skulde sætte sig i Forbindelse med Kommissionens Formand.

Til § 2.

Det er foreslaaet at bibeholde Benævnelsen: »Oversundhedskommission«, som anvendes i forskellige Regulativer (om Desinfektion, om Behandling af Lig) og Love (Karantæne-).

Til § 5.

Det er i § 2 i Lov om Embedslægevæsenets Ordning paa Færøerne bestemt, at andre Læger end Kredslæge kunne ansættes som Epidemilæge for et begrænset Omraade. Imidlertid bør Kredslægen stadig være berettiget til at fungere, naar han finder det nødvendigt, og det bør derfor ved Udnævnelsen af Epidemilæger udtrykkelig pointeres, at han i Epidemikommissionens Møder kun fungerer, naar Kredslægen ikke er til Stede.

Til § 7.

Det vilde formentlig være for omständeligt at skulle indhente »Sundhedsstyrelsen's Billigelse.

Til § 22.

Da man ikke altid kan vente, at Epidemikommissionen i Nabokommuner vil optræde, er det foreslaaet, at Oversundhedskommissionen kan træffe Beslutning i disses Sted.

Til § 24.

Stykke 1. Paa Færøerne indsendes kun Maanedslister, hvorfor det ogsaa i *Stykke 2* er foreslaaet, at Mæslinger og Kighoste, som ikke optræde endemisk paa Færøerne, medregnes blandt de Sygdomme, som straks skal anmeldes, naar de iøvrigt ikke vides at optræde indenfor en Læges Praksisomraade.

Til § 29.

Stykke 3. Det kan ikke ventes, at der paa Færøerne kan skaffes Personale, der ønsker at uddannes som Desinfektorer. Man maa fremdeles nøjes med, at Epidemilægen giver de fornødne Instruktioner.

Til § 31.

Paragraffen er ændret under Hensyntagen til de særlige færøske Kommunikationsforhold, de to sidste Stykker tillige under Hensyn til andre særlige færøske Forhold. — Vederlaget til Lægerne er foreslaaet fastsat i Overensstemmelse med Lov om Embedslægevesenets Ordning paa Færøerne, der forudsættes at træde i Kraft senest samtidigt med nærværende Lov, jfr. det af Lagtinget i sidste Samling udtalte.

Til §§ 32—38.

De Ændringer, der er foretagne i §§ 32—34 er en umiddelbar Følge af, at Loven kun gælder paa Færøerne; de særlige Regler om, hvorledes der forholdes i København, paa Bornholm, Christiansø eller i Købstæderne, udgaar derfor; for saa vidt Thorshavn angaar, er denne med Hensyn til Epidemiudgifterne ligestillet med de andre færøske Kommuner.

I § 33, 1. Stykke, sidste Punktum, henvises til det Lagtinget forelagte Forslag til en ny Karantænelov (§ 29).

I § 35 er der i Stedet for §§ 44 og 45 i den danske Fattiglov af 9. April 1891 sat de tilsvarende Bestemmelser i den færøske Fattiglov.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til Karantæneudvalget. Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Sagen om Revision af Epidemilovgivningen.

Sagen behandledes i Lagtinget i Fjor. Forhandlingerne resulterede i, at man udtalte, at Revisionen burde udsættes indtil Lov om Embedslægevesenet paa Færøerne er traadt i Kraft eller der er taget endelig Stilling til den.

Da hverken det ene eller andet er sket, saa vidt Udvalget har kunnet bringe i Erfaring, finder man, at Sagen af den anførte Grund bør udsættes til næste Aar.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 9. *September* sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

*

III. Lov om Bogføring m. v.^{*)}

Ved Lagtingats Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag angaaende eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Bogføring m. v. af 10. Maj 1912 tilligemed en *Skrivelse fra Amtet af 22. Juni 1916 med 1 Bilag*, saalydende:

I Samlingen 1915 vedtog Lagtinget at udsætte Sagen om Lov om Bogføring indtil i Aar og at anmode Amtmanden om at indhente en fornyet Erklæring fra Købmandsforeningen.

Under Hensyn hertil tilskrev Amtet under 18. Septbr. f. A. Købmandsforeningen og har som Svar modtaget den vedlagte Skrivelse af 31. f. M.

Sagens ældre Bilag vedlægges.

*

*

*

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 15.

Thorshavn, den 31. Maj 1916.

Til

Færø Amt.

Thorshavn.

I Besvarelse af det høje Amts Skrivelse af 18. September f. A., hvori Amtet under Fremsendelse af paagældende Lagtingsudvalgs Betænkning vedr. Lovforslaget om Bogføring anmoder om fornyet Erklæring fra Købmandsforeningens Bestyrelse, skal Bestyrelsen efter foretagen Overvejelse ved Udvalgsbetænkningens Tilbagesendelse tillade sig at gøre følgende Bemærkninger:

Man har haft sin Opmærksomhed henvendt paa, at de Smaahandlende omkring i Bygderne ikke kan antages at have stor Øvelse i Bogføring, og at man heller ikke kan vente, at der paa disse Omraader i Fremtiden vil opstaa øvede Bogførere. Disse Mænds Arbejde er hovedsagelig af en anden Art med Indhandling, Flækning og Saltning af Fisk, dens Tilberedning til Klipfisk, Indhandling af andre færøske Produkter, Udsalg af Varer oftest i meget smaa og tidsspillende Partier, Varetransport, Landbrugsarbejde m. v., og de vil aldrig kunne opnaa en Øvelse i Bogføring, der betinger dens hurtige og derfor billige Udførelse. Stiller man store Krav til dem i den Henseende, vil man let kunne ruinere dem, thi hvis de selv skal gøre Arbejdet, vil det gøre et uforholdsmæssigt Skaar i deres egentlige Erhvervsvirksomhed, og hvis de skal bruge kvalificeret Medhjælp dertil, Medhjælp, der ikke skaffer dem Straf og andet Ansvar paa Halsen, vil det blive dem saa dyrt, at de umuligt kan betale det af deres smaa Indkomster. Saadanne Betragtninger bragte i sin Tid Bestyrelsen til at foreslaa en Sondring i Henseende til Bogføringspligten mellem større og mindre Handlende. Naar man dog ikke foreslog at udstrække Lempelserne i Bogføringspligten længere end til Filialforretningerne, skyldes det et modstridende Hensyn, nemlig Hensynet til den færøske Forretningsverdens Kredit overfor Forretningsforbindelser udenfor Øerne.

Hvis man imidlertid med Lagtingsudvalget vil have ensartede Regler for alle Forretningsdrivende, synes Hensynet til de smaa Forretninger at fordre, at man er ret lempelig i sine Krav med Hensyn til Bogføringspligten. Hvorledes Hensynet til Kreditten skal forsones hermed, vil Lovgivningsmagten forhaabentlig vide at finde en god Løsning for.

Idet man gaar over til nogle spredte Bemærkninger, skal man først udtale, at det maaske vil være praktisk som Betingelse for Løsning af Antagelsesbrev paa Handel at kræve Bevis for Duelighed til at føre de paabudte Handelsbøger. Dette vilde være lettest gennemførligt, hvis man havde en autoriseret Handelsskole, men man kan maaske under de nuværende Forhold hjælpe sig med at kræve en Slags Lærebrev fra en kvalificeret Handlende.

Hvad angaar Lovforslagets § 2, 2. Stykke, kan man ikke se Nødvendigheden af at denne Bestemmelse udgaar, selv om man i øvrigt har ensartede Regler for alle Forretninger.

Med Hensyn til § 2, 3. Stykke, tillader man sig at henvise til de foran gjorte almindelige Bemærkninger, men man kan ikke se, at Afskrivningen paa Værdier bør rette sig efter, hvorledes Forretningens Status i øvrigt er. Det vilde vist være farligt at komme ind paa.

Man kan tiltræde Udvalgets Bemærkninger til Lovforslagets § 3, 1. Stk.

Det vil maaske være rigtigt med Udvalget at indskrænke de i Lovforslagets § 5 omhandlede Krav, men det vil ikke være ufarligt at gaa saa vidt som af Udvalget foreslaaet. Man kunde ved en saadan Lovbestemmelse komme til at skabe en daarlig Sædvane.

Der ses ikke at være Anledning til at lade Bestemmelsen i Lovforslagets § 8, 1. Punktum, udgaa.

Lovens Ikrafttræden maa vistnok skydes et godt Stykke ud i Fremtiden — des længere, jo større Krav man stiller.

Med Ærbødighed

I Bestyrelsen for Færøernes Købmandsforening

Jens Rasmussen.

Jens Olsen.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 3. s. M. valgtes: *Dam, Matras, J. Poulsen, Winther og R. Niclasen.* Den 20. September afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat i Sagen angaaende »Forslag til Lov for Færøerne om Bogføring m. m.», hvilken Sag har foreligget til Behandling i Lagtingssamlingerne siden 1912. Se herom Lagtingstidenden for 1912 S. 43 og 44, for 1913 S. 2—4 og Bilag 4, for 1914 S. 2, for 1915 S. 15—19.

Idet man tillader sig at henvise til den i 1915 afgivne Betænkning og vedlagte Skrivelse af 31. Maj d. A. fra Færøernes Købmandsforening, tillader Udvalget sig at foreslaa det af Amtet i 1913 udarbejdede Lovforslag (vedhæftet Lagtingstidenden for nævnte Aar som Bilag 4) til Vedtagelse med følgende Ændringer:

De her nævnte Forretninger drives for Tiden i saa ringe Omfang, at det formentlig vil være for haardt at paalægge Bogføringspligt.

Jfr. Betænkningen fra 1915.

I smaa Forretninger kan en enkelt Dags Salg være ganske ubetydeligt.

Jfr. Betænkningen fra 1915.

Foreslaaet, fordi det for Forretningsfolk udenfor Thorshavn i visse Tilfælde kan være nemmere at faa Autorisationen udført af Landfogden end af Sysselmanden.

§ 1.

- a. 1. Sens 1. Stykke udgaar: i 3. Linie »Beværtning«, i 3. og 4. Linie: »Entrepreneurvirksomhed, Virksomhed med Befordring af Personer, Gods eller Meddelelser«.
- b. Sens 3. Stykke udgaar.

§ 2.

- a. 1. Stk., 6. Linie, ændres »en Dags« til »en eller flere Dages Salg«.
- b. 3. Stk. udgaar.

§ 3.

1. Stk. affattes saaledes:
»Enhver i Statusbogen eller Hovedbogen indført Statusopgørelse skal underskrives af Forretningens Bestyrer eller, hvor der er flere Bestyrere, da af dem alle.«

§ 4.

2. Punktum affattes saaledes:
»Autorisationerne meddeles af Landfogden og kan udenfor Thorshavn meddeles af vedkommende Sysselmand.«

Jfr. Betænkningen fra 1915. Dog har man foreslaaet, at de Bibøger og Bilag, hvortil de autoriserede Bøger maatte henvise, ogsaa skulle opbevares.

§ 5.

Paragraffen affattes saaledes:

»Det paahviler enhver, der efter denne Lov er bogføringspligtig, at opbevare alle de i Forretningen eller Virksomheden førte Bøger, som er paabudt i Loven, samt de Bibøger og Bilag, hvortil disse henviser, i saa langt et Tidsrum, at mulige Krav, der kunne rejses af eller rettes mod den bogføringspligtige i Anledning af vedkommende Forretningsforhold, kunne være foreældede efter Lov Nr. 274 om Foreældelse af visse Fordringer af 22. December 1908.«

Jfr. Betænkningen fra 1915.

§ 6.

»2 Aar« i Slutningen ændres til »3 Aar«.

Jfr. Betænkningen fra 1915.

§ 8.

1. Stk.: 1. Punktum udgaar.
2. Stk.: »2 til 200 Kr.« ændres til »3 til 50 Kr.«.
3. Stk.: »5 til 500 Kr.« ændres til »5 til 100 Kr.«.

§ 9.

»1. Januar 1916« ændres til »1. Januar 1921«.

Den 21. September fremlagdes følgende *Forslag til Beslutning fra Udvalget*:

Amtmanden anmodes om til næste Samling at udarbejde et Lovforslag paa Grundlag af Forslaget fra 1913 med de nu foreslaaede Ændringer.

Ved Sagens 2. Behandling den 22. September sattes Forslaget til Beslutning under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

IV. Ændring i Loven om Beskatning af Handelsrejsende.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag om Ændring i Loven om Beskatning af Handelsrejsende.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*. Den 11. September afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en fra tidligere Samlinger udsat Sag angaaende Ændring i Loven om Beskatning af Handelsrejsende. (Se Lagtingstidende for 1914, Side 30, og 1915, Side 51—52).

Udvalget skal tillade sig at bemærke, at selv om Nr. 13 af 24. Januar 1913 er kommet til at virke lidt anderledes end man oprindelig havde tænkt sig, er der formentlig ikke Grund til allerede nu at foreslaa den forandret. Man skal iøvrigt tillade sig at bemærke, at et Lovforslag, Andrageren har henvist til som vedtaget i Folketinget den 18. Marts 1914, ikke ses at være vedtaget i Landstinget.

Udvalget tillader sig at foreslaa til Vedtagelse:

Sagen udsættes indtil videre.

Ved Sagens 2. Behandling den 13. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 51.

V. Sagen angaaende Fiskeriet med søgaaende Fartøjer.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag angaaende Fiskeriet med søgaaende Fartøjer.

Ved Sagens 1. Behandling den 8. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget i Sagen angaaende Søneringsloven*. Den 18. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist et Andragende af 8. Juni 1914 fra Færøernes Rederiforening om forskellige Lempelser, for saa vidt angaar de Skibe, der anvendes til Fiskeri. Andragendet gaar ud paa, at Fiskerskibe fritages for Tonsafgift 5 Øre pr. Ton, at de faar Adgang til lettere end nu at blive opmaalte efter den fuldstændige Maalingsmetode, samt at der, for saa vidt nødvendigt gøres, udvirkes Dispensation med Hensyn til Indretning af Folkerum m. m., dog under fornøden Hensyntagen til Besætningens berettigede Krav.

Udvalget gaar ud fra, at Tonsafgiften kun afkræves Fiskerskibe de forholdsvis faa Ture, disse fare i Fragtfart, og at de Embeds- og Bestillingsmænd, som ifølge Lovgivningen har med Skibsmaaling at gøre, vil stille sig yderst imødekommende, naar der fremsættes Ønske fra Rederierne om at faa deres Fiskerskibe opmaalte efter Regel I, selv om den midlertidige Maalingsmetode i Forvejen er anvendt. — Man er enig med Rederiforeningen om, at en fuldstændig Maaling ikke vilde faa større Betydning, for saa vidt der ikke kan faas Fra- drag for Brønd og Folkerum, hvorfor man kan anbefale, at der, om fornødent, gives Dispensation i det Omfang, som er foreneligt med Besætningens Interesser.

Forslag.

Lagtinget fremsender med sin Anbefaling det foreliggende Andragende til Amtets velvillige Foranstaltning.

Ved Sagens 2. Behandling den 20. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

^{*)} Se La ringsalderne for 1915, Side 210.

VI. Beskyttelse af Fiskeyngel.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag angaaende internationale Regler vedrørende Beskyttelse af Fiskeyngel.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 8. *August* vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til *Udvalget i Sagen angaaende Søneringsloven*. Den 18. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist den fra i Fjor udsatte Sag om international Beskyttelse af Fiskeyngel.

Sagen er rejst af Bestyrelsen for Færøernes Roderiforening. Lagtinget har i Fjor tiltraadt den i Roderiforeningens Andragende indholdte Tanke, men man har udtalt, at da Verdenskrigen maa siges at have afbrudt alt internationalt Samarbejde paa et saa fredeligt Omraade som det i Sagen omhandlede, vilde det være hensigtsløst for nærværende Tid at fremsende Spørgsmaalet til Regeringen til videre Foranstaltning.

Da de Grunde, der anførtes for Sagens Udsættelse i Fjor, endnu er til Stede, maa man foreslaa Sagen udsat til næste Aar.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 20. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 151.

VII. Opførelse af Skolestuer.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag om Opførelse af Skolestuer i Bygderne Hellerne og Fundingsbotn.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Kirkekassendvalget*.

Den 21. August afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en i forrige Lagtingssamling udsat Sag vedrørende Tilskud af Statskassen til Opførelse af to Skolestuer, den ene i Fundingsbotn i Andefjord Sogn, den anden i Bygden Hellerne i Fuglefjord Sogn.

Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune, der ved Sagens Udsættelse af Lagtinget blev anmodet om at oplyse, om det vilde tilpligte henholdsvis Andefjord Sogn og Fuglefjord Sogn til med sædvanligt Tilskud af Statskassen at bekoste Opførelse og forsvarlig Vedligeholdelse af de omhandlede Skolestuer, har nu ved Skrivelse af 4. f. M. anmodet om, at Opførelsen af disse Skolestuer, særlig under Hensyn til den ved Verdenskrigen forårsagede betydelige Prisstigning paa alt Bygningsmateriel, maa blive udsat, indtil disse Forhold bedre sig.

Da Børnecantallet i de nævnte Bygder — særlig da i Fundingsbotn — ikke er særlig stort, mener Udvalget at kunne tilraade, at Forstanderskabets Ønske imødekommes, og man skal derfor foreslaa Lagtinget at vedtage:

Sagen stilles i Bero indtil videre.

Ved Sagens 2. Behandling den 23. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 44.

VIII. Sagen ang. Oprettelse af en Planteavlsforsøgsstation og Landbrugs- og Husholdningsskole paa Færøerne.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag om Oprettelse af en Planteavlsforsøgsstation og Landbrugs- og Husholdningsskole paa Færøerne.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Dam at henvise den til *Udvalget i Sagen ang. Forslag til Lov om Udskeftning*. Den 22. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg har behandlet Sagen om Landbrugsskole paa Færøerne. Udvalget er enigt om at udtale, at det er af største Betydning for det færøske Landbrug, at der her paa Øerne etableres en Landboskole, og at der til Skolen knyttes et Forsøgsbrug. Man skal i saa Henseende tillade sig at fremsætte følgende Bemærkninger:

Den i Henhold til Lov 13. Marts 1908 nedsatte Landbokommissionen har anbefalet, at der etableres en Landboskole paa Færøerne. Det af Kommissionen i saa Henseende udarbejdede Forslag, der findes i Kommissionens Forslag og Betænkninger Side 297 o. ff., er bygget paa den Tanke, at Landboskolen skal anlægges som en privat Landbrugs- og Husholdningsskole med offentligt Tilskud, men Kommissionen udtaler, at den dog ikke derved ønsker at fastslaa som sin Mening, at en fuldt ud offentlig Skole er mindre ønskelig. Tværtimod. Men da der til Erhvervelse af en passende Ejendom, Bygningers Opførelse, Indkøb af Redskaber og Kreaturer samt Lønning af Lærerpersonele vil medgaa et saare stort Beløb, ligesom de særlige Udgifter til en saadan Skole vil blive betydelige, har Kommissionen ment, at Landbrugsskolesagen lettere lod sig gennemføre bygget paa det mindre bekostelige private Grundlag.

Udvalget er enigt med Landbokommissionen i, at en fuldt ud offentlig Skole, etableret paa en færøsk Gaard, der fuldstændig stilles til Skolens og Forsøgsbrugets Disposition, er mere ønskelig end en Skole, der maa leje sig ind hos en Privatmand paa en privat Gaard. Imidlertid erkendes det, at den af Landbokommissionen foreslaaede Vej er mindre bekostelig. Udvalget formener dog, at Fordelene ved en Skole, der staar ganske uafhængig af privat Brug, er saa store, at Udgifterne der maa komme i anden Række, naar det drejer sig om at iværksætte en Ordning, der er af saa indgribende Betydning for det færøske Landbrug. Man mener derfor, at Arbejdet for at faa en Landbrugs- og Husholdningsskole etableret heroppe maa gaa ud paa at faa til Disposition en Gaard

*) Se Lagtingstidende for 1913, Side 94.

her paa Øerne eller et saa stort Brug, at der paa samme Maade etableres en Skole som ommeldt med dertil knyttet Forsøgsbrug.

De fleste af Udvalgets Medlemmer og enkelte andre Lagtingsmænd have under Lagtingssamlingen med denne Sags Løsning for Øje foretaget en Rejse til Kollefjord og der set paa Præste- og Anneksgaarden Kjøl næs, der formentes at være egnet til Forsøgsbrug, og hvorpaa der formentlig vil kunne oprettes en Landboskole. Forinden havde man haft Konference med Amtmanden og Provsten om, hvorvidt det var sandsynligt, at denne Gaard under en eller anden Form kunde erhverves til Landbrugsskole og Forsøgsbrug. Disse Embedsmænd udtalte til Udvalget, at man ikke kunde tænke sig andet end, at Erhvervelsen af Gaarden vilde kunne opnaas, hvis Spørgsmaalet om en Landboskole og Forsøgsbrug kom til at bero derpaa.

Undersøgelsen paa den paagældende Gaard maa nærmest siges at have givet det Resultat, at Udvalget finder, at Gaarden har Betingelser for at kunne bruges i omhandlede Øjemed.

Det forudsættes, at Sognepræsten paa Nordstrømø ikke vil stille sig uvillig med Hensyn til Gaardens Overdragelse, for saa vidt det vedrører ham, ligesom man endvidere haaber, at der eventuelt vil kunne opnaas en Overenskomst med Gaardens gamle Opsidder. Det er Udvalgets Hensigt at foreslaa nedsat et Udvalg, som mellem Lagtingssamlingerne bl. a. kan føre Forhandlinger med Præst og Opsidder.

Der foreligger fra Kongsbønderne paa Selletræ Tilbud om uden Godtgørelse at overdrage til en Landboskole med Forsøgsbrug et Stykke af Selletræ-fæsterne. Dette Tilbud er først fremkommet efter Rejsen til Kollefjord saa sent paa Lagtingssamlingen, at man ikke har kunnet undersøge Sagen nærmere eller føre Forhandlinger med de paagældende Kongsbønder, men saadan Forhandling m. m. vil eventuelt kunne føres af det Udvalg, som det er Hensigten at foreslaa nedsat.

Forinden der kan blive Spørgsmaal om at indgaa til Regeringen med Andragende om, at Statskassen vil bekoste de med denne meget betydelige Sag forbundne Udgifter, vil det være nødvendigt at tilvejebringe Sikkerhed for, at man kan faa overdraget den Gaard, man har for Øje, eventuelt det tilbudte Areal i Selletræ. Derefter maa der udarbejdes Plan og Overslag over de nødvendige Bygninger m. m. Disse Forhandlinger og Arbejder forudsættes tilendebragte inden næste Aars Lagting.

Man stiller derfor følgende

Forslag.

1. Der vælges et staaende Udvalg paa 5 Medlemmer til sammen med Amtmanden at føre Forhandlinger med rette vedkommende om, hvorvidt og i bekræftende Fald paa hvilke Vilkaar Gaarden Kjøl næs i Kollefjord kan erhverves til Brug for en Landbo- og Husholdningsskole med dertil knyttet Forsøgsvirksomhed.

Samtidig overvejes ogsaa det fra Kongsbønderne paa Selletræ og eventuelt andre fremkomne Tilbud, ligesom Forhandlinger med vedkommende eventuelt vil føres af Udvalget.

2. Udvalget udarbejder eller lader udarbejde Plan og Overslag over Bygninger m. m. til den under i ommeldte Virksomhed. De med Plan og Overslag forbundne Udgifter indtil 200 Kr. afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* s. D. sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

S. D. valgtes uden Afstemning til Medlemmer af et staaende Udvalg i Sagen: *Djurhuus, J. Poulsen, Samuelsen, Patursson og Egholm.*

IX. Sagen ang. Stillingen som Landbrugs-konsulent paa Færøerne.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag om Ansættelse af en ny Landbrugskonsulent for Færøerne.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 2. *August* vedtoges det efter Forslag af Dam at henvise den til Udvalget i Sagen ang. *Forslag til Lov om Udskiftning*. Den 21. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Patursson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Sagen om Ansættelse af en ny Landbrugskonsulent for Færøerne.

Sagen har været behandlet i et Udvalg i Lagtinget i Fjor, der har fremlagt Betænkning og Forslag.

Nærværende Udvalg har atter i Aar overvejet Spørgsmaalet og er blevet enigt om at udtale følgende:

Man ønsker Landbrugskonsulentposten opretholdt, men vil foreslaa en ny Instruks, saaledes som det fremgaar af hoslagte Bilag.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser i den foreslaaede Instruks bemærkes:

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 94.

Til § 1.

Paa Grund af, at Overvejelserne angaaende de for Tiden paatænkte offentlige Foranstaltninger til Landbrugets Fremme endnu ikke ere tilendebragte, har Udvalget anset det nødvendigt, at der til enhver Tid gives Adgang til at foretage Ændringer i denne Instruks.

Til §§ 2 og 3.

Det vil formentlig være formaalstjenligt, at Lagtinget har direkte Adgang til at holde sig à jour med Konsulentvirksomheden, bl. a. under Hensyn til Udgivelse af Konsulentens Beretninger, og til Bedømmelse af eventuelle af ham afgivne Forslag angaaende offentlige Bevillinger til Landbrugets Fremme.

Til § 5.

Det vil af Paragraffen fremgaa, at Konsulentens Arbejdsfelt vil blive meget omfattende. Men da det maa indrømmes, at Befolkningen bør have Adgang til at søge Raad og Vejledning i alle de under Paragraffen nævnte Landbrugsgrene, har man fundet det nødvendigt at bestemme Virksomhedsområdet i Henhold hertil. Paa den anden Side er man indforstaaet med, at Arbejdet, efterhvert som Udviklingen skrider frem, kan blive for byrdefuldt og for forskelligartet til, at dette tilfredsstillende kan udføres af én Person. I saa Henseende henvises til § 1, hvorefter Forandringer eller Deling af Virksomheden kan finde Sted.

Til § 7.

Man har foreslaaet, at Konsulentens Bistand ydes gratis. Dette er sket under Hensyn til hidtil fulgt Praksis, idet, saavidt vides, den forrige Konsulent yderst sjælden tog Betaling for ydet Assistance.

Til Tillægsbestemmelsen.

Udvalget har under sine Møder behandlet Sagen om Konsulentbestillingen sammen med Sagerne om Oprettelse af en Landbrugs- og Husholdningsskole og Anlæg af en Forsøgsstation. Herunder har det været overvejet, om Landbrugskonsulentposten kunde forenes med den ene eller begge af de her nævnte Institutioner, for saa vidt disse blive oprettede. — Da det maa antages, at den egentlige Konsulentvirksomhed, selv under Hensyn til Bestemmelserne i § 5, ikke vil komme til i den nærmeste Fremtid fuldt ud at optage Konsulentens Tid, og da Udvalget har anset det for heldigt, at Konsulenten staar i saa nøje Forbindelse som muligt med Landbrugets praktiske Udførelse, har man fundet paa sin Plads at betinge, at Konsulenten kan tilpligtes at medvirke ved de eventuelle senere oprettede Virksomheder.

Med Hensyn til Konsulentens Lønningsforhold foreslaas det at sætte denne til et Beløb af 1700 Kr. aarlig, hvortil vil komme et Beløb paa 600 Kr. aarlig til Rejsudgifter og Kontorhold (herunder Telefonabonnement). Den forrige Landbrugskonsulents Løn blev for c. 30 Aar siden ansat til 1000 Kr. + 500 Kr. til Rejsudgifter. Under Hensyn til nærværende Tids Forhold og under Hensyn til, at Konsulentens Bistand ifølge Instruksen skal være gratis, vil den foreslaaede Løn formentlig anses at være passende.

Angaaende de Kvalifikationer, Landbrugskonsulenten ved sin Ansættelse bør være i Besiddelse af, formener Udvalget, at det særlig bør tages i Betragtning, at vedkommende, foruden at fremlægge Beviser for at være i Besiddelse af gode agronomiske teoretiske Kundskaber og praktisk Færdighed i Landbru-

gets forskellige Grene, tillige maa være i Besiddelse af et saavidt muligt grundigt Kendskab til det specielle færøske Landbrug, saavel i Enkelthederne som i Almindelighed.

Forslag.

1. Lagtinget anbefaler, at der af Regeringen ansættes en Landbrugskonsulent paa Færøerne med en Løn af 1700 Kr. aarlig.
2. Der tillægges Landbrugskonsulenten et Beløb paa 600 Kr. til Bestridelse af Udgifterne med Tjenestorejser og til Kontorhold m. v.
3. Lagtinget andrager om, at der af Statskassen tilvejebringes den nødvendige Bevilling til det under 1 og 2 omhandlede Formaal.
4. Lagtinget anbefaler, at hoslagte Forslag til Instruks for Landbrugskonsulenten approberes af Ministeriet.

* * *

Instruks

for

Landbrugskonsulenten paa Færøerne.

§ 1.

Landbrugskonsulenten har at tage Bolig paa det Sted, som Justitsministeriet bestemmer. Han maa ikke uden Amtmandens Tilladelse rejse udenfor Færøerne.

Han vil have at finde sig i Forandringer eller Deling af Konsulentvirksomheden, saavel som i senere Ændringer i denne Instruks, for saa vidt angaar Udøvelsen af hans Virksomhed i Almindelighed.

§ 2.

Ved Udførelsen af Konsulentvirksomheden vil han have at rette sig efter de Forskrifter, der, efter at Lagtinget er hørt, ville blive givne ham af Justitsministeriet. Han vil inden hvert Aars 1. Juni til Lagtinget have at indsende sine Beretninger og andre skriftlige Henvendelser. Justitsministeriet saavel som Amtet kan til enhver Tid, naar dertil maatte findes Anledning, sætte sig i direkte Forbindelse med Landbrugskonsulenten.

§ 3.

Han har at bistaa med Undersøgelser, Oplysninger og Erklæringer angaaende de offentlige Sager, som forelægges ham.

Hvert Aar inden 1. Juni fremsender han til Lagtinget Forslag om, hvad der for kommende Aar bør søges bevilget af offentlige Midler til Landbrugets Fremme.

§ 4.

Han har at føre Journal over ind- og udgaaende Korrespondance, Kopibog, Dagbog over udførte Forretninger og Fortegnelse over indløbne Anmod-

ninger om Bistand. Han skal desuden føre Protokol vedrørende eventuel Stambogføring, Udstationering af Avlsdyr m. v.

§ 5.

Han vil have at yde Befolkningen Raad og Bistand i saa stor Udstrækning, som hans Tid og Indsigt tillader det, paa følgende Omraader:

Jordbrug, Husdyrbrug, Mejerivæsen, Bygningsvæsen og Redskabsbrug, Vej- og Brobygning, Planer og Beregninger, Landbrugets Binæringer.

Herunder for de enkelte Grenes Vedkommende:

a. *Jordbrug.*

Afgroftning, Engvanding og andre Kultiveringsarbejder i Indmark og Udmark. Desuden vedrørende Indmarken: Jordbearbejdning, Gødningens Behandling og Anvendelse, Valg af Saasæd, Vækstfølge, Planternes Behandling under Væksttiden, Indhøstnings- og Opbevaringsmetoder.

b. *Husdyrbruget.*

Udvalg og Anskaffelser af Avlsdyr, planmæssig Avl, Stambogføring, Husdyrenes Røgt og Fodring, herunder Haugernes Udnyttelse.

c. *Mejerivæsen.*

Mælkens Behandling og Forædling.

d. *Bygningsvæsen og Redskabsbrug.*

Byggeplaner for Økonomi- eller Udhushusbygninger, Valg af Redskaber og Maskiner for Jordbruget.

e. *Vej- og Brobygning.*

Anlæg af Gaardsveje, Planer for mindre Brobygninger og Jordforbygninger.

f. *Planer og Beregninger m. v.*

Jorders Deling, Sammenlægning eller Regulering, Planer for Afgroftnings- og Engvandingsanlæg, Beregning af tilstedeværende Vandkraft og dennes landbrugsmæssige Udnyttelse, Tougbaneanlæg m. v.

g. *Landbrugets Binæringer.*

Havebrug, herunder Grøntsagers og Bærbuskes Dyrkning, Haveprodukters Opbevaring; Fjerkræavl, Gedehold, Fuglerøgt, herunder hensigtsmæssig Ordning til Bevaring og Formering af Mark- og Bjærgfuglebestanden. Tørvemarkernes Behandling.

§ 6.

Ved Ordningen af Arbejdsplan har Konsulenten at iagttage, at flere Forretninger saavidt muligt udføres paa samme Tid. Rekvirenterne underrettes i betimelig Tid om Konsulentens Ankomst.

§ 7.

Konsulentens Bistand ydes gratis, og han maa ikke uden særskilt Tilladelse overtage andet lønnet Arbejde.

§ 8.

Pladsen kan fra hver af Siderne opsiges med 6 Maaneders Varsel.

Tilfølgshestemmelse. I Tilfælde af, at der paa Færøerne oprettes en Landbrugsskole og etableres et Forsøgsbrug i Plante kultur, skal Konsulenten være pligtig til at medvirke ved disse Foranstaltningers Virksomhed i det Omfang, som Justitsministeriet til den Tid maatte bestemme.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 23. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

X. Sagen om tvungen Ulykkesforsikring for Fiskere m. fl.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag om tvungen Ulykkesforsikring for Fiskere m. fl.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 4. *August* vedtoges det efter Forslag af Samuel sen at henvise den til *Udvalget i Sagen ang. en færøsk Brandforsikring*.

Sagen blev ikke behandlet og overgik til *Behandling* i næste Lagtingsamling.

^{*)} Se Lagtingsalidende for 1915, Side 49.

XI. Forslag til Lov om Forandring i Loven af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes det fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Forslag til Lov om Forandring i Loven af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne.

Ved Sagens 1. Behandling den 4. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 7. s. M. valgtes: *Effersoe, Provsten, J. Rasmussen, Nolsøe og R. Niclasen.*

Sagen blev ikke behandlet og overgik til Behandling i næste Lagtingsamling.

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 63.

* Lagtingstidende 1916.

XII. Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordmodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes det fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordmodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 4. s. M. valgtes: *Dam, Effersee, J. Rasmussen, Koney og Nolsøe*. Den 23. September afgav Formanden i Udvalget følgende

Beretning.

Det i Sagen nedsatte Udvalg har savnet den fornødne Tid til at tilendebringe sin Behandling i indeværende Lagtingssamling.
Man forudsætter, at Sagen vil blive forelagt for Tinget næste Aar.

^{*)} Se Lagtingsbladende for 1915, Side 62.

XIII. Ang. Gennemførelse af Apotekerloven.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag ang. Gennemførelse af Apotekerloven.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 3. August vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Udvalget i Sagen ang. Jordemodervæsenet paa Færøerne*.

Den 16. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) en Betænkning, der er vedhæftet som Bilag 7.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 20. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

3. *Behandling* af Sagen foretoges den 21. September.

Udvalgets Forslag Punkt I betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

—	—	—	II ligelædes.
—	—	—	III ligeledes.
—	—	—	IV—XIV ligeledes.
—	—	—	XV ligeledes.

Forslaget i dets Hælsed (Punkt I—XV) sættes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den 22. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 22. Septbr. 1916.

Til

Justitsministeriet.

I sidste Samling vedtog Tinget at udsætte den af det høje Ministerium fremlagte Sag angaaende forskellige Bestemmelser om Apotekervæsenet og Medikamenthandelen paa Færøerne til næste ordinære Samling og meddelte Ministeriet Underretning herom.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 154.

Sagen blev behandlet paany i Aar, og Tinget har efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtaget et Svar paa Ministeriets Henvendelse til Tinget, som indeholdes i den hermed følgende Udvalgsbetænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe.

Joan Poulsen.

XIV. Udsættelse af Præmier for Tegninger til et færøsk Hus med Stald.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag angaaende Udsættelse af Præmier for Tegninger til et færøsk Hus med Stald.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 4. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Spørgsmaalet om en Bevilling til Mangfoldiggørelse af de paagældende Tegninger med Overslag og Beskrivelse af et færøsk Beboelseshus med Stald m. v. blev i Rjor udsat til indeværende Lagtingssamling, jfr. Lagtingstidende 1915 Side 169.

Udvalget mener heller ikke i Aar at kunne foreslaa nogen Bevilling i det heromhandlede Øjemed, men foreslaar, at man indtil videre indskrænker sig til at stille de paagældende Planer til Raadighed for de Personer, som maatte have Interesse i at lære dem at kende.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at lade paagældende Planer opbevare og at give Personer, som maatte være interesserede deri, Adgang til dem.

Spørgsmaalet om Mangfoldiggørelse af nogen af Planerne udsættes indtil videre.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 169.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 6. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XV. Sagen ang. en færøsk Brandforsikring.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag ang. Oprettelse af en færøsk Brandforsikring.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 3. *August* vedtoges det at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 4. s. M. valgtes: *Dahl, Djurhuus, Samuelsen, Winther* og *R. Rasmussen*.

Sagen blev ikke behandlet og overgik til Behandling i næste Lagtingsamling.

*) Se Lagtings-tidende for 1915, Side 64.

XVI. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov om Rettens Pleje m. v.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelser fra Amtet af 12. s. M. og Folketingsmand Edw. Mortensen af 26. s. M.*:

Under 21. f. M. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Ved § 1021 i Lov om Rettens Pleje af 11. April d. A. er det fastsat, at Loven ikke gælder for Færøerne, men at det ved særlig Lov vil være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skal gøres anvendelige der.

Man skal derfor anmode Amtet om at udarbejde og forelægge Lagtinget til Betænkning et paa Principperne i den nævnte Lov hvilende Forslag til Lov om Rettens Pleje paa Færøerne samt i Forbindelse dermed Forslag til Love, svarende til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd, Lov om Retsafgifter i Domssager m. m. og Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen, alle af 11. April d. A.

Man vedlægger 24 Særtryk af de nævnte Love og 15 Eksemplarer af Forslag til Lovene som vedtagne af Folketinget ved 3. Behandling i Affattelser, enslydende med Lovene.»

Under Hensyn hertil skal man, idet 5 Særtryk af Lovene vedlægges, forelægge Spørgsmaalet om Lovenes Udvidelse til Færøerne.

* * *

Tveraa, den 26. Juli 1916.

Til Færøernes Lagting.

11. April d. A. er den nye Lov om Rettens Pleje blevet stadfæstet. I Lovens § 1021 staar, at Loven ikke gælder for Færøerne, men at det ved særlig Lov vil være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skal gøres anvendelige her. Da det er af største Vigtighed, at Retsplejen paa Færøerne forbedres ved Indførelse af moderne Principper, navnlig Offentlighed, og at der ydes Sigtede i Straffesager et bedre Forsvar, tillader jeg mig at henstille, at Lagtinget træffer de nødvendige Foranstaltninger ved Nedsættelse af Kommission eller paa anden Maade til, at den omtalte særlige Lov for Færøerne vedtages.

Ærbødigst

Edw. Mortensen.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 8. *August* vedtoges det efter Forslag af Effersee at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 9. s. M. valgtes: Effersee, Samuelson, P. Niclasen, Mortensen og Winther.

Den 21. *August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersee) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Paragraf 1021 i Lov om Rettens Pleje af 11. April d. A. er det fastsat, at Loven ikke gælder for Færøerne, men at det ved særlig Lov vil være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skal gøres anvendelige her.

Justitsministeriet har som Følge heraf i en Skrivelse af 21. Juni d. A. anmodet Amtet om at udarbejde og forelægge Lagtinget til Betænkning et paa Principperne i den nævnte Lov hvilende Forslag til Lov for Færøerne om Rettens Pleje samt i Forbindelse dermed Forslag til Love, svarende til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd, Lov om Retsafgifter i Domssager m. m. og Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen, alle af 11. April d. A.

Amtmanden har ved indeværende Lagtingssamlings Begyndelse forelagt Spørgsmaalet om disse Loves Udvidelse til Færøerne for Lagtinget, men som Følge af den korte Tid, der er hengaaet siden Ministeriets fornævnte Skrivelse, har Amtmanden selvfølgelig endnu ikke kunnet udarbejde de paagældende Lovforslag.

Fra Folketingsmand Edward Mortensen er indkommet en Skrivelse af 26. f. M. til Lagtinget, hvori det henstilles til Tinget at træffe de nødvendige Foranstaltninger ved Nedsættelse af Kommission eller paa anden Maade til, at den omtalte særlige Lov for Færøerne vedtages.

Udvalget finder, at det ikke vilde være hensigtsmæssigt at iværksætte en i Enkeltheder gaaende Behandling i nærværende Tingsamling, og man har derfor kun beskæftiget sig med Spørgsmaalet om, hvorledes Sagen bedst kan forberedes og fremmes indtil næste ordentlige Samling.

Herunder har man overvejet, hvorvidt det vil kunne tilraades at nedsætte et staaende Udvalg blandt Tingets Medlemmer til at behandle Sagen indtil næste Aar eller en Kommission.

Tanken om en Kommission vandt nogen Tilslutning, men Udvalgets Medlemmer blev enige om, at det vilde være rigtigst at udsætte dette Spørgsmaal indtil næste Samling.

Udvalgets Medlemmer blev derhos enige om, at det for Tiden vil være hensigtsmæssigst at begrænse sig dertil, at Amtmanden udarbejder de omhandlede Lovforslag, som antagelig vil kunne forelægges Lagtinget i den næste ordentlige Samling.

Udvalget tillader sig at foreslaa Tinget at vedtage følgende:

1. Tinget finder, at der, efter at Justitsministeriet har anmodet Amtet om at udarbejde de paagældende Lovforslag, ikke for Øjeblikket fra Lagtingets Side udkræves iværksat andre Foranstaltninger til Sagens Fremme.
2. Tinget retter en Forespørgsel til Justitsministeriet om, hvorvidt Regeringen maatte være sindet at fremsætte et Forslag for Rigsdagen om, at Udgifterne ved en eventuel Kommission til Behandling af Sagen om en ny Retsplejelov for Færøerne afholdes af Statskassen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 26. *August* sattes
 Udvalgets Forslag Punkt 1 under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0.
 — — — 2 — — — 13 — — 0.

Den 28. *August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.
 Thorshavn, den 28. August 1916.

Til
 Justitsministeriet.

I Anledning af, at Færø Amt har forelagt Lagtinget Justitsministeriets Skrivelse af 21. Juni d. A. angaaende Sagen om en Retsplejelov for Færøerne, har Tinget nedsat et Udvalg, der har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Ved Sagens 3. *Behandling* i Tinget den 26. d. M. vedtog Tinget enstemmigt med 13 Stemmer efter Udvalgets Forslag følgende Udtalelse med Hensyn til denne Sag:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe.

Joel Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.
 København, den 19. Oktober 1916.

I den med Amtets Skrivelse af 6. f. M. — 1916, Nr. 557 — hertil indsendte, af Lagtinget vedtagne *Indstilling* har dette forespurgt Justitsministeriet, hvorvidt Regeringen maatte være sindet at fremsætte Forslag for Rigsdagen om.

at Udgifterne ved en eventuel Kommission til Behandling af Sagen om en ny Retsplejelov for Færøerne afholdes af Statskassen.

Foranlediget heraf skal man meddele, at Staten ikke ønsker at bære Udgifterne ved en Kommission som den omhandlede.

Z a h l e.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XVII. Sagen ang. Ændring i Sønæringsloven.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag ang. Ændring i Sønæringsloven.

Ved Sagens 1. Behandling den 8. August vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til *Udvalget i Sagen ang. Sønæringslovens Udvidelse til Færøerne.*

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 147.

XVIII. Sagen ang. eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Sønæringen m. m. af 28. Februar 1916.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 24. Juli 1916*:

Under 18. Marts d. A. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Ved § 31 i Lov om Sønæringen m. m. af 28. f. M. er der givet Regeringen Bemyndigelse til ved kongelig Anordning for Færøernes Vedkommende at fastsætte saadanne Lempelser i Loven, som ifølge de stedlige Forhold, og efter at Lagtinget derom er hørt, maatte anses fornødne.

Man skal derfor anmode Amtet om at indhente det til Sommer sammentrædende Lagtings Beretning om, hvilke Lempelser i Loven der findes fornødne.

Man vedlægger 30 Særtryk af Loven samt en fra Handelsministeriet modtagen Skrivelse af 10. d. M., der til sin Tid med Amtets Udtalelse i Sagen bedes tilbagesendt hertil.

I Henhold hertil skal man, idet en *Erklæring**) fra Chefen for Inspektionsskibet og fra Bestyrelsen for Færøernes Skipper- og Navigatorforening samt en Del Loven vedkommende Tryksager*) (Lov om Sønæringen af 28. Febr. 1916, Kgl. Anordning Nr. 70 af 22. Marts d. A., Bekendtgørelse Nr. 71 af 22. Marts 1916, Bekendtgørelse Nr. 75 af 25. Marts 1916, Cirkulære af 27. Marts 1916, Forslag til Lov om Sønæringen med Motiver, Betænkning afgivet af det af Ministeriet for Handel og Søfart den 2. Juni 1911 nedsatte Udvalg) vedlægges, udbede sig en Udtalelse fra Lagtinget.

Bestyrelserne for Færøernes Rederiforening og for Færøernes Fiskerimannafelag er under 2. Maj d. A. tilskrevet om oventuelt at udtale sig om Sagen og er D. D. erindret om samme.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 8. August vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 9. s. M. valgtes: *Dahl, J. Rasmussen, Samuelsen, R. Rasmussen og Konoy.*

Den 22. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Konoy) en Udvalgsbetænkning, der er vedhæftet som Bilag 12.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

*) Udelades her.

XIX. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov af 25. Februar 1916 om Udøvelse af Tandlægevirksomhed.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 10. Juli 1916*:

Under 22. f. M. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Ved § 10 i Lov om Udøvelse af Tandlægevirksomhed af 25. Febr. d. A. er Regeringen bemyndiget til ved kgl. Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Betingelser, som ifølge Øernes særlige Forhold maatte findes formaalstjenlige.

Man skal derfor anmode Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om Lovens Udvidelse til Færøerne, idet man skal henlede Opmærksomheden paa, at det ved Højesterets Dom af 2. November 1911 — U. f. R. 1912 S. 154 — jfr. Højesterets Dom af 12. Oktober 1888 — anf. Værk 1888 S. 1102 — er slaaet fast, at Forordningen om Medicis og Apotekere af 4. December 1672 ikke er gældende paa Færøerne, og at det samme herefter formentlig maa være Tilfældet med den øvrige hernede gældende Lovgivning om Adgangen til at udøve Lægevirksomhed.

Man vedlægger 30 Særtryk af Loven, nogle Eksemplarer af Lovforslaget med Bemærkninger, 2 Eksemplarer af Medicinalkommissionens Betænkning angaaende Tandlægevæsenet samt en fra Sundhedsstyrelsen indhentet Erklæring af 15. f. M., hvilken sidste til sin Tid bedes tilbagesendt hertil.

I Henhold hertil skal man udbede sig en Udtalelse fra Lagtinget med Hensyn til Spørgsmaalet om Lovens Udvidelse til Færøerne.

Foruden de i Ministeriets Skrivelse nævnte Bilag vedlægger man en af Fysikus under 17. Maj d. A. afgivet Erklæring*), som man ganske kan henholde sig til. I Lovens § 6 vil dog Ordet »Kredslægen« eventuelt være at ændre til »Embedslægen«, saafremt Loven om Embedslægevæsenet endnu ikke er udvidet til Færøerne paa det Tidspunkt, da den her omhandlede Anordning træder i Kraft. Endvidere vil Lovens § 10 selvfølgelig ikke være at medtage i den eventuelle Anordning om Lovens Ikrafttræden paa Færøerne.

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af Dam at henvise den til Udvalget i Sagen angaaende Fordemodervæsenet paa Færøerne. Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Dam) følgende

*) Udelades her.

Udvalgsbetænkning.

Ved Lov Nr. 40 af 25. Februar 1916 Paragraf 10 er Regeringen bleven bemyndiget til ved kongelig Anordning at sætte denne Lov i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge Øernes særlige Forhold maatte findes formaals-tjenlige, og Justitsministeriet har nu forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om Lovens Udvidelse til Færøerne til Betænkning.

Til Sagen hører to Skrivelser*), henholdsvis fra Sundhedsstyrelsen af 15. Maj d. A. og fra Færøernes Fysikat af 17. s. M.

Det maa antages, at der efter den paa Færøerne for Tiden gældende Ret tilkommer enhver Ret til at udøve Tandlægevirksomhed (ligesom ogsaa almindelig Lægevirksomhed) her paa Øerne.

Her foreligger nu Spørgsmaalet om ved Udvidelse af den nævnte Lov til Færøerne at begrænse Retten til at udøve Tandlægevirksomhed til visse dertil af Myndighederne autoriserede Personer.

Loven gaar, i Korthed angivet, ud paa at gøre Retten til at udøve Tandlægevirksomhed afhængig af, at paagældende har gennemgaaet en bestemt teoretisk og praktisk Uddannelse som Tandlæge (har bestaaet en Eksamen for Tandlæger og derefter i 2 Aar har udøvet Tandlægevirksomhed) eller er autoriseret som almindelig Læge.

Bebyggelsen her paa Øerne er, som bekendt, meget spredt, og Samfærdselsmidlerne er ufuldkomne. Som Følge heraf kan den Tandlægevirksomhed, der maatte blive udøvet af en enkelt Tandlæge for alle Øerne, aldeles ikke blive fyldestgørende. Til en Befolkning paa c. 20,000 spredt boende Mennesker kræves i Virkeligheden flere Tandlæger og tilmed ikke helt faa, naar den fornødne Tandlægehjælp skulde ydes alle, som trænge dertil. Den Tandlægehjælp, som kan ydes af de almindelige Læger, er meget begrænset, baade fordi disse er optagne af deres almindelige Lægegerning, og fordi de ikke plejer at have nogen særlig Uddannelse som Tandlæger.

Tandlægevirksomhed har hidtil været udøvet paa Færøerne: 1) af de almindelige Læger, 2) af en eksamineret Tandlæge i nogle faa Aar og 3) af andre, der vel ikke har været i Besiddelse af den almindelige Eksamen for Tandlæger, men dog har erhvervet en vis Uddannelse som saadanne.

Det er vel nok muligt, at den Tandlægehjælp, som Folk faar for Tiden paa Færøerne, ikke er saa fyldestgørende som den, man opnaaede nede i Danmark, navnlig i Byerne, men det afgørende er, om Tilstanden heroppe bliver bedre derved, at man udvider Loven om Udøvelse af Tandlægevirksomhed til at gælde paa Øerne. Hvis man ikke faar det tilstrækkelige Antal Personer med Tandlægeeksamen til at nedsætte sig her, afskærer man kun Folk fra den Hjælp, som de nu faar af ueksaminerede Personer, uden at yde noget i Stedet.

At Forholdet vil blive, at man ingen eksamineret Tandlæge faar, synes Erfaringen at tyde paa, thi uagtet der skulde synes at være lønnende Virksomhed for i alt Fald en saadan, har der hidtil kun virket en eksamineret Tandlæge heroppe i nogle faa Aar, og efter at paagældende er rejst herfra for et Aar siden, er ingen kommet i Stedet.

I de foreliggende Skrivelser fra Sundhedsstyrelsen og fra Færøernes Fysikat gives der vel Anvisning paa to Hjælpemidler, men man føler sig ingeniunde forvisset om, at de vil vise sig tilstrækkelige. Der foreslaas nemlig, dels at der kan ydes Statstilskud til Nedsættelse af en eksamineret Tandlæge, og dels, at Sundhedsstyrelsen skal være bemyndiget til, om det skønnes fornuftigt, at meddele Personer, der ikke opfylder Lovens almindelige Betingelser, Tilladelse til at udøve Tandlægevirksomhed.

Man er imidlertid her inde paa noget usikkert og ukendt, hvis Virkninger man ikke kan overse. Det er ikke helt uden Betænkkelighed at søge om Statstilskud, og man ved ikke, om saadant vil blive ydet, eller om Ydelsen vil blive

*) Udelades her.

betinget af et Amtstilskud, og hvad den omhandlede Tilladelse ungaar, har man ingen Vished for, at der ikke bliver opstillet saa store Krav, at Bestemmelsen bliver lidet betydende eller betydningsløs.

Udvalget mener, at man ikke uden tvingende Grunde bør indskrænke Retten til at udøve Næring, og man skønner ikke, at der for Tiden er tilstrækkelig Anledning til at begrænse Retten til at udøve Tandlægevirksomhed her paa Øerne.

Som Følge af foranførte kan man ikke tiltræde den af Sundhedsstyrelsen og Fysikus fremførte Anskuelse, at Loven bør udvides til at gælde paa Færøerne med visse nærmere omtalte Ændringer, men man skal tillade sig at foreslaa, at Lagtinget vil vedtage følgende Udtalelse:

Lagtinget kan ikke tiltræde, at Loven om Udøvelse af Tandlægevirksomhed udvides til Færøerne for nærværende Tid.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 6. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 11. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 11. Septbr. 1916.

Til

Justitsministeriet.

Ministeriet har forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om Udvidelse til Færøerne af Lov Nr. 40 af 25. Februar 1916 om Udøvelse af Tandlægevirksomhed i Medfør af denne Lovs § 10, der bemyndiger Regeringen til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Tæmpelser, som ifølge Øernes særlige Forhold maatte findes formaalstjenlige.

Et i Anledning heraf nedsat Udvalg har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Ved Sagens endelige *Behandling* den 6. d. M. vedtog Tinget med 18 Stemmer mod ingen at udtale følgende:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Man tilbagesender hoslagt Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 15. Maj d. A. til Ministeriet og vedlægger en Skrivelse af 17. Maj d. A. fra Færøernes Fysikat til Færø Amt.

Svenning Rytter.

Johan C. F. Dam.

Joan Poulsen.

XX. Lov om Værn for Dyr.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 24. Juni 1916*:

Under 14. ds. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Ved § 8 i Lov om Værn for Dyr af 17. f. M. er der givet Regeringen Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge Øernes særlige Forhold maatte findes hensigtsmæssige.

Man skal derfor anmode Amtet om at indhente det den 29. Juli d. A. sammentrædende Lagtings Betænkning om, hvilke Lempelser i Loven der findes hensigtsmæssige.

Man vedlægger 30 Særtryk af Loven, nogle Eksemplarer af det for Rigsdagen i dens ordentlige Samling 1914—15 fremsatte Forslag til Loven med Bemærkninger samt nogle Eksemplarer af det i Rigsdagens indeværende Samling fremsatte, med fornævnte Forslag enslydende Lovforslag med Bemærkninger.*

I Henhold hertil skal man, idet nogle Eksemplarer af de nævnte Tryksager*) vedlægges, udbede sig en Udtalelse fra Lagtinget om, hvilke Lempelser i Loven Lagtinget finder hensigtsmæssige.

S. D. fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Til
Føroya Løgting.

Undirskrivaði fólkatingsmaður Edw. Mortensen, Tvøroyri, biðjur tingið seta fram uppskot til lóg um seyðavask, soleiðis sum Íslendingar hava í lóg 69, 10. novembir 1913.

Tvøroyri, tann 17. juli 1916.

Edw. Mortensen.

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 7. s. M. valgtes: *Dam, J. Poulsen, Provsten, Egholm og Mortensen.* Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Mortensen) følgende

*) Udelades her.

Udvalgsbetænkning.

Ifølge Paragraf 8 i Lov Nr. 152 af 17. Maj 1916 om Værn for Dyr er Regeringen bemyndiget til ved kgl. Anordning at sætte denne Lov i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som maatte findes hensigtsmæssige.

Ved Skrivelse af 14. Juni d. A. har Amtmanden over Færøerne forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om, hvilke Lempelser der af Hensyn til færøske Forhold maatte være at foretage i Loven.

Undertegnede i Sagen nedsatte Udvalg skal bemærke følgende:

Husdyrforholdene paa Færøerne er ganske forskelligartede fra dem i det øvrige Rige. Medens Hesten, til hvis Beskyttelse Lovforslaget særlig er givet, i Danmark er et af de vigtigste Husdyr, findes der paa Færøerne kun o. 500 Heste. Faaret er her det vigtigste Husdyr, idet der paa Øerne findes et i Forhold til deres Størrelse og Indbyggernes Mængde betydeligt Antal Faar, nemlig 110,000. Af Køer findes der mellem 4 og 5000.

Landbruget drives her paa en helt anden Maade end i Danmark; saaledes gaar Faarene ude i de uopdyrkede Marker, Haugen, baade Sommer og Vinter. Det samme er i Reglen ogsaa Tilfældet med Hestene. Da Loven om Værn for Dyr er bygget paa danske Husdyrforhold, og da disse, som sagt, er helt forskelligartede fra de færøske, er det ifølge Sagens Natur allerede paa Forhaand betænkeligt at anvende den paagældende Lov selv med betydelige Lempelser. Dertil kommer, at Loven bygger paa og forudsætter et ordnet Dyrlægevæsen. Paa Færøerne hverken er eller har der været nogen Dyrlæger. Det viser sig da ogsaa, ved en Gennemgang af Lovens Paragraffer, at Størstedelen af disse, om ikke alle, er uegnede eller upraktiske for Færøerne.

Paragraf 2 a. og b. er overflødige, da der aldrig paa Færøerne foretages Kupering af Heste eller Fjernelse af deres Mælketænder.

Paragraf 2 c. er uanvendelig, da der ikke findes Dyrlæger paa Færøerne, og Paragraf 2 d. vil være saa godt som overflødig, da der ikke finder Salg af levende Fisk Sted paa Øerne.

Paragraf 3 er upraktisk, da der ingen faste Slagtere findes, og

Paragraf 4 er i væsentlig Grad bygget paa Dyrlægevæsenet og derfor lidet anvendelig.

Lovgivningen om Vivisektion af Dyr gælder ogsaa for Færøerne, jfr. Lov af 13. Marts 1891.

Paragraf 5 er derfor overflødig.

Indenfor Udvalget har der været en Del Stemning for at faa paa Færøerne en Regel tilsvarende til den i Paragraf 6, første Punktum, anden Sætning, om Politivedtægter; man har dog ment ikke for nærværende Tid eller i denne Forbindelse at burde stille noget Forslag i den Retning.

Da ingen af Lovens Særbestemmelser anses anvendelige paa Færøerne, har man ikke ment, at Paragraf 1 med sine almindelige Bestemmelser vil være af nævneværdig praktisk Værdi løsrevet fra Loven, og at den desuden vilde være vanskelig at praktisere paa Færøerne.

Af de ovennævnte Grunde kan Udvalget, skønt det har den største Sympati for Bevægelsen for at værne Dyrene, ikke tilraade, at Loven af 17. Maj 1916 sættes i Kraft paa Færøerne.

Til Udvalget er endvidere henvist en Skrivelse fra Folketingsmand Edw. Mortensen af 17. Juli d. A. angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt man ikke paa Færøerne burde indføre Lovbestemmelser svarende til Lov for Island Nr. 69 af 10. November 1913 om Vask af Faar.

Udvalget er enigt om, at Vask af Faar er overmaade samfundsgavnlig og bør saavidt mulig anvendes, idet den rensar Dyrene for Utøj og Skab, gør Ulden bedre og bevirker, at Faarene bliver mere veltilpas og mere levedygtige. Den anvendes en Del paa Færøerne, og vil antagelig blive anvendt mere og mere, eftersom Landbruget og Indsigten i disse Forhold gaar frem, navnlig hvis en Landbrugsskole oprettes paa Øerne. Man mener, at Lovregler om pligtmæssig

Vask muligvis vil være hensigtsmæssige, naar man er naaet saa vidt, at et Fler-
tal af Faareejerne har indført den Brug at vaske deres Faar, men foreslaas under
de nuværende Forhold Spørgsmaalet udsat indtil videre.

Udvalget foreslaar derfor til Tingets Vedtagelse:

1. Lagtinget kan ikke tilraade, at Lov Nr. 152 af 17. Maj 1916 sættes i Kraft
paa Færøerne.
2. Spørgsmaalet om Lovbestemmelser om Vask af Faar udsættes indtil videre.

Ved Sagens 2. Behandling den 11. September fremlagdes følgende *Æn-
dringsforslag af Effersøe til Udvalgets Forslag*:

Til Udvalgets Forslag Punkt 1 føjes: »man udtaler, at der bør søges
tilvejebragt en særlig Lov for Færøerne paa dette Omraade. Spørgsmaalet
herom udsættes til næste Aar.«.

Endvidere fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Samuelson til Ud-
valgets Forslag*:

I Stedet for Udvalgets Punkt 2 foreslaas:

»Spørgsmaalet om Lovbestemmelser for Færøerne angaaende Værn
for Dyr udsættes til næste Aar.«.

Samuelson tog sit Ændringsforslag tilbage.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 11. September sattes Effersøes Ændringsforslag
først under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Punkt 1 i Udvalgets Forslag saaledes ændret sattes derpaa under Afstem-
ning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.
— 2 — — sattes under Afstemning og vedtoges med
11 Stemmer mod 0.

Den 16. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 15. September 1916.

Til

Justitsministeriet.

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 14. Juni d. A. anmodet Færø Amt om at indhente Lagtingets Betænkning om, med hvilke Lempelser det maatte være hensigtsmæssigt at sætte Lov Nr. 152 om Værn for Dyr af 17. Maj d. A. i Kraft paa Færøerne.

Sagen var til 1. Behandling i Lagtinget den 5. August og har derpaa været behandlet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, der den 7. September d. A. afgav hoslagte Udvalgsbetænkning og Forslag, gaaende ud paa, at Lagtinget ikke kan tilraade, at nævnte Lov sættes i Kraft paa Færøerne.

2. Behandling foretoges den 11. September.

Til 3. Behandling fremkom et Ændringsforslag, hvorefter der til Udvalgsforslaget føjes, at man udtaler, at der bør søges tilvejebragt en særlig Lov for Færøerne, og at dette Spørgsmaal udsættes til næste Aar. Ændringsforslaget og dernæst Udvalgets Forslag, ændret i Overensstemmelse med dette, vedtoges den 14. September med henholdsvis 13 og 18 Stemmer.

Lagtingets Vedtagelse er herefter saalydende:

»Lagtinget kan ikke tilraade, at Lov Nr. 152 af 17. Maj 1916 sættes i Kraft paa Færøerne, men udtaler, at der bør søges tilvejebragt en særlig Lov for Færøerne paa dette Omraade. Spørgsmaalet herom udsættes til næste Aar.«

Svenning Rytter.

Edw. Mortensen.

Joel Poulsen.

XXI. Andragende fra „Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark“ om Forlængelse af Kolportagebevilling.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 10. Februar 1916*:

Under 1. ds. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

„Ved at fremsende det med 1 Bilag hosfølgende Andragende**), hvori „Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark“ ved Overretssagfører Gudmon anholder om, at den Foreningen under 26. Januar 1911 meddelte Kolportagebevilling for Færøerne, der udløber ved Udgangen af indeværende Aar, maa blive fornyet for et Tidsrum af 5 Aar, skal man anmode Amtet om i Overensstemmelse med Lov Nr. 259 af 16. December 1910 at indhente Lagtingets Betænkning i Sagen, hvorefter denne med Amtets Vtringer forventes tilbagesendt hertil.“

I Henhold til ovenstaaende udbedes Lagtingets Betænkning.

Den 5. August henvises Sagen til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 2. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amt har kommuniceret Lagtinget en Skrivelse af 1. Februar d. A., hvormed fremsendes et Andragende, hvori „Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark“ ved Overretssagfører Gudmon anholder om, at den Foreningen under 26. Januar 1911 meddelte Kolportagebevilling for Færøerne, der udløber ved Udgangen af indeværende Aar, maa blive forlænget for et Tidsrum af 5 Aar, og anmodet om Lagtingets Betænkning i Sagen.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, tillader sig at bemærke:

Som anført i Andragendet, der er stilet til Justitsministeriet, er der under 26. Januar 1911 meddelt den nævnte Forening Tilladelse til, paa visse nærmere angivne Vilkaar, i Tidsrummet indtil Udgangen af Aaret 1916, ved dertil an-

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 67.

**) Udelades her.

tagne Kolportører overalt paa Færøerne at lade ombære og forhandle gudelige Skrifter.

Da denne Kolportagevirksomhed, saa vidt Udvalgets Medlemmer bekendt, ikke har givet Anledning til nogen Klage eller til nogen Misfornøjelse hos den færøske Befolkning, tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at anbefale, at Bevillingen fornyes for et Tidsrum af 5 Aar.

I Henhold hertil foreslaas til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler, at den »Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark« under 26. Januar 1911 meddelte Kolportagebevilling fornyes for et Tidsrum af 5 Aar fra 1. Januar 1917 at regne.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 5. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 8. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den 11. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 11. September 1916.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et med det høje Ministeriums Skrivelse af 1. Februar d. A. til Færø Amt fremsendt Andragende, hvori Overretssagfører Gudmon som juridisk Konsulent for »Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark« og paa Bestyrelsens Vegne andrager om, at den nævnte Forening under 26. Januar 1911 meddelte Kolportagebevilling maa blive fornyet.

Sagen er blevet behandlet i et Udvalg og underkastet 3 Behandlinger i Tinget. Ved Sagens 3. *Behandling* den 8. ds. vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

enstemmig med 14 Stemmer.

Idet man ærbødigst tillader sig at tilbagesende Andragendet og vedlægge den af Udvalget afgivne Betænkning, tillader man sig lige ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen.

M. A. Winther.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.

København, den 7. December 1916.

Justitsministeriet har D. D. tilskrevet »Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark« saaledes:

»I Anledning af det af Foreningen under 25. Januar d. A. hertil indgivne Andragende er der under D. D. af Justitsministeriet udfærdiget Bevilling for Foreningen til at forhandle gudelige Skrifter ved Omførsel paa Færøerne indtil Udgangen af Aaret 1917. Grunden til, at Bevillingen kun er givet for et Aar, er den, at Spørgsmaalet om de under Handelsministeriet sorterende Kolportagebevillingers Indhold m. m. for Tiden behandles af et af Handelsministeriet nedsat Udvalg, og at man, da dette Udvalgs Arbejde muligvis ogsaa vil faa Betydning for Indholdet af de færøske Kolportagebevillinger, anser det for rettest, indtil Udvalget har endt sit Arbejde, kun at give saadanne Bevillinger for 1 Aar.

Hvilket man herved skal meddele, idet man vedlægger den nævnte Bevilling tilligemed 1 Bilag.«

Hvilket man under Henvisning til Amtets Skrivelse af 12. Septbr. d. A. — 1916, 132 — herved skal meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Landfogden, idet man vedlægger 2 Genpartier af Bevillingen med Bilag.

P. M. V.

Schrøder.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXII. Andragende fra „Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer“ om Kolportagebevilling.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Thorshavn, den 1. Juni 1916.

Til
Færøernes Lagting.

„Fællesudvalget for færøske Afholdsorganisationer“ tillader sig herved at indgaa til det ærede Lagting med Andragende om, at der gives Udvalget Bevilling til Forhandling af Bøger og Smaaskrifter ved Omførsel paa Færøerne i Henhold til Lov om Kolportagebevilling af 16. December 1910. Saadan Bevilling er under 26. Januar 1911 meddelt »Hitt søroyska bókmentafelagið« samt »Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark«.

Man skal tilføje, at Udgivelsen af ovennævnte Bøger og Smaaskrifter er et Led i Fællesudvalgets Arbejde for Afholdssagens Fremme paa Færøerne.

P. Jensen,
Fmd.

Poul Niclasen,
Sekretær.

Den 5. August henvises Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager.

Den 2. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

„Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer“ har ved Andragende af 1. Juni d. A. andraget om, at der gives Udvalget Bevilling til Forhandling af Bøger og Smaaskrifter ved Omførsel paa Færøerne i Henhold til Lov om Kolportagebevilling af 16. December 1910. — Andrageren oplyser, at Udgivelsen af ovennævnte Bøger og Smaaskrifter er et Led i Fællesudvalgets Arbejde for Afholdssagens Fremme paa Færøerne. Andragendet er stilet til Lagtinget.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, tillader sig at udtale:

Det erkendes fra alle Sider, at Arbejde for at fremme Afholdenhed fra berusende Drikke er en samfundsgavnlig Virksomhed, og at de herværende Afholdsorganisationers Arbejde har baaret god Frugt, hvorfor det fortjener offentlig Støtte. Da Udvalget derhos formener, at Udbredelse af passende Bøger og Smaaskrifter vil kunne fremme denne samfundsgavnlig Virksomhed, tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om, at der i Henhold til Lov Nr. 259 af 16. December 1910 for et Tidsrum af 5 Aar og paa sædvanlige Betingelser meddeles »Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer« Tilladelse til, uanset de gældende Bestemmelser om Omløben med Varer, ved dertil antagne Kolportører overalt paa Færøerne at lade ombære og forhandle Bøger og Smaaskrifter.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 5. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 8. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Den 11. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 11. Septbr. 1916.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet et Andragende fra »Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer« om, »at der gives Udvalget Bevilling til Forhandling af Bøger og Smaaskrifter ved Omførsel paa Færøerne i Henhold til Lov om Kolportagebevilling af 16. December 1910«.

Sagen er blevet behandlet i et Udvalg og undergivet 3 Behandlinger i Tinget. Ved Sagens 3. *Behandling* den 8. ds. vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

enstemmig med 11 Stemmer.

Idet man ærbødigt tillader sig at vedlægge det nævnte Andragende og den af Udvalget afgivne Betænkning, tillader man sig lige ærbødigt at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen.

M. A. Winther.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.

København, den 7. December 1916.

Under Henvisning til Amtets Skrivelse af 12. September d. A. -- 1916, Nr. 693 — skal man hoslagt til videre Foranstaltning tilstille Amtet en af Justitsministeriet under D. D. udfærdiget Bevilling for »Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer« til at forhandle afholdsagitoriske Skrifter ved Omførsel paa Færøerne indtil Udgangen af Aaret 1917.

Det bedes derhos meddelt Andragerne, at Grunden til, at Bevillingen kun er givet for et Aar, er den, at Spørgsmaalet om de under Handelsministeriet sorterende Kolportagebevillingers Indhold m. m. for Tiden behandles af et af Handelsministeriet nedsat Udvalg, og at man, da dette Udvalgs Arbejde muligvis ogsaa vil faa Betydning for Indholdet af de færøske Kolportagebevillinger, anser det for rettest, indtil Udvalget har endt sit Arbejde, kun at give saadanne Bevillinger for 1 Aar.

Zahle.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXIII. Plantningsforsøg paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Amtet af 5. s. M. med 1 Bilag*, saalydende:

Over hoslagte Sag, Amtets Journal Nr. 170/1915 (ialt 1 Aktstykker) udbedes Lagtingets Ytringer ved det indesluttedes Tilbagesendelse behagelig meddelte.

* *

Det danske Hedeselskab,
Hovedkontoret.

Viborg, den 7. Juni 1916,
M. L.

Til
Færø Amt.

I Anledning af det høje Amts Skrivelse hertil af 13. April d. A. angaaende Fremsendelse af et Andragende om Kornyelse af Bevillingen paa 500 Kr. fra Statskassen til Planteskolen (ikke Plantagen) ved Thorshavn tillader man sig at meddele, at da Bevillingen paa 1000 Kr. til Plantningsforsøgene paa Færøerne udløber til og med næste Finansaar, og da der formentlig er tilstrækkelige Midler forhaanden til at holde Planteskolen i Drift endnu et Aar, tillader man sig at foreslaa, at der ikke for det kommende Finansaar indgaas med nogen ny Ansøgning om yderligere Tilskud til Planteskolen.

Det vil formentlig være mest praktisk i Fremtiden at søge Pengesforholdene ordnede saaledes, at der fra Statens Side ydes en samlet Bevilling til Plantningsforsøg paa Færøerne i Stedet for som nu en Bevilling til Planteskolen og en til Plantagerne.

I Sommeren 1917 haaber man, at Forholdene er saaledes i Europa, at der fra Hedeselskabet kan sendes en Mand til Færøerne for at besigtige Plantagerne og forhandle om Pengemidlers Tilvejebringelse til yderligere Forsøg.

Skovplantningsforsøg tager som tidligere fremhævet mange Aar, inden der kan peges paa virkelige Resultater positive eller negative, og man er stadig af den Formening, at de paabegyndte Forsøg paa Færøerne bør fortsættes, idet Begyndelsen synes at tyde paa, at der er adskillige Træarter saavel Naaletræer som Løvtræer, der ved passende Behandling kan bringes til at vokse paa Færøerne.

Mulighed for Skovdyrkning i stor Stil paa Færøerne er formentlig paa Grund af Forholdene udelukket, men der er ingen Tvivl om, at det efterhaanden vil kunne lykkes at frembringe mindre Plantninger forskellige Steder paa Færøerne, som kunne være baade til Nytte og Hygge.

Af de nu forsøgte Træarter synes særlig Sitkagran, Hvidgran og Bjergfyr at have Betingelser for at kunne trives paa Færøerne i større Samfund,

medens forskellige Løvtræer som skandinavisk Røn, Ahorn o. fl. vilde kunne dyrkes i Haver og Læplantninger, hvor man kan holde Jorden ren og dyrke den rent havemæssigt.

Der vedlægges, hvad der hidtil i Hedeselskabets Tidsskrift er offentliggjort vedrørende Plantningsforsøgene paa Færøerne*).

C. E. Plensborg.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 16. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Amtet har tilstillet Lagtinget en Skrivelse af 7. Juni d. A. fra Det danske Hedeselskab angaaende Træplantningssagen paa Færøerne.

Der foreligger ikke Andragende eller Forslag om Bevilling af Lagtinget eller om at søge Bevilling fra Staten i Aar, og Udvalget finder heller ikke, at der for Øjeblikket behøver at foretages noget i Sagen fra Lagtingets Side.

Forslag.

Sagen tages til Efterretning. Hedeselskabets Skrivelse optages i Lagtingstidenden.

Ved Sagens 2. Behandling den 21. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

*) Udeladen her.

XXIV. Ang. Forbedring af Landingsforholdene i Bygden Sand.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Beboere i Bygden Sand, paategnet vedkommende Kommunalforstanderskabs anbefaling, om Statstilskud til en Udbedring af Landingsforholdene i Bygden, ledsaget af en Del Bilag^{**)}.

Ved Sagens 1. Behandling den 14. August vedtoges det efter Forslag af Evensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 15. s. M. valgtes: *Evensen, Samuelson, P. Nielsen, Komoy og J. H. Poulsen.*

Den 19. September afgav Udvalget (Ordfører: Evensen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over Sagen om Forbedring af Havneforholdene i Sand.

Udvalget har faaet tilstillet følgende Aktstykker:

- 1) Andragende af April 1916 fra Beboere i Sand om Kommunalforstanderskabets Medvirkning til, at der ved Statens Støtte foretages en Udbedring af Landingsforholdene i Sand, hvilket Andragende er paategnet Anbefaling fra Sandø Præstegælds Kommunalforstanderskab,
- 2) Andragende fra Sandø Præstegælds Kommunalforstanderskab af 27. August i Aar om Statsstøtte til Udbedring af Landingsforholdene i Sand,
- 3) Plan til Udbedring af Havneforholdene i Sand, udarbejdet af Professor Palle Bruun,
- 4) Plan i samme Anledning, udarbejdet af Vandbygningsdirektør Westergaard.

I Anledning af denne Sag tillader Udvalget sig at henvise til de almindelige Bemærkninger, som fremsattes af Lagtingets Havneudvalg i Samlingen 1908 (Lagtingstidende for 1908, Side 11—16) og i Samlingen 1909 (Lagtingstidende for 1909, Bilag 10, særlig Side 3—4), og som sikkert maa siges at være et Udtryk for Lagtingets Anskuelse om den færøske »Havnesag« den Dag i Dag. Nærværende Udvalg kan i alt Fald tiltræde disse Anskuelse.

Lagtingets Henvendelser til Regeringen angaaende Forbedring af Havneforholdene paa Færøerne resulterede som bekendt i Loven af 29. April 1913 om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne. Denne Lov hjemler ikke nogen Bevilling til det under denne Sag omhandlede Anlæg, men Udvalget mener at kunne gaa ud fra, at Loven er et Udtryk for Statsmagtens Anerkendelse af, at færøske Havneforhold, efterhaanden som Omstændighederne kræver det, bør forbedres med Tilskud fra Statskassen efter de Principper, som indeholdes i Loven.

Sagen om Fremme af et Pieranlæg ved Sand fik Tilslutning fra Lagtinget i 1909. Imidlertid medførte forskellige Forhold, at dette Anlæg foreløbig stilledes

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 110.

^{**)} Udelades her.

i Bero. Befolkningen i Sand var utilfreds med det af Ingeniør Palle Bruun udlarbejdede Projekt og ønskede Tid til at overveje den Ændring i Projektet, der foretoges af Vandbygningsdirektør Westergaard, og som først forelagdes Lagtinget i September 1909.

Som bekendt er Havneforholdene ved Sand fra Naturens Haand af den Art, at det vilde koste uoverkommelige store Summer at bygge en Havn paa dette Sted, der under alle Forhold kan være betryggende. Man maa derfor lade sig nøje med den store Forbedring af Havneforholdene, som det af Direktør Westergaard projekterede Anlæg vil frembyde. Og da Omkostningerne dermed maa siges at være forholdsvis moderate, nærer man ingen Betænkelighed ved at anbefale Lagtinget at indgaa til Regeringen med Andragende om Tilskud fra Statskassen. Ligesom Udvalget ogsaa, skønt det med Sandø Præstegælds Forstanderskab er enigt i, at det er en meget følelig Byrde for Sognet, dog meget vel mener at kunne tilraade Lagtinget at approbere, at Forstanderskabet forpligter Sognet til at paatage sig Vedligeholdelsespligten samt at udrede $\frac{1}{5}$ af Anlægsomkostningerne, forudsat at disse ikke i væsentlig Grad overstiger Overslagssummen.

Udvalget finder det forstaaeligt, at Befolkningen i Sand først nu paa ny fremkommer med Andragende om Forbedring af sine Havneforhold, da Kørevejen mellem Sand og Skopen nærmer sig sin Fuldførelse, og man kan i saa Henseende henholde sig til, hvad derom udtales i Andragendet fra Sandø Præstegælds Forstanderskab. Paa den anden Side maa man ogsaa med Forstanderskabet være enigt i, at Sagen nu bør søges fremmet. Og Udvalget ønsker i denne Forbindelse at pege paa et bestemt Forhold, der formentlig gør det ønskeligt om muligt allerede i Rigsdagssamlingen 1916—17 at opnaa den fornødne Bevilling. Verdenskrigen har nemlig desværre medført, at intet af de i Loven af 29. April 1913 omhandlede Anlæg er kommet til Udførelse, idet Regeringen paa Grund af de unormale Forhold endnu ikke har set sig i Stand til at udbyde Anlæggene i Entreprise. Til disse Anlæg hører ogsaa det betydelige Baadchavnsanlæg i Skopen paa Sandøens Nordside. Det vilde formentlig være mest hensigtsmæssigt og mest økonomisk at lade den omsøgte Pier ved Sand udføre samtidig med de i Loven af 1913 omhandlede Anlæg. Dog ønsker Udvalget at betone, at Pieranlægget ved Sand ikke i nogen Maade bør virke udsættende paa Udførelsen af Skopenanlægget eller overhovedet paa noget af de i Loven omhandlede Anlæg.

Anlæg af en Pier som den omsøgte ved Sand vil utvivlsomt være af stor Betydning saavel for de færøske Kommunikationsforhold i Almindelighed som for Sandøen i Særdeleshed. Man kan i saa Henseende ganske slutte sig til det i Forstanderskabets Andragende udtalte, idet man tillige skal henvise til, at Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune allerede i Skrivelse af 24. August 1909 til Lagtinget har udtalt: »Man skal tillade sig at bemærke, at man betragter Vejanlægget Skopen—Sand som et Bindeled mellem Havneanlægget i Skopen og Pieren ved Sand, saaledes at alle disse Anlæg hører saavidt sammen . . . » (Lagtingstidende 1909. Bilag 10, Side 37). Iøvrigt kan Udvalget indskrænke sig til at henvise til, hvad der fremføres i Andragendet fra Sandø Præstegælds Forstanderskab af 27. August d. A. samt i Andragende fra nogle Beboere i Sand af April d. A., idet Udvalget tiltræder de i disse Skrivelser fremsatte Udtalelser i deres Helhed.

Til Slutning skal Udvalget udtale, at Lagtinget formentlig i Lighed med, hvad det har gjort med Hensyn til de i Loven af 29. April 1913 omhandlede Havneanlæg, bør paatage sig at føre Tilsyn med, at Sand Sogn opfylder sin Vedligeholdelsespligt.

I Henhold til, hvad der foran er anført, tillader Udvalget sig at foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

- I. Lagtinget andrager hos Regeringen om, at der udvirkes en Bevilling af Statskassen paa indtil $\frac{4}{5}$ af Anlægsomkostningerne til Anlæg af den i

Andragende fra Sandø Præstegælds Kommune af 27. August i Aar omhandlede af Vandbygningsdirektør Westergaard projekterede Pier ved Sand. Tinget forudsætter, at Ministeriet vil forhandle nærmere med Kommunalforstanderskabet om Sagens Enkeltheder.

- II. Lagtinget approberer, at Sand Sogn paatager sig Forpligtelser til at vedligeholde Pieranlægget, og at Sognet udreder indtil $\frac{1}{5}$ af Anlægsomkostningerne ved dette Pieranlæg, for saa vidt disse ikke væsentlig overstiger Overslagssummen, ligesom Tinget forventer, at Tilskudet fra Sognet først kommer til Udbetaling, naar Anlægget er fuldført.
- III. Lagtinget forpligter sig til at føre Tilsyn med, at Anlægget bliver forsvarelig vedligeholdt, og at sørge for, at Sognet opfylder sin Pligt til Vedligeholdelse, i hvilken Henseende der vil være at afkræve vedkommende Forstanderskab en skriftlig Erklæring om, at Sognet har overtaget Vedligeholdelsespligten.
- IV. Lagtinget approberer, at Sand Sogn eventuelt optager det fornødne Laan til Anlægget.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* s. D. sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Den 23. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 23. *September* 1916.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Til Lagtinget i dets indøværende Samling har Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, i Forbindelse med en Henvendelse til samme fra nogle Beboere i Bygden Sand, indsendt et Andragende om, at Tinget vil søge udvirket Statens Støtte til Fremme af et af Vandbygningsdirektør Westergaard i 1909 projekteret Pieranlæg ved Bygden Sand.

Sagen har været henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, der under 19. *September* afgav medfølgende Betænkning, hvis *Indstilling* ved Sagens tredje *Behandling* den 22 ds. enstemmig vedtoges med 12 Stemmer, idet 10 Medlemmer var fraværende.

Lagtingets Vedtagelse er derefter følgende:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Idet man fremsender denne Sag til det høje Ministerium, undlader man ikke, idet man henviser til Sagens medfølgende Bilag, at udtale Haabet om, at det høje Ministerium ved gunstig Foranstaltning vil foranledige, at denne Sag maa blive fremmet saa hurtigt, som det efter Omstændighederne vil kunne ske.

Srenning Rytter.

A. C. Eriksen.

Joan Poulsen.

XXV. Anlæg af en Kørevej mellem Fuglefjord og Kongshavn over Gøte.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabene for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune og Gøte Sogns Kommune, ledsaget af 2 Bilag**), om Lagtingets Medvirkning til, at der af Statskassen ydes en Bevilling til Anlæg af en Kørevej mellem Fuglefjord og Kongshavn over Gøte.

Ved Sagens 1. Behandling den 14. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til Udvalget i Sagen ang. Forbedring af Landingsforholdene i Bygden Sand.

Den 11. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabene for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune og Gøte Sogns Kommune om at det maa blive udvirket, at der af Statskassen ydes en Bevilling til de nævnte Kommuner til Anlæg af en Kørevej mellem Fuglefjord og Skibenæs over Gøte.

Det Vejanlæg, som Andragerne ønsker udført, er projekteret af Ingeniør Horn, jfr. Betænkning dat. Christiania 18. Juni 1904, Lagtingstidende for 1904, Tillægget Bilag Nr. 10. Om dette Vejanlæg skriver Ingeniøren blandt andet:

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 303.

**) Udelades her.

«En af de betydeligste bygder paa Østerø er *Gøte*. Til og fra denne Bygd foregaar der en meget betydelig trafik saavel over *Gøteidet* til *Skaalefjord* (Kongshavn), som nordover til *Fuglefjord*, der er en af de bedste havne paa Øerne og et vigtigt knudepunkt for Omsætning af *fiskeprodukter*. En veiforbindelse fra Skaalefjord om Gøte til Fuglefjord maa derfor anses som det mest berettigede veiforretagende paa Østerø.»

Udvalget er enigt med Andragerne og Ingeniør Horn i, at et Vejanlæg mellem Kongshavn (Skibenæs) og Fuglefjord via Gøte er af overordentlig stor Betydning saavel for større Dele af Færøerne som særlig for de interesserede Kommuner, Fuglefjord Sogn og Gøte Sogn. Udvalget skal først henvise til den overordentlig store Betydning, som en god Kørevej paa den omhandlede Strækning vil have for Persontrafikken fra Færøernes Hovedstad Thorshavn til Østerø og Nordøerne, for Posttrafikken og for Godstrafikken paa denne Rute. Og da der altid lægges megen Vægt paa, at Forbindelsen mellem de forskellige Dele af Øerne og Hovedstaden er saa god som mulig, og da der med den lille Postdampbaad «Ruth» daglig er Forbindelse mellem Thorshavn og Skaalefjorden, er det givet, at den attraaede Vejforbindelse mellem Kongshavn (Skibenæs) og Fuglefjord, der let kan suppleres med en Motorbaadforbindelse mellem Fuglefjord og Nordøernes Centralplads Klaksvig, vil have den allerstørste Betydning, naar Talen er om Forbedring af de færøske Samfærdselsforhold. Med disse Betragtninger for Øje vil man let være klar over, at Vejanlægget har ikke ringe Betydning for Færøerne i Almindelighed. Ruten Thorshavn—Klaksvig ad Søvejen øst for Østerø er selv med Postdampskibene meget ubehagelig, naar Vejret ikke er det bedste. Men Dampskibsrejserne er meget sjældne, og Turen maa derfor oftest udføres i mindre tilfældige Kartøjer, hvorved Rejsens Ubehageligheder i mindre godt Vejr og den med Rejsen forbundne Fare i Uvejr forøges. Alt dette kan man blive fri for, hvis Vejforbindelsen Kongshavn—Fuglefjord etableres. Samtidig opnaas som før anført ovenikøbet daglig Forbindelse med Færøernes Centrum Thorshavn og derigennem med øvrige Pladser paa Øerne.

Efter at Udvalget saaledes har paapeget Vejanlæggets almindelige Betydning, skal vi kort omtale den særlige Betydning, som Anlægget har for de interesserede Pladser paa Østerø. Bygderne Sydre- og Nordregøte har udmærkede Betingelser for at drive et forholdsvis betydeligt Landbrug, og der drives faktisk allerede for Tiden et Landbrug i disse Bygder, der lover godt for Fremtiden. Det er selvindlysende, at Vejanlægget i meget høj Grad vil fremme Landbruget dels ved Indvinding af ny Dyrkningsjord, dels ved at lette Afsætningen af Landbrugets Produkter og da navnlig til Thorshavn. Omkring Gøte henligger der betydelige Strækninger af udmærket Opdyrkningsjord, og Vejanlægget, som Ingeniør Horn har projekteret det, skal netop føres derigennem. En god Vejforbindelse mellem Gøte og Kongshavn til den ene Side og Gøte og Fuglefjord til den anden Side vil bøde betydeligt paa de meget ugunstige Havneforhold, som saavel Sydre- som Nordregøte lider under. Kongshavn og Fuglefjord hører derimod til Færøernes bedste Havne.

Ogsaa for Fuglefjords Vedkommende vil Vejanlægget lette Adgangen til Opdyrkningsjord. Fuglefjord har en udmærket Havn, meget betydelig Forrettingsvirksomhed og betydeligt Skibsfiskeri, men der mangler Adgang til væsentlig Udvidelse af Indmarken. At saadan Adgang til Opdyrkningsjord har stor Betydning for Fuglefjord, vil erkendes af enhver, der har fulgt blot nogenlunde med i Bygdens stærke Udvikling i de senere Aar. At saavel Gøte som Fuglefjord desuden vil høste Gavn af, at Forbindelsen med Thorshavn og de andre Pladser paa Øerne lettes, er en Selvfølge.

Udvalget maa alt i alt udtale, at Iværksættelsen af Vejanlægget mellem Kongshavn og Fuglefjord er et af de Foretagender, som vil sætte Spor i færøsk Udvikling. Man tør derfor haabe, at Lagtinget enstemmig vil kunne anbefale denne Sag, og at Staten vil træde til med den Støtte, som maatte være fornøden til Planens Realisation. Og her regner man med, at Staten vil støtte det paa-gældende Anlæg i samme Omfang som Vejanlægget Sand—Skopen, altsaa med fire Femtedele af Anlægssummen.

Med Hensyn til Vejanlæggets Bekostelighed bemærkes, at Ingeniør Horn har beregnet Omkostningerne til 65,100 Kr. Udvalget antager, efter de Erfaringer, man har indhøstet fra Sandø-Vejanlægget, at Ingeniør Horns Overslagssum har været meget lavt ansat, og naar Hensyn tages til, at der nu er hengaaet 12 til 13 Aar, siden Overslaget blev udarbejdet, og at Arbejdsløn m. m. er steget temmelig stærkt i disse Aar, tør man ikke gaa ud fra, at Vejanlægget nu kan udføres for den kalkulerede Sum. Som Følge deraf vil det, forinden Forslag om Bevilling kan fremsættes af Regeringen, være nødvendigt, at der foretages nye Udregninger, der forhaabentlig kan finde Sted paa Grundlag af de Forarbejder, der er udførte af Ingeniør Horn, men man er ikke blind for den Mulighed, at nye Undersøgelser maa foretages, forinden endeligt Overslag kan udarbejdes. Udvalget kan imidlertid paa det bedste anbefale Lagtinget at give det fremkomne Andragende sin Støtte.

Naar der maatte foreligge nyt Overslag over hvad Vejanlægget antages at ville koste, vil det være nødvendigt at fremskaffe Erklæring fra de paagældende Kommuner om, i hvilket Forhold de skal udrede den Femtedel af Omkostningerne, som ventelig kræves ydet fra færøsk Side, samt Erklæring angaaende Vedligeholdelsespligten. Udvalget ved, at de paagældende Kommuner er klare over, at en Femtedel af Omkostningerne skal bæres af dem, og at Vedligeholdelsespligten ligeledes vil blive paalagt dem.

Det er Udvalget bekendt, at de interesserede Sogne (Andragerne) regner med, at de i sin Tid, paa samme Maade som Sandø Kommune, faar Vejanlægget i Entreprise.

Forslag.

1. Lagtinget anbefaler paa det varmeste til Regeringens gunstige Forsorg Andragendet fra Forstanderskaberne for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune og Gøte Sogns Kommune om Statstilskud til Anlæg af en Kørevej mellem Fuglefjord og Kongshavn, saaledes at der af Statskassen ydes paagældende Sogne fire Femtedele af Anlægsomkostningerne.
2. Tinget anbefaler, at der ved Regeringens Foranstaltning udarbejdes et nyt Overslag over Anlægsomkostningerne.
3. Tinget anbefaler, at Fuglefjord Sogn og Gøte Sogn i sin Tid faar Vejanlægget i Entreprise for Overslagssummen, for saa vidt Andragende derom fremsættes.

Ved Sagens 2. Behandling den 13. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 16. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den 20. September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Kærøernes Lagting.
 Thorshavn, den 19. Septbr. 1916.

Til
 Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved Skrivelse til Lagtinget af 29. Maj d. A. har Forstanderskaberne for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune og Gøte Sogns Kommune andraget om Lagtingets Bistand til, at der af Statskassen ydes et Tilskud til et Vejanlæg mellem Fuglefjord og Kongshavn over Gøte.

Ved 1. Behandling blev Sagen henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som den 11. dennes afgav en Betænkning, der vedlægges. Udvalgets Forslag er saalydende:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Ved Sagens 3. Behandling den 16. dennes vedtoges dette Forslag enstemmig med 19 Stemmer.

Lagtinget har forudsat, at der muligvis forinden Bevilling til Vejanlægget kan gives og i alt Fald forinden Vejarbejdet kan paabegyndes foretages Detailundersøgelse med Hensyn til det omhandlede Anlæg, og man haaber, at det høje Ministerium vil foranledige, at saadan Undersøgelse snarest muligt foretages.

Tinget udtaler sluttelig det Haab, at den samme velvillige Imødekommenhed, som Regering og Rigsdag har udvist med Hensyn til Vejanlægget mellem Sand og Skopen, ogsaa maa blive denne vigtige Sag til Del.

Svenning Rytter.

A. Samuelsen,
 Ordfører.

Joan Poulsen.

XXVI. Andragende om Tilskud til Sygekasserne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Statens Sygekasseinspektorat, ledsaget af en Skrivelse fra Centralforeningen af Sygekasser paa Færøerne med en Del Bilag*), om Refusion til de færøske Sygekasser af Amtskommunens Midler af en Del af deres Udgifter til Sygehuse og til Sanatoriet.

Ved Sagens 1. Behandling den 9. August vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den 18. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger et Andragende af 4. Maj d. A. fra Statens Sygekasseinspektorat, ledsaget af en Skrivelse af 7. August d. A. fra Centralforeningen af Sygekasser paa Færøerne og nogle andre Bilag, om at refundere de færøske Sygekasser af Amtskommunens Midler en Del af deres Udgifter til Sygehuse og til Sanatoriet.

Det oplyses, at nogle af Sygekasserne har en daarlig økonomisk Stilling, og at det har været nødvendigt at paaligne Medlemmerne betydelige ekstraordinære Bidrag. Aarsagen hertil opgives at være Sygekassernes betydelige Udgifter til Medlemmers Behandling paa de almindelige Sygehuse og paa Tuberkulose-Sygehuset i Høydal, der er en Kølge af, at Medlemmerne maa yde fuld Betaling, medens de ifølge de Regler, som gælder nede i Danmark, erlægge højst Halvdelen af den ellers fastsatte Betaling paa Sygehus.

Et Flertal (Egholm, Joen Rasmussen, Mortensen og R. Niclasen) udtaler sin fulde Sympathi med Sygekassebevægelsen, men mener, at de paagældende Vanskeligheder bør løses paa anden Maade end ved Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden, idet dette Spørgsmaal først og fremmest synes at være kommunalt.

Man mener det urigtigt, at Amtsrepartitionsfonden paa det nuværende Tidspunkt skal betale Tilskud til Sygekasserne og at dette derpaa skal paalignes Kommunerne, da der ikke findes Sygekasser i alle Kommunerne; saaledes er der, saa vidt Udvalget bekendt, ingen Sygekasse i Sandø Syssel.

Af de ovennævnte Grunde ser man sig derfor foreløbig ikke i Stand til at tilraade, at der fra Amtsrepartitionsfonden gives Tilskud.

Et Mindretal (Effersøe og Matras) anser det efter Omstændighederne nu, da Sygekassevirksomheden i noget større Omfang er helt ny paa Færøerne, rigtigt at yde en passende, begrænset Støtte til Sygekasserne i Betragtning af, hvad der er oplyst under Sagen.

*) Udelades her.

Forslag.

1. Af et *Flertal* (Egholm, Mortensen, R. Niclasen og J. Rasmussen):

Der svares Andragerne, at Lagtinget ikke kan yde Sygekasserne Tilskud, men finder, at en Sygekasse, som udkræver Støtte, bør faa denne fra paagældende Sogn eller By.

2. Af et *Mindretal* (Ejffersøe og Matras):

Af Amtsrepartitionsfonden ydes de statsanerkendte færøske Sygekasser et aarligt Tilskud fra og med Aaret 1916 at regne og indtil videre. Dette Tilskud skal udgøre 10 pCt. af hver enkelt Sygekasses samlede Udgift for det paagældende Aar til Medlemmernes og deres mindreaarige Børns Ophold paa de almindelige Sygehuse og Tuberkulose-Sygehuset paa Færøerne, dog saaledes begrænset, at Amtskommunens samlede aarlige Tilskud ikke overstiger 1000 Kr. og betinget af, at det paagældende Sogn yder den paagældende Sygekasse et Tilskud af samme Størrelse som Amtsrepartitionsfondens.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 25. *August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Mindretallet (Matras og Ejffersøe)* til sammes *Forslag*:

Subsidiært foreslaas:

I Stedet for Ordene »fra og med Aaret 1916 at regne og indtil videre« sættes: »for Aaret 1916«, hvorhos følgende Ord udgaa: »for det paagældende Aar« og »samlede aarlige«.

Den 26. *August* fremlagdes følgende *motiverede Ændringsforslag af Samtalen*:

Der er den største Grund til at støtte Sygekassebevægelsen paa Færøerne i det Omfang, som til enhver Tid maatte vise sig nødvendigt. Dette erkendes sikkert fra alle Sider, og Sagens *Behandling* i Lagtinget beviser ogsaa dette, idet der fra alle Sider faldt velvillige Udtalelser ved Sagens 2. *Behandling* i Tinget. Det skønnes imidlertid ikke at være paakrævet allerede nu at yde Sygekasserne et fast aarligt Tilskud af Lagtingets Kasser ud over det Statstilskud, som ifølge gældende Lovgivning udredes af Statskassen, men der kan mulig være Anledning til at yde et midlertidigt Tilskud. Da Amtsrepartitionsfonden ikke uden Forhøjelse af Paaligningen kan afholde et saadant Tilskud, der for at

have væsentlig Betydning formentlig bør sættes til 1000 Kr., medmindre der paa anden Maade ydes Fonden Erstatning, skønnes det forsvarligt at yde Dækning af det Beløb, som formentlig indvindes ved den med Hvalstationerne truffne Overenskomst om Levering af Hvalkød. Det foreslaas derfor nedenfor at yde Sygekassernes Centralforening i det omhandlede Øjemed et Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden paa 1000 Kr. imod, at et tilsvarende Beløb refunderes Fonden paa foranførte Maade.

Forslag.

Til Sygekassernes Centralforening bevilges af Amtsrepartitionsfonden for 1916 mod Kvittering af Foreningens Formand et Beløb paa 1000 Kr. mod, at dette Beløb refunderes Fonden af den Sum, som indvindes gennem den med Hvalstationerne indgaaede Overenskomst om Levering af Hvalkød.

Ved 3. *Behandling* den 28. August sattes Ændringsforslaget af Matras og Effersøe først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 4 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Mindretallets Forslag sattes derpaa under Afstemning, men bortfaldt ligeledes, idet kun 2 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Samuelsens motiverede Ændringsforslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Djurhuus, R. Niclasen, Egholm, Dam og Konoy; *fraværende*: Matras, Evensen, Nolsøe og Dahl).

Endelig sattes Flertallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 9 Stemmer mod 6 (*nej stemte*: J. Poulsen, Provsten, P. Niclasen, Christiansen, Samuelsen og Effersøe; *stemte ikke*: Djurhuus, Dam og Formanden; *fraværende*: Matras, Evensen, Nolsøe og Dahl).

XXVII. Forslag til Lov om Lønning for Sysselmændene paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Folketingsmand Edw. Mortensen tilligemed 1 Bilag*, saalydende:

Tveraa, den 23. Juli 1916.

Til
Færøernes Lagting.

Hoslagt tillader jeg mig at fremsende Forslag til Lov om Lønning af Sysselmændene paa Færøerne til det ærede Tings velvillige Overvejelse.

Forslaget gaar ud paa at sætte Sysselmændene paa fast Lønning, saaledes at deres nuværende personlige Sportler indgaar i Lagtingets Kasse, idet Sysselmændene bør betragtes som Færøernes Embedsmænd, der ved Siden af deres almindelige Gerning udfører en Del af Statsembedsmændenes Arbejde, hvorfor de oppebærer Godtgørelse af Statskassen.

Forslaget gaar endvidere ud paa, at Vaagø Sysselmandsembede genoprettes, og at den Besparelse (1240 Kr.), som indvandt ved Nedlæggelsen af nævnte Embede, igen lægges til Lønningen af Sysselmændene, samt at Staten desuden som Løngodtgørelse yder 3260 Kr. og som Kontorholdsgodtgørelse 2000 Kr., saaledes at Statens samlede Ydelse bliver 10,250 Kr., naar medtages Erstatningen for Tiende, 3750 Kr.

Ærbødigst

Edw. Mortensen.

* * *

Forslag

til

Lov om Lønning for Sysselmændene paa Færøerne.

§ 1.

Sysselmandsembederne paa Færøerne deles i to Lønningsklasser. Til 1. Klasse hører 1) Suderø — 2) Strømø — 3) Østerø — og 4) Norderøernes Syssel. Til 2. Klasse hører 1) Sandø — og 2) Vaagø Syssel.

*) Se Lagtingsbladene for 1915, Side 68.

§ 2.

Embederne af 1. Klasse lønnes med 1900 Kr. aarligt med et Tillæg af 300 Kr. aarligt efter 5 Aars Tjeneste og med yderligere 300 Kr. aarligt efter ialt 10 Aars Tjeneste. Embederne af 2. Klasse lønnes med 1700 Kr. aarligt med et Tillæg af 200 Kr. aarligt efter 5 Aars Tjeneste og med yderligere 200 Kr. aarligt efter ialt 10 Aars Tjeneste. Lønningsstillæggene regnes fra den første Ansættelse i et Sysselmandsembede, uden Hensyn til domes Lønningsklasse.

Der tillægges derhos Sysselmanden for Suderø Syssel et Honorar af 300 Kr. for Udførelse af Forretninger for Sørenskriveren og Landfogden i større Omfang end de andre Syselmænd.

For Indtægt af Embedsjord fradrages et passende Beløb i Lønnen.

§ 3.

Vederlaget for Kontorudgifterne ved Sysselmandsembederne fastsættes til følgende Beløb aarligt: Suderø 1000 Kr., Østerø 400 Kr., Norderøerne 400 Kr., Strømø 400 Kr., Sandø 200 Kr. og Vaagø 200 Kr.

§ 4.

Til Sysselmændenes Lønninger yder Staten aarligt 8250 Kr. samt som Godtgørelse for Kontorudgifter 2000 Kr. aarligt. Renten af Sysselmændenes Lønningsfond deles lige mellem Sysselmændene. Den Sysselmændene i Henhold til Lov Nr. 62 af 1. April 1908 om Afløsning af Tiende m. m. § 5 tillagte Erstatning af Statskassen for Tiende bortfalder.

Resten af Sysselmændenes Lønninger og Kontorholdsgodtgørelse betales af Lagtingets Kasser, mod at disse oppebærer alle Sportler og Gebyrer, som tidligere er tilfaldne Sysselmændene personligt. For Oppebørselen af disse aflægges Sysselmændene Regnskab efter Regler, der fastsættes af Lagtinget.

Det Sysselmændene og Sognefogden i Vaag i Henhold til Lov Nr. 41 af 30. Marts 1892 § 13, 2. Punktum, jfr. Lov Nr. 46 af 7. Marts 1912 samt Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne § 6, 2. Stykke, sidste Punktum, tillagte Beløb af 4 pCt. af de i nævnte Lov fastsatte Afgifter bortfalder til Fordel for Lagtingets Kasser.

Som Erstatningen for den Sognefogden i Vaag hidtil tillagte Andel i Oppebørselsafgift, Indklaringsgebyr og Mønstringsgebyr tillægges der ham et aarligt Vederlag paa 300 Kr.

§ 5.

Nærværende Lov træder i Kraft den 1. April 1917.

Ved Sagens 1. Behandling den 12. August vedtoges det efter Forslag af Mortensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 14. s. M. valgtes: *Matras, Provsten, J. Rasmussen, R. Niclasen og Mortensen.*

Den 18. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Lagtinget er indkommet fra Lagtingsmand Edw. Mortensen et »Forslag til Lov om Lønning af Sysselmændene paa Færøerne«.

Udvalget har delt sig i et Flertal (Matras, Provsten og J. Rasmussen) og et Mindretal (Mortensen og R. Niclasen).

Flertallet skal erindre om, at Lagtinget i forrige Aars Samling havde til Behandling »Forslag til Lov om Lønning for Sysselmænd paa Færøerne« og »Forslag til Lov om Lønning for Landfogedembedet paa Færøerne« (jfr. Lagtingstidende for 1915, Side 66—71 med Bilag 4 & 5). Disse Lovforslag gik hovedsagelig ud paa, at Sysselmændene og Landfogden skulde sættes paa fast Lønning i Stedet for som nu for en væsentlig Del at være sportellønnede. Fra alle Sider erkendtes det, at de to Forslag hørte sammen, og efter meget indgaaende Forhandlinger vedtog Lagtinget Forslagene med nogle mindre væsentlige Ændringer og anbefalede dem i den saaledes ændrede Skikkelse til Justitsministeriets videre Forsorg. For Lagtinget foreligger der slet intet, som kunde tyde paa, at Justitsministeriet skulde være uvilligt til at fremme de nævnte Lovforslag paa det af Lagtinget anbefalede Grundlag.

Flertallet, der bestaar af de samme Personer, som i Fjor udgjorde Flertal i Udvalget vedrørende de bemeldte Lovforslag, kan ikke indrømme, at Lagtingsmand Edw. Mortensens Forslag paa noget Punkt indeholder virkelige Forbedringer af det den Gang vedtagne. Tvært imod; den foreslaaede Deling af Sysselmændsombederne i 2 Lønningsklasser, den gennemgaaende lavere Lønning, den mindre Kontorholdsgodtgørelse og manglende Regler for Sysselmændenes Pensionering maa allerede betragtes som en afgjort Forringelse i Forhold til det hos Justitsministeriet beroende Lovforslag.

Endnu uheldigere maa det foreliggende Lovforslag siges at være, for saa vidt det gaar ud paa at gøre Sysselmændene til amtskommunale Bestillingsmænd, der skal lønnes af Lagtingets Kasser, imod at disse oppebærer de Sysselmændene hidtil tilfaldne Sportler og Gehyrer samt et fast Tilskud af Statskassen. Bortset fra den Mærkværdighed ved en saadan Ordning — en Mærkværdighed, som forøvrigt kan komme til at have ikke liden reel Betydning — at visse Afgifter skal tilfalde Statskassen, hvis Landfogden modtager dem, men derimod de færøske Kasser, hvis de indbetales til en af Sysselmændene, saa maa Ordningen, principielt betragtet, formentlig fremkalde ikke ringe Betænkelighed, hvad enten man ser paa Sysselmændenes Stilling eller Lønningsmaaden.

Naar Forslaget endelig indeholder en Bestemmelse om Sysselmændenes Antal og der saaledes ved Lov søges fastsat, at der skal være en særlig Sysselman for Vaagø Syssel, da kan *Flertallet* i alt væsentligt henholde sig til sine Udtalelser i Betænkningen over den Sag, da den i forrige Lagtingssamling forelaa til Behandling (jfr. Lagtingstidende for 1915, Side 175), idet et af Udvalgets Medlemmer (J. Rasmussen) dog finder Anledning til at foreslaa, at Justitsministeriet anmodes om at virke hen til, at Vaagø Syssel atter maa faa sin særlige Sysselman, og at Sørvag som den folkerigeste og mest centralt beliggende Bygd i Vaagø Syssel maa blive Sysselmændens Sæde.

Iøvrigt er *Flertallet* enig i ikke i Anledning af Lagtingsmand Mortensens Lovforslag at foreslaa noget til Tingets Vedtagelse.

Mindretallet (R. Rasmussen og Mortensen) har haft under Overvejelse Spørgsmaalet om Sysselmændenes Antal og deres Løn.

Hvad det sidste Spørgsmaal angaar, har der ikke for Tinget foreligget hverken i Aar eller i Fjor noget Andragende fra Sysselman om Lønforhøjelse.

En saadan kan allerede derfor ikke anses nødvendig, og betragter man deres Løn i sig selv, kommer man til samme Resultat. Denne maa nemlig ifølge Sysselmændenes egen Opgørelse fra i Fjor anses som gennemsnitlig 2200 Kr. netto aarlig. Baade sammenlignet med almindelige Lønninger her paa Øerne og f. Eks. den Løn, som de færøske Lærere, der har gennemgaaet en 3-årig

Seminarieuddannelse, oppebærer paa c. 800—900 Kroner, synes Lønnen for Sysselmændene forsvarlig, idet der ikke kræves nogen teoretisk Uddannelse for at blive ansat som saadan. Der har da heller aldrig været Mangel paa Ansøgere til Embederne. Saafremt Sysselmændene overhovedet skal sættes paa fast Løn, foreslaar Mindretallet, at denne sættes til 1900 Kr. aarlig med et Tillæg af 300 Kr. efter 5 Aars Tjeneste og med yderligere 300 Kr. efter 10 Aars Tjeneste.

Med Hensyn til Pensionsspørgsmaalet foreslaas ingen Ændring i den nuværende Ordning, saaledes at der i hvert enkelt Tilfælde ansøges om, hvor meget Staten vil yde i Pension til en Bestillingsmand, der delvis har udført Tjeneste for Statsemdsmændene i Thorshavn. Kontorholdsvederlag foreslaas passende at ansættes til: 1000 Kr. for Suderø, 300 Kr. for Østerø, Norderøernes og Strømø og 150 Kr. for Vaagø og Sandø Syssel. Det bemærkes, at Kontorholdsvederlaget for Syslerne efter den gældende Ordning er henholdsvis 300, 240 og 260 Kr. For Sandø og Sydstrømø Syssel 200 Kr. og for Nordstrømø og Vaagø Syssel 300 Kr. Inden Forandringen i 1912 var de sidstnævnte Beløb fordelt saaledes: Strømø Syssel 230 Kr., Vaagø Syssel 140 Kr. og Sandø Syssel 130 Kr.

Sportlerne foreslaar man skal indgaa i Amtsrepartitionsfonden, idet Sysselmændene ifølge Arten af deres Arbejde, der delvis svarer til Sognefogdernes i Danmark, er nærmest at betragte som amtskommunale Bestillingsmænd. Statens Tilskud til Sysselmandslønningerne foreslaar man at sætte til det Beløb, som i Øjeblikket betales, dog med en Forøgelse af 700 Kr. for Kontorholdsgodtgørelsens Vedkommende, idet Sysselmændene har faaet en Del mere Arbejde for Statsemdsmændene i Thorshavn. Et tilsvarende Beløb vil Staten desuden indvinde, hvis Landfogden bliver sat paa fast Løn. Dernæst foreslaar man, at der ligesom før 1912 ansættes 6 Sysselmænd paa Færøerne, saaledes at der ansættes en særlig Sysselmænd for Vaagø Syssel, og at det ved Ordningen besparede Beløb, 1240 Kr., hvoraf Størstedelen er tillagt Skydskassen, atter ydes til Sysselmandslønninger. Man finder, at den i 1912 foretagne Omordning, der blev truffet af Justitsministeriet i Henhold til Amtets Indstilling uden Lagtingets Samtykke, er og har virket meget uheldigt, idet Fjernelsen af Sysselmændene fra Vaagø, hvor der bor c. 1900 Mennesker, og hvor der fra gammel Tid har boet en Sysselmænd, har unddraget Øen næsten al den Støtte, som en Sysselmænd kan være baade ved juridisk Vejledning og som Ordenshaandhæver. Man skal stærkt misbillige, at et Antal Medlemmer af Tinget i 1912 stemte for Forslag om, at man, naar der saas bort fra, at Befolkningen paa Vaagø ikke ønskede, at Vaagø Syssel henlagdes til Strømø, og at der paa Færøerne var Stemning for at bibeholde det daværende Antal Sysselmænd, ansaa det for forsvarligt, at Vaagø Syssel henlagdes til Nordstrømø Præstegæld.

Man skal paa det indstændigste tilraade, at der igen ansættes en særlig Sysselmænd paa Vaagø. I Henhold til foranstaaende skal *Mindretallet* (Edw. Mortensen og R. Niclasen) fremsætte følgende Forslag til Tingets Vedtagelse:

1. Der skal paa Færøerne være 6 Sysselmændsemdeder. Bestillingerne lønnes med 1900 Kr. aarlig med Tillæg af 300 Kr. aarlig efter 5 Aars Tjeneste og med yderligere 300 Kr. aarlig efter ialt 10 Aars Tjeneste. Der tillægges derhos Sysselmændene for Suderø Syssel et Honorar af 300 Kr. for Udførelse af Forretninger for Sørenskriveren og Landfogden i større Omfang end de andre Sysselmænd.
2. Vederlaget for Kontorudgifterne ved Sysselmændsemdederne fastsættes til følgende Beløb aarlig: Suderø 1000 Kr., Østerø 300 Kr., Norderøerne 300 Kr., Strømø 300 Kr., Sandø 150 Kr. og Vaagø 150 Kr.
3. Til Sysselmændenes Lønninger yder Staten aarlig 8250 Kr., samt som Godtgørelse for Kontorudgifter 2000 Kr. aarlig. Renten af Sysselmændenes Lønningsfond deles lige mellem Sysselmændene. Den disse i Henhold til Lov Nr. 62 af 1. April 1908 om Aflysning af Tiender m. m. § 5 tillagte Erstatning af Statskassen for Tiende bortfalder.

Resten af Sysselmændenes Lønninger og Kontorholdsgodtgørelse betales af Amtsrepartitionsfonden, mod at denne oppebærer alle Sportler

og Gebyrer, som tidligere er tilfaldet Sysselmændene og Sognefogden i Vaag personlig. Heri medregnes ikke Sysselmændenes Andel ved Grinddeling. Sysselmændene aflægger Regnskab efter Regler, der fastsættes af Lagtinget. Det Sysselmændene og Sognefogden i Vaag i Henhold til Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 § 13, 2. Punktum, jfr. Lov Nr. 46 af 7. Marts 1912 samt Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 § 6, 2. Stk., tillagte Beløb af 4 pCt. af de i nævnte Lov fastsatte Afgifter bortfalder til Fordel for Lagtingets Kasser. Som Erstatning for den Sognefogden i Vaag hidtil tillagte Andel i Oppebørselsafgift, Indklaringsgebyr og Mønstringsgebyr tillægges der ham et årligt Vederlag paa 300 Kr.

4. Nærværende Lov træder i Kraft 1. April 1917. Enhver ved Lovens Ikrafttræden fast ansat Sysselmand kan, saafremt han inden 3 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden indgiver Erklæring herom til Justitsministeriet, vælge, om han vil lønnes efter denne Lov eller efter de hidtil gældende Regler. Efter Udløbet af den nævnte Frist skal Justitsministeren være bemyndiget til at bringe denne Lovs Lønningsregler til Anvendelse overfor saadanne Sysselmænd, der maatte have valgt at lønnes efter de tidligere gældende Regler, men senere fremsætter Ansøgning om at lønnes efter nærværende Lov. Dog skal den nuværende Sysselmand for Nordstrømø og Vaagø ansættes som Sysselmand paa Strømø og lønnes efter nærværende Lov, saaledes at Statskassen holder ham skadesløs for den mulige Difference mellem hans Indtægter efter nærværende Lov og hans Gennemsnitsløn for de sidste 5 Aar.

*

*

*

Forslag

fra et *Mindretal* (J. Rasmussen):

Lagtinget anmoder Justitsministeriet om at virke hen til, at Vaagø Syssel atter maa faa en særlig Sysselmand, der formentlig bør have Bopæl i Sørvaag.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *September* sættes Punkt 1 i Forslag fra et Mindretal (Mortensen og R. Nielsen) under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Winther, Provsten, J. Rasmussen, P. Nielsen, Matras, Christiansen, Samuelson, Djurhuus, Dahl, Efferse og Formanden; *fraværende*: Evensen og Dam).

Herefter betragtedes sammes Punkter 2—4 som bortfaldne.

Derefter sættes Mindretals-Forslag af J. Rasmussen under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer (*stemte ikke*: Provsten, Samuelson, Efferse og Formanden; *fraværende*: Evensen og Dam).

Ved 3. *Behandling s. D.* fremlagdes følgende *Forslag til Beslutning* af Konoy, R. Rasmussen, J. H. Poulsen og Mortensen:

Samtidig med, at Lagtinget vedtager Forslag fra et Mindretal i Udvalget vedrørende Forslag til Lov om Lønning for Sysselmændene, tillader man sig at udtale, at den, der ansættes som Sysselmand paa Færøerne, skal kunne tale og skrive færøsk Sprog samt være i Besiddelse af den fornødne Kendskab til de lokale færøske Bygdeforhold.

Mindretals-Forslag af J. Rasmussen sattes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Forslaget til Beslutning sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Provsten, J. Rasmussen, P. Niclasen, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dahl og Formanden; *fraværende*: Winther, Evensen, Dam og Løffersøe).

Den 23. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 23. Septbr. 1916.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet et fra Lagtingsmand Edw. Mortensen til Tinget indkommet Forslag til Lov om Lønning af Sysselmændene paa Færøerne.

Efter Sagens 1. Behandling i Tinget henvistes Lovforslaget til et Udvalg, der ikke blev enigt om en fælles Indstilling, men delte sig i et Flertal paa 3 Medlemmer og et Mindretal paa 2 Medlemmer.

Flertallet kunde ikke slutte sig til det indsendte Forslag, men maatte være af den Anskuelse, at Lagtinget ubetinget burde holde paa det i forrige Lagtingssamling vedtagne og til Justitsministeriet indsendte Lovforslag vedrørende samme Emne.

Mindretallet derimod fremsatte et Forslag, som i det væsentlige var overensstemmende med det til Tinget indsendte.

Mindretallets Forslag blev imidlertid ikke vedtaget af Tinget, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor, medens 12 Medlemmer ikke stemte og 2 vare fraværende.

Angaaende det ogsaa i forrige Lagtingssamling behandlede Spørgsmaal om Ansættelse af en særlig Sysselmand for Vaagø Syssel blev der af et Medlem af Udvalget (J. Rasmussen) stillet saalydende Forslag:

Lagtinget anmoder Justitsministeriet om at virke hen til, at Vaagø Syssel atter maa faa en særlig Sysselmand, der formentlig bør have Bopæl i Sørvag.

Dette Forslag blev vedtaget med 16 Stemmer, idet 4 Medlemmer ikke stemte og 2 vare fraværende.

Det medfølgende af 4 Medlemmer af Tinget stillede Forslag til Beslutning blev ikke vedtaget, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor, 9 stemte ikke og 4 vare fraværende.

Man tillader sig til det høje Ministerium at indsende nærværende Sag med Henvisning til den medfølgende Udvalgsbetænkning.

Svenning Rytter.

Fr. Petersen.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXVIII. Ang. Amtmandens og Provstens Stilling i Lagtinget.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Til
Føroya lögting.

Eg biði tingið seta fram uppskot um, at Føroya próstur fer úr tinginum, og at amtmaðurin onga stemmu hevur og ikki verður orðstýrari í tinginum, eventuelt at annar enn amtmaðurin kann vera representantur fyri ríkisstýrið.

Tvøroyri, tann 18. juli 1916.

Edw. Mortensen.

*) Se Lagtingsaldende for 1915, Side 78.

Den 10. August fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Til
lögtingið.

Í bravi, dagsett 18. juli 1916, hevir fólkatingsmaðurin K. Mortensen biðið lögtingið um at hava frammi til umrøðu ymissar broytingar í samanseting og arbeiðslagi lögtingsins, og skilar hann serliga til at avtaka tingsessin hjá Føroya provsti, at frátaka amtmanninum stemmurættin og at fáa í lag at tingið sjálvt velur sær formann — nakað ið eisini mær tykist at vera eitt neyðsynjarnál. Skuldi tingið longu í ár funnið sær føri til at fara undir hetta starv, taki eg mær loyvi til at biðja tingið um í samburði við hesum eisini at yvirhugsu, um tað ikki á somu tíð er neyðtorviligt í einum samfela sum tí føroyska at tilvega tinginum íhaldandi og javnandi kreftur, annaðhvørt við at broyta valgmátan til lögtingið soleiðis sum ætlast kann at gagna hesum máli ella við at skifta tingið sundur í tvær deildir. Peikast kann á toy ymissu uppskot viðrørandi samanseting av landstinginum, ið hövd vóru á lofti niðri í Danmörk, tá ið broytingin av grundlógini nýliga var fyri.

p. t. Havn, tann 9. august 1916.

A. C. Evensen.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 17. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den 18. s. M. valgtes: Effersøe, Samuelson og Mortensen.

Den 15. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) en *Betænkning*, der er vedhæftet som Bilag 6.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 21. September sættes Mindretallets Forslag til § 2 i Lagtingsloven under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Provsten, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelson, Djurhuus, Evensen, Dahl, Effersøe og Formanden; *fraværende*: Dam).

Herefter betragtedes Forslaget ad § 10 som bortfaldet.

XXIX. Sagen angaaende de færøske Landboforhold.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes de fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sager angaaende de færøske Landboforhold.

1. *Behandling* af Sagerne foretoges den 31. Juli, 1. og 2. August i følgende Afsnit:

I. Udkast til Lov for Færøerne om Haugers Styrelse og Drift m. m.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 1. August valgtes: *Christiansen, Djurhuus, Effersøe, J. H. Poulsen* og *R. Rasmussen*. Den 9. August gaves Samtykke til, at J. H. Poulsen udtræder af Udvalget og R. Niclasen indtræder i hans Sted.

II. Udkast til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. I.

III. Udkast til Lov for Færøerne om Udskiftning.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 2. August valgtes: *Dahl, Matras, Samuelsen, Elholm* og *Pulursson*.

IV. Udkast til Lov for Færøerne om Ændring i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 2. August valgtes: *Effersø, P. Niclasen, J. Poulsen, Winther* og *Nolsøe*.

V. Udkast til Lov for Færøerne om Grandestævne m. m.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. IV.

VI. Udkast til Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. IV.

VII. Udkast til Lov for Færøerne om Forandring i Udstykningslovgivningen m. m.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. IV.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 92.

- VIII. Udkast til Lov om Matrikulering af de faste Ejendomme paa Færøerne m. v.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. III.

- IX. Udkast til Lov for Færøerne om Vands Benyttelse m. m.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. I.

- X. Udkast til Lov om Salg af de Præsteembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 2. August valgtes: *Dam, Proosten, Samuelson, Patursson* og *R. Niclasen*. Den 9. August gaves Samtykke til, at *R. Niclasen* udtræder af Udvalget og *J. H. Poulsen* indtræder i hans Sted.

- XI. a. Udkast til Lov om Statens Fæstegods paa Færøerne.

- b. Udkast til Lov for Færøerne om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.

- c. Udkast til Lov om Salg af den Del af Statens Fæstegods paa Færøerne, der er tillagt Embeds- og Bestillingsmænd som en Del af deres Løn.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. X.

- XII. Udkast til Lov om Oprettelse af en Husmandsbank paa Færøerne.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. III.

- XIII. Udkast til Lov om Ordning af en Landboskole.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. III.

- XIV. Betænkning om Planteavlsforsøg paa Færøerne.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. III.

- XV. Udkast til Lov for Færøerne om Jagt, Fuglefangst m. m.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. I.

- XVI. a. b. Betænkninger om Kulbrydning paa Suderø.

Efter Forslag af Dam vedtoges det at henvise Sagen til Udvalget i Nr. X.

Den 23. September afgav Udvalget i Sagen ang. Salg af de Præsteembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme følgende

Beretning.

Til Udvalget er henvist:

1. Udkast til Lov om Salg af de Præsteembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme. Til Overvejelse under Behandlingen af denne Sag er der til Ud-

valget indleveret et Andragende fra nogle Beboere af Sand om Tørveskærret i Sandahauge.

2. Udkast til Lov om Statens Fæstegods paa Færøerne.
3. Udkast til Lov for Færøerne om Fæstegodssets Overgang til Selvejendom.
4. Udkast til Lov om Salg af den Del af Statens Fæstegods paa Færøerne, der er tillagt Embeds- og Bestillingsmænd som en Del af deres Løn.
5. Bemærkninger om Kulbrydning paa Suderø.

Udvalget har ikke set sig i Stand til at fremme nævnte Sager i indeværende Samling, idet flere Medlemmer af Udvalget paa forskellig Maade have været hindrede i at anvende det fornødne Arbejde paa Sagernes Behandling.

Sagernes videre Behandling maa derfor udsættes til næste Aar.

S. D. (23. September) afgav Formanden for Lagtingets Udvalg ang. Udkast til Lov for Færøerne om Hægers Styrelse og Drift m. m. følgende

Beretning.

Lagtinget har nedsat et Udvalg til Behandling af ovennævnte Sag og har til dette Udvalg henvist følgende Sager:

Udkast til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred.

Udkast til Lov for Færøerne om Vands Benyttelse m. m., og

Udkast til Lov for Færøerne om Jagt, Fuglefangst m. m.

Udvalget har savnet den fornødne Tid til at tilendebringe sin Behandling af disse Sager i indeværende Lagtingssamling.

Som det vil erindres, blev Tingvirkksomheden sat en hel Del tilbage i 1914 paa Grund af den da udbrudte Krig, der gav Lagtinget meget at overveje og afgøre. Dette har endnu ikke kunnet genoprettes, og hertil kommer, at Krigssituationen baade i Fjor og i Aar har givet Tinget et betydeligt ekstra Arbejde.

Det forudsættes, at Sagerne vil komme til Behandling igen i Tinget næste Aar.

XXX. Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 25. April 1916*:

I Henhold til § 31 i Lov Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke skal nævnte Lov forelægges til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1916. Amtet har i denne Anledning indhentet Erklæringer fra Landfogden, Sørenskriveren, Fysikus, Distriktslægerne og Sysselmændene samt fra Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer, hvilke Erklæringer**) herved fremsendes til Brug under Lagtingets Behandling af Sagen.

Ved Sagens 1. Behandling den 11. August vedtoges det efter Forslag af P. Niclasen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 12. s. M. valgtes: *Christiansen, Effersee, P. Niclasen, Ligholm og J. H. Poulsen.*

Den 11. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersee) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som Bilag 5.

Ved Sagens 2. Behandling den 15. September behandledes den i følgende Afsnit:

1. Sagen i Almindelighed i Forbindelse med §§ 1—6 i Flertallets Forslag og §§ 1—3 samt § 6 i Mindretallets Forslag.

Den 16. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalgets Flertal til sammes Forslag*:

Til § 3.

1. I 2. Linie efter »andre« tilføjes: »økonomisk«.

*) Se Lagtingsindende for 1911, Side 54.

**) Udelades her.

Til § 4.

2. I 2. Linie ændres »i Forbindelse med Valg« til »i vedkommende Valgdistrikt paa de Dage, da der afholdes Folketingsvalg, Lagtingsvalg eller Kommunalvalg«.

S. D. (16. September) fortsattes 2. Behandling af Sagen.

Afstemningen over de behandlede Afsnit udsattes til et følgende Møde, efter at Samtykke hertil var givet med 15 Stemmer mod 0.

2. Mindretallets § 4 og Flertallets § 7. Forhandlingen sluttedes og Afstemningen udsattes.
3. Mindretallets § 5 og Flertallets § 8. Ligeledes.
4. Flertallets §§ 9—17. Ligeledes.
5. Flertallets §§ 18—20 og Mindretallets §§ 7—9. Ligeledes.
6. Flertallets § 21 og Mindretallets § 10. Ligeledes.
7. Indstillingspunkt III. Forhandlingen sluttet.
8. — IV. Ligeledes.
9. — V. Ligeledes.
10. — VI. Ligeledes.

Den 18. September fortsattes 2. Behandling af Sagen.

Flertallets Forslag § 1, 1. Punktum, sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Matras, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 1 sattes derpaa under Afstemning, ligeledes ved Navneopraab, og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke*: P. Niclasen, Christiansen, Samuelsen, Evensen, R. Niclasen, Dahl og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Flertallets Forslag § 1, 2. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 12 Stemmer (*stemte ikke*: Mortensen, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Herefter betragtedes Mindretallets § 6 som bortfaldet.

Flertallets § 2, 1. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 2, 1. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer (*stemte ikke*: Patursson, J. Rasmussen, P. Niclasen, R. Niclasen og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 2, 2. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke*: Winther, Patursson, J. Rasmussen, Evensen, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 2, 2. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 13 Stemmer (*stemte ikke*: Provsten, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Dahl og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Herefter betragtedes Flertallets § 6, 1. Punktum, som bortfaldet.

Flertallets § 6, 2. Punktum, sattes under Afstemning ved Navneopraab og

vedtoges enstemmig med 12 Stemmer (*stemte ikke*: Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, Matras, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Konoy; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 2, 3. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer (*stemte ikke*: Patursson, P. Niclasen, Samuelsen, R. Niclasen og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 5, 3. Stykke, var saaledes bortfaldet.

§ 2 saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 18 Stemmer (*stemte ikke*: Evensen, R. Niclasen og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 3.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

§en saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, og var forslaget saaledes bortfaldet, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 4.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

§ 4 sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 5, 1. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Winther, Mortensen, Patursson, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Djurhuus, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Dahl, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 3, 1. og 2. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 14 Stemmer (*nej stemte*: Christiansen; *stemte ikke*: Patursson, R. Rasmussen, P. Niclasen, Evensen, R. Niclasen og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 3, 3. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke*: Patursson, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Evensen, R. Niclasen og Effersøe; *fraværende*: Dam).

Herefter var Flertallets Forslag § 5, 2. Stykke, bortfaldet.

Mindretallets § 3, 4. Punktum, sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Provsten, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dahl, Effersøe og Konoy; *fraværende*: Dam).

§ 3 saaledes ændret sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Flertallets § 7, 1. Stykke, sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Flertallets § 7, 2. Stykke, sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer (*stemte ikke*: Patursson, Evensen, R. Niclasen og Egholm; *fraværende*: Dam).

Mindretallets § 4 betragtedes herefter som bortfaldet.

Flertallets § 8 sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0, hvorefter Mindretallets § 5 var bortfaldet.

Flertallets § 9 sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Konoy; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 10 sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 12 Stemmer (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R.

Rasmussen, J. H. Poulsen, Evensen, R. Niclasen, Egholm og Konoy; *fraværende*: Dam).

Flertallets § 11 sættes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Djurhuus, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Herefter betragtedes §§ 12—17 i Flertallets Forslag som bortfaldne.

Flertallets § 18 (Mindretallets § 7) sættes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Flertallets § 19 (Mindretallets § 8) sættes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Flertallets § 20 (Mindretallets § 9) sættes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Mindretallets § 10 sættes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0, hvorved Flertallets § 21 var bortfaldet.

Forslag til Anordning (se Betænkningen, Side 13) sættes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Forslag til Anordning (se Betænkningen, Side 14) sættes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Forslag (se Betænkningen, Side 7) Punkt I og II betragtedes herefter som vedtaget ved 2. Behandling.

Punkt III—VI gik med hele Sagen til 3. Behandling.

Lovforslaget som vedtaget ved 2. Behandling er vedhæftet som Bilag 8.

Den 19. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden til Lovforslaget*, saaledes som det er vedtaget ved 2. Behandling den 18. s. M.:

I § 2, 3. Stykke, ændres Ordene: »I Udskænkningsslokaler« til: »I offentlige Udskænkningsslokaler«.

§ 2, 4. Stykke, der er saalydende: »I ethvert Udskænkningsslokale skal . . . af nærværende Paragraf.« ændres til: »I ethvert Udskænkningsslokale . . . af nærværende Bestemmelse«, og knyttes til 3. Stykke som et nyt Punktum.

I § 3 tilføjes som 4. Stykke:

»Denne Paragraf skal ikke være til Hinder for, at der bestilles berusende Drikke til Foreninger til Udskænkning blandt Medlemmerne, naar vedkommende Forening ikke udelukkende eller væsentlig har Bestilling og Udskænkning af saadanne Drikke til Formaal, og Bestillingen foretages af Foreningens Bestyrelse. Bestyrelsen er ansvarlig for, at der ikke udskænkes til Personer, som ikke er Medlemmer.«

Den 20. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Konoy, R. Niclasen, Mortensen og Nolsøe til Lovforslaget*:

Til § 6,

Paragraffen udgaar.

Til § 7.

Tallene »50 Kr. til 1000 Kr.« i 2. Linie forandres til: »20 Kr. til 1000 Kr.« og Tallet i 3. Linie »200 Kr.« forandres til: »100 Kr.«

Til § 9.

Paragraffen udgaar.

S. D. (20. September) foretoges Sagens 3. *Behandling*.

§ 1 sættes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 2. 1. og 2. Stykke betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

3. Stykke. Ændringsforslaget sættes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

4. — Ændringsforslaget sættes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

5. — betragtedes som vedtaget uden Afstemning, hvorefter § 2 saaledes ændret vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 3. 1.—3. Stykke betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Nyt 4. Stykke (Formandens Ændringsforslag) sættes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 10 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: R. Nielsen; *stemte ikke*: Provsten, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, P. Nielsen, Mathias, Christiansen, Samuelson, Djurhuus, Effersøe og Konoy; *fraværende*: Dam).

§ 3 saaledes ændret vedtoges derpaa med 12 Stemmer mod 0.

§§ 4 og 5 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 6. Lovforslagets § 6 vedtoges med 11 Stemmer mod 0, og var Ændringsforslaget saaledes bortfaldet.

§ 7. Ændringsforslaget sættes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

§ 7 i Lovforslaget vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

§ 8 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 9 i Lovforslaget sættes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 11 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Djurhuus, R. Nielsen, Egholm, Nolsøe og Konoy; *fraværende*: Dam).

Ændringsforslaget blev derefter vedtaget med 11 Stemmer mod 0.

§ 10 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Udvalgets Forslag (Betænkningen Side 7), Punkt I, og dermed Lovforslaget i dets Helhed sættes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 18 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: R. Nielsen; *stemte ikke*: Patursson og Evensen; *fraværende*: Dam).

Udvalgets Forslag til Anordning (Betænkningen Side 13) sættes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag til Anordning (Betænkningen Side 14) sættes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag (Betænkningen Side 7):

Indstillingspunkt II betragtedes herefter som vedtaget uden Afstemning.

— III sættes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

— IV sættes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Indstillingspunkt V sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor.

— VI sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Det ved 3. Behandling endeligt vedtagne Lovforslag er vedhæftet som Bilag 10.

Den 22. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 22. Septbr. 1916.

Til

Justitsministeriet.

I Henhold til § 31, 2. Stk., i Lov Nr. 99 af 10. Maj 1912 for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke og overensstemmende med Ministeriets Skrivelse af 8. April d. A. har Amtmanden i Aar forelagt Lagtinget den nævnte Lov til Gennemsyn.

Tinget har i Anledning heraf nedsat et Udvalg, som har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Som det fremgaar af Betænkningen, var Udvalgets Medlemmer enige om, at Loven havde virket gavnligt, samt om, at man burde gøre dens Bestemmelser mere virksomme. Kun med Hensyn til Omfanget af Ændringerne herskede der delte Meninger indenfor Udvalget.

Der fremsattes to forskellige Lovforslag med samme Titel, henholdsvis af et Flertal og et Mindretal indenfor Udvalget, hvis Hensigt var at træde i Stedet for den gældende Lov.

Sammen med Loven har saavel i Tinget som i Udvalget været behandlet Spørgsmaalet om Revision af de kgl. Anordninger, som er knyttede til Loven (Anordn. Nr. 277 af 6. December 1912 og Anordn. Nr. 99 af 8. D.), jfr. Udvalgsbetænkningen.

Endvidere har Udvalget rejst visse Spørgsmaal, som har Forbindelse med denne Sag, og har derom stillet Forslag i Betænkningen, under Punkterne III—VI; hvortil man tillader sig at henvise.

Til Sagens 2. Behandling fremkom kun vedlagte Ændringsforslag fra Udvalgets Flertal.

Ved denne Behandling fik Lovforslaget en Skikkelse, som vil fremgaa af det hermed følgende Forslag til Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke, m. m. (Som vedtaget ved 2. Behandling i Lagtinget den 18. September 1916).

Til 3. Behandling fremkom de hermed følgende Ændringsforslag:

- 1) fra Tingets Formand og
- 2) fra 4 Medlemmer (S. P. dr Konoy, R. Niclasen, Edw. Mortensen og J. A. Nolsøe).

Ved Afstemningen i Tinget vedtoges Udvalgsflertallets 1. Ændringsforslag, medens det 2. Ændringsforslag forkastedes.

Formandens Ændringsforslag vedtoges, og Ændringsforslagene fra 4 Medlemmer forkastedes. Herefter vedtoges ved 3. Behandling Lovforslaget i sin Helhed med 18 Stemmer mod 1 (2 Medlemmer stemte ikke, og 1 Medlem var

fraværende), og hermed betragtedes Udvalgets Forslag Punkt I i Betænkningen som vedtaget.

Lovforslaget har saaledes ved den 3. og endelige Behandling i Tinget faaet den i medfølgende Bilag gængivne Skikkelse.

Udvalgets Forslag til to Anordninger blev endelig vedtagne og dermed ogsaa Udvalgets Forslag Punkt II i Betænkningen.

Ligeledes vedtoges endelig ved 3. Behandling følgende Forslag i Udvalgsbetænkningen:

Flertallets Punkt III, Udvalgets Punkt IV og Udvalgets Punkt VI (dette sidste indeholder alene en Henvendelse til Skoledirektionen).

I Henhold til foranførte tillader Lagtinget sig at fremsætte følgende Udtalelse til Justitsministeriet i Anledning af Revisionen af Lov Nr. 99 af 10. Maj 1912 for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke:

- I. Lagtinget indstiller til Justitsministeriet, at det medfølgende Forslag til Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke, m. m. sættes i Kraft den 1. Januar 1918, og at den nugældende Lov for Færøerne af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke samtidig ophæves.
- II. Lagtinget indstiller til Justitsministeriet, at de to hermed følgende Forslag til Anordninger fra den 1. Januar 1918 træde i Stedet for henholdsvis Anordning Nr. 277 af 6. December 1912 indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 25, 2. Stk., i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke og Anordning Nr. 274 af 6. December 1912 om Salg af denatureret Spiritus paa Færøerne i Henhold til § 24 i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.
- III. Lagtinget indstiller til Regeringen, at Bestemmelserne i Reglement Nr. 246 af 10. December 1892 i Henhold til Sølovens § 45 for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum ombord og Reglement Nr. 249 af 6. November 1892 i Henhold til Sølovens § 45 for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum ombord i færøske Fiskerskibe ændres saaledes, at berusende Drikke ikke kan udgives ombord i færøske Skibe.
- IV. Lagtinget retter en Forespørgsel til Justitsministeriet om, hvorledes Regeringen, i Tilfælde af at der maatte blive gennemført et Lovforbud mod Indførsel af berusende Drikke til Færøerne, vil stille sig til Spørgsmaalet om en eventuel Erstatning til Statskassen for det Indtægtstab, som denne maatte lide ved Forbudet.

Med Hensyn til Behandlingen i Tinget, derunder Udfaldet af Afstemningerne, tillader man sig at henvise til medfølgende Udskrift af Tingets Forhandlingsprotokol.

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe.

Joén Poulsen.

XXXI. Ang. Forandring i Loven om forskellige Skatter og Afgifter.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 8. April 1916*:

I Henhold til § 5 i Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter af 7. Marts 1912 skal Justitsministeriet herved anmode Amtet om at forelægge Lagtinget den nævnte Lov til Gennemsyn i dets ordentlige Samling i indeværende Aar.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 15. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 16. s. M. valgtes: *Dahl, Djurhuus, Provsten, J. H. Poulsen og Patursson.*

Den 22. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ifølge Bestemmelsen i § 5 i Lov for Færøerne Nr. 46 af 7. Marts 1912 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter skal Loven forelægges for Lagtinget i Samlingen 1916 og for Rigsdagen i Samlingen 1916—17.

I Henhold hertil er nævnte Lov bleven forelagt til Gennemsyn for Lagtinget i dets indeværende Samling.

Undertegnede til Behandling af Sagen nedsatte Udvalg skal tillade sig at bemærke følgende:

Som det vil fremgaa af hoslagte til Brug ved Revisionen tilvejebragte statistiske Oplysninger (jfr. navnlig Tabel 4)**), har den ved ommeldte Lovs § 1 skete Forhøjelse af Indførselsafgiften af Spirituosa m. v. ikke indbragt det den Gang nødvendige Beløb af c. 6000 Kr., hvormed den fulde Dækning (29,182 Kr.) ventedes opnaaet for Statskassen for de ved Lov af 1. April 1908 bortfaldne Afgifter og de Statskassen i Medfør af samme Lov paahvilende Udgifter (jfr. Rigsdagstidende 1911—12, Tillæg A, Sp. 3785). Tager man Gennemsnitsbeløbet af Indførselsafgiften for Femaaret 1911—16, vil det imidlertid ses, at den aarlige Afgift i dette Tidsrum har været c. 2000 Kr. højere end Treaaret 1908—11, uagtet de indførte Kvanta af de forskellige spirituose Drikkevarer i nævnte Tidsrum er gaaet noget ned. Da denne Nedgang sikkert i ikke ringe Grad skyldes de ved Verdenskrigen for store Dele af Befolkningen skabte mindre gode økonomiske Forhold og derfor efter Krigens Ophør kan antages at ville blive afløst af en forhøjet Indførsel af Spirituosa, maa Udvalget anse det for unødvendigt at forhøje Indførselsafgiften.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 46.

^{**)} Se det vedhæftede Bilag 3.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Lagtinget indstiller til Justitsministeriet, at Lov Nr. 46 af 7. Marts 1912 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter med de redaktionelle Ændringer, der maatte være nødvendige, maa blive gældende for Femaaret 1917—22.

Ved Sagens 2. *Behandling* s. D. (22. September) betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Sagen overgik til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 23. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke*: Patursson, R. Rasmussen, R. Niclasen, Egholm og Konoy; *fraværende*: Dam, Nolsøe og Effersøe).

S. D. (23. Septbr.) oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 23. September 1916.

I Henhold til Bestemmelsen i § 5 i Lov for Færøerne Nr. 46 af 7. Marts 1912 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter, hvorefter Loven forelægges for Lagtinget i Samlingen 1916 og for Rigsdagen i Samlingen 1916—17, har Lagtinget i dettes indeværende Samling haft nævnte Lov til *Behandling*.

Det af Lagtinget i Sagen nedsatte Udvalg stillede følgende Forslag til Tingets Vedtagelse:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Dette Forslag blev ved Navneopraab vedtaget med 14 Stemmer, idet 5 Medlemmer ikke stemte og 3 vare fraværende.

Idet man tager sig den Frihed til det høje Ministerium at indsende den saaledes vedtagne *Indstilling*, tillader man sig som nærmere Motivering at henvise til medfølgende Udvalgsbetænkning og de vedlagte statistiske Oplysninger.

Svenning Rytter.

Fr. Petersen.

Joel Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXXII. Haandkøbsudsalg af Medikamenter.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 14. April 1916*:

Over hoslagte Sag, Amtets Journal Nr. 382 — 1916 (ialt 3 Aktstykker)^{**)} udbedes Lagtingets Ytringer ved det indesluttedes Tilbagesendelse behagelig meddelte.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 9. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende fra Købmand N. J. Nielsen af Sandevaag om Tilladelse til der i Bygden at forhandle Medicin for »Tjaldurs Apotek« i Thorshavn. Andrageren oplyser, at han har haft saadan Handel for »Svaneapotheket«, indtil dette blev nedlagt, og siden for Læge Krohn i Midvaag. Amtet har indhentet en Erklæring fra Fysikatet, som fraraader at oprette Haandkøbsudsalg i Sandevaag. Der anføres, at Sandevaag ikke findes opført paa den Fortegnelse, Fysikatet efter Sundhedsstyrelsens Opfordring har udarbejdet over de Bygder, hvor Haandkøbsudsalg bør oprettes, at der fra Sandevaag er kort og let Adgang til Midvaag, hvor Lægen har Haandkøbsudsalg, og at de Principper, der blev lagt til Grund for omtalte Fortegnelse, herved delvis vil brydes. Det tilføjes dog, at Læge Krohn, med hvem Fysikus har sat sig i telefonisk Forbindelse, tilraader, at der oprettes et saadant Udsalg i Sandevaag, der er en forholdsvis stor Bygd, og fordi Beboerne af Slettenæs har c. $\frac{1}{2}$ Times kortere Vej til Sandevaag end til Midvaag.

I Lagtingets overordentlige Samling i Maj 1915 forelaa til Behandling en Skrivelse fra Justitsministeriet, hvormed bl. a. fremsendtes en af Færøernes Fysikat udarbejdet Plan for Øernes Forsyning med Haandkøbsudsalg. For Vaagøs Vedkommende nævner denne Plan, at der bør dispenserende læge i *Midvaag* (herfra mener Fysikus, at Sørvaag kan forsynes); iøvrigt foreslaas Udsalg i Sørvaag (hvorfra Bø og Gaasedal kan forsynes — Slettenæs forudsættes forsynet fra Vestmanhavn). Tinget vedtog da (18. Maj) enstemmig med 15 Stemmer:

»Lagtinget anbefaler, at der oprettes Haandkøbsudsalg i *alle* de paa Fysici Plan optagne Bygder og forbeholder sig senere eventuelt at anbefale Oprettelse af Haandkøbsudsalg i enkelte andre Bygder.«

Saa vidt Udvalget bekendt, er der oprettet Udsalg i de paa Planen foreslaaede Bygder, deriblandt ogsaa i *Sørvaag*.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 85.

^{**)} Udelades her.

Nu foreligger der Andragende om Udsalg i en Bygd, som ikke er nævnt i Planen. Spørgsmaalet er saa, om Tinget finder tilstrækkelig Anledning til i Henhold til det tagne Forbehold at anbefale Sagen, og her maa man med Læge Krohn være enig i, at Sandevaag er en saa stor Bygd (over 400 Indbyggere), at den bør have et saadant Udsalg, uagtet Afstanden fra Midvaag kun er 3 km. (Afstanden mellem Bygderne Nordregøte og Sydregøte, som begge er optagne paa Planen, er ikke over 3 km.) Fra Slettenæs, hvor der for Tiden næppe kan være Tale om noget Udsalg, vil det i mange Tilfælde være lettere at sende én Mand til Sandevaag (15 km) end en bemandet Baad til Vestmanhavn (3 Sømil).

Den formelle Mangel, at Andragendet er indsendt af en Privatmand og kun anbefalet af Forstanderskabet, mener man i dette som i flere tidligere Tilfælde at kunne se bort fra, idet Forstanderskabets Anbefaling maa opfattes som Andragende om at faa Udsalg i Bygden.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler, at der i Bygden Sandevaag paa Vaagø oprettes et Haandkøbsudsalg af Medikamenter.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 12. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 15. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 16. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Fædreernes Lagting.

Thorshavn, den 16 September 1916.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et Andragende om Oprettelse af et Haandkøbsudsalg af Medikamenter i Sandevaag i Henhold til Lov Nr. 121 af 29. April 1913.

Sagen er blevet behandlet i et Udvalg og undergivet 3 Behandlinger i Tinget.

Ved Sagens 3. *Behandling* den 15. ds. vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

enstemmig med 18 Stemmer.

Lagtingstidende 1916.

Idet man ærbødigst tillader sig at henvise til medfølgende Udvalgsbetænkning, tillader man sig lige ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen.

M. A. Winther.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.

København, den 29. November 1916.

I Anledning af det med Amtets Skrivelse af 30. September d. A. hertil indsendte Andragende tillader Justitsministeriet herved, at Indehaveren af Apoteket i Thorshavn indtil videre og under Tilsyn af vedkommende Embedslæger maa paa sit An- og Tilsvær have Udsalg i Bygden Sandevaag under Vestmanskøbe Lægedistrikt af saadanne Apotekervarer, som paa Apotekerne forhandles i Haandkøb, paa Vilkaar, at der ikke af Køberne maa fordres højere Betaling end Taksten foreskriver, hvorimod Avancen maa søges i den Provision, som maatte blive tilstaaet af Apoteket.

Ligesom Ministeriet derhos forbeholder sig til enhver Tid at tage denne Tilladelse tilbage, saaledes bør ogsaa den Tilladelse, der meddeles den Person, som maatte blive antagen som Forhandler, knyttes til den Betingelse, at der af denne ikke udleveres anden Medicin end den fra Apoteket modtagne, samt at Medicinen kun udleveres i den Tilstand, hvori den modtages fra Apoteket, forsynet med dettes Segl og Signatur samt med paategnet takstmæssig Betaling.

Hvilket man herved skal meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse for vedkommende Forstanderskab, for Indehaveren af det ovennævnte Apotek og for vedkommende Embedslæger.

P. M. V.

E. B.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXXIII. Tuberkulose-Sygehuset.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Driftsudvalget for Færø Amts Tuberkulose-Sygehus af 11. Juli 1916 tilligemed en Del Bilag**)*:

Undertegnede Udvalg, som i Lagtingssamlingen 1915 blev nedsat til at lede Driften af Sanatoriet, tillader sig herved at indberette følgende:

1. Der er opnaaet Tilladelse til, at der fremtidig bliver 25 Sanatoriepladser og 9 Hospitalspladser, jfr. Anordning af 11. April 1916. Statstilskudet er herefter forhøjet til 26,608 Kr. 50 Øre, jfr. Bil. A.
2. Regnskabet for 1914—15 udviser et Overskud paa 3421 Kr. 93 Øre, jfr. Bil. B og vedlagte Beretning Bil. C.
3. Der graves for indeværende Aar en Mængde Tørv.

Ved Sagens 1. Behandling den 16. August vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den 17. s. M. valgtes: *Effersøe, Djurhuus og Mortensen.*

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Mortensen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der har foreligget for Udvalget Beretning om Færø Amts Tuberkulose-sygehus' Virksomhed fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915, Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden af 12. April 1916 angaaende Forhøjelse af Statstilskudet til 26,608 Kr. 50 Øre, Skrivelse fra Læge A. Hansen til Færø Amt af 7. Juni 1916 og Skrivelse fra Sanatorieudvalget til Lagtinget af 11. Juni 1916. Der haves intet at bemærke til de nævnte Skrivelser.

Spørgsmaalet om Sanatoriets Ret til at skære Tørv i det lejede Areal i Højvig har været drøftet i Udvalget. Man har tilvejebragt og gennemgaaet Lejekontrakt af 12. April 1907. Angaaende Tørveskærsret findes i denne følgende Passus:

»Besidderne af Højvig frafalder deres Tørveskærsrettigheder i det bortlejede Areal. Andres mulige Tørveskærsrettigheder forbeholdes.«

Udlejerne har altsaa frafaldet deres Tørveskærsret. Det kunde tænkes til Fordel for Lejerne, saaledes at disse kan skære Tørv i et vist normalt Omfang, men det kan ogsaa tænkes, blot for at Lejetagerne ikke skal forstyrres i deres almindelige Brug af Arealet, saaledes at dette ikke skal blive gravet op, og Patienternes Spadseretur ødelægges eller lignende. Man har formentlig ikke tænkt paa det foreliggende Spørgsmaal, idet der ifølge Sanatoriets Plan til

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 116.

**) Udelades her.

Brændsel og Belysning skulde anvendes Kul og Gas, ikke Tørv. Retsspørgsmaalet maa derfor siges at være noget tvivlsomt. Dets Afgørelse henhører iøvrigt under Domstolene.

Da det er af stor Interesse for Sanatoriet at have en sikker Tørveskærsret, nu man er gaaet over til Brug af Komfurer, og da det maa synes naturligt, at Udlejerne, som i en uoverskuelig Fremtid har frafaldet deres Ret, idet Kontrakten utvivlsomt vil blive fornyet, ikke har nogen Interesse, som skulde bevirke, at de vil modsætte sig, at Spørgsmaalet klarlægges ved en Tillægsbestemmelse til Kontrakten, hvorefter der sikres Sanatoriet en vis Tørveskærsrettighed, foreslaar man, at en saadan søges tilvejebragt eller der paa anden Maade sikres Sanatoriet Tørveskærsret, og tillader sig at fremsætte følgende

Forslag.

1. Amtmanden anmodes om at søge tilvejebragt en Ordning, hvorved der sikres Færø Amts Tuberkulosesygehus Tørveskærsrettighed i det i Lejekontrakt af 12. April 1907 mellem Thorshavns Kommunalbestyrelse og Besidderne af Kongsgaarden Højvig, tinglæst den 2. Juli s. A., omhandlede Areal.
2. Der nedsættes et Driftsudvalg paa 3 Medlemmer.

Den 11. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden til Udvalgets Forslag*:

ad Punkt 1.

Ordet »Amtmanden« ændres til »Driftsudvalget«.

S. D. foretoges 2. *Behandling* af Sagen.

Formandens Ændringsforslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt 1 saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Den 14. September valgtes sammen med Amtmanden til Medlemmer af det staaende Udvalg: *Djurhuus* og *Patursson*.

XXXIV. Amtskommunens Telefonanlæg.^{*)}

A. Telefonvæsenet i Almindelighed.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Beretning fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen*, der er vedhæftet som Bilag 2.

Ved Sagens 1. Behandling den 7. August vedtoges det efter Forslag af Winther at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 8. s. M. valgtes: *Effersøe, Matras, J. Poulsen, Egholm og Winther.*

B. Telefon til Kalsøen.

Den 25. August fremlagdes følgende *Forslag til Beslutning af Udvalget*:

Driftsudvalget for Telefonvæsenet bemyndiges til ved den forestaaende Istandsættelse af Telefonkablet mellem Østerø og Bordø at iværksætte følgende Ændringer af Telefonlinierne:

I Stedet for de paagældende Dele af den nuværende Telefonlinie, som fjernes, udlægges Kabel fra et Sted sydligst i Indmarken i Lervig til et Punkt lige over for paa Kalsø, derfra Landline til et Punkt c. 1000 m syd for Sydredal, derfra Kabel til et Punkt lige over for paa Bordø og derfra Landlinie langs Kysten til Klaksvig.

Desuden tilvejebringes Forbindelse med Sydredal ved Hjælp af en Landlinie med 4 Traade.

Det er en Forudsætning for det sidste Anlæg, at vedkommende Kommunalforstanderskab overtager den sædvanlige Forpligtelse, at Beboerne af Kalsø levere Arbejdskraft til *hele* den paatænkte Omlægning for et billigt Vederlag i et saadant Omfang, som Driftsudvalget under Hensyn til den paa Øen forhaandenværende Arbejdskraft og øvrige Forhold anser for passende, samt at Forbindelsen med Sydredal efter Omstændighederne kan begrænses i passende Omfang under Hensyn til den øvrige Trafik paa Telefonlinien.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 117.

Ved Forslagets Behandling s. D. (25. August) vedtoges det at lade det overgaa til endelig Behandling.

Ved den endelige Behandling den 26. August vedtoges Forslaget med 12 Stemmer mod 0.

C. Taksterne for Radiotelegrafforbindelsen.

Den 14. August henvistes en *Skrivelse med Bilag**) fra Ministeriet for offentlige Arbejder til Amtmanden over Færøerne ang. Fastsættelse af Takster for Radioforbindelsen mellem Thorshavn og Tveraa til Telefonudvalget.

Den 14. September afgav Udvalget (Ordfører: Winther) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en *Skrivelse med Bilag* fra Ministeriet for offentlige Arbejder til Amtmanden over Færøerne ang. Fastsættelse af Takster for Radioforbindelsen mellem Thorshavn og Tveraa.

I den som Bilag medfulgte *Skrivelse* fra »Det store nordiske Telegraf-selskab« til Telegrafdirektoratet er fremsat Forslag til en saadan Takstordning. Det, som i saa Henseende har størst Interesse for Tinget at overveje, er de Takstbestemmelser, der træffes for Telegrambefordringen mellem Thorshavn og Tveraa. Da man imidlertid her foreslaar den samme Takst, som nu gælder ved Telefonvæsenet med Hensyn til Telefontelegrammer, vil der ikke kunne gøres begrundet Indvending mod den saaledes i Forslag bragte Takstordning.

Udvalget har heller ikke fundet Anledning til at stille Forslag om Ændring i den for Telegrambesørgelsen ad Kysttelegrafen foreslaaede Takst, ligesom heller ikke med Hensyn til den Godtgørelse, som Amtskommunen efter Forslaget vil komme til at oppebære for Telegrambesørgelse ad Telefonettet, da denne Godtgørelse i det væsentlige vil blive overensstemmende med den alt gældende for Telegrambesørgelse for Telegraf-selskabet.

Skønt det kun har ubetydelig økonomisk Interesse, finder Udvalget dog, at der kan være Anledning til at henstille, at Tjeneste-Telefontelegrammer besørages takstfri ad Radiotelegrafen mellem Thorshavn og Tveraa.

Man skal derfor foreslaa, at Tinget giver Amtet saalydende Svar:

Færøernes Lagting kan tiltræde den af »Det store nordiske Telegraf-selskab« i *Skrivelse* af 3. November 1915 til Telegrafdirektoratet i Forslag bragte Takstordning for Radioforbindelsen mellem Thorshavn og Tveraa.

Man henstiller, at der indføres den Bestemmelse, at Tjeneste-Telefontelegrammer besørages takstfri ad nævnte Radioforbindelse.

*) Udelades her.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 18. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den 14. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Winthor) følgende

Udvalgsbetænkning.

I De økonomiske Forhold.

Driftsregnskabet for 1914—15 viser et Overskud paa 11794 Kr. 02 Øre, hvilket er det højest hidtil naaede. Dette Overskud er imidlertid delvis forbrugt til Nyanlæg, Doublering af Linier m. v. Beholdningen pr. 30. *September* 1915 af Kontanter og Restancer var 9205 Kr. 30 Øre.

Da Amtskommunen i Anledning af Radiotelegrafanlægget har forpligtet sig til at forskaffe de fornødne Jordarealer, derunder Grund til Stationen i Thors-havn, og disse Udgifter skal lægges over paa Telefonvæsenet, vil dette i Øjeblikket have en noksaa betydelig Forringelse af Telefonvæsenets økonomiske Status til Følge, idet alene Erhvervelsen af Grundstykket til Stationsbygningen beløber sig til over 4000 Kr. Imidlertid tør man forudsætte, at de Forpligtelser, man iøvrigt har maattet paatage sig overfor forskellige Jordejere m. H. t. Godtgørelse for Jordspild, Afgrøde m. v. i Anledning af Nedlæggelse af Jordtraade og disses eventuelle Reparationer ikke vil paaføre Telefonvæsenet betydelige fremtidige Udgifter.

Vedligehold og Fornyelse af Kablerne over Vestmanhavnsund og Lervigs-fjord, hvilke Kabler for enkelte Strækningers Vedkommende har været meget daarlige, vil i indværende Regnskabsaar paaføre Driften betydelige Udgifter, idet saavel Prisen paa Materiel som Arbejdsløn har været stadig stigende. Idet henvises til Beretningen fra Driftsudvalget, skal bemærkes, at »Beskytteren« har paabegyndt Optagelsen af Suderøkablet. Det kan dog næppe antages, at betydelige Dele af dette Kabel kan tages i Brug igen, forinden Rearmering har fundet Sted. De Reparationer og Fornyelser, der dels er foretagne og dels nu foretages ved Kablerne i Vestmanhavnsund og Lervigsfjord, vil komme til at andrage betydelige Beløb, uden at man dog endnu kan danne sig et Skøn over Størrelsen; hertil kommer, at en stor Del af det i Behold værende brugelige Kabel, dels nyt og dels rearmeret, kan antages at ville medgaa til disse Anlæg. Kablet i Skopenfjord—Hestøfjord, helst i sidstnævnte Fjord, er paa sine Steder meget daarligt og maa ventelig i en nær Fremtid repareres og delvis fornyes.

Det skal her bemærkes, at Tinget i indværende Samling, i Anledning af det skete Brud paa Kablet i Lervigsfjorden, hvilket Brud, paa Grund af at nævnte Kabel paa sine Steder var meget medtaget, nødvendiggjorde, at hele Kablet maatte optages, har vedtaget at inddrage Kalsøen under Telefonforbindelsen saaledes, at Kablet fra Lervig føres over til et Sted paa Sydvestsiden af Kalsøen, derfra Stangrække forbi Øens Sydside til Bygden Sydredal og Kabelforbindelse igen fra Øens Sydøstside over til Bordøen. Der vil blive oprettet Station i Bygden Sydredal, og Begyndelsen er derved gjort med Telefonanlæg paa Kalsøen. — Den skete Vedtagelse maa betragtes som en heldig Ordning med Hensyn til Kabelanlægget, og Erfaringer, man har gjort med Hensyn til Kablet i Skopenfjorden, efter at man har faaet det landfast paa Hestø, viser ogsaa, at der spares meget betydelige Udgifter saavel ved Reparationer som Fornyelser ved at afbryde de lange direkte Kabelforbindelser over strømhaarde Fjorde med Landføring til Møllestationer, hvor det paa nogen Maade lader sig udføre.

Med Hensyn til Landlinierne kan henvises til, hvad herom anførtes forrige Aar. Tilstanden er tilfredsstillende for de allerfleste Landliniers Vedkommende.

Driftsoverskudet for Regnskabsaaret 1915—16 vilde have været betydelig større end for 1914—15, hvis ikke de omfattende Kabelreparationer ekstraordinært havde paaført Driften saa betydelige Udgifter.

Hertil kommer yderligere, at man i indeværende Regnskabsaar maa regne med ekstraordinære Udgifter i Anledning af Anlægget af Radiotelegrafen, ligesom Anskaffelsen af en Kabelmaskine har medført en Udgift af 1000—2000 Kr.

II. Andragender om Telefonanlæg.

Til indeværende Tingsamling er Andragender indkomne fra:

- a. Mygledal og Trollenæs.
- b. Husum.
- c. Nordredal.
- d. Skuø.
- e. Langesand.
- f. Svingø.
- g. Fuglø.
- h. Ridevig.
- i. Øgrum.
- j. Vigerbirge.

Med Hensyn til Omkostningerne ved disse Anlæg samt Anlæg til andre Bygder, hvorfra Andragender tidligere har været inde, henvises til medfølgende Overslag fra Driftsbestyreren. Det bemærkes dog, at der ikke foreligger noget Overslag for Øgrum og Vigerbirges Vedkommende, da der ikke tidligere har været Andragende inde fra disse Bygder, og Driftsbestyreren ikke var særlig anmodet om at medtage nævnte Bygder i sin Overslagsberegning. Det kan med Hensyn til Bekostningsoverslagene bemærkes, hvilket ogsaa Driftsbestyreren anfører i sin Skrivelse af 3. August d. A., at Anlæggene er beregnet efter Priser under normale Forhold. Under de nuværende Forhold vil Anlæggene blive betydelig dyrere, vel nok henimod 50 pCt., mulig mere. Da der i de senere Aar har været Andragender inde fra Bygder, som med lige saa god Berettigelse som de nu foreliggende kan kræve Telefonanlæg, vil Tinget af samme Aarsag ikke kunne se bort fra disse tidligere Andragender, men overveje dem samtidig.

Imidlertid finder Udvalget, at man under den nuværende Situation maa stille alle Nyanlæg i Bero. Udvalget tør ikke foreslaa en Udsættelse blot til næste Aar, da man næppe kan vente, at Forholdene har forbedret sig saa meget til den Tid, at der kan blive Tale om at genoptage Spørgsmaalet om yderligere Anlæg. Udsættelsen maa ske paa ubestemt Tid, saaledes at Tinget igen overvejer Sagen, naar man mener, at der er Sandsynlighed for Gennemførelse i hvert Fald for enkelte Anlægs Vedkommende.

Det bemærkes, at der for de fleste Andragenders Vedkommende mangler Erklæring fra paagældende Kommunalforstandere om, at de paatager sig Forpligtelsen til at skaffe Lokale, Belysning m. v. Driftsudvalgets Opmærksomhed henledes herpaa, for den eventuelle senere Behandling af disse Andragender.

Som Forholdene er for Øjeblikket, viser det sig at være fuldstændig umuligt at kunne anskaffe forskellige af de allernødvendigste Materialer, f. Eks. Telefontraad og Kabler. Selv om Pæle mulig kan indkøbes til nogenlunde rimelige Priser, er Fragterne saa høje, at Prisen her paa Pladsen vil blive betydelig over det normale.

Man har for Tiden ikke større Beholdninger af Telefonmateriel. Dette gælder saavel Kabel som Traad — end som anses fornødent til at holde de alt anlagte Linier i forsvarlig Drift.

1. Henhold til det anførte foreslaar Udvalget, at samtlige Andragender besvares saaledes:

Under de nuværende Forhold ser Tinget sig ikke i Stand til at imødekomme noget Andragende om Nyanlæg af Telefoner, men vil igen optage Spørgsmaalet til Overvejelse, naar Tidspunktet maa anses for at være mere gunstigt for Udvidelse af Telefonnettet.

* * *

Da der, som nævnt, ikke foreligger Overslag over Omkostningerne ved Anlæg af Telefon til Øgrum og Vigerbirge, anmodes Driftsudvalget om at lade udarbejde Overslag for disse Bygders Vedkommende til eventuel senere Brug.

III. Godtgørelse til Sammenstillingsstationer udenfor Thorshavn.

Man har oftere i Tinget drøftet Spørgsmaalet om en mulig Godtgørelse til de Stationer — Thorshavn fraregnet —, der i Egenskab af Sammenstillingsstationer var bebyrdede med nok saa betydeligt Arbejde, der ikke vedkom den lokale Trafik, og hvor altsaa vedkommende Bygd eller Kommune ikke kunde ventes at ville yde nogen Godtgørelse for det øgede Arbejde, der paahvilede paagældende Stationsbestyrere. Efter at Amtskommunen har inddraget de væsentligste Indtægter, der tilfaldt Stationerne af Samtalegebyrerne, er Spørgsmaalet blevet mere aktuelt. Skønt der ikke foreligger noget Andragende i saa Henseende, har Udvalget dog overvejet Spørgsmaalet og anmodet Driftsbestyreren om at udarbejde en Oversigt for disse Stationers Vedkommende, der for en Gennemsnitsmaaned udviste de lokale Samtaler og gennemgaaende Samtaler. Efter at have modtaget den ombedte Oversigt, hvortil henvises*), har man vedtaget at stille Forslag om, at der ydes paagældende Stationer 10 Øre pr. 100 gennemgaaende Samtaler, dog saaledes, at Godtgørelsen bortfalder for Stationer, der herefter vilde erholde under 10 Kr. om Aaret, og at man iøvrigt holder sig til Tal, der er delelige med 5, altsaa afrundes opefter eller nedefter.

Man skal derfor foreslaa, at der indtil videre aarlig af Telefonvæsenet godtgøres følgende Sammenstillingsstationer:

a.	Vestmankhavn	120	Kr.
b.	Fuglefjord	100	—
c.	Funding	25	—
d.	Klaksvig	25	—
e.	Kvalvig	25	—
f.	Strænder	25	—
g.	Tofte	25	—
h.	Vaag (Sudrø)	20	—
i.	Sydregate	10	—
j.	Ørdevig	10	—
k.	Øreenge	10	—
l.	Velbestad	10	—

Ialt . . 405 Kr.

*) Udeladtes her.

Hvis Forslaget vedtages, gives fornøden Meddelelse til Driftsbestyreren og de paagældende Stationer.

IV. Lønforholdene ved Hovedcentralen.

a. Driftsbestyreren.

I forrige Tingsamling behandlede man et Andragende fra Driftsbestyreren om Lønforhøjelse. Andragendet om Lønforhøjelse blev ikke direkte bevilget, hvorimod man vedtog, at det Bestyreren tilkommende første Løntillæg udbetaltes ham 1 Aar tidligere end fastsat i Lønvilkaarene, samt at Bestemmelsen om, at 50 pCt. af Honorarer for Arbejder, som Driftsbestyreren udførte, og som ikke var amtskommunale, ikke skulde tillægges Telefonvæsenet, men at disse Honorarer fuldt ud skulde tilfalde Driftsbestyreren. Denne har erklæret sig utilfreds med Tingets Vedtagelse og bebudet at ville opsiges sin Stilling, hvis hans tidligere Andragende, som han fremdeles fastholder, ikke imødekommes paa anden Maade, end som sket ved Vedtagelsen i forrige Tingsamling. Han anførte i sit Andragende, at han havde regnet med, dengang han søgte Stillingen som Driftsbestyrer, at kunne holde en Indtægt af 4—5000 Kr. om Aaret, eller den omtrentlige Fortjeneste, som han havde ved Statsbanerne. Hans Ekstrafortjenester har imidlertid ikke været saa betydelige, at han har kunnet naa denne Lønhøjde.

Da der nu synes at være gode Udsigter til Fortjeneste for delige Ingeniører, vil han sikkert kunne opnaa bedre lønnede Stillinger end sin nuværende.

Det maa indrømmes, at Driftsbestyrer Jacobsen har gjort et godt og dygtigt Arbejde i Telefonvæsenets Tjeneste. Der er god Orden i Sagerne, saavel naar henses til det regnskabsmæssige som til Stationernes Betjening og Telefonnettets Tilstand. Denne gode Orden og heldige Ledelse har haft sin store Indflydelse paa den økonomiske Fremgang, man har kunnet glæde sig til i de sidste Aar. Driftsbestyrer Jacobsen har været en dygtig og indsigtfuld Administrator. Naar hertil kommer, at han er i Besiddelse af den tekniske Uddannelse paa Omraader, hvor der uden Tvivl fremtidig oftere vil blive Brug for en Person med hans Indsigt for at tilrettelægge og lede større Arbejdsforetagender, f. Eks. Vejarbejder, Brobygninger m. v., finder Udvalget, at der er Grund til at vise sig imødekommende overfor hans Lønkrav, saaledes at han paa det nærmeste kan oppebære en Løn, der svarer til, hvad han ifølge sin specielle Uddannelse vilde kunne opnaa i andet Arbejde.

For at beholde den nuværende Driftsbestyrer er Udvalget derfor sindet til at foreslaa, at der ydes Hr. Jacobsen et Løntillæg. Derimod har man ikke villet stille Forslag om en Forandring i de fastsatte Lønbestemmelser for Stillingen som Driftsbestyrer, idet Forslaget fra Udvalget vil gaa ud paa, at der gives Hr. Jacobsen et personligt Tillæg, saaledes at Lagtinget ikke derved skal være bundet overfor fremtidige Bestyrere.

Forslag.

Der bevilges Driftsbestyrer Jacobsen et personligt Løntillæg af 500 Kr. om Aaret, regnet fra 1. Oktober 1916.

b. Telefondamerne.

Fra Telefondamerne ved Centralen i Thorshavn er fremkommet Andragende om Lønforhøjelse. Der er for Tiden 4 Damer, der gør Tjeneste ved Hovedcentralen. Begyndelseslønnen er 300 Kr. stigende til 500 Kr. efter 3 Aars Tjenestetid.

Andragendet, der gaar ud paa en Lønforhøjelse af 200 Kr. for hver Dame, begrundes ved, at den nuværende Løn, særlig paa Grund af Dyrtiden, er aldeles utilstrækkelig til nødvendigt Underhold.

Udvalget maa erkende, at Lønforholdene for Telefondamernes Vedkommende er utilfredsstillende, især med de nuværende høje Priser paa alle Livsfornødenheder, og man vil derfor foreslaa, at der bevilges hver af de 4 Telefondamer et Løntillæg paa 75 Kr. samt som Dyrtidstillæg 15 pCt. af den af hver især oppebaarne Løn; Løntillægget regnes fra 1. Oktober d. A. og Dyrtidstillægget foreløbig for Regnskabsaarene 1915—16 og 1916—17. Løntillægget er fremtidig forbundet med Stillingen som tjenstgørende Dame ved Centralen i Thorshavn, saaledes at Begyndelseslønnen herefter bliver 375 Kr. stigende til 575 Kr.

Forslag.

Der bevilges hver af de ved Centralen i Thorshavn tjenstgørende Damer et aarligt Løntillæg paa 75 Kr., regnet fra 1. Oktober 1916. Begyndelseslønnen bliver herefter 375 Kr. stigende til 575 Kr. Desuden bevilges til 4 tjenstgørende Damer ved nævnte Centralstation et Dyrtidstillæg, foreløbig for Regnskabsaarene 1915—16 og 1916—17, svarende til 15 pCt. af den af hver især oppebaarne Løn.

c. Gratiale til en Reparatør.

Telefonarbejder og Reparatør *Andreas Niclasen* har lige siden Telefonværket paabegyndtes til Stadighed været i Telefonvæsenets Tjeneste og udført et godt og samvittighedsfuldt Arbejde. Han benyttes som Hovedreparatør, Installatør m. v. og har opnaaet betydelig teknisk Færdighed. Han har hidtil kun oppebaaret almindelig Dagløn. Udvalget finder, at det har stor Betydning, at nævnte Person knyttes fastere til Tjenesten ved Telefonvæsenet end hidtil sket, og skal henstille til Driftsudvalget at overveje, om paagældende ikke burde antages som fastlønnet Medhjælper.

Som en midlertidig Ordning skal Udvalget foreslaa, at han, indtil anden Ordning er truffen, nyder et Gratiale af 200 Kr. om Aaret, regnet fra 1. Januar d. A.

Forslag.

Der bevilges Reparatør *Andreas Niclasen* indtil videre et Gratiale af 200 Kr. om Aaret, regnet fra 1. Januar 1916.

Driftsudvalget anmodes om at overveje Spørgsmaalet om Ansættelse af nævnte Person som fastlønnet Medhjælper ved Telefonvæsenet og eventuelt at stille Forslag i saa Henseende.

V. Motorbaadforbindelse med Suderø.

Da den traadløse Forbindelse med Suderøen næppe kan ventes at blive etableret i de førstkommende Maaneder, foreslaar Udvalget, at man, indtil saadan Forbindelse endelig er kommen i Stand, fortsætter med Motorbaadfarten mellem Thorshavn og Tveraa til Besørgelse af Telegrammer og Post saaledes, at Købmændene paa Suderø som hidtil betaler $\frac{1}{8}$ af Udgifterne.

Forslag.

Driftsudvalget bemyndiges til i det Omfang, som gøres fornødent, for Telefonvæsenets Regning at fortsætte med Motorbaadforbindelsen mellem

Thorshavn og Tveraa til Besørgelse af Telegrammer og Post indtil den traadløse Telegrafforbindelse er etableret, dog mod Refusion fra Købmænd paa Suderø af $\frac{1}{3}$ af de medgaaende Udgifter.

Den 15. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden til Udvalgets Forslag Punkt IV*:

Som Følge af Oprettelse af traadløs Telegrafforbindelse med Suderø og som Følge af de usædvanlig store Uheld med Kablerne har Driftsbestyreren i indeværende Regnskabsaar 1915-16 haft et ganske særlig stort Ekstraarbejde, hvilket har kunnet mærkes saa meget desto mere, som han paa samme Tid blev udsendt paa 2 Rejser af Hensyn til Kulundersøgelser.

Som nyt Stykke henstilles at tilføje:

Der bevilges Driftsbestyreren et Gratiale paa 300 Kr. for indeværende Regnskabsaar 1915-16.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 18. September behandledes Udvalgsbetænkningen punktvis.

- Punkt I toges til Efterretning.
- II overgik til 3. Behandling.
- III ligeledes.
- IV a—c ligeledes.
- V ligeledes.

3. *Behandling* foretoges den 21. September.

Udvalgets Forslag Punkt II sattes under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt III sattes under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt IV a¹ sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt IV a² (Formandens *Ændringsforslag*) sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 6 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Udvalgets Forslag Punkt IV b sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt IV c sattes under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt V betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

XXXV. Sagen ang. Oprettelse af et nyt Jordemoderdistrikt, kun omfattende Næs Sogn.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag ang. Oprettelse af et nyt Jordemoderdistrikt, kun omfattende Næs Sogn.

Den 3. August henvistes Sagen til *Udvalget i Sagen ang. Jordemoder-
væsenet paa Færøerne.*

Den 14. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune har ved en Skrivelse af 7. Januar f. A. til Færø Amt**) andraget om, at der maa blive foretaget en Om-lægning af Jordemoderdistrikterne paa Østerø, saaledes at Næs Sogns Kommune kommer til at udgøre et særskilt Jordemoderdistrikt. Til Sagen hører forøvrigt forskellige Skrivelser**), bl. a. fra Færøernes Fysikat.

For Tiden findes der paa Østerø følgende Jordemoderdistrikter (delvis i Forbindelse med Pladser paa Strømø), nemlig: 1) *Ejde* Hoveddistrikt, bestaaende af Ejde, Lysaa, Svinnaer og Nordskaale paa Østerø samt Tjørnevig, Haldersvig, Langesand (Nybo) og Saksen paa Strømø, 2) *Fuglefjord* Hoveddistrikt, bestaaende af Fuglefjord, Hellerne og Andefjord, 3) *Gøte* Hoveddistrikt, bestaaende af Ler-vig, Nordregøte, Gøtegjov, Sydregøte, Skibenæs og Solmundefjord, 4) *Strænder* Hoveddistrikt, bestaaende af Strænder, Skaale, Skaalebotn, Lambauge, Glibre, Saltangeraa, Saltnæs, Tofte, Næs, Ridevig og Avevig, jfr. Bekendtgørelse Nr. 93 af 29. August 1878 og Bekendtgørelse Nr. 244 af 7. November 1908. Dog maa det bemærkes, at denne Ordning endnu ikke er bragt helt i Virksomhed, idet den ved Bekendtgørelse af 1908 foreskrevne Deling af det ved Bekendtgørelsen af 1878 oprettede Fuglefjord Hoveddistrikt ikke har fundet Sted.

Man vil se, at en mindre Del af Næs Sogn nu hører til Gøte Hoveddistrikt, samt at Strænder Hoveddistrikt bestaar af Næs Sogn samt Størstedelen af Sjøv Sogn. Følgelig er baade Sjøv Sogns Kommune og Gøte Sogns Kommune interesserede i den foreliggende Sag, men da disse Kommuner Forstanderskaber ikke ses at have faaet Lejlighed til at udtale sig om denne, tillader Udvalget sig at foreslaa følgende til Tingets Vedtagelse:

Sagen tilstilles Forstanderskaberne for henholdsvis Sjøv Sogns Kom-mune og Gøte Sogns Kommune til Erklæring.

*) Se Lagtingsblade for 1915, Side 210.

**) Udelades her.

Amtmanden anmodes om at forelægge Sagen paany for Lagtinget næste Aar, efter at det fornødne er foretaget, som Svarene fra Forstanderskaberne maatte give Anledning til.

Ved Sagens 2. Behandling den 18. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XXXVI. Sagen ang. Øen Store Dimons Stilling i kommunal Henseende.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aars ordinære Samling udsatte Sag angaaende Øen Store Dimons Stilling i kommunal Henseende.

Den 3. August henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 20. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende**), hvori Kongsbonde Jens Ole-Jacobsen af Store Dimon andrager om principielt: »at Store Dimon som særlig Kommune udskilles fra Sand Sogns Kommune«, subsidiært: »at Store Dimon lægges sammen med Skuø i kommunal Henseende«.

Lignende Andragender er tidligere blevne behandlere af Lagtinget, som i 1912 vedtog et Lovforslag om, at Store Dimon i kommunal Henseende skal henlægges til Skuø Sogn. Ministeriet fandt dog ikke Anledning til at fremme Sagen.

Fra Landbokommissionen foreligger der Forslag***) om en anden lille

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 211.

**) Udelades her.

Forandring i Kommunalloven af 28. Februar 1872. Undertegnede Udvalg, som i og for sig kunde være sindet til at anbefale, at Store Dimon henlægges til Skuø Sogn, formener, at denne Sag passende vil kunne behandles og gennemføres sammen med det omtalte Forslag fra Landbokommissionen.

Man tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Spørgsmaalet om Store Dimons Stilling i kommunal Henseende henvises til Behandling sammen med Landbokommissionens Forslag til Lov om Ændring i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Febr. 1872.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XXXVII. Ang. Anlæg af en Kirkegaard i Bygden Eldevig.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Færøernes Lagting.

I Henhold til Forstanderskabsbeslutning af 29. April f. A. skal man her, ved ærbødigst tillade sig at andrage om, at der maa ydes Kommunen Tilskud fra Lagtinget til Formandsløn, Materialier etc., samt at der maa blive paalagt Beboerne i Sognet det nødvendige Pligtarbejde ved Opførelsen af en Kirkegaard i Eldevig.

Man gaar ud fra, at et eventuelt Tilskuds Størrelse fastsættes efter de i lignende Tilfælde fulgte Regler, hvortil anslaaes at ville medgaa 200--250 Kr.

Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune, den 12.
August 1915.

P. F. V.

H. J. Petersen,
Fmd.

Den 31. Juli henvises Sagen til *Kirkekassendvalget*.

Den 12. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune har for Beboerne af Eldevig andraget om, at der i Bygden maa blive anlagt en Assistenskirkegaard, hvortil der formenes at være stor Trang, idet Vejen fra Eldevig til Sognets Kirkegaard i Andefjord, skønt kun c. $\frac{1}{2}$ Mil lang, altid er besværlig og tidt flere Dage i Træk kan være ufarbar saavel til Lands som til Vands.

Andragendet er anbefalet af vedkommende Sognepræst, Sognets Kirkeværger og Menighedsraad*), og det er ledsaget af en af 2 Mænd foretagen Vurdering*) af det til Kirkegaardsanlægget udpegede Jordstykke, stort 14 x 14 Meter og ansat til en Værdi af c. 80 Kr. Angaaende Jordstykket, der hører til et Kongsfæste, foreligger der Oplysning om, at Besidderen er villig til at afstaa det. -- Ligeledes medfølger en Erklæring*) fra vedkommende Distriktslæge om, at Stykket i hygiejnisk Henseende er godt og forsvarligt og i Forhold til Begravelsesernes Antal af passende Størrelse.

Forstanderskabet har tænkt sig, at Kirkegaarden skal indhegnes med et Stengærde i c. 1 Meters Højde, og ovenpaa Stengærdet skal der saa anbringes Jerntraadnet af c. 1 Meters Højde, fastgjort med galvaniserede Jernpæle. Stengærdets nederste Side og det øverste Stenlag rundt om hele Kirkegaarden tænkes cementeret. Jernsagerne anslaaes at ville koste 120 Kr., cementet 25 Kr.

Udvalget anser omhandlede Kirkegaardsanlæg for at være nødvendigt, men finder -- navnlig under Hensyn til de nuværende Jern- og Cementpriser --, at Indhegningen bør bestaa i et Stengærde af passende Højde uden Anvendelse af Jern eller Cement.

Udvalget skal foreslaa Iagtinget at vedtage:

1. Der bevilges af Østerø Præstegælds Kirkekasse til Anlæg af en Kirkegaard i Eldevig det nødvendige Beløb til Erhvervelse af et Grundstykke,

*) Udelades her.

14 X 14 Meter stort, samt endvidere et Beløb af indtil 180 Kr. til Anskaffelse af de til Kirkegaardsanlægget medgaaende Materialier samt til Lønning af en Formand til at lede Arbejdet, ved hvis Udførelse det bliver at iagttage, at der af Pligtmandskabet udføres gennemsnitlig mindst 8 Dagsarbejder for hver Dag, Formanden for Arbejdet erholder Dagløn.

2. Det paalægges Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune at drage Omsorg for, at det fornødne Pligtarbejde til Anlæg af en Kirkegaard i Eldevig maa blive ydet i det eller de kommende Regnskabsaar.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 14. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 18. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

XXXVIII. Ang. Udvidelse af Kirkegaarden i Bygden Sandevaag.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabet for Sandevaag Sogns Kommune om Tilskud til Udvidelse af Kirkegaarden i Sandevaag, ledsaget af en Del Bilag*).

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Kirkekassendvalget*.

Den 13. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Sandevaag Sogns Kommune har ansøgt Lagtinget om Tilskud til Arealkøb, Formandsløn, Materialier og Redskaber til Udvidelse

*) Udelades her.

af Kirkegaarden i Sandevaag, en Udvidelse, som tildels nødvendiggøres ved den netop nu stedfindende Opførelse af en ny Kirke i Sandevaag.

Andragendet anbefales af Sognets Kirkeværg, og vedkommende Distriktslæge har erklæret, at det til Kirkegaardsudvidelsen udsete Areal, saavel hvad Beliggenhed som hvad Jordbundsforholdene angaar, skønnes at være vel egnet dertil.

Arealet opgives til c. 540 m² og er ansat til en Pris af 37 Øre pr. m², hvilken Pris Ljerne have erklæret sig tilfredse med. Besidderen af et 51,68 m² stort Jordstykke har erklæret sig villig for sit Vedkommende at afstaa det uden Vederlag. Det nye Gærde synes at blive uforholdsmæssig langt, idet Udvidelsen i den ene Retning angives at ville blive 39,75 m, men formentlig vil der her for en stor Del kun blive Tale om at flytte det gamle Gærde.

Forstanderskabet udtaler, at Gaarden agtes indhegnet med Sten- eller Betongærde, »hvis Lagtinget bevilger Cement til Betongærde«.

Udvalget maa — navnlig af Hensyn til den nuværende Cementpris — paa det hestemteste fraraade, at der bekostes Cement paa omhandlede Kirkegaards-gærde, som naturligst og bedst opføres paa sædvanlig Maade af Sten alene.

Udvalget skal i Henhold til det anførte indstille til Lagtingets Vedtagelse:

1. Der bevilges af Vaagø Præstegælds Kirkekasse det nødvendige Beløb til Erhvervelse af et Grundstykke af passende Størrelse til Udvidelse af Kirkegaarden i Sandevaag, samt endvidere et Beløb af indtil 200 Kr. til Redskaber ved Stenarbejdet m. m. samt til Lønning af en Formand til at lede Arbejdet, ved hvis Udførelse det bliver at iagttage, at der af Pligtmandskabet udføres mindst 8 Dagsarbejder for hver Dag, Formanden for Arbejdet erholder Dagløn.

Det nye Kirkegaardsgærde opføres af Sten alene.

2. Det paalægges Forstanderskabet for Sandevaag Sogns Kommune at drage Omsorg for, at det fornødne Pligtarbejde til Anlæg af en Kirkegaard i Sandevaag maa blive ydet i det eller de kommende Regnskabsaar.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 15. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 18. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

XXXIX. Anlæg af en ny Kirkegaard i Bygden Kvalvig.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 24. Juli 1916*:

Hoslagt fremsendes tilligemed de nødvendige Bilag*) dels et Andragende fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en ny Kirkegaard i Kvalvig, dels et Andragende fra samme om, at det maa blive paalagt Beboerne at udføre det nødvendige Pligtarbejde.

Den 31. Juli henvises Sagen til Kirkekassendvalget.

Den 13. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune har ansøgt Lagtinget om, at der maa blive ydet et passende Beløb til Bestridelse af Udgifterne til Formandsløn, Materialier, Areal køb m. m. ved Anlæggelsen af en ny Kirkegaard i Kvalvig.

Et Andragende i samme Retning er sendt til Tinget fra Menighedsraadet for Kvalvig Sogn, der begrundet Andragendet ved at udtale, at den nuværende Kirkegaard i Kvalvig er ubrugelig paa Grund af, at »Søvandet stiger op og fylder Graven«.

Forstanderskabet har udpeget et Areal, stort (inden for Gærdet) 35 X 32 m, til en ny Kirkegaard og erklærer, at dette Stykke »agtes indhegnet paa den Maade, at der om dette opføres et cementeret Stenfundament c. 1 Meter højt, og oven paa dette agtes anbragt et solidt Hegn af galvaniseret Hegntraad til en forsvarlig Højde«. Arealet er blevet vurderet, men der er ikke ansat nogen bestemt Pris, idet Vurderingsmændene kun har udtalt, at »Arealet maa anses at være oplagt af 1. Klasses Jord og ansættes til den sædvanlige Pris for Jord af 1. Klasse«. — Arealet er saaledes beliggende, at hver af Kongsbønderne i Kvalvig vil komme til at afstaa et Stykke af deres Indmark dertil, og de erklærer alle 3, at de er villige til at afstaa Arealet til en sædvanlig Pris.

Vedkommende Distriktslæge udtaler om det paagældende Areal bl. a.: »Jordbunden er — som overalt i Kvalvig — *blød og fugtig*, men Pladsen skønnes iøvrigt egnet til Kirkegaard.«

Udvalget har ingen Grund til at drage i Tvivl, at den gamle Kirkegaard paa Grund af Jordbundens Fugtighed kun vanskelig kan vedblivende benyttes.

*) Udelades her.

Denne Mangel kan dog formentlig ikke være kommen pludselig, og det maa derfor antages, at det ikke kan have saa meget at sige, om en ny Kirkegaard kan tages i Brug et Aar før eller senere.

Udvalget ser ikke rettere end, at det udpegede Areal, 35×32 m, er altfor rigeligt og vistnok mere end dobbelt saa stort som nødvendigt, naar det erindres, at der i Kvalvig—Strømnæs kun er 200 Beboere og i Bygden Thorsvig, hvor der arbejdes for at faa egen Kirkegaard i en nær Fremtid, c. 130 Beboere.

Endvidere mener Udvalget, at det — navnlig i den nuværende Dyrtdid — vilde være mindre forsvarligt at indhogne en ny stor Kirkegaard paa den af Forstanderskabet antydede Maade, nemlig hovedsagelig ved Anbringelse af et solidt Hegn af galvaniseret Hegntraad.

Udvalget skal i Henhold til det anførte anbefale Tinget at vedtage følgende:

1. Der bevilges af Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse til Anlæg af en ny Kirkegaard i Kvalvig det nødvendige Beløb til Erhvervelse af et Grundstykke, hvis Størrelse fastsættes af Færø Amt og Provsti efter Forhandling med Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune, og som indhegnes med et Gærde alene af Sten.

Der bevilges endvidere af samme Kirkekasse og stilles til Kirkeinspektionens Disposition det nødvendige Beløb til Redskaber ved Arbejdet, til Kirkegaardsport m. m. samt til Lønning af en Formand til at lede Arbejdet, ved hvis Udførelse det bliver at iagttage, at der af Pligtmandskabet udføres gennemsnitlig mindst 8 Dagsarbejder for hver Dag, Formanden for Arbejdet erholder Dagløn.

2. Det paalægges Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune at drage Omsorg for, at det fornødne Pligtarbejde til Anlæg af en ny Kirkegaard i Kvalvig maa blive ydet i det eller de kommende Regnskabsaar.

Ved Sagens 2. Behandling den 15. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 18. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

XL. Opførelse af en ny Kirke paa Husum.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til Lagtinget.

Efter Samraad med Menighedsraadet for Husum Sogn tillader Forstanderskabet sig herved at andrage det høje Lagting om dets Støtte til Opførelse af en ny Kirke i Husum, idet den derværende Kirke i Januar Maaned i Aar blev saa haardt medtaget af Vindstød, at den er ganske ubrugelig (udtalt i en Synsforretning den 12. Januar, der under samme Dato blev indsendt til Amtet*).

Kirken ønskes opført af Sten og med Jerntag. Dens Størrelse: indvendigt Maal 11 x 24 Alen. Den opføres paa den gamle Kirkes Grund, dog at dens Fundament laves højere, og at selve Kirken flyttes i sin Længderetning c. 6 Alen længere mod Vest.

Man er villig at paaligne det arbejdspligtige Mandskab et passende Pligtarbejde, fordelt paa 2 Aar, til Opførelse af Kirken. Men da der kun findes 40 arbejdspligtige Mænd i Sognet, er man bange for et ubegrænset Pligtarbejde, og finder herved Anledning til at udtale, at vi ved Udtrykket »passende Pligtarbejde« mener et lignende Antal Timer *pr. Mand*, som man gennemsnitlig andre Steder her paa Færøerne har leveret i lignende Tilfælde.

Man har henvendt sig til Kirkeinspektionen om at fremskaffe en Tegning til Kirken.

Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune,
p. t. Husum, den 23. April 1916.

J. S. Olsen. A. Seyðberg. J. Hansen. D. Hansen.

* *

Menighedsraadet for Husum Sogn, p. t. Husum, den 23. April 1916.

D. Hansen. J. E. Simonsen. Hans Fr. Joensen. Andreas Fr. Eliassen.

Den 31. Juli henvises Sagen til Kirkekasseudvalget.

Den 11. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

*) Udeladet her.

Udvalgsbetænkning.

Under en af sidste Vinters haarde Storme blev den i Aaret 1862 opførte Trækirke paa Husum, saaledes som det fremgaar af hoslagte Kirkesyns-Udskrift, saa stærkt beskadiget, at det har været anset nødvendigt at nedbryde den, og det er jo en Selvfølge, at en ny Kirkebygning snarest muligt maa opføres.

Vedkommende Kommunalforstanderskab og Menighedsraad har da ogsaa ansøgt Lagtinget om fornøden Bevilling til Opførelse af en ny Kirke paa samme Sted, dog 2 Meter længere fra Strand-Skrænten.

Kirken tænkes opført med Ydervægge af Sten, glatpudsede med Cement og indvendig beklædt med Træpanel og forsynet med Tagbeklædning af Bølgeblik.

Efter derom førte Forhandlinger mellem paagældende Forstanderskab, Menighedsraad, Færø Amt og Provsti samt nærværende Udvalg, er man bleven enig om at foreslaa Kirkens Størrelse til 12×24 Alen, indvendigt Maal.

Tegning til og Overslag over Omkostningerne ved Opførelsen af den nye Kirke foreligger ikke. Man agter at benytte saa meget som muligt af Tømmeret fra den gamle Kirke, og der vil af den Grund næppe kunne blive Tale om Bortlicitation af dette Byggeforetagende, men det videre fornødne til Arbejdets Gennemførelse maa formentlig overlades til Kirkeinspektionen, der forudsættes at ville vise den størst mulige Sparsommelighed.

Sædvanligt Pligtarbejde maa selvfølgelig Beboerne af Husum Sogn yde, men da Sognets Pligtmandskab kun omfatter c. 40 Personer, maa Arbejdet begrænses paa en eller anden Maade, f. Eks. til et vist Antal Timer pr. Mand.

Udvalget foreslaar i Henhold til det anførte følgende til Tingets Vedtagelse:

1. Det nødvendige Beløb til Opførelse af en Kirke i Husum, 12×24 Alen indvendigt Maal, med Ydervægge af Sten, glatpudsede med Cement, og indvendigt beklædt med Træpanel og med Tagbeklædning af Bølgeblik, bevilges af Norderøernes Præstegælds Kirkekasse og stilles til Kirkeinspektionens Raadighed.
2. Det paalægges vedkommende Kommunalforstanderskab at drage Omsorg for, at Pligtarbejde af passende Omfang i de kommende Regnskabsaar maa blive ydet af Sognets Beboere til Kirkens Opførelse.
3. Amt og Provsti bemyndiges til at ordne det nærmere fornødne.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 13. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 16. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag* til Udvalgets Forslag, af R. Niclasen, Egholm, J. H. Poulsen og Nolsøe:

Punkt 1 *omredigeres* saaledes:

Amt og Provsti drager Omsorg for, at der til næste Aars Ting-samling foreligger Tegning og Overslag over en ny Kirke af Sten paa Husum, 12×24 Alen indvendigt Maal.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor (*nej stemte*: J. Poulsen; *stemte ikke*:

Winther, Provsten, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelson, Djurhuus, Evensen, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden; *fraværende*: Dam).

Udvalgets Forslag Punkt 1 sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Niclasen, Fjholm og Nolsøe; *fraværende*: Dam).

Udvalgets Forslag Punkt 2 og 3 sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XLI. Opførelse af en ny Kirke i Kvalbo.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til

Lagtinget.

Allerede for 31 Aar siden blev *Kvalbo* Kirke kasseret ved Provstesyn, idet den flere Gange var bleven stærkt beskadiget af Storm. Et foretaget Over-
syn gik imidlertid ud paa at afstive Kirken ved 6 skraatstillede Bjælker udvendig; men trods Fornyelse ere disse gennem Aarene blevne saa medtagne, at de ikke længere yde nogen nævneværdig Støtte. Desuden er Grunden paa den sydlige Side sunket i betænkelig Grad, $\frac{1}{2}$ Meter paa Midten. Sidste Provstesyn, foretaget i Sommeren 1915, kom til det Resultat, at det var ubetimeligt at foretage nogen videre Reparationer, da Kirken i høj Grad trængte til at afløses af en ny.

I den Anledning tillader Menighedsraadet for Kvalbo sig ærbødigst hos Lagtinget at ansøge om Tilskud til en ny Kirke, som tænkes opført af Tømmer og udvendig beklædt med Jernblik. Da Bygdens Folkemængde er omkring 550 Personer, som paa omtrent 10 nær alle tilhøre Folketirken, har man ment, at den nye Kirke skulde rumme op mod 300 Mennesker.

Man er ikke blind for, at Kirkekasserne kun med Vanskelighed kunne udrede de Summer, som der gøres Krav paa, og i den Anledning har Menighedsraadet henstillet til Bygdens Befolkning selv at yde Bidrag efter Evne, og der er, foruden rimeligt Pligtarbejde, blevet givet Løfte om noget over 2000 Kr., hvoraf omtrent 500 Kr. allerede ere blevne indbetalte til Formanden for Menighedsraadet. Denne Selvhjælp er paaskønnelsesværdig, især naar man betænker, at Bygdens økonomiske Evne blev betydelig forringet i Fjor ved, at 14 af Sognets unge Mænd kom af Dage ved Ulykkestilfælde.

Af den gamle Kirke vil der formentlig kunne anvendes Materiale til en Værdi af mindst 2000 Kr. efter de høje Priser, som de nuværende Krigsforhold have medført; men man gaar ud fra, at fredeligere og mere normale Tider ere indtraadte, inden den nye Kirke bliver bygget.

Et Overslag med Plan skal foreligge inden Lagtinget træder sammen, og man anbefaler sig i øvrigt ærbødigt til Tingets Velvilje.

Kvalbø, den 26. Maj 1916.

Paa Menighedsraadets Vegne

Ærbødigt

G. Jacobsen.

Den 31. Juli henvistes Sagen til Kirkekassendvalget.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 26. Maj d. A. har Menighedsraadet for Kvalbø under Henvisning til, at den nuværende Kvalbø Kirke efterhaanden er blevet meget brøstfældig, ansøgt Lagtinget om Tilskud til en ny Kirke, som tænkes opført af Tømmer og udvendig beklædt med »Jernblik«. Det anføres, at Bygdens Beboere, foruden rimeligt Pligtarbejde, har lovet godt 2000 Kr. til den nye Kirke. Overslag med Plan loves indsendt inden Lagtingets Sammentræden.

Ved Skrivelse*) af 25. Juli d. A. har samme Menighedsraad meddelt, at det i Udsigt stillede Overslag ikke kan tilvejebringes under de forhaandenværende Tidsforhold, og udtaler Haabet om, at Tinget vil have Andragendet i velvillig Erindring til bedre Tider.

Som Sagen saaledes foreligger, skal Udvalget ikke komme nærmere ind paa, hvad der maa siges at tale for, at den nuværende Kvalbø Kirke, saa snart Omstændighederne maatte tillade det, bliver afløst af en ny Kirke. Heller ikke finder Udvalget Anledning til for nærværende at drøfte Spørgsmaalet om, af hvilket Materiale den ny Kirke bør opføres, men idet man gør opmærksom paa, at samtlige Kirkekasser pr. 31. Decemher 1915 havde en disponibel Beholdning af 46,000 Kr. og at heraf 20,000 Kr. i indeværende Aar anvendes til en ny Kirke i Sandevaag og andre 20,000 Kr. ere bevilgede til en ny Kirke i Vaag paa Suderø, samt at Suderø Præstegælds Kirkekasse — bortset fra de nævnte til Vaag Kirke bevilgede 20,000 Kr. — den 31. December 1915 havde en Gæld paa 8000 Kr., skal man foreslaa Tinget at vedtage:

Sagen udsættes indtil videre.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

*) Udelades her.

XLII. Opførelse af en ny Kirke i Thorsvig.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Beboerne af Bygden Thorsvig om Tilskud til Opførelse af en Kirke i Bygden, ledsaget af en Del Bilag*).

Den 31. Juli henvistes Sagen til Kirkekassendvalget.

Den 8. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Beboerne af Thorsvig i Kvalvig Sogn er der til Lagtinget indkommet et Andragende om Tilskud til Opførelse af en Kirke der i Bygden.

Andragendet motiveres ved Henviſning til, at Bygdens Befolkning i de senere Aar er vokset stærkt, saa at den ved den i Aar foretagne Folketælling naaede et Antal af 133, at der fra Thorsvig til Kirkebygden Kvalvig er næsten 1 Mil ($\frac{7}{8}$ Mil) og at det som Følge heraf ofte er forbundet med den største Vanskelighed — og under ugunstige Vejrforhold endogsaa er umuligt — for Folk i Thorsvig at komme til Gudstjeneste og kirkelige Handlinger i Kvalvig Kirke.

Andragendet er anbefalet af Menighedsraadet for Kvalvig Sogn, og der medfølger en Erklæring fra tre Kongsbønder i Thorsvig om, at de er villige til at afstaa det nødvendige Grundstykke til en Kirke og en Kirkegaard i Bygden uden den sædvanlige Erstatning for Brugsretten. Andragerne love at udføre sædvanligt Pligtarbejde, og det oplyses, at der som frivillige Bidrag til omhandlede Kirkes Opførelse er tegnet en Sum af 1000 Kr., der betales med $\frac{1}{6}$ aarlig.

Andragendet er bilagt med Tegning og Overslag. Dette, der forudsætter, at Kirkens Ydermure opføres af Beton, lyder paa 5700 Kr. 93 Øre.

Udvalget maa finde den af Thorsvigs Beboere viste Iver og Offervillighed for at faa opført en Kirke i Bygden særdeles paaskønnelsesværdig. Men det maa vistnok indrømmes, at flere færøske Bygder have endnu besværligere og vanskeligere Vej til Kirke end Thorsvig har. Udvalget tør derfor ikke foreslaa Lagtinget for nærværende Tid at give noget Løfte om Bidrag til en Kirke i Thorsvig og det navnlig i Betragtning af, at Kirkekassernes disponible Midler maaske vanskelig nok vil strække til Opførelsen af de projekterede nye Kirkebygninger i Sandevaag, Vaag (Suderø) og Husum.

Udvalget foreslaar derfor til Tingets Vedtagelse:

1. Sagen udsættes indtil videre.
2. En Afskrift af Betænkningen tilstilles Andragerne.

Ved Sagens 2. Behandling den 11. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

*) Udelades her.
Lagtingstidende 1916.

XLIII. Udvidelse af Thorshavns Kirke.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til

Færøernes Lagting.

Undertegnede Sognepræst for Sydstrømø Præstegæld og Kirkeværger for Thorshavns Kirke tillader os herved at andrage hos det høje Lagting om, at der af Kirkekassens Midler maa bevilges et Tilskud til en Udvidelse af Thorshavns Kirke.

Siden Kirken for 50 Aar siden blev ombygget, er jo Byen vokset meget betydeligt, saa at Kirken nu maa siges at være for lille i Forhold til Folke-mængden, hvilket ogsaa ofte viser sig. Og at det vil være nødvendigt at faa en større Kirke, vil utvivlsomt end yderligere vise sig, naar Spørgsmaalet angaaende de betalte Stolestader i Kirken, hvilket Forhold ganske sikkert holder en Del Mennesker tilbage fra at søge Kirken, bliver bragt til en heldig Løsning.

Den bedste Maade for en Udvidelse, hvorved man baade opnaar flest nye Pladser uden altfor store Udgifter og tillige saa vidt muligt bevarer den nuværende Kirkes Stil og Udseende, er formentlig ved Tilbygninger paa Nord- og Sydsiden at bygge Kirken i Korsform.

Tegninger og Overslag over disse Tilbygninger medfølger*).

Det tilføjes, at Sagen har været til Behandling i Thorshavns Menighedsraad, som ogsaa har faaet sig Tegningerne forelagt, og det kan ganske bifalde disse og har givet Sagen sin Tilslutning, saa at man tør forvente, at en ikke ringe Del af Pengene vil kunne skaffes ad frivillig Vej ved Indsamling i Menigheden.

Thorshavn, den 29. Juni 1916.

J. Dahl.

C. C. Danielsen,

J. M. Restorff,

Kirkeværger.

Den 31. Juli henvises Sagen til Kirkekassenudvalget.

Den 9. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Sognepræsten for Sydstrømø Præstegæld og Værgerne for Thorshavns Kirke er der til Lagtinget indkommet et Andragende om Tilskud af Kirkekassens Midler til en Udvidelse af nævnte Kirke.

*) Udeladen her.

Til Begrundelse af Andragendet henvises til Byen Thorshavns betydelige Befolkningsstiltvækst, siden Kirken for 50 Aar siden blev ombygget.

Af medfølgende Tegninger og Overslag fremgaar det, at Udvidelsen tænkes opnaaet ved Tilbygninger paa Nord- og Sydsiden, saaledes at Kirken faar Korsform.

Det oplyses, at Sagen har været til Behandling i Thorshavns Menighedsraad og har faaet dets Tilslutning, hvorfor Andragerne forventer, at en ikke ringe Del af Udgifterne, som ifølge Overslaget beløber sig til 23,500 Kr., vil kunne dækkes ad frivillig Vej ved Indsamling i Menigheden.

Udvalget indrømmer, at en Udvidelse af Thorshavns Kirke kan være ønskelig, da det ved enkelte Lejligheder har vist sig, at den har for indskrænket Plads i Forhold til Menighedens Størrelse. Planen for Udvidelsen kan Udvalget ogsaa ganske bifalde; derimod kan man paa Grund af Kirkekassernes nuværende Status og under Hensyn til, at Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse pr. 31. December 1915 havde en Gæld paa 17,500 Kr., ikke tilraade Lagtinget for nærværende Tid at give noget Tilsagn om Bidrag af Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse til omhandlede Kirkeudvidelse.

Udvalget foreslaar derfor Tinget at vedtage:

Der svares Andragerne, at Lagtinget ikke for nærværende Tid kan give noget Tilsagn om Bidrag af Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse til en Udvidelse af Thorshavns Kirke.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 11. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

XLIV. Ang. Anskaffelse af et nyt Orgel til Thorshavns Kirke.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 1. s. M.*:

I Lagtingssamlingen 1914 behandlede Lagtinget en Sag om eventuel Anskaffelse af et nyt Orgel til Thorshavns Kirke og vedtog at sende Sagen til Thorshavns Menighedsraad med Henstilling, at dette vil arbejde for ad Frivillighedens Vej at skaffe Bidrag til Anskaffelse af et nyt Orgel, idet der samtidigt gives Tilsagn om af Thorshavns Kirkes særlige Kasse at ville yde et passende Tilskud i samme Øjemed.

Amtet tilskrev den 11. Septbr. 1914 Menighedsraadet i Overensstemmelse hermed og har modtaget den vedlagte *Skrivelse*^{**)} af 27. s. M. Som det fremgaar af denne, er der endnu intet Bidrag tilvejebragt ad Frivillighedens Vej, og da Menighedsraadet derhos udtaler, at man paataænker iværksat Indsamling til Ombygning af Kirken, og at det gamle Orgel endnu kan bruges, skal man indstille til Lagtinget, at Sagen om Anskaffelse af et nyt Orgel til Thorshavns Kirke udsættes indtil videre, dog saaledes, at de Penge, der indkommer for Brugen af Orgelet ved kirkelige Handlinger, for saa vidt de tilfalder Kirkekassen, i væsentlig Overensstemmelse med Menighedsraadets Indstilling paa Kirkekassens Regnskab opføres som en særlig Konto og overføres til følgende Regnskabsaar som Kapitalbeløb bestemt til Fordel for eventuel Anskaffelse af et nyt Orgel.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Kirkekassendvalget*.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Lagtingets Behandling i Samlingen 1914 af Sagen om eventuel Anskaffelse af et nyt Orgel til Thorshavns Kirke endte med, at Tinget vedtog at sende Sagen til Thorshavns Menighedsraad med Henstilling, at dette ad Frivillighedens Vej vil søge at skaffe Bidrag til Anskaffelse af et nyt Orgel, idet Tinget samtidig gav Tilsagn om af Thorshavns Kirkes særlige Kasse at ville yde et passende Tilskud i samme Øjemed.

^{*)} Se Lagtingsidende for 1914, Side 7n.

^{**)} Udelades her.

Efter at denne Vedtagelse under 11. September 1914 var bleven Menighedsraadet meddelt, har dette ved Skrivelse af 27. Juni d. A. svaret, at det er sindet til at arbejde for Anskaffelsen af et nyt Orgel, men tilføjer, at »da der antagelig i den nærmeste Fremtid forestaar en større Indsamling af Penge ad frivillig Vej i Menigheden til Udvidelse af Kirken, har man ment det rettest at stille Spørgsmaalet om et nyt Orgel foreløbig i Bero, idet det gamle jo er brugeligt endnu«. Samtidig foreslaar Menighedsraadet, at de Penge, som indkommer for Brugen af Orgelet ved kirkelige Handlinger, maa henlægges som en særlig Kapital til Fordel for den nye Anskaffelse, idet Menighedsraadet tilføjer, at det ogsaa paa anden Maade, f. Eks. ved Afholdelse af Kirkekoncerter, vil forsøge at tilvejebringe Penge i samme Øjemed.

Til det af Menighedsraadet saaledes foreslaaede mener Udvalget i det væsentlige at kunne slutte sig, idet man dog maa bemærke, at den Omstændighed, at nogle af den paagældende Kirkekasses Indtægter saa at sige baandlægges til et bestemt Formaal, uvilkaarlig vil komme til at paavirke Størrelsen af det lovede »passende Tilskud«, naar dette engang skal fastsættes.

I Henhold til det anførte skal Udvalget indstille til Tingets Vedtagelse:

1. Sagen udsættes indtil videre.
2. Hvad der fra Begyndelsen af næste Regnskabsaar indkommer for Brugen af Orgelet ved kirkelige Handlinger, for saa vidt det hidtil er tilfaldet den paagældende Kirkekasse, opføres paa Kassens Regnskab som en særlig Konto og overføres til følgende Regnskabsaar som Kapitalbeløb bestemt til Fordel for eventuel Anskaffelse af et nyt Orgel.

Ved Sagens 2. Behandling den 7. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

XLV. Graverbestillingen ved Thorshavns Kirke.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 18 April 1916*:

Under D. D. har man tilskrevet Kirkeværgerne ved Thorshavns Kirke saaledes:

»I Anledning af D'Hrr. Kirkeværgers Skrivelse af 25. f. M. skal man efter stedfunden Brevveksling med Sognepræsten og den konstituerede Provst herved meddele til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse for M. S. Simonsen, at man herved indtil videre konstituerer ham som Graver ved Thorshavns Kirke mod en aarlig Godtgørelse af Thorshavns Kirkes særlige Kasse af 120 Kr. fra 1. Marts d. A. at regne samt en Betaling af 4 Kr. for hver Grav, der af ham graves og tilkastes.

Spørgsmaalet om Lønnens fremtidige Størrelse vil blive forelagt Lagtinget i dets første Samling.»

Hvilket herved meddeles til behagelig Efterretning, idet man skal henstille til Lagtinget at træffe Bestemmelse om Stillingens fremtidige Varetagelse.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Kirkekassendvalget*.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amt har ved Skrivelse af 18. April d. A. meddelt Lagtinget, at Amtet efter Indstilling af Værgerne for Thorshavns Kirke og efter stedfunden Brevveksling med Sognepræsten for Sydstrøm og Provstiet har konstitueret indtil videre Hr. M. S. Simonsen som Graver ved Thorshavns Kirke mod en aarlig Godtgørelse af Thorshavns Kirkes særlige Kasse af 120 Kr. fra 1. Marts d. A. at regne samt en Betaling af 4 Kr. for hver Grav, der af ham graves og tilkastes.

Amtet henstiller derhos til Lagtinget at træffe Bestemmelse om Stillingens fremtidige Varetagelse.

I Anledning heraf skal undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, bemærke følgende:

Den omhandlede Graverbestilling synes ikke at være meget eftertragtelig; det viste sig saaledes at være nødvendigt i Lagtingssamlingen 1908 (jfr. Lagtingstidende for 1908, Side 200) at forhøje Godtgørelsen til Graveren fra 40 Kr. til 60 Kr., hvilken Godtgørelse man nu har været nødsaget til at forhøje til det

^{*)} Se Lagtingstidende for 1908, Side 200.

dobbelte Beløb for at kunne faa en ordentlig og paalidelig Mand til at overtage Graverbestillingen.

Ligesom Udvalget under Hensyn til Størrelsen af den nuværende Arbejds-løn ikke har noget at erindre imod, at Betalingen for at grave og tilkaste en Grav sættes til 4 Kr., saaledes kan der maaske heller ikke i og for sig indven-des noget imod, at den aarlige Godtgørelse til Graveren forhøjes fra 60 Kr. til 120 Kr. Naar Udvalget ikke desto mindre nærer nogen Betaenkelighed ved at tilraade denne Forhøjelse som varende, da er Grunden den, at Thorshavns Kirkes særlige Kasse formentlig vanskelig vil kunne udrede denne aarlige Merudgift, navnlig hvis der skal være Tale om den fra flere Sider ønskede Ophævelse af Stolestade-Pengene.

Det forekommer imidlertid Udvalget, at Godtgørelsen til Graveren, lige-som for Resten ogsaa Betalingen for Optrækning af Taarnuhret — for Tiden 50 Kr. om Aaret —, rettest burde udredes af Thorshavns Kommunekasse og ikke af Thorshavns Kirkes særlige Kasse, da Kirkegaarden yder Begravelses-plads til — og Taarnuhret er til Fordel for — ikke blot Folkekirkens Medlemmer men samtlige Borgere, uanset deres Trosbekendelse.

En Forhandling herom med Thorshavns Byraad vil formentlig naturligst kunne ske gennem Thorshavns Menighedsraad.

Udvalget skal i Henhold til det anførte foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Det bifaldes, at den fungerende Graver ved Thorshavns Kirke indtil videre vedbliver at være konstitueret mod en aarlig Godtgørelse af Thorshavns Kirkes særlige Kasse af 120 Kr. samt en Betaling af 4 Kr. for hver Grav, som af ham graves og tilkastes.
2. Lagtinget henstiller til Thorshavns Menighedsraad at forhandle med Thors-havns Byraad om, at den aarlige Godtgørelse til Graveren ved Thorshavns Kirke og for Optrækning af Taarnuhret for Fremtiden maa blive udredet af Thorshavns Kommunekasse.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 12. September sattes Udvalgets Forslag under Af-stemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

XLVI. Legeplads ved Skolen i Solmundefjord.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 31. December 1915*:

I Lagtingssamlingen 1915 vedtog Lagtinget at tilstille Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune til Behandling et Andragende fra Kongsbonde Hans Olsen af Solmundefjord om Køb af et Grundstykke til Anlæg af en Legeplads ved Skolen i Solmundefjord.

Under Henvisning til de vedlagte Skrivelser^{**)} af 14. ds. fra Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune og af 28. ds. fra Skolekommissionen skal man henstille til Lagtinget, at der svares Andrageren, at Lagtinget ikke for Tiden finder Anledning til at foretage videre i Sagen.

Den 31. Juli henvises Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 23. August afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en fra sidste Lagtingssamling udsat Sag angaaende Legeplads ved Skolen i Solmundefjord.

Spørgsmaalet er rejst af Kongsfæster Hans Olsen i Solmundefjord, der anfører, at en Del af hans Fæstes Indmark bliver nedtraadt af Skolebørnene i Frikvartererne, fordi Børnene ikke har nogen indhegnet Legeplads, hvorfor han ønsker, at Forstanderskabet skal købe eller leje et Stykke af hans Indmark til en saadan Legeplads.

Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune, der har haft Sagen til Erklæring, vil ikke erhverve et saadant Jordstykke og motiverer denne Nægtelse bl. a. ved, at der ikke findes Legeplads ved nogen af Skolerne i Sognet, og naar der først er købt et Areal ved den ene Skole, vil det samme Krav ogsaa blive rejst ved de andre Skoler i Sognet, hvilket formenes at ville kræve en Udgift paa c. 3000 Kr. — Skolekommissionen slutter sig hertil og oplyser, at Skolen i Solmundefjord er opført paa et Stykke af Kongsbonde Rasmus Rasmussens Bø, saa det under alle Omstændigheder vil være urimeligt at købe Areal til Legeplads af Hans Olsens Bø.

Amtet har derefter indstillet, at der svares Andrageren, at Lagtinget ikke for Tiden finder Anledning til at foretage videre i Sagen.

Undertegnede Udvalg er enigt med det Udvalg, der i afvigte Samling behandlede Sagen, i, at det bedste vilde være, om der ved enhver Skole fandtes en rummelig og vel indrettet Legeplads. Man maa dog formene, at det ikke vil være rigtigt at give saadant Paalæg for en enkelt Skoles Vedkommende uden

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 173.

^{**)} Udelades her.

samtidig at give det for alle færøske Skoler, og hertil mener man ikke, der for Tiden er tilstrækkelig Anledning. Udvalget kan derfor tiltræde Amtets Henstilling og tillader sig at foreslaa til Vedtagelse:

Der svares Andrageren, at Lagtinget ikke for Tiden finder Anledning til at foretage videre i Sagen.

Ved Sagens 2. Behandling den 25. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XLVII. Andragende om Tilskud af Amtsfattiggassen til Dækning af Udgifter ved en aandsvag Persons Ophold paa en Aandssvageanstalt.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 19. Februar 1916*:

Som det vil ses af de medfølgende Bilag*) har Porkere Sogns Kommune 2 Gange været meget uheldig med Hensyn til Forsørgelsespligten af Ole Nicolaj S. M. Bech. Det henstilles derfor at hjælpe Forstanderskabet med et aarligt Bidrag.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 17. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

*) Udelades her.

Udvalgsbetænkning.

Paagældende Person er forsørgelsesberettiget i Porkere Sogns Kommune og har forårsaget Kommunen betydelige Udgifter. Disse er for Tiden 350 Kr. om Aaret.

Udvalget tillader sig i Anledning af det fremkomne Andragende at fremsætte følgende *Forslag* til et Svar:

Efter Tingets Praxis kan man ikke yde Kommunen et direkte Tilskud i den omhandlede Anledning, men der vil ved den aarlige Fordeling af Amtsfattiggkassens Bidrag til Sognene blive taget Hensyn til de Udgifter, som Kommunen har haft med Hensyn til den paagældende aandsvage Person.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 21. *August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XLVIII. Forhøjelse af Antallet af Medlemmerne i Sognekommissionen for Kuno Sogn.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til

Lagtinget.

Forstanderskabet har under et den 2. d. M. afholdt Møde vedtaget at andrage det høje Lagting om, at Sognekommissionen for Kuno Sogn for Fremtiden maa komme til at bestaa af 5 Medlemmer i Stedet for som hidtil af 3.

Som det høje Ting bekendt, omfatter Kunø Sogn 3 Bygder, der ligger forholdsvis langt fra hverandre, hvorfor man anser det nødvendigt, at ét Medlem af Sognekommisionen er bosiddende i *hver* af Bygderne Haraldsund og Skard, og 3 i Hovedbygden Kunø.

Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune,
Kunø, den 4. Juli 1916.

P. F. V.

J. S. Olsen.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 28. August afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune om, at Medlemstallet i Sognekommisionen for Kunø Sogn maa blive fastsat til 5 i Stedet for 3. Grunden til, at man ønsker denne Afvigelse fra det normale, angives at være, at man vil have 1 Medlem boende i hver af Bygderne Haraldsund og Skard og et Fler-tal i Hovedbygden Kunø.

Udvalget mener, at den ansøgte Forandring vil være hensigtsmæssig efter de stedlige Forhold. Den nødvendige Lovhjemmel til en saadan Afvigelse fra det normale findes i § 15 i Landkommunalloven af 28. Februar 1872. Forandringen kan formentlig indtræde ved det første ordinære Valg af Medlemmer til Sognekommisionen i Kommunen.

Man tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Sognekommisionen for Kunø Sogn skal fremtidig bestaa af 5 Medlemmer. Denne Bestemmelse træder i Kraft ved det første ordinære Valg af Medlemmer til Sognekommisionen for bemeldte Sogn.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 30. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

XLIX. Klage vedrørende et Vejstykke i Vestmanhavn.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Skrivelse fra Joen M. Olsen af Vestmanhavn, hvori han besværer sig over, at Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune ikke har foretaget noget til Udbedring af et nærmere angivet Vejstykke, ledsaget af 2 Bilag*).

Den 31. Juli henvises Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 23. August afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse af 1. Decbr. f. A. fra Joen M. Olsen, hvori han besværer sig over, at et Stykke Vej i Vestmanhavn fra Klagerens »Behoelseshus og udefter ...» er i ufarbar Stand, særlig i Regnvejr.

Amtet har gennem Sysselmanden afæsket Forstanderskabet en Erklæring, og dette har ved Skrivelse af 1. Marts d. A. svaret, at »det omhandlede Vejstykke har manglet Grusning, men at det nu er istandsat«. Denne Skrivelse har Sysselmanden under 4. Maj indsendt til Amtet med den Bemærkning, at »Vejen nu er sat i god Stand«. Amtet har derefter gennem Sysselmanden afæsket Klageren en Erklæring. En saadan har Klageren ikke villet afgive, »da Vejen bliver opløst i Tøvejr«.

Denne sidstnævnte Skavank har saa mange af vore Bygdeveje og Gader; særlig vil det være Tilfældet, naar Frost indtræder straks efter en Udbedring, inden Ler og Grus er fast sammentraadt.

Udvalget mener, at man her kan henholde sig til Sysselmandens Erklæring, og tillader sig derfor at foreslaa Tinget at svare Klageren:

Da det omhandlede Stykke Vej, ifølge Skrivelse af 4. Maj fra Sysselmanden for Nordstrøm, er sat i god Stand, finder Lagtinget ikke Anledning til at foretage videre i Sagen.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 25. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

*) Udelades her.

L. Udskillelse af Bygden Thorsvig som et særligt Sogn, m. m.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Beboere i Bygden Thorsvig om Udskillelse af Thorsvig som særskilt Sogn, ledsaget af en Del Bilag^{**}).

Den 31. Juli henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 6. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Aaret 1913 indkom der til Lagtinget et Andragende, hvori kommunale Vælgere i Thorsvig andrager om, at Thorsvig maa faa sit særlige Valgsted ved Valg af Medlemmer til Forstanderskabet for Kvalvig Sogn.

Tinget vedtog at henstille til Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune, om dette maatte finde Anledning til at fremme Sagen med Forslag til en Vedtægt i Henhold til Lov Nr. 84 af 30. April 1909 § 6. Forstanderskabet var ikke villigt til at oprette et særligt Valgsted i Thorsvig. Sagen er derefter blevet sendt frem og tilbage mellem Forstanderskabet, Amtet og Andragerne i Thorsvig, og denne Korrespondance har omsider ført til, at Andragerne har udtalt Ønske om, at Thorsvig maa blive adskilt fra Kvalvig som særligt Sogn i kommunal Henseende, hvilket Ønske Forstanderskabet ikke har afvist.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er blevet henvist, skal tillade sig at bemærke:

Udvalget finder det meget betænkeligt at dele et Sogn i kommunal Henseende, naar der ikke foreligger særlige Grunde for saadan Udskillelse.

Hvad dette særlige Tilfælde angaar, maa Udvalget formene, at der ikke er nogen Grund til Deling. Folketallet er kun 328 (Kvalvig 200, Thorsvig 128). Afstanden mellem Kvalvig og Thorsvig er kun 7 km ($3\frac{1}{2}$ Sømil). Til Sammenligning kan anføres, at Fuglefjord Sogn, med 3 Bygder og 2 Kirker, har 1038 Indbyggere, og Afstanden mellem de 2 største Bygder (Fuglefjord med 544 Indbyggere og Lervig med 423 Indbyggere) er 8 km ($3\frac{1}{2}$ Sømil). Mellem de fjernest liggende Bygder, Hellerne og Lervig, er Afstanden 12 km (6 Sømil). I Ejde Sogn med 707 Indbyggere er Afstanden fra Ejde til Øre 14 km (7 Sømil). Hverken Folketal eller Afstanden mellem Bygderne synes saaledes at nødvendiggøre en Adskillelse. Man kan heller ikke se, at andre Hensyn kan nødvendiggøre en saadan. Begge Bygder bebos af Jordbrugere og Fiskere (Kongsbønder, Odels ejere og Husmænd). Interesserne maa derfor antages at være de samme i begge Bygder. Hvad derimod det oprindelige Andragende om særligt Valgsted i Thorsvig angaar, maa Udvalget formene, at dette Ønske ikke er ubeføjet, og da der siden 1913 er sket den Forandring, at Thorsvig er gjort til Valgsted ved Folke- og Lagtingsvalg, er der Grund til at formode, at Forstanderskabet nu vil stille

*) Se Lagtingsvidende for 1913, Side 112.

**) Udelades her.

sig mere velvilligt til dette Spørgsmaal. Man vil derfor anbefale at rette en ny Høenstilling til Forstanderskabet.

1. Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Der svares Andragerne og Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune, at Lagtinget ikke for Tiden finder tilstrækkelig Anledning til at udvirke en Deling af Kvalvig Sogn i kommunal Henseende.
2. Lagtinget henstiller til Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune, at Bygden Thorsvig, som nu har eget Valgsted ved Folke- og Lagtingsvalg, ogsaa faar saadant Valgsted ved kommunale Valg.

Forstanderskabet anmodes om, hvis det ønsker Sagen fremmet, til næste ordinære Lagtingssamling at indsende Forslag til Vedtægt i Høenhold til Lov Nr. 84 af 30. April 1909 § 6.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 8. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

II. Udskillelse af Bygden Hove som særskilt Kommune.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Lagtinget.

Underskrevne Beboere af Hove Bygd andrage herved om, at Lagtinget vil udvirke, at Hove Bygd, som for Tiden i kommunal Henseende udgør en Del af Porkere Sogn og Porkere Sogns Kommune, bliver udskilt som særskilt Sogn og Kommune i enhver Henseende.

Porkere Sogns Kommune bestaar kun af et Sogn, Porkere Sogn, der udgør 3 Bygder med nedennævnte Marketal og Befolkning:

Næs Porkere,	65	Beboere	og	11 $\frac{3}{4}$	Marker	Jord
Porkere,	339	—	—	37	—	—
Hove,	135	—	—	24	—	—

Som Forholdene ere, beror det noget paa en Tilfældighed, hvorvidt Hove Bygd overhovedet bliver repræsenteret i Kommunens Forstanderskab, som har ialt fem Medlemmer. For Tiden er dog et af Forstanderskabets Medlemmer fra Hove. I ethvert Fald maa man regne med, at Repræsentationen fra Hove stedse vil udgøre et Mindretal indenfor Forstanderskabet.

Vi have særskilt Skolestue og Lærer (Lærerinde) i Bygden. Vort Vejvæsen og vore Landingssteder er ogsaa hølt for sig selv. Da Hove Bygd udgør en Bygd for sig, vil Beskatningen af dens Jordegods med Lethed kunne udføres for sig.

Bygden har naaet et Folketal og i det hele taget en saadan Udvikling, at dens Beboere vil være i Stand til at styre deres egne kommunale Anliggender. Vi tillade os især at fremhæve, at Bygdens Udskillelse er af Vigtighed under Hensyn til det paatænkte Anlæg af en Motorbaadehavn. En saadan blev i sin Tid planlagt af en af Regeringen udsendt Ingeniør, og det er vort Ønske, at Anlægget maa blive gennemført i en nær Fremtid, saa snart Omstændighederne tillade. — Anlægget maa imidlertid blive kommunalt med Tilskud af Staten, og vi er paa det rene med, at de to andre Bygder i Sognet ikke vil paatage sig Anlægget eller noget Ansvar for dette. Kun Hove Bygd er interesseret i Anlægget og maa søge at iværksætte det.

Vi er ikke blinde for, at det i visse Henseender og under visse Forhold kan frembyde Fordele for Hove at være i Fællig med Porkere og Næs i kommunal Henseende (med Hensyn til Fattighjælp og Alderdomsunderstøttelse t. Eks.), men vi mene, at en Udskillelse vil, som Helhed taget, gavne os og ikke skade de to andre nævnte Bygder.

Angaaende de nærmere Vilkaar for en Udskillelse vil der kunne forhandles. En Fastsættelse af Vilkaarene vil næppe frembyde Vanskeligheder.

Hove, den 26. Juli 1916.

(31 Underskrifter.)

Den 31. Juli henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Beboere af Bygden Hove paa Suderø om, at denne Bygd maa blive udskilt fra Porkere Sogn til at danne et særskilt Sogn i kommunal Henseende. Da der ikke forelæ

nogen Udtalelse fra Forstanderskabet, har Udvalget indhentet en saadan. Denne gaar vel ud paa at anbefale Andragendet, men man kan vanskelig undgaa at faa det Indtryk, at Anbefalingen fuldt saa meget er motiveret ved, at Forstanderskabet ikke vil modsætte sig Hoves Beboeres Ønske, som at det i og for sig finder en Adskillelse nødvendig.

Porkere Sogn har for Tiden 539 Indbyggere, heraf bor 135 i Bygden Hove. Afstanden mellem Porkere og Hove er (over Land) kun 4 km. Hverken Folketallet eller Afstanden synes saaledes at tale for en Deling af Sognet.

I Andragendet anføres, at Udskillelsen vil være af Vigtighed under Hensyn til det paatænkte Anlæg af en Motorbaadhavn ved Hove. Andragerne mener, at de to andre Bygder i Sognet ikke vil paatage sig Anlægget eller noget Ansvar for dette. Herom foreligger der imidlertid ikke nogen Udtalelse fra Forstanderskabet eller Beboerne af de to andre Bygder, og det er derfor ikke givet, at Havneanlægget ikke vil kunne fremmes uden en Deling af Sognet. Skulde det senere vise sig, at Havneanlægget ikke kan iværksættes under den nuværende Sognedeling, vil Sagen altid kunne rejses paa ny.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Der svares Andragerne, at Lagtinget ikke for Tiden finder tilstrækkelig Anledning til at søge udvirket, at Porkere Sogn i kommunal Henseende deles i to Sogne.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 9. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Effersøe til Udvalgets Forslag*:

Sagen udsættes indtil næste Aar.

Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0. Herefter var Udvalgets Forslag bortfaldet.

LII. Udskillelse af Haldersvig Sogn fra Saksen Sogn som særskilt Kommune.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 21. Februar 1916*:

Under Henvisning til Lagtingsudvalgets Betænkning af 6. August f. A. og Lagtingets Vedtagelse af 9. September f. A. fremsendes herved paany Andragender**) fra Kommunevælgerne i Haldersvig og Saksen Sogne om Adskillelse i kommunal Henseende.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 6. September afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I afvigte Lagtingssamling indkom der fra Vælgere i Haldersvig Sogn Andragende om, at Haldersvig Sogn, som nu sammen med Saksen Sogn udgør en Kommune, maa blive udskilt fra sidstnævnte Sogn som særskilt Kommune.

Det udtaltes, at dersom Saksen Sogn ansaas for lille til at udgøre en selvstændig Kommune, vil det mere passende kunne henlægges til Kvalvig Sogn, da Forbindelsen imellem Saksen og Kvalvig er lettere end imellem Saksen og Haldersvig. Sagen blev i Fjor udsat, for at der kunde indhentes Udtalelser fra Vælgerne i Saksen og Forstanderskaberne for Haldersvig og Saksen Sognes Kommune og for Kvalvig Sogns Kommune. Disse Udtalelser foreligger nu. Otte Vælgere i Saksen Sogn udtaler sig for, at Sognet kommer til at danne Kommune sammen med Kvalvig, og Forstanderskabet for Haldersvig og Saksen Sognes Kommune anbefaler det fra Vælgerne i disse to Sogne fremsatte Ønske, medens Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune modsætter sig, at Saksen bliver henlagt til at danne Kommune sammen med Kvalvig Sogn.

Udvalget skal tillade sig at bemærke:

At udskille Saksen Sogn som særlig Kommune maa formentlig fraraades paa Grund af den faatallige Befolkning, 47 Indbyggere. Naar Saksen saa skal danne Kommune sammen med et andet Sogn, maa man formene, at det med omtrent samme Beføjelse kunde henlægges til hvilket som helst af de 2 nævnte Sogne, Haldersvig eller Kvalvig. Det vil formentlig heller ikke kunne volde synderlig Ulejlighed for noget af de to større Sogne (Haldersvig eller Kvalvig) i kommunal Henseende at være forbundne med Saksen Sogn. Man maa gaa ud fra, at de fleste Sager, der behandles i Forstanderskabet, under normale Forhold angaar det større Sogn, og Forstanderskabets Flertal naturlig vil komme til at bo i dette Sogn, vil der kunne træffes Beslutninger, selv om der ikke møder Medlemmer fra Saksen Sogn.

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 187.

**) Udelades her.

Lagtingstidende 1916.

Selv om man, dersom man nu stod overfor en Deling af hele Nordstrøms, kunde være tilbøjelig at foretrække, at Saksen kom til at danne Kommune sammen med Kvalvig, er der formentlig ingen Grund til allerede nu at ændre den for faa Aar siden trafte Beslutning, hvorefter Saksen udgør en Kommune sammen med Haldersvig Sogn.

I Henhold til det anførte foreslaas til Vedtagelse:

Der svares Andragerne, at Lagtinget ikke for Tiden finder Anledning til at forandre den bestaaende Ordning, hvorefter Haldersvig og Saksen Sogne udgør en Kommune.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 9. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 12. *September* fremlagdes følgende *motiverede Ændringsforslag af Samuelsen, J. Rasmussen, Matras, Dahl og P. Niclasen, til Udvalgets Forslag*:

Haldersvig og Saksen Sogns Kommune og Kvalvig Sogns Kommune har tildels fælles Skolevæsen, idet Kvalvig Sogn og Saksen Sogn indtil nu har haft fælles Lærer. Efter at Haldersvig og Saksen Sogne er sammenlagte til en Kommune, medens Kvalvig Sogn er udskilt som særlig Kommune, er en Omordning af Skolevæsenet fundet ønskelig. Det forventes, at en Forhandling om den fremtidige Ordning heraf vil finde Sted mellem de interesserede Forstanderskaber, og da Lagtinget er interesseret i, at den bedste Ordning opnaas, vil Tinget sikkert medvirke dertil. Det vil utvivlsomt have Betydning, om Skoledirektionen yder sin Medvirkning ved disse Forhandlinger mellem Forstanderskaberne, og at nærværende Sag udsættes, indtil Resultatet foreligger for Lagtinget. Man skal derfor foreslaa til Vedtagelse:

Sagen udsættes til næste Aar. Skoledirektionen anmodes om at yde sin Medvirkning til, at der ved Forhandling mellem Haldersvig og Saksen Sogns Forstanderskab og Kvalvig Sogns Forstanderskab opnaas Overenskomst om en Ordning af Soggenes Skolevæsen.

S. D. (12. September) foretoges 3. *Behandling* af Sagen.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0, og var Udvalges Forslag saaledes bortfaldet.

LIII. Ang. Opførelse af en ny Bygning for Færø Amts Hospital.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Lagtinget.

Som det vil være det høje Lagting bekendt, er Trangen til et nyt baade almindeligt, medicinsk-chirurgisk- Epidemi- og Karantænehospital i Thorshavn meget stor. Epidemi-hospital findes overhovedet ikke, Karantænehospitalet er saa at sige ubrugeligt, og det gamle Amtshospital opfylder baade med Hensyn til Indretning og Pladsforhold, bygningsmæssigt og sanitært set, kun meget slet sin Bestemmelse. Dette anerkendes af Befolkningen, føles af Patienter, Pleje-personale og Læge.

Hospitalsinspektionen anmodede i 1914 Lagtinget om at søge disse Forhold ændrede, hvilket resulterede i, at Tinget bevilgede et Beløb paa 100 Kr. til Udarbejdelse af Tegninger til et nyt Hospital. Inspektionen har derefter fra Tømmermester H. W.-Tórgarð modtaget medfølgende Tegninger, Beskrivelse og Overslag**), som han har udført i Samraad med Fysikus.

Inspektionen indser vel, at det indsendte Materiale ikke er fyldestgørende, ligesom Overslaget er rent kalkulatorisk, men det maa kunne danne den Basis, som er nødvendig for, at den for Færøerne saa vigtige Sag hurtigere kan føres til Maalet.

Inspektionen skal henstille til Lagtinget, at der nedsættes et Udvalg, som ved Forhandling med andre Parter — Thorshavns Kommune og Forstanderskaberne i de Kommuner, som særlig ere interesserede i Hospitalet — kan uddybe Spørgsmaalet og lægge Sagen saaledes til Rette, at næste Aars Lagting kan tage endelig Stilling hertil.

Inspektionen for Færø Amts Hospital, Thorshavn, den 21. September 1915.

A. Metz.

Jens Olsen.

Fr. Vest.

Den 2. August henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Røffersø) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Lagtingets Samling i 1913 fremkom et Andragende til Tinget fra Inspektionen for Færø Amts Hospital om Tingets Medvirkning til en Forbedring af Forholdene ved Amtshospitalet; jfr. Lagtingstidende 1913, Side 9.

*) Se Lagtingstidende for 1913, Side 9.

**) Udelades her.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget at bevilge 100 Kr. som Tilskud til Udgifterne ved Tilvejebringelse af en Tegning over Bygninger til et nyt Amtshospital og et kalkulatorisk Overslag, hvorhos Tinget tilstillede Inspektionen en Afskrift af vedkommende Udvalgsbetænkning, hvori der blandt andet fremhæves, at der til Sagens Fremme turde være Grund til at skaffe Oplysninger om, hvorledes de særlig interesserede Kommuner (samtlige Kommuner i Thorshavns og Vestmanhavns Lægedistrikt) stiller sig til Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af de fornødne Pengemidler til Hospitalets Opførelse og Drift og om, hvorvidt der er Udsigt til at faa noget Tilskud af Statskassen. Udvalget har endvidere peget paa Nødvendigheden af at undersøge, hvor meget Hospitalet kan anslaaes at ville koste, og hvor meget der kan ventes at ville indkomme ved et eventuelt Salg af det nuværende Hospitals Ejendom, m. m.

Hospitalsinspektionen har nu forelagt Lagtinget en af Tømrermester Torgård, Thorshavn, udarbejdet Plan med Overslag over et nyt Amtshospital, der tillige indbefatter en Epidemifdeling samt en Karantænebygning. Bekostningen ved Opførelse af Bygningerne anslaaes til 100,000 Kr. Hospitalet tænkes anlagt nordøst for Skansen i Thorshavn, og Bygningerne foreslaas opførte af Træ paa Kampestensfundament. — Iøvrigt foreligger der ingen Oplysninger, saaledes heller ikke med Hensyn til de i Udvalgsbetænkningen af 1913 berørte Punkter.

Udvalget finder, at det vil være rigtigt at fremskaffe Overslag ogsaa med Hensyn til Bekostningerne ved Hospitalsbygninger henholdsvis af Sten og Beton. Man har skrevet til Inspektionen herom, og Inspektionen har svaret, at den vil kunne fremskaffe de ønskede Overslag men forudsætter, at Lagtinget vil betale, hvad Planerne vil koste. Udvalget kan anbefale, at Lagtinget bevilger et begrænset Beløb i det sidstnævnte Øjemed.

Udvalget finder derhos, at det for Lagtinget vil være for tidligt at tage Bestemmelse om Amtskommunens Stilling til Sagen i sin Helhed, navnlig om et eventuelt Tilskud til Udgifterne saavel ved Anlæg som ved Drift, samt at der foreløbigt tiltrænges iværksat forskellige Undersøgelser til Klarlæggelse af Sagen.

Forslag.

Hospitalsinspektionen anmodes om at tilvejebringe Oplysninger med Hensyn til følgende Punkter:

1. Hvorledes man nede i Danmark har indrettet sig med Hensyn til Formen for Anlæg og Drift af Hospitaler under lignende Forhold som de her-værende -- om Hospitaler drives som selvejende Institutioner, af enkelte By-, Land- eller Amtskommuner eller af By- eller Landkommuner sammen med Amtskommuner m. v.
2. Inspektionen opfordres derhos til at undersøge, hvilken Forbindelse i Anlæg og Drift, der maatte være den hensigtsmæssigste mellem det almindelige Hospital, Epidemifdelingen og Karantænehuset.
3. Hvis Oplysningerne i Henhold til Punkt 2 maatte kræve, at de foreliggende Planer ændres, udbedes tilvejebragt Besked om, hvilken Indflydelse dette maatte medføre paa Anlægsoverslaget.
4. Et Overslag over Driftsudgifterne udbedes tilvejebragt.
5. Efter at de i Punkt 1 ommeldte Oplysninger er indhentede, ønskes efter den Anledning, som disse Oplysninger maatte give, iværksat Forhandlinger med de Myndigheder, som maatte være interesserede i Tilvejebringelse af et nyt Hospital i Stedet for Amtshospitalet, angaaende deres Stilling til Sagen.
6. Til Tilvejebringelse af kalkulatoriske Overslag over Udgifterne ved Opførelse af Hospitalsbygninger henholdsvis af Sten og af Beton bevilges af økonomisk Fond indtil 125 Kr.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 9. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 12. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

LIV. Bevilling til Føroya Fólkaháskúla.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Andragende fra Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla*:

Føroya Fólkaháskúla, 31. mei 1916.

Til
Lagtingið.

Stjórnin fyri Føroya Fólkaháskúla biður hervið um, at 300 krónur mugu verða veittar Føroya Fólkaháskúla av tí peningi, sum lagtingið hevur at ráða yvir.

Stjórnarinnar vegna

Símun av Skarði.

Den 31. *Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 30. *August* afgav Udvalget (Ordfører: Kffersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Højskolens Bestyrelse andrager om et Tilskud paa 300 Kr. til Højskolen. Der medfølger Oplysninger om Elevantal, Status-Oversigt m. m.**), hvoraf bl. a. fremgaar, at Elevantallet har været i sidste Vinter 25, hvoraf 17 med Amtstilskud,

*) Se Lagtingsildende for 1915, Side 161.

**) Udelades her.

og i Sommer 13, hvoraf 8 med Amtstilskud. Man skal i øvrigt henviser til de paagældende Oplysninger.

Et *Flertal* (Riffersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen) agter heller ikke i Aar at modsætte sig, at det Tilskud, der hidtil er blevet bevilget Højskolen af økonomisk Fond, ogsaa i Aar bliver tilstaaet Skolen.

Et *Mindretal* (Egholm, Mortensen og R. Nielsen) fremsætter følgende

Forslag.

Der ydes Føroya Fólkaháskúla et Tilskud af økonomisk Fond paa 300 Kr. vedrørende Finansaaret 1917—18.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 4. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 11. *September* sattes Mindretallets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

LV. Andragende om Tilskud til Udgivelse af en færøsk Regnebog.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
løgtingið.

Vit undirskrivaðu loyva okkum hervið at heita á hitt háttvirda løgting og biðja um stuðning til útgávu av roknibók fyri føroyskar barnaskúlar.

Tað hevur leingi verið tørvur á at fáa tilvogar eina roknibók, ið kann vera í samlag við nútíma kenslureglur, soleiðis at meginparturin av roknidømunum snúgva seg um slík viðurskiðir, sum børninum eru kunnug frá dagligum lívi, og

tað er við hesum endamáli fyri eygum, at vit hava givið okkum í holt við at fáa eina roknibók úr hondum greidda.

Ætlanin er, at bókin skal koma út í tveimum pørtum, ið vera okkurt um tólv ørk tilsamans. Fyrsti partur er liðugur til at fara í prentsmiðjuna nú fyrsta dagin, og ætlanin er, at lata hann koma út, um so ongar vónir verða um studning frá lögtinginum; men fyri at bókin skal vera nýtulig til fullnar í okkara barnaskúlum, er tað neyðturvuligt, at hinir partarnir fylgja sum skjótast aftaná. Tá vit nú ikki seta okkum føri fyri at bera kostnaðin av allari útgávuni, biðja vit hitt háttvirda lögting veita okkum í studning 300 *krónur*, so at vit kunna halda áfram við starvi okkara.

Tórshavn, 18. 7. 16.

M. A. Jacobsen. *R. Rasmussen.*

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 16. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Et Andragende foreligger fra Cand. phil. M. A. Jacobsen og Højskolelærer R. Rasmussen.

Udvalget finder, at der vil være Grund til at støtte Udgivelsen af en færøsk Regnebog, forudsat Foretagendet ikke kan bære sig selv og Bogen er hensigtsmæssig. Man ser sig imidlertid ikke i Stand til at dømme herom.

Lagtinget har i sin Tid bevilget Penge til Udgivelse af færøske Skolebøger og har stillet disse til Raadighed for en i det Øjemed nedsat Kommission, som den 1. April 1916 havde 511 Kr. 34 Øre til Raadighed.

Forslag.

Andragendet henvises til Kommissionen for Udgivelse af færøske Skolebøger.

Ved Sagens 2. Behandling den 21. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

LVI. Angaaende et af Amtsrepartitionsfonden forskudsvis afholdt Beløb.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Landfogden paa Færøerne.

Thorshavn, den 29. Juli 1916.

Det indberettes herved, at Amtsfonden af Udgifterne ved den Kongsbonde Olaf á Heygum vedrørende Justitssag kan fordrø refunderet et Beløb af 2625 Kr. 52 Øre hos Domfældte, og at denne Sum er ført til foreløbig Udgift for Fonden.

Da det imidlertid ikke kan ventes, at paagældende vil kunne refundere dette Beløb, skal jeg indstille, at det føres til endelig Udgift i Amtsrepartitionsfondens Regnskab og opføres paa Listen over usikre Fordringer.

Fr. Vest.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 16. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Forslag til Beslutning.

Den i Landfogdens Skrivelse af 29. Juli 1916 nævnte Fordring paa Kongsbonde Olaf á Heygum, Vestmanhavn, vedrørende en Justitssag mod ham, føres til endelig Udgift i Amtsrepartitionsfondens Regnskab og opføres paa Listen over usikre Fordringer til eventuel Indkrævning eller Inddrivning.

Ved Sagens 2. Behandling den 21. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

LVII. Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter m. v.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 17. April 1916*:

Hoslagte Sag angaaende Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter tilstilles herved Lagtinget.

Ved Sagens 1. Behandling den 4. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den 22. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Udvalget finder sig i Aar kun foranlediget til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om Foranstaltninger vedrørende Rotter og Mus.

I Fjor vedtog Tinget at anmode Amtmanden om at være de paagældende Andragere eller andre, som maatte være villige til at anstille hensigtsmæssige Forsøg med rottetdræbende Midler, behjælpelig med Indkøb af saadanne Midler m. m., og Tinget stillede et Beløb paa 50 Kr. til Amtmandens Raadighed i dette Øjemed.

Amtmanden har i Henhold hertil iværksat forskellige Undersøgelser med Hensyn til Ødelæggelse af Rotter og Mus og har forelagt disse for Lagtinget. Man skal i saa Henseende bl. a. henvise til en Artikel fra Amtmanden i Bladet *Dimmalætting* Nr. 32 for 19. April 1916.

I Redegørelsen fremhæves Betydningen af Midlet Ratin (en Bakteriekultur til Ødelæggelse af Rotter og Mus).

Som Sagen nu foreligger, ses der at være fremskaffet og bragt til Befolkningens Kundskab Oplysninger om et virksomt Middel til Ødelæggelse af Rotter og Mus og om Anvendelsen af Midlet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Lagtinget bør tage Initiativet til Foranstaltninger imod Rotter eller Mus, skal Udvalget udtale, at man ikke finder, at der er tilstrækkelig Anledning hertil. Man anser det for rigtigst, at eventuelle Foranstaltninger iværksættes af Kommuner, Foreninger eller Enkeltmænd.

Hvis nogen maatte tage Initiativet til saadanne Foranstaltninger, vil paagældende kunne henvende sig til Lagtinget om Tilskud, og det bør indtil da staa aabent, hvorledes Lagtinget vil stille sig til eventuelle Andragender herom.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 181.

For øvrigt skal man oplyse, at Lov Nr. 96 af 18. April 1910, hvorved der af Statskassen bevilgedes Tilskud til Foranstaltninger til Udryddelse af Røtter, der udløb i 1915, ikke ses at være fornyet.

I Henhold til foranførte skal man foreslaa, at nærværende Sag ndsættes indtil videre.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *September* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

LVIII. Angaaende Ændringer i de gældende Bestemmelser for Færøerne om Arveafgift.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Til
Føroya lögting.

Undirskrivaði fólkatingsmaður fyri Føroyar Edward Mortensen biðjir tingið velja nevnd til at seta fram uppskot til lóg um arvaavdrátt í Føroyum sum ella nakað sum „Lov om Arveafgift“ nr. 136, 27. mai 1908, og lóg nr. 127, 10. mai 1915, tó soleiðis, at tann hakkaði avdrátturin fer til lögtingið.

p. t. Keypmannahavn, tann 17. juni 1916.

Edw. Mortensen.

*) Se Lagtingstidende for 1912, Side 11.

Ved Sagens 1. Behandling den 12. August vedtoges det efter Forslag af Winther at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 16. September afgav Udvalget (Ordfører: Winther) følgende

Udvalgsbetænkning.

Tinget har fra Folketingsmand Edw. Mortensen modtaget en Skrivelse, dat. 17. Juni d. A., hvori henstilles, at man tager under Overvejelse Spørgsmaalet om Ændringer i de gældende Bestemmelser for Færøerne om Arveafgift, idet der i saa Henseende henvises til de for det øvrige Kongerige gældende Love paa dette Omraade, nemlig Lov om Arveafgift Nr. 136 af 27. Maj 1908 og Lov Nr. 127 af 10. Maj 1915. Det foreslaas i den foreliggende Skrivelse, at den eventuelle Forhøjelse af Arveafgiften indgaar i Tingets Kasser.

Sagen er bleven henvist til undertegnede Udvalg, som skal bemærke:

Den for det øvrige Kongerige gældende Lov om Arveafgift af 27. Maj 1908 indeholdt den Bestemmelse, at den ved kgl. Anordning kunde sættes i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som efter vore særlige Forhold maatte findes hensigtsmæssige. Som Følge heraf blev Loven forelagt for Tinget i Samlingen 1908. Efter at være udsat i nævnte Tingsamling kom den først til fornyet Behandling i Samlingen 1912, hvor et af Sørenskriver Thygesen udarbejdet Lovforslag med nogle af vedkommende Lagtingsudvalg foreslaaede Ændringer, der gik ud paa at tillægge Amtsfattigkassen en større Andel af den foreslaaede Afgiftsforhøjelse, blev enstemmig vedtaget (Se Lagtingstidende for 1912, Side 12—16 og det vedhæftede Bilag 10). Sagen blev imidlertid ikke forelagt i Rigsdagen, idet Justitsministeriet, som udtalt i Skrivelse af 13. Januar 1913, hvilken fremlagdes til Efterretning i Samlingen 1913, fandt, at der ikke er videre Anledning til at fremme bemeldte Lovforslag, der gaar ud paa at hjemle de i det øvrige Kongerige ophævede Arveafgiftsregler.

Sagen har derefter hvilet, indtil Spørgsmaalet nu igen er rejst ved Folketingsmand Mortensens førnævnte Skrivelse.

At der er Anledning til at forhøje de nugældende Afgiftssatser, blev erkendt ved det Lovforslag, Tinget vedtog i 1912. Derimod syntes der at være fuld Enighed om, at man burde fraraade at indføre for Færøernes Vedkommende saa komplicerede Arveafgiftsregler, som de, der indeholdtes i Loven af 1908. Man fandt det hensigtsmæssigt, at Lovbestemmelserne blev saa enkle og kortfattede som muligt, og fulgte derfor ikke Loven af 1908 i dens progressive Afgiftsberegning, men foreslog en bestemt Afgift for de forskellige Arveklasser. Da der er meget, der taler for, at Arveafgift betales efter en progressiv Skala, kunde man, hvis man i det hele taget er sindet til at fravige sit i 1912 tagne Standpunkt, benytte færre Afgiftssatser for de forskellige Arveklasser, end fastsat i den for det øvrige Kongerige gældende Lov, saaledes at man f. Eks. for hver Arveklasse kun havde 3 Satser. Uden at slaa ind paa den i den for det øvrige Kongerige gældende Arveafgiftslov indførte Regel om Afgiftsberegningen af Arvelodder, kunde man bibeholde Reglen om Afgiftsberegningen af beholden Formue. Man kunde tænke sig følgende Skalasystem:

A. Naar Arven tilfaldt Ægtefælle, Afkom eller Adoptivbørn:

1. af Arv paa indtil 2000 Kr.	1 pCt.
2. af Arv paa over 2000 Kr., men ikke over 5000 Kr.	1½ —
3. af Arv paa over 5000 Kr.	2 —

B. Naar Arven tilfaldt Forældre eller deres Afkom:

1. af Arv paa indtil 2000 Kr.	4 pCt.
2. af Arv paa over 2000 Kr., men ikke over 5000 Kr.	4½ —
3. af Arv paa over 5000 Kr.	5 —

C. Naar Arven tilfaldt Bedsteforældre eller deres Afkom:

1. af Arv paa indtil 2000 Kr.	6	pCt.
2. af Arv paa over 2000 Kr., men ikke over 5000 Kr.	7	—
3. af Arv paa over 5000 Kr.	8	—

D. Naar Arven tilfaldt fjernerebeslægtede eller ikke beslægtede:

1. af Arv paa indtil 2000 Kr.	8	pCt.
2. af Arv paa over 2000 Kr., men ikke over 5000 Kr.	9	—
3. af Arv paa over 5000 Kr.	10	—

Man vilde ved en Afgiftsberegning efter det foran skitserede, uden at have haft noget Mellemstadium, gaa over til Afgiftssatser, der paa det nærmeste svarer til, hvad der indholdes i den nugældende Arveafgiftslov for det øvrige Kongerige. Det vilde her betyde en meget brat Overgang, idet der efter de nugældende Regler (Forordningerne af 12. September 1792 og 8. Oktober 1910) svares i Arveafgift: a. $\frac{1}{2}$ pCt. af Arv, der tilfalder Ægtefæller, Børn eller Livsarvinger, Fader og Moder, Søskende, naar de eller deres Børn i deres Sted arve tillige med Fader og Moder, b. $4\frac{1}{2}$ pCt af al anden Arv.

For det øvrige Kongerige var Loven af 19. Februar 1861 det Mellemstadium, der gjorde Overgangen til de nugældende Arveafgiftsregler mere lempelig.

Hvis det af Lagtinget i 1912 vedtagne Forslag var blevet ophøjet til Lov, vilde man sikkert, uden at skabe nogen Misfornøjelse, efter nogle Aars Forløb kunne skride til en yderligere Afgiftsforhøjelse. Der er ogsaa et Moment, som har betydelig Indflydelse, naar Talen er om Fastsættelse af Arveafgiftsregler for Færøernes Vedkommende, nemlig Forholdet med Hensyn til Fordelingen af Arveafgiften mellem Staten og Amtsfattigkassen. Dette Forhold bør nøje overvejes, og da Amtsfattigkassen i høj Grad trænger til større Indtægter for at kunne arbejde efter sit Formaal, er der al Anledning til at anbefale at sikre denne en saa stor Andel af, hvad der indvindes ved Afgiftsforhøjelsen, som man kan have Haab om, at Statsmyndighederne vil gaa med til.

Imidlertid er den foreliggende Sag af stor og indgribende Betydning, og da den kun blev ubetydeligt diskuteret ved den foreløbige Behandling i Tinget, har Udvalget ikke villet stille noget Forslag til en Løsning i indeværende Tingssamling, men har ment, at Sagen bør udsættes til næste Aar, for at den kan faa en mere indgaaende og grundig Overvejelse.

Man skal derfor foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Sagen udsættes til næste Aar.

Ved Sagens 2. Behandling den 20. September betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

LIX. Ændring i Reglerne for Grindedeling paa Suderø.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til

Færøernes Lagting.

Underskrevne Lagtingsmænd for Suderø, Postekspediter J. A. Nolsøe og Folketingsmand Edward Mortensen, begge af Tveraa, tillader os at foreskue, at der hurtigst muligt foretages den Forandring i Reglerne for Grindedeling her paa Suderø, at Jordehvalen, 10 pCt. Parten til Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning, samt al anden til offentlige Kasser faldende Del, i hvert Fald saalænge Krigen varer, lægges til Partehvalen, mod at hver Baad svarer en fast Pris (Maksimalpris) for det Kvantum, den har faaet ud over Partehvalen.

Tveraa, den 21. Juli 1916.

J. A. Nolsøe.

Edw. Mortensen.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 10. August vedtoges det efter Forslag af Mortensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 11. s. M. valgtes: Dam, Effersøe, J. Rasmussen, Nolsøe og J. H. Poulsen.

Den 22. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Lagtingsmændene J. A. Nolsøe og Edw. Mortensen er til Lagtinget indkommet et Andragende af 21. Juli d. A. om, at der ved en Ændring i Grindereglementet hurtigst muligt foretages den Ændring i Reglerne for Grindedeling paa Suderø, at Jordehvalen samt den Del af Grindefangsten, som tilfalder de offentlige Kasser, skal lægges til Partehvalen imod en fast Betaling (Maksimalpris).

1. Anledning heraf skal man bemærke følgende:

I Lagtingets Samling i 1914 fremkom en Skrivelse**) fra kst. Sysselmand Carl Mortensen, hvori denne efter Opfordring af Beboerne paa Suderø henstiller, at de Andele, som ved Grindefangst er tillagte Fonden til Jordehvalsrettighedens

*) Se Lagtingsvidende for 1914, Side 121.

**) Udelades her.

Afløsning, Amtsfattiggkassen, Skolefonden og Kongshønderne (Kgl. Resolution 26. Juli 1837), paa Grund af Krigssituationen lægges til Partehvalen for saaledes at komme til almindelig Deling.

Denne Sag blev behandlet i et Udvalg, som imidlertid ikke kunde slutte sig til Forslaget og udtalte, at man tværtimod under den forhaandenværende Situation ansaa det for særdeles hensigtsmæssigt, at en Del af Fangsten som sædvanligt blev bortsolgt ved offentlig Auktion, og Tinget vedtog i Henhold hertil enstemmig med 19 Stemmer (3 Medlemmer var fraværende) en Udtalelse om, at man foreløbig ikke fandt Anledning til at foreslaa Forandringer i Grindereglementet med Hensyn til Fangstens Fordeling, jfr. Lagtingstidende 1914, Side 121 og 122 (26. Møde og Bilag 7).

Den 9. September f. A. fremlagdes i Lagtinget en Skrivelse*) af 8. s. M. fra Sysselmanden i Suderø Syssel Effersøe (som da var ubekendt med den sidstnævnte Sag) til Amtet, hvori det henstilles til Overvejelse, om det ikke vil være rigtigt paa Grund af den ved Verdenskrigen fremkomne ekstraordinære Tilstand at lade hele Fangsten ved forefaldende Grindefangster indtil videre komme til almindelig Deling som Partehval imod, at der ydedes de paagældende, hvis Andel blev beslaglagt, fuld Erstatning i Penge efter lovlig Vurdering.

Skrivelsen blev straks henvist til det førnævnte Udvalg, men der blev ikke foretaget videre i Sagen. Dette var ganske naturligt i Betragtning af den Stilling, som Tinget allerede havde taget i den i Princippet ganske lignende af kst. Sysselmand Carl Mortensen rejste Sag, som Tinget allerede havde afgjort. Desuden blev Tingsamlingen sluttet allerede den paafølgende Dag.

Et Mindretal (Effersøe og Nolsøe) slutter os til Tanken i det nu fremkomne Forslag om, saa længe den ved Krigen forårsagede Dyrtid varer, ved særlige Foranstaltninger at lægge det mest mulige af Udbyttet ved Grindefangst ind under Partehvalen (til almindelig Deling blandt Befolkningen). Undertegnede Effersøe skal dog bemærke, at man, for saa vidt der i Andragendet er Tale om at yde en Godtgørelse for Tillægget til Partehvalen med en fast Pris (Maksimalpris), ikke kan være berettiget til at beslaglægge Jordehvalen undtagen mod fuld, ved lovlig Vurdering fastsat Erstatning efter Reglerne i Lov Nr. 164 af 7. August 1914. Det modsatte vilde være i Strid med Grundlovens § 80.

Vi er imidlertid kommet til det Resultat ikke at stille noget Forslag til Tinget i den omhandlede Henseende.

Den førnævnte Afstemning i Tinget i 1914 (hvori for øvrigt ingen af os havde Lejlighed til at deltage) viste, at den her foreliggende Sag overhovedet ikke havde nogen Tilslutning i Tinget, og de ved Sagens 1. Behandling i Aar faldne Udtalelser tydede bestemt paa, at Sagen heller ikke nu er gennemførlig.

Hertil kommer, at Foranstaltningen ikke længer er saa paatrængende, som den var i den første Tid efter Krigens Udbrud. I Aar er desuden den gunstigste Tid for Grindefangst forløben.

Et andet Mindretal (J. H. Poulsen) finder overhovedet ingen Trang til at stille noget Forslag i den omhandlede Retning.

Et tredje Mindretal (J. Rasmussen) vil ikke forhandle om nogen Ændring i Grindereglementet, undtagen i Forbindelse med de vigtige Spørgsmaal om Autorisation af flere Hvalvaage og om Ændring i Distriktsinddelingen.

Jeg kan derfor ikke deltage i at fremme noget Forslag i den af Andragerne ommeldte Retning.

*) Udelades her.

Som Følge af foranførte og idet det bemærkes, at det femte Medlem af Udvalget (Dam) var fraværende, da Betænkningen blev afgivet, fremsætter Udvalget intet Forslag til Tinget i denne Sag.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *September* toges Sagen til Efterretning.

LX. Angaaende Tilskud til Udbedring af Landingsstedet ved Kvalbø Ejde.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Lagtinget.

I Henhold til Andragende af 29. April 1913 fra Kvalbø Kommune til Lagtinget samt Udvalgsbetænkning af 8. September 1914 tillader man sig herved at andrage paa ny om Støtte af Lagtingets Midler til Sikring af Landingsstedet Kvalbø Ejde. Som det vil være det høje Lagting bekendt, har man ogsaa søgt om Støtte hos Regeringen, og gennem Folketingsmand Edw. Mortensen har Forstanderskabet faaet Underretning om, at Regeringen vil yde et Tilskud af 27,000 Kr. mod, at Kommunen yder en Femtedel, 5400 Kr. Gennem det høje Amt har man søgt om Laan i nævnte Øjemed fra Færø Amts Sparekasse.

Ifølge Skrivelse af 8. ds. fra Færø Amt har man faaet Tilsagn om Laan, der vil være at forrente og afdrage i Løbet af 15 Aar. I Vinterhalvaaret drives der Fiskeri i Havet vest for Suderø, for Kvalbø Bygds Vedkommende med aaben Robaad af c. 100 Mand, i Sommerhalvaaret 30 Mand, da er de øvrige paa Fiskeri

*) Se Lagtingstidende for 1914, Side 86.

ved Island. Der erlægges en Afgift af 25 Øre pr. Dag pr. Baad; denne Afgift maa forhøjes betydeligt, om man skal faa Dækning til Renter og Afdrag. Dette vil have til Følge, at de faa Mænd, der i Sommerhalvaaret driver Fiskeri fra Kvalbø Ejdet, vil føle det Tryk, som den forhøjede Afgift medfører i deres ofte sparsomme Udbytte pr. Dag, da de fleste er ældre Mænd med stor Familie og alt har bidraget deres til de ved selve Baadeoptrækket gjorte Forbedringer og Vedligeholdelse af Landingen.

Forstanderskabet finder det rettest at lade selve Landingsstedet saavel som det nødvendige Sikringsarbejde være uden for kommunal Paaligning. Da Brændingen stadig river mindre Partier ned af det skøre Klippeparti, er det Hensigten at faa sikret Grunden saa meget som muligt, hvis man kan faa Jern og Cement tilført.

Forhaabentlig vil man i den nærmeste Fremtid høre sikker Besked fra Regeringen, saa Forhandlingen mellem Kommunen og Regeringen vil være tilendebragt, inden førstkommende Lagtingssamling slttes.

Kvalbø, den 20. Maj 1916.

P. E. V.

Ærbødigt

E. Ellendersen,
Frmd.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 9. August vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger et Andragende fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune.

Paa Finansloven for 1916—17, Paragraf 15, er givet en Bevilling paa 21,600 Kr. af Statskassen som Tilskud til Istandsættelse og Sikring af det nævnte Landingssted.

Det fremgaar af Finansloven i Forbindelse med Rigsdagstidende for 1915—16, Tillæg B., Sp. 899 og 1106, at Statens Tilskud er opført til $\frac{1}{6}$ af det til de paagældende Foranstaltninger fornødne Beløb, som er anslaaet til 27,000 Kr., medens Resten skal udredes af Kvalbø Sogns Kommune eller tilvejebringes paa anden Maade.

Amtskommunen har i mange Aar ydet Tilskud til mindre bekostelige Anlæg til Forbedring af Samfærdselsmidlerne, men den har ingensinde støttet bekostelige Anlæg af samme Slags, hvortil det heromhandlede Anlæg ved Kvalbø Ejde maa henregnes, med direkte Tilskud. Under Behandlingen af den saakaldte Havnesag har Tinget bestemt gjort dette Standpunkt gældende.

Imidlertid ses det, at Tinget i 1913 har udtalt sin Beredvillighed til at yde et passende Bidrag til en Udbedring af Landingsstedet ved Kvalbø Ejde; jfr. Lagtingstidende 1913, Bilag 12. A. 10. Jfr. ogsaa Lagtingstidende 1914, Side 86 og 87. Tingets Beslutning i 1913 er saalydende:

»Sagen indsendes til Ministeriet med Lagtingets bedste Anbefaling med Hensyn til Iværksættelse af en sagkyndig Undersøgelse samt med

Hensyn til en Bevilling af Statskassen, idet Tinget erklærer sig villigt til at yde et passende Bidrag til et eventuelt Anlæg til Udhedring af Landingsstedet efter Undersøgelsen.

Forstanderskabet underrettes om Tingets Vedtagelse og tilstilles en Afskrift af Betænkning og Overslag fra Tingets Tillidsmand med Opfordring til snarest muligt at udføre den af Tillidsmanden foreslaaede foreløbige Foranstaltning til Sikring af Landingsstedet.

Udvalget finder, at Tinget er bundet ved denne Beslutning, men maa samtidig gøre gældende, at det er for tidligt allerede nu at afgøre, hvad der kan anses for et passende Bidrag.

Et Flertal (Effersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen) skal herom anføre følgende:

Statens Bidrag er begrænset til 21,600 Kr., og der haves ingen Hjemmel for Regeringen til at lade Statskassen tage Del i eventuelle Overskridelser af den anslaaede Anlægssum 27,000 Kr. Denne er bygget paa ansvarlige Sagkyndiges Beregninger, og man har ingen som helst Ret til at antage, at denne Sum er beregnet rigelig. Hvis Kvalbø Kommune skulde ønske at faa Bevillingen forhøjet senere efter Anlæggets Fuldførelse, maa der erhverves udtrykkelig Lovhjemmel herfor. Hvorvidt en Tillægsbevilling vil kunne opnaas, kan aldeles ikke forudsiges. Særlig for det Tilfælde, at Anlæggets Udførelse skulde blive overtaget af Kommunen i Entreprise, er Opnaaelsen af en Tillægsbevilling ganske usandsynlig. Dette følger af Entrepriseforholdets Natur. Overtagelse i Entreprise maa frembyde en vis Risiko for Kommunen, og der er selvfølgelig ingen Mening i at opfatte Forholdet saaledes, at Kommunen skulde tage Fordelen ved Entreprisen, hvis Anlægget maatte blive billigere end anslaaet, og lægge Tabet over paa Staten i Tilfælde af, at det skulde blive dyrere. Hertil kommer, at et Anlæg som det heromhandlede, der skal udføres paa en aaben, for Atlanterhavets Kraft udsat Klippekyt, maa være ret risikabelt at overtage i Entreprise.

Flertallet slutter af foranførte, at man paa nærværende Tidspunkt ikke kan danne sig nogen begrundet Mening om Størrelsen af den Sum, som Kvalbø Kommune faar at udrede til Anlægget, - hvorvidt denne maatte blive større eller mindre — og man foreslaar derfor Tinget at udsætte Afgørelsen med Hensyn til den eventuelle Bevilling fra Tinget til dette Anlæg indtil senere, efter at Anlægget er udført.

Et Mindretal (Egholm, Mortensen og R. Nielsen) kan vel tiltræde Flertallets Forslag, men derimod ikke dettes Begrundelse, hvorfor man skal anføre følgende:

Den paa Finansloven 1916—17 opførte Bevilling lyder paa 21,600 Kr., og ligesom i talrige lignende Tilfælde vil det, hvis den anslaaede Anlægssum skulde blive overskredet, være højst sandsynligt, at en Tillægsbevilling kan opnaas paa Finansloven, ligesom der er stor Mulighed for, at Kommunens Andel kan blive mindre end 5400 Kr., særlig hvis Kommunen faar Anlægget i Entreprise, hvad anses for givet, og idet det anslaaede Beløb er beregnet rigeligt, nemlig 50 pCt. højere end i 1913.

Forslag.

Af Udvalget.

I Henhold til det i 1913 givne Løfte erklærer Lagtingets sig villigt til at yde et passende Bidrag til et eventuelt Anlæg til Istandsættelse og Sikring af Landingsstedet ved Kvalbø Ejde, men kan ikke bestemme Bidragets Størrelse, før Anlægget er udført.

Ved Sagens 2. Behandling den 8. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

LXI. Angaaende Genbevilling af et Tilskud til Opførelse af et Hegn langs Gjovent ved Bygden Gjøv.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Færøernes Lagting.

I Lagtingssamlingen 1909 blev der bevilget et Beløb af Kr. 80,00 til Opførelse af et Hegn langs med den sydlige Side af den Kløft (Gjøv), Bygden Gjøv har Navn efter, for at forhindre Ulykkestilfælde ved Nedstyrtning. Hidtil er der imidlertid ikke foretaget noget i den Retning; men da man nu har besluttet at paabegynde Opførelsen af nævnte Hegn, skal man herved hos det høje Lagting andrage om at maatte erholde Genbevilling paa nævnte Beløb.

I samme Lagtingssamling blev der ligeledes bevilget et Beløb af 335 Kr. til Opførelse af en Bro over Elven, der løber gennem Bygden Gjøv, hvad der heller ikke er gjort noget ved, og da man mener, at der trænges haardt til en saadan Bro, har man besluttet at opføre den og ønsker derfor ligeledes Genbevilling paa det i dette Øjemed omtalte Beløb.

Ærbødigst

Forstanderskabet for Funding Sogns Kommune,
Gjøv, den 10. Maj 1916.

P. F. V.

P. C. Joensen,
Formand.

Den 31. Juli henvises Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 17. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

* Se Lagtingstidende for 1909, Side 197.

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Fandings Sogns Kommune andrager om Genbevilling af et i 1909 bevilget Tilskud paa 80 Kr. til det omhandlede Hegn, der skulde tjene til at hindre Nedstyrtning af Børn m. v., jfr. Lagtingstidende 1909, Side 197.

Der foreligger Betænkning og Overslag*) fra Tingets Tillidsmand.

Et Flertal (Egholm, Matras, Mortensen, J. Rasmussen og Samuelson) mener, at der bør ydes en Bevilling, afpasset efter det i Aar foreliggende Overslag.

Til Støtte for sit Forslag skal Flertallet tillade sig at anføre, at Lagtinget i 1909 har skønnet, at Sagen var af den Beskaffenhed og Betydning, at det Offentlige burde yde Tilskud til de Sikkerhedsforanstaltninger, som det anses for nødvendigt at foretage ved Bygden Gjøv. Dette Syn paa Sagen tiltrædes af Flertallet. De paagældende Foranstaltninger ville efter det i Aar fra Tingets Tillidsmand foreliggende Overslag med Plan for Arbejdets Udførelse blive mere solide og dermed mere effektive end efter Plan og Overslag fra 1909, og Flertallet finder derfor, at man bør lade Arbejdet udføre efter Plan og Overslag fra 1916. Dette medfører, at Arbejdet bliver mere bekosteligt, og som Følge deraf finder Flertallet, at Bevillingen bør forhøjes. Efter sædvanlig Beregning skulde Lagtinget yde $\frac{1}{5}$ af visse Omkostninger 218 Kr., men Udvalget har skønnet, at en forholdsvis stor Del af den siden 1909 foregaaede Prisforhøjelse bør bæres af paagældende Sogn under Hensyn til, at Arbejdet kunde have været udført inden Krigen og Dyrtiden.

Et Mindretal (Effersøe og R. Nielsen) modsætter sig en Bevilling. Sagen blev i sin Tid af Forstanderskabet fremstillet som meget paatrængende, men desuagtet er der, skønt Lagtinget bevilgede et Tilskud, endnu ikke foretaget noget ved Sagen, der ikke er saa økonomisk betydelig, at den kan overstige vedkommende Sogns Evne. Meningerne om, hvorvidt Lagtinget burde støtte Anlæg af den heromhandlede Art, var i sin Tid delte i Tinget, og Grundene for at give en Bevilling er ikke blevet stærkere siden da.

I ethvert Fald bør den ved Sagens Udsættelse forårsagede Forhøjelse af Materialernes Pris ikke medføre nogen Forhøjelse af en eventuel Bevilling. Desuden er der kun andraget om Genbevilling af den tidligere ydede Bevilling paa 80 Kr. Det synes i ethvert Fald urigtigt at yde mere end Andrageren søger om; ikke mindst i en Sag af saa tvivlsom Beskaffenhed som den foreliggende.

Forslag.

Af et *Flertal* (Egholm, Matras, Mortensen, J. Rasmussen og Samuelson):

1. Der bevilges af økonomisk Fond et Tilskud paa 150 Kr. Beløbet kan udbetales, naar det er blevet godtgjort, at Anlægget er udført efter den i Aar fremkomne Plan.

Af et *Mindretal* (Effersøe og R. Nielsen):

Principal t.

2. Den ansøgte Genbevilling kan ikke gives.

Subsidiært.

3. Det i 1909 bevilgede Tilskud genbevilges med Tilføjende, at Bevillingen gælder indtil Opløst 1918.

*) Udelades her.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 25. *August* foretoges 3. *Behandling* af Sagen.

Udvalgets Forslag Punkt 2 sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 3 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Udvalgets Forslag Punkt 3 sattes derpaa under Afstemning, og bortfaldt ligeledes, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Udvalgets Forslag Punkt 1 sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 12 Stemmer (*stemte ikke*: Provsten, P. Nielsen, Djurhuus, R. Nielsen, Effersøe og Formanden; *fraværende*: Winther, Evensen, Dahl og Konoy).

LXII. Andragende om Tilskud til Sikkerhedsforanstaltninger imod Brænding ved Opførelse af en Dæmning i Bygden Sandevaag.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Andragende*:

Forstanderskabet
for
Sandevaag Sogns Kommune.

Forstanderskabet tillader sig herved at andrage om Tilskud af de til Lagtingets Raadighed staaende Midler til Opførelse af en cementeret Dæmningsbro til Beskyttelse af Vejen fra Bygden til Kirken, der er ved at blive skyllet bort af Søen.

Det er af største Vigtighed at faa lavet denne Dæmningsbro, før der bliver skyllet mere bort af Brændingen, især da dette Areal, som Vejen gaar forbi, i ældre Tider har været Kirkegaard, og risikeres der saaledes, at ogsaa Levninger fra Kirkegaarden blive skyllede bort af Søen.

Man har tiltænkt sig at lave Broen af Kampesten og cementere denne forsvarligt, hvortil man andrager om et passende Beløb til Formandsløn, Materialier, — Cement, — Redskaber til Opførelse af omhandlede Bro.

Sandevaag, den 20. Maj 1916.

P. F. V.

J. E. Thomsen,
Fmd.

Til Færøernes Lagting. Thorshavn.

Den 31. Juli henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 16. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger et Andragende fra Forstanderskabet for Sandevaag Sogns Kommune og Betænkning samt Overslag fra Tingets Tillidsmand^{*)}. Det sidste udviser en Sum paa 937 Kr., hvoraf 244 Kr. til Materialier og Brug af Kran samt 165 Kr. til Formandsløn.

Der forefindes et Anlæg (en Dæmning) opført af slidte Sten fra Stranden uden Bindemiddel, som tidligere er blevet istandsat efterhaanden som den led Beskadigelse, men i de senere Aar har Isandsættelse været forsømt. En Del af Dæmningen foreslaas udført paa mere holdbar Maade (ved Brug af Cementmørtel m. v.).

Hvis der intet foretages og Vedligeholdelse undlades, menes med Tiden en Vej og den bag samme beliggende Jord samt sandsynligvis ogsaa nogle Nøster at blive ødelagte af Brænding.

Forslag.

1. Af et *Flertal* (Egholm, Matras, R. Niclasen, Samuelsen, Edw. Mortensen og Joen Rasmussen):

Paa Grund af de høje Priser paa Materialier udsættes Sagen indtil videre.

2. Af et *Mindretal* (Effersøe):

Der svares Andrageren:

Idet man fremsender Afskrift af Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand, skal man underrette Andrageren om, at det ligger udenfor Lagtingets Praksis at yde Tilskud til Anlæg af den heromhandlede Natur, og at man i alt Fald ikke for nærværende Tid kan give nogen Bevilgning til samme; jfr. Lagtingstidende 1913, Bilag 12, Post A. 6 og 14.

^{*)} Udelades her.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 19. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 21. *August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden*:

Der svares Andrageren:

Da det ligger udenfor Lagtingets sædvanlige Praksis at yde Tilskud til Anlæg af den heromhandlede Natur, kan man ikke for nærværende Tid tage endelig Stilling til Sagen, saa meget mere som Prisen paa alle Materialier er meget høj, og der ifølge den af Lagtingets Tillidsmand afgivne Betænkning udkræves en nærmere Undersøgelse af det vestligste Parti af Strækningen.

Sagen udsættes derfor indtil videre.

Afskrift af Tillidsmandens Betænkning og Overslag tilstilles Forstanderskabet.

Ved 3. *Behandling* den 25. *August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af J. Rasmussen*:

Der bevilges af Økonomisk Fond:

$\frac{3}{5}$ af medgaaende Materialier og Leje af Kran indtil 146 Kr.	
$\frac{2}{5}$ af medgaaende Formandsløn	99 —

Ialt indtil 245 Kr.

Iøvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

Ændringsforslaget af J. Rasmussen sattes først under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0, hvorefter saavel Formandens Ændringsforslag som Udvalgets Forslag var bortfaldet.

LXIII. Sagen ang. Salg af den gamle Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole.

Den 31. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Skoledirektionen af s. D.*:

Idet man henviser til, at den hidtilværende Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole nu ikke længere afbenyttes som Skolebygning, skal man udbede sig Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt der fra sammes Side haves noget at erindre mod, at Skoledirektionen indhenter Ministeriets Tilladelse til at bortselge bemeldte Bygning, og om Lagtinget ønsker visse Betingelser eller Vilkaar knyttede til Salget.

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 4. September afgav Udvalget (Ordfører: Løffersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Skoledirektionen har i en Skrivelse af 31. Juli d. A. forespurgt Lagtinget, om Tinget har noget at erindre imod, at Direktionen indhenter Ministeriets Tilladelse til at bortselge nævnte Skolebygning, og om Tinget ønsker visse Betingelser eller Vilkaar knyttede til Salget.

Da Skolen ikke længere har Brug for Bygningen, maa det være rigtigt at sælge denne. Skolefondens Status i Forbindelse med de Krav, der kan ventes at blive stillede til Fonden, opfordrer højlig til at søge udbragt saa meget som muligt ved et Salg. — Hvilket Tidspunkt, der maatte være det gunstigste for Salg, er vanskeligt at afgøre. Byen Thorshavn, i hvilken Bygningen er beliggende, er i god Udvikling, og det er ikke usandsynligt, at de gunstigt beliggende Grundejendomme i Byen vil stige væsentlig i Værdi i en noget nær Fremtid. Heri maa der ligge en Opfordring til at vente med Salget af den paagældende Ejendom, som har en ganske særlig gunstig Beliggenhed. Imidlertid maa hele Situationen tages i Betragtning, og bl. a. maa der tages Hensyn til, om Bygningen kræver en kostbar Istandsættelse for at kunne udlejes samt hvad der kan udbringes i daglig Løje. Udvalget har rettet en Henvendelse til Skoledirektionen herom og har som Svar modtaget den hermed følgende Skrivelse*) af 25. f. M. fra Direktionen, til hvilken Skrivelse man tillader sig at henvise.

Udvalget anser det for rigtigt, at den fornødne Bemyndigelse straks erhverves til at sælge Bygningen, samt at Skoledirektionen derefter indhenter Tilbud fra eventuelle Købere som Lejere vedrørende Ejendommen under Et eller vedrørende Dele af den.

*) Udelades her.

Hvorvidt Salg da bør ske, eller om man bør vente med at sælge, maa bero paa Omstændighederne.

Man skønner ikke, at Lagtinget har Grund til at foreslaa, at der knyttes visse Betingelser eller Vilkaar til Ejendommens Salg.

Forslag.

Lagtinget har intet at erindre imod, at Skoledirektionen indhenter Tilladelse fra Ministeriet for Undervisningsvæsenet til at bortsælge den tidligere Skolebygning i Thorshavn for Færøernes Mellem- og Realskole.

Derimod mener man, at det bør nøje undersøges og overvejes, om det maatte være rigtigt at iværksætte Salget allerede nu, eller om det under Forventning af Stigning i Ejendommens Værdi bør foretrækkes at udskyde Salget til et senere og mere gunstigt Tidspunkt.

Lagtinget anser det for ønskeligt, at de Tilbud angaaende Køb af Ejendommen, som maatte fremkomme, og øvrige Oplysninger forelægges Tinget i dettes næste Samling, samt at Salg ikke finder Sted tidligere, medmindre ganske særlige vægtige Grunde skulde tale herfor.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 6. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 11. *September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af P. Niclasen, Christiansen, R. Rasmussen og J. H. Poulsen til Udvalgets Forslag*:

Sidste Stykke affattes saaledes:

«Lagtinget anser det for ønskeligt, at de Tilbud angaaende Køb af Ejendommen, som maatte fremkomme, og øvrige Oplysninger forelægges Tinget i dettes næste Samling samt at Salg ikke finder Sted tidligere.»

Ved 3. *Behandling s. D.* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden til Udvalgets Forslag*:

Sidste Stykke affattes saaledes:

Lagtinget vælger et Udvalg paa 5 Medlemmer til at optræde paa Tingets Vegne, for saa vidt Skoledirektionen skulde ønske en Udtalelse, om Salg bør finde Sted forinden næste ordinære Lagtingssamling.

P. Niclasen m. fl.s *Ændringsforslag* sattes først under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Udvalgets *Forslag* saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Herefter var Formandens *Ændringsforslag* bortfaldet.

LXIV. Sagen ang. Fangst af Havsnegle.

Den 31. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til

Lagtinget.

Vi underskrevne Beboere af Frodebø Sogns Kommune andrage herved om, at Lagtinget vil foranledige, at den forhaandenværende Fangst af Havsnegle (kúing) i Trangisvaagfjorden bliver begrænset ved passende Bestemmelser saaledes, at disse for Fiskefangsten vigtige Havdyr ikke ødelægges.

Kúing udgør et udmærket Agn ved Fiskefangst, og Erfaringen har vist, at den er bedre end noget andet Agn og ligefrem er en Betingelse for Fiskefangstens Lønsumhed. Sild, som har været benyttet meget til Agn, kan ikke maale sig med kúing og er forøvrigt vanskelig tilgængelig, og i Sommertiden slet ikke til at faa. Blaamuslinger, hvoraf der findes en Del i Trangisvaagfjorden, egner sig ikke til Agn paa dybt Vand, hvor der gaar Strøm. Den større Musling, »sda«, forekommer kun i ringe Mængde. — Fuglekød og Fugleindvolde er vanskelige at faa, og Fiskeagn er lidet anvendeligt, efter at andet Agn er bragt i Anvendelse.

Ved Trangisvaagfjorden bor 1500 Mennesker. Størstedelen af de voksne Mandspersoner blandt denne Befolkning driver Fiskeri med Baade her fra Fjorden, nogle til alle Aarstider og andre en Del af Aaret, navnlig Efteraaret og Vinteren. Baadefiskeriet drives mest med Motorbaade, og Antallet af disse er altid betydeligt, navnlig til de Tider, da man benytter lejede, fremmede Motorbaade.

Det er derfor af stor Vigtighed, at Fiskerbaadene kan blive forsynede med tilstrækkeligt og godt Agn. Dette er ligefrem en Betingelse for Fiskeriets Trivsel.

Imidlertid er vort Baadefiskeri blevet stærkt truet i den senere Tid derved, at kúingen bliver opfisket til Brug for Fiskere fra andre Pladser. Kúingfiskeriet er blevet drevet saa stærkt, at den Mængde, som nu er at faa, selv ved ihærdigt Fiskeri, er ganske ringe. Da der er megen Fisk at faa i Sommer og Prisen paa Fisk er meget høj, drives Fangsten af kúing af de Fremmede saa længe, som der overhovedet er nogen kúing at faa. Nu er man naaet til det Punkt, hvor hverken de ved Trangisvaagfjorden bosatte Fiskere eller andre kan faa noget nævneværdigt af kúing ved Fangst i Fjorden.

De Fremmede kan søge andetsteds hen for at faa Agn, men vi er paa Grund af Stedets isolerede Beliggenhed næsten helt afskaaret herfra.

Det er nødvendigt at tilvejebringe en Standsning i denne Kovdrift, som finder Sted ved Fangst af kúing her, og vi ser ikke rettere end, at den eneste formaalstjenlige Fremgangsmaade er at forbyde alle andre end dem, der er bosatte ved Trangisvaagfjorden, at benytte kúing, som er fanget her i Fjorden (at forbyde Udførsel af kúing). Nogen anden hensigtsmæssig Begrænsning lader sig formentlig ikke gennemføre, og navnlig lader det sig formentlig ikke gøre at indføre passende indskrænkende Bestemmelser med Hensyn til Fangstmaade eller Fangsttid.

I Frodebø Sogn, Juli 1916.

(83 Underskrifter.)

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 4. s. M. valgtes: Effersøe, Matras, Samuelsen, Mortensen og J. H. Poulsen.

Den 16. September afgav Udvalget (Ordfører: J. H. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over et Andragende fra forskellige Beboere af Frodebo Sogn paa Suderø, gaaende ud paa Tilvejebringelsen af Lovbestemmelser, sigtende til at begrænse Adgangen til Fangst af »kling« (»gággur«) ved Trangisvaagfjorden til Stedets Beboere m. m.

Udvalget har overvejet Spørgsmaalet, men har ikke kunnet enes om en Løsløststilling. Man har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Et Flertal (Matras, J. H. Poulsen og Samuelsen) formene ikke at kunne tilraade Lagtinget at foretage Indskrænkninger i den Ret, som samtlige færøske Fiskere fra Arilds Tid har haft til at drive Gággefiskeri overalt paa Færøerne, uanset om man bor det ene Sted eller andet. Man anser det for urigtigt at tillægge Fiskerne paa de Steder, i hvis Nærhed »Gággur« findes, en større Forret frem for andre færøske Fiskere end den, der ligger i, at de er nærmere Fangstfeltet. — Flertallet mener, at Erfaringen taler for, at »Gággur« ikke ødelægges paa et Fangstfelt paa samme Maade som »Øvur« og Blaamuslinger. Et meget energisk Gággefiskeri paa samme Fangstfelt kan selvfølgelig medføre, at Fangsten aftager, men naar nogen Tid er gaaet, kan man i Almindelighed paa ny drive lønnende Gággefiskeri paa samme Sted. Den Fangstmaade, som anvendes den Dag i Dag, har været benyttet i Mandsalder her paa Øerne uden at man tør sige, at Gággubestanden er nævneværdig aftaget. Flertallet erkender, at det maa være en Forudsætning for at Bestanden ikke skal reduceres for stærkt, at de fangede Gággur, der er saa smaa, at de ikke egner sig til Agn, regelmæssig kastes i Søen igen paa Fangstfeltet og ikke føres paa Land, men man har Grund til at tro, at dette iagttages af Fiskerne.

Flertallet finder saaledes ikke Anledning til at foreslaa Lovbestemmelser, der sigter til at begunstige visse Fiskere paa Færøerne frem for andre af deres Landsmænd. Heller ikke mener man, at der er Anledning til at lovgive med Hensyn til Salg af Gággur eller fremsætte Forslag til Lovbestemmelser, der forbyder Udførsel af Gággur fra et Sted paa Færøerne til et andet Sted.

Et Mindretal (Effersøe og Mortensen) mener derimod, at de Forhold, der omhandles i det til Tinget indkomne Andragende, berettiger til en Indgriben fra Lovgivningsmagts Side, for saa vidt Lovgivningen ikke indeholder tilstrækkelig beskyttende Bestemmelser, som kan hindre en ødelæggende Fangst af et for Fiskeriet saa overmaade vigtigt Agn som Havsneglene (kúingar, gággur) udgør.

Lov Nr. 107 af 14. April 1893 kan formentlig ikke anvendes paa Havsnegle, og det samme gælder formentlig ogsaa med Hensyn til Fiskerilov for Færøerne Nr. 95 af samme Dato. Det kunde tænkes, at den fornødne Beskyttelse vilde kunne opnaas ved at udvide den førstnævnte Lov til ogsaa at omfatte Havsnegle, men ved en nærmere Overvejelse af Sagen vil man finde, at dette ikke kan blive fyldestgørende. Loven hjemler kun Oprettelsen af Vedtagter, indeholdende Regler for Tiden, hvori og Maaden, hvorpaa Muslinger maa optages, og om hvilken Slags Redskaber der dertil maa benyttes samt om fuldstændig Fredning af Muslinger i et begrænset Tidsrum. Havsnegle fanges med saa simple Redskaber, at der formentlig ikke vil kunne anvendes endnu simplere og mindre virksomme (for Bestanden mindre ødelæggende), og ved at begrænse Fangsten til visse Tider (ved begrænset Fredning) opnaas ikke andet end, at Bestanden vil øges i det paagældende Tidsrum for derefter hurtigt at blive stærkt indskrænket ved paafølgende overdreven Fangst, og tillige vil de ved det paa-

gældende Farvand bosiddende Personer lide en følelig Indskrænkning ved i Færdningstiden at være udelukkede fra Fangst tilmed til væsentlig Gavn for andre.

Der synes at være rimelig Aarsag til at yde det Fiskeri, som drives fra en Plads, og hvorpaa vedkommende Beboere i større eller mindre Grad har indrettet deres Eksistens, en vis Lovbeskyttelse imod ødelæggende Indgreb andetsteds fra, og følgelig ogsaa at beskytte anden Virksomhed (i det foreliggende Tilfælde Fangst af Havsnegle), som væsentlig betinger Fiskeriets Trivsel.

Mindretallet erkender dog, at der her bør lovgives med særlig Forsigtighed, da man saa lidt som muligt bør gribe ind i Adgangen til frit Erhverv paa Søterritoriet for alle Landets Beboere.

Man fremsætter i Overensstemmelse med foranførte nedenstaaende Forslag:

Forslag fra Flertallet.

Lagtinget ser sig ikke i Stand til at udvirke, at der gøres Indskrænkning i den færøske Fiskere fra Arilds Tid tilkommende Ret til Fangst af Gåggur overalt paa Færøerne, uanset hvor de maatte være bosatte, lige saa lidt som man mener at kunne udvirke, at der tilvejebringes Forbud mod Salg af Gåggur eller mod Udførsel af Gåggur fra en færøsk Plads til en anden.

Fra Mindretallet.

Forslag

til Lov om Tillæg til Lov for Færøerne om Beskyttelse af Muslinger af 14. April 1893.

§ 1.

De i Lov Nr. 107 af 14. April 1893 indeholdte Regler gøres anvendelige med Hensyn til Fangst af Havsnegle.

§ 2.

De i Lovens § 1 ommeldte Vedtægter skal kunne bestemme, at de ved paagældende Farvand bosiddende Personer, og efter Omstændighederne tillige Beboerne af visse i Nærheden beliggende Bygder, skal have Røret til Fangst af Havsnegle hele Aaret eller i en begrænset Tid af Aaret, indenfor det Omraade, som omfattes af Vedtægten, eller i en Del af dette, dog ikke længere end 200 m fra Kysten.

Ved Sagens 2. Behandling den 20. September sattes Mindretallets Forslag § 1 under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 3 Medlemmer stemte derfor. Herefter betragtedes § 2 som bortfaldet.

Flertallets Forslag sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

LXV. Angaaende Ændring i Reglerne for offentlige Kundgørelser.^{*)}

Den 2. August fremlagdes følgende *Andragende*:

Til lögtingið.

Vit undirteknaðu heita hervið á hitt háttvirda lögting og biðja tess umráð viðvikjandi:

1. Broyting av kongaligari »Anordning« av 10. juli 1879 sbr. »Justitsministeriets Bekendtgørelse« av sama degi á tann hátt, at tey rættindi, sum amts-tiðindi »Dimmalætting« harvið hevur til at vera allment lýsingartíðindi fyri Føroyar, mugu falla burtur, sum eisini tann »Bevilling« av sama degi, hvareftir áðurnevnda blað er »autoriseret til Optagelse af retslige og andre offentlige Bekendtgørelser« má verða tí frátikin.
2. Prenting og útgávu av lýsingartíðindum fyri Føroyar, har allar almennar lýsingar, sum eftir áðurnevndu »Anordning m. v.« skuldu verða settar í »Dimmalætting«, skulu verða tiknar uppi.

Vónandi at hetta týðningarmikla og neyðturvuliga mál má njóta viðgerð sær til frama og endaliga samtykt. Hita vit tinginum tað upp í hendur til vælmeinta forsjón.

Lögtingið, 2. august 1916.

R. Rasmussen. S. P. úr Konoy. Johan H. Poulsen. M. A. Winther.

Edw. Mortensen. J. A. Nolsøe. R. Nielsen.

Th. Egholm. J. Patursson.

Ved Sugens 1. Behandling den 16. August vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den 22. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

^{*)} Se Løgtingstíðendur for 1915. Side 140.

Udvalgsbetænkning.

Hele det her omhandlede Spørgsmaal blev behandlet og belyst meget indgaaende og grundigt i en Flertalsbetænkning i sidste Lagtingssamling under en Sag med Hensyn til et Andragende fra Aktieselskabet »Fram« af Thorshavn om, at offentlige Kundgørelser maatte blive indrykkede i Selskabets Avis »Tingakrossur«. I det man henviser til denne Betænkning, som indeholdes i Lagtingstidende 1915, Side 140—143, skal man her indskrænke sig til følgende Bemærkninger:

Paagældende Udvalgsflertal har paavist de uheldige Sider ved den forhaandenværende Ordning, hvorefter en bestemt af private udgivet Avis paa Færøerne, for Tiden »Dimmalætting, Amtstidende for Færøerne«, autoriseres af Regeringen til at optage visse retslige og andre offentlige Kundgørelser, men samtidig har Flertallet gjort Rede for, at man ikke kan opgive den nu anvendte Fremgangsmaade, medmindre man sætter en anden forsvarlig Kundgørelsesmaade i Stedet.

Under sine Overvejelser inddrog Flertallet Spørgsmaalet om ved offentlig Foranstaltning at udgive en Kundgørelsestidende for Færøerne (»Statstidende«), men kom til det Resultat, at en saadan ikke vilde kunne gøre tilstrækkelig Fyldest.

Det daværende Udvalgs Mindretal, Selvstyrepartiets Repræsentanter i Udvalget, havde overhovedet ikke Øje for det sidstnævnte Spørgsmaal.

Sagen var opstaaet derved, at *Ejerne af Selvstyrepartiets Blad* (»Tingakrossur«) fremsatte Begæring om at faa *Andel i de offentlige Kundgørelser* (at Bladet maatte blive autoriseret til at optage disse). Mindretallet sluttede sine Overvejelser med at foreslaa, at Ordet »Dimmalætting«, hvor dette findes i de gældende Lovbestemmelser, skulde blive ombyttet med »det til Kundgørelse af offentlige Bekendtgørelser autoriserede Blad«, samt at Justitsministeriet skulde opfordres til hvert 5. Aar at udbyde Rettigheden til at optage offentlige Kundgørelser blandt de Blade, som udkommer i Thorshavn.

Dette Forslag hvilede imidlertid paa et fuldstændigt Fejsyn, nemlig at Bladet »Dimmalætting« har nogen Ret, som ikke kan fratages Bladet, til at optage retslige og offentlige Kundgørelser. Regeringen er selvfølgelig berettiget til at antage et andet Blad som offentlig Kundgørelsestidende for Færøerne i Stedet for »Dimmalætting«. Noget helt andet er, at dette Blad for Tiden er det eneste Blad paa Færøerne, som egner sig hertil.

I Aar har nærværende Udvalgs Mindretal (Selvstyrepartiets Repræsentanter i Udvalget) optaget det af vedkommende Udvalgsflertal i Fjor overvejede Spørgsmaal om Udgivelse af en Kundgørelsestidende for Færøerne ved offentlig Foranstaltning.

Udvalgets *Flertal* (Effersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen) kan imidlertid ikke slutte sig til Mindretallets Forslag, men maa i Henhold til de Betragtninger, som blev fremførte af vedkommende Udvalgsflertal i sidste Lagtingssamling (Tidenden Side 142), holde for, at Spørgsmaalet om en færøsk offentlig Kundgørelsestidende maa udsættes foreløbig. Man gør derfor ingen Indstilling til Tinget i denne Sag.

Til Udvalgsflertallets Udtalelser i Fjor skal man forøvrigt knytte følgende Bemærkninger:

Vi kan ingenlunde erkende Rigtigheden af Mindretallets Beregninger, hvorefter Udgifterne ved en af Lagtinget udgivet offentlig Kundgørelsestidende for Færøerne sandsynligvis skulde kunne bringes saa langt ned, »at Bladet sikkert kan bære sig«.

Tidenden maa selvfølgelig *optage det samme Stof*, som Amtstidenden nu er pligtig at optage i Følge kongelig Bevilling af 10. Juli 1870, nemlig: 1) *Før Betaling* de retslige og andre offentlige Kundgørelser, som efter de til enhver Tid gældende Regler skal offentliggøres ved Indrykkelse i en Avis paa Færøerne, og 2) *uden Betaling*, hvad der efter Love og Anordninger af Øvrigheden deri skal bekendtgøres, saavel som hvad Justitsministeriet forlanger indrykket i Bladet; jfr. Færøsk Lovsamling Side 244.

Ifølge hoslagte af Udvalgets Formand indhentede Erklæring*) af 21. d. M. fra Ekspeditionen for Amtstidendens Bogtrykkeri vil hvert Nummer af en Kundgørelsestidende for Færøerne (»Statstidende«), som indeholder det under 1) og 2) foran omhandlede Stof, herunder indbefattet Underretninger fra Amtet af almen Betydning, og som er af det af Mindretallet ommeldte Format samt udkommer c. 2 Gange om Ugen (100 Gange om Aaret) i et Antal af 800 Eksemplarer, koste 2400 Kr. om Aaret efter en Gennemsnitsberegning af det nævnte Stof i »Dimmalætting« for Aarene 1912 (før Krigen) og 1915 (under Krigen).

Amtstidenden udsendes 2 Gange om Ugen og i et Antal af c. 800 Ekspl. Man maa bestemt holde paa, at den eventuelle Kundgørelsestidende bør udgaa mindst lige saa hyppigt og ikke i et mindre Antal Eksemplarer. Sker dette ikke, vil der allerede derved indtræde en Forringelse i Kundgørelsernes Udbredelse. Endvidere bliver 150 Kr. aarlig for Ekspedition, Redaktion og Porto, som Mindretallet beregner, ogsaa ganske utilstrækkelig. Alene Porto vil løbe en hel Del op, idet Tidenden faktisk maa udsendes gratis paa ganske enkelte Undtagelser nær, og følgelig maa Tidenden (Lagtinget) selv betale Porto til Postvæsenet.

Indtægten gennem Betaling for Kundgørelser kan sættes til c. 575 Kr. om Aaret, jfr. den vedlagte Skrivelse af 21. f. M. fra Færø Amtstidendes Bogtrykkeri. For Abonnement vil der indkomme praktisk talt intet. Totalindtægten maa da beregnes til 575 Kr. om Aaret. Herimod maa regnes med en aarlig Udgift:

For Trykning og Papir.....	2400 Kr.
— Ekspedition og Redaktion	150 —
— Porto til Bladets Udsendelse.....	480 —
— Diverse et Beløb, som regnes at være lig med hvad der maatte indkomme ved Abonnement og lignende.	

Ialt 3030 Kr.

Der regnes, som før nævnt, med, at Tidenden udgives 2 Gange om Ugen (100 Gange om Aaret) i 800 Eksemplarer. Porto'en vil udgøre pr. *Eksempplar*: 5 pCt. af Tidendens Pris (2 Kr.) samt $\frac{1}{2}$ Øre pr. Nr., altsaa 10 Øre + 50 Øre. Dette giver for 800 Eksemplarer 480 Kr. om Aaret.

Fradrages heri de fornævnte 575 Kr., kommer man til det Resultat, at den nye Ordning sandsynligvis vil koste Amtskommunen c. 2455 Kr. aarlig. Hvorvel dette Beløb er noksaa betydeligt for Amtskommunen at udrede aarlig i det heromhandlede Øjemed, lægger Flertallet *ikke* den *absolut afgørende* Vægt derpaa. *Hovedsagen* for os er, at den nye Kundgørelsestidende efter vort Skøn ikke vil blive læst i en saadan Udstrækning, at Kundgørelserne faa tilstrækkelig Udbredelse blandt Folk, og navnlig ikke nær den Udbredelse, som de for Tiden har gennem Amtstidenden. Vi anse det af den Grund ikke for at være forsvarligt at indføre den nye Kundgørelsesmaade, uagtet vi, som før bemærket, meget vel har Øje for de uheldige Sider ved den nuværende Ordning.

Den af Mindretallet foreslaaede nye Kundgørelsesmaade vil næsten udelukkende bygge paa Opslag i Kundgørelsestavlerne, da Udsendelse af Tidenden til Uddeling blandt Folk ikke vil betyde synderlig andet end, at disse faar en Del Makulatur gratis, som ingen vil læse. Kundgørelse ved Opslag gør kun Fyldest, naar Kundgørelsernes Tal beregnes stærkt, saaledes som Tilfældet er nu og hvor Opslag hyppig er et *Supplement* til Kundgørelse i en Avis, men skal Opslag i Kundgørelsestavlerne blive den *eneste* anvendte Kundgørelsesmaade for retslige og andre offentlige Kundgørelser samt Meddelelser fra Myndighederne, vil Følgen blive, at Kundgørelsestavlerne bliver overlæssede og at saa godt som ingen eller i ethvert Fald færre Personer, end nu er Tilfældet, vil læse Opslagene. Dette vil ogsaa have til Følge, at de Kundgørelser, som efter de for Tiden gældende Bestemmelser skal opslaas i Kundgørelsestavlerne, vil blive langt mindre

*) Udelades her.

kendte blandt Folk end nu. Overhovedet forstaar man ikke, hvorledes Kundgørelsestavlerne skal indrettes for at kunne modtage alt det Stof, som Mindretallet vil tildele dem.

Endvidere skal nævnes, at den paatænkte Tidende vil blive af en højst mærkelig Beskaffenhed og faa et for en offentlig Tidende lidet passende Udseende, idet dens Format enten maa veksle meget stærkt eller ogsaa maa større og mindre Partier af den som Regel staa blanko.

Mindretallet (Røgholm, Mortensen og R. Nielsen) tillader sig derimod at gøre følgende gældende:

Vi finder, at det er urigtigt, at der tillægges et privat Blad et Privilegium som det at være enberettiget til offentlige Bekendtgørelser, idet det Offentlige derved giver Bladet dels en økonomisk Fordel og dels en Autoritet, som samfundsmæssigt set kan virke uheldigt.

Det Offentlige vil dernæst ved en saadan Ordning yde et partipolitisk Blad Støtte, hvilket i højeste Grad er uretfærdigt og urigtigt.

Man er da ogsaa andre Steder gaaet væk fra en saadan Ordning og gaaet over til at udgive offentlige Bekendtgørelsestidender. I Danmark, hvor tidligere »Berlingske Tidende« havde Privilegium paa offentlige Bekendtgørelser, har man siden 1904 udgivet »Statstidende«.

Mindretallet har gennemgaaet et Par Aargange af »Dimmalætting«, som for Tiden er det autoriserede Blad paa Færøerne, og er kommet til den Erkendelse, at der ikke foreligger praktiske Vanskeligheder ved at udgive en officiel Kundgørelsestidende. Formatet bør være Birkete, og Bladet, som tænkes 2 Sider, skal udkomme en Gang ugentlig. Skulde der en enkelt Uge ingen offentlige Kundgørelser være, udkommer Bladet ikke. Det udsendes til Amtmanden, Sorenskriveren, Landfogden og Sysselmændene samt i et Antal af 3 pr. 100 Indbyggere i hver Kommune til Forstanderskabsformanden eller en anden af Forstanderskabet anerkendt Mand, som foranstalter Bladet opslaaet i Kundgørelsestavlen, og som kan uddele Bladet gratis.

Taksterne for de offentlige Bekendtgørelser skal være de samme som efter den nuværende Ordning, og Abonnementet 2 Kr. aarlig + Porto. Indtægten vil blive c. 600 Kr., jfr. hoslagte Skrivelse*) af 21. August 1916 fra Færø Amtstidendes Bogtrykkeri til Mindretallet. Udgifterne kan beregnes at blive omtrentlig 450 Kr. for Trykning og Papir samt 150 Kr. for Ekspedition, Redaktion, Porto etc., jfr. Skrivelse*) af 31. August 1916 fra Trykkeribestyrer Joen Rasmussen. Ved Bortlicitation kan Udgifterne sandsynlig bringes endnu længere ned, saaledes at Bladet sikkert kan bære sig.

Mindretallet skal i Henhold til det anførte tillade sig at fremsætte følgende Forslag:

1. Kgl. Bevilling af 10. Juli 1879, hvorved »Dimmalætting« er autoriseret til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne, ophæves, og i Stedet meddeles Autorisationen til en af Lagtinget udgivet Tidende: »Alment lysingartidindi fyri Føroyar«.
2. Alle Steder, hvor Ordet »Dimmalætting« Amtstidende for Færøerne forekommer i Lovgivningen, skal forandres saaledes, at der i Stedet sættes »Alment lysingartidindi fyri Føroyar«.
3. Der udgives af Lagtinget en offentlig Bekendtgørelsestidende fra 1. Oktober 1917 under Navnet: »Alment lysingartidindi fyri Føroyar«. Taksterne for offentlige Bekendtgørelser bliver de samme som angivne i Bekendtgørelse Nr. 90, 10. Juli 1879.

Amtet foretager paa Lagtingets Vegne Bortlicitation af Trykningen og Udgivelsen af Bladet.

*) Udelades her.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 23. *September* sattes Mindretallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, J. Rasmussen, P. Nielsen, Matras, Christiansen, Samuelson, Dahl, Eilersøe og Formanden; *fraværende:* Djurhuus og Dam).

LXVI. Ang. eventuel Udgivelse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget.

Den 4. *August* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til lögtingið.

Vit undirteknaðu heita hervið á hitt háttvirda lögting og biðja tess umráð viðvíkjandi uppskriving, prenting og útgávu av lögtingsins orðaskifti, solciðis at tað, sum talað verður á tingi, í framtíðina kann liggja til skjals.

Vónandi at hetta týðningarmikla og neyðturvuliga mál má njóta viðgerð sær til frama og endaliga samtykt, hita vit tinginum tað upp í hendur til vælmeinta forsjón.

Lögtingið, 2. august 1916.

R. Rasmussen.

S. P. úr Konoy.

J. Patursson.

R. Nielsen.

Johan H. Poulsen.

J. A. Nolsøe.

Th. Egholm.

Edro, Mortensen.

M. A. Winther.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 15. *August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den 16. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) en Betænkning, der er vedhæftet som Bilag 9.

Den 20. *September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af P. Niclasen til Mindretallets Forslag*:

I Stedet for Mindretallets Forslag indsættes følgende Punkter:

I. Amtmanden anmodes om:

at indhente Tilbud ved offentlig Bekendtgørelse inden 1. Juli 1917 fra Personer, der maatte ønske at fungere som Lagtingsreferenter mod en Betaling af 6 Kroner pr. Dag, og Ekspeditor ved Lagtingstidende mod et Honorar af 75 Kroner og 6 pCt. af Incassationer foruden Portogodtgørelse;

at foranstalte udsendt Subskriptionsindbydelser paa en Lagtingstidende, indeholdende saavel Referat af de mundtlige Forhandlinger som Sagreferat, samt

at indhente Tilbud ang. Trykning af en Lagtingstidende under den Forudsætning, at der leveres trykt mindst 2 Ark om Ugen.

II. Resultatet af det under Punkt I ommeldte forelægges Tinget paa dettes første Mødedag i Samlingen 1917; Spørgsmaalet om Udgivelse af en Lagtingstidende tages i dette Møde op til fornyet Overvejelse.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 21. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 22. *September* sattes Mindretallets Forslag Punkt 1 under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Herefter betragtedes Punkt 2—6 med tilhørende *Ændringsforslag* som bortfaldet.

P. Niclasens *Ændringsforslag* sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

LXVII. Installation af W. C. i Lagtingsbygningen.^{*)}

Den 3. August fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af s. D.*:

Paa dertil givon Foranledning skal man ikke undlade at tilstille Lagtinget Akterne**) i den i tidligere Samlinger behandlede Sag angaaende Installation af W. C. i Lagtingsbygningen, idet man skal anbefale Sagen til Gennemførelse i Aar.

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Forslag til Beslutning.

I Lagtingsbygningens nordligste Rum i Stueetagen indrettes et W. C. Anlæggets Udførelse overdrages til Blikkenslager Ludvig Poulsen, Thors-havn, for en Betaling af 395 Kr. for Arbejds løn og Materialer. Udgifterne afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 12. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 137.

^{**) Udelades her.}

LXVIII. Andragende om Ændringer i Taksterne for Benyttelsen af Dykkerdragten.^{*)}

Den 9. August fremlagdes et Andragende fra Dykker Anton Andreasen angaaende Ændringer i Taksten for Benyttelsen af Dykkerdragten i Thorshavn, ledsaget af 2 Bilag^{**}).

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 16. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist en Skrivelse fra Dykker Anton Andreasen ang. Ændringer i Taksten for Benyttelsen af Dykkerdragten i Thorshavn.

Udvalget har haft en Forhandling med Dykker Andreasen, der nærmere har udviklet sine Grunde for Ønskeligheden af, at der tilvejebringes Ændringer i Taksten for Dykkerdragtens Benyttelse.

Det er godtgjort for Udvalget, at Dykkerdragten er 4 Gange saa dyr at bruge i Thorshavn som ude paa Landet, naar Transportomkostninger fraregnes. At disse falder tungere paa Bygderne udenfor Thorshavn, er selvfølgelig, men Udvalget mener dog, at man bør bringe Taksterne for By og Land mere i Overensstemmelse med hinanden end, hvad Tilfældet er nu. Dette mener man sker paa en forsvarlig Maade, naar man, saavel for By som for Land, ophæver Grundtaksten for Dragtens Benyttelse og ellers bestemmer, at der udenfor Thorshavn betales 5 Kr. for hver hel eller paabegyndt Dag. Dykkerdragtens Status synes meget vel at kunne taale denne Revision af Takstbestemmelserne. Den 31. December 1915 har Dykkerdragten en Beholdning af 934 Kr. 61 Øre, og Udvalget har faaet oplyst, at denne i den forløbne Del af Kalenderaaret har tjent 6—800 Kr. Den nuværende Dykkerdragt er ikke gammel og forudsættes at kunne vare endnu i flere Aar.

Det viser sig at være fornødent, at der tillægges Landfogden, der nu forestaar Udlevering af Dykkerdragten, Bemyndigelse til at kræve, at Dragten straks tilbageleveres af Laantageren, for saa vidt der skulde blive Brug for den i Anledning af pludselig indtraadte Begivenheder, Stranding eller Forlis af en eller anden Art. Ved en saadan Foranstaltning maa der dog ikke paaføres Laantageren ekstra Udgifter.

Forslag.

For Brugen af Dykkerapparatet gælder følgende Regler:

1. Dykkerapparatet er til Afbenyttelse for alle. For Afbenyttelsen erlægges

^{*)} Se Lagtingsildende for 1915. Side 148.

^{**}) Udelades her.

der i Thorshavn 10 Kr. for hver Dag eller Dele af en Dag, Apparatet er under Afbenyttelse, og udenfor Thorshavn 5 Kr. pr. Dag. Betalingen løber fra det Tidspunkt, Dragten udleveres, indtil den modtages tilbage. Alle Transportomkostninger betales af Brugeren, som tillige erstatter Beskadigelser af Dragten efter Regning.

2. Udlaanet er derhos betinget af, at Laantageren skal tilbagelevere Apparatet efter Landfogdens Opfordring, for saa vidt der skulde blive Brug for det i Anledning af pludselig indtrufne Strandinger eller Forlis, som Landfogden anser for mere paatrængende end det Arbejde, hvortil den først er udlånt.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 21. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

LXIX. Sagen angaaende Afløsning af Jordehvalsrettigheden.*)

Den 4. August fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Thorshavn, den 3. August 1916.

Til
Lagtinget.

Ved Lov Nr. 62 af 1. April 1908 blev Tienden af Grindefangst hævet. Herved fremkom imidlertid ikke nogen Forøgelse af den Part af Fangsten (den saakaldte Partehval), som kommer til almindelig Deling blandt Befolkningen, efter at forskellige Pradrag (Jordehval, Skadehval m. m.) havde fundet Sted, idet der efter Lagtingets Indstilling (Lagtingstidende 1908, Side 52—61) blev indført en ny Bestemmelse, der gaar ud paa, at 10 pCt. af enhver Grindefangst (altsaa den samme Andel, som Tienden udgjorde tidligere) skal bortsælges ved offentlig Auktion, og det herved indkomne Beløb henlægges til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skal anvendes til Jordehvals-

*) Se Lagtingstidende for 1908, Side 52—61.

rettighedens Afløsning, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 137 af 14. Juni 1909 § 19.

Samtidig blev, ligeledes efter Lagtingets Indstilling, bestemt i Grinde-reglementets § 19, at der til samme Fond skal henlægges fra Økonomisk Fonds Midler indtil videre 5 pCt. aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Storhvalsafgiften, jfr. iøvrigt nærmere nævnte Paragraf i Reglementet.

Der er herved opsamlet en Kapital, som den 30. September 1915 udgjorde 24,201 Kr. 60 Øre, og Kapitalen vil efterhaanden blive forøget saaledes, at det Tidspunkt vil komme, da man paa denne Maade kan udføre en Afløsning af Jordehvalsrettigheden.

Naar Afløsningen først har fundet Sted, vil der indtræde en betydelig Forøgelse af Partehvalen, idet ikke alene Jordehvalen, der efter Omstændighederne kan udgøre indtil c. $\frac{1}{3}$ af hele Fangsten, men ogsaa det foromnævnte Fradrag af 10 pCt. vil bortfalde. Som bekendt er Fradraget til Jordehval forskelligt, idet det navnlig er betydeligt paa de Steder, hvor der findes megen Odelsjord eller Embedsjord (Kongsjordens Jordehval kommer helt eller hovedsagelig til almindelig Deling).

Imidlertid vil det paa den angivne Maade vare længe, inden der er opsamlet tilstrækkelig Kapital til at afløse Jordehvalsrettigheden. Samtidig medfører Befolkningens stærke Tiltagen, at den hver enkelt Person tilfaldende Andel af Partehvalen bliver mindre og mindre.

Som Følge heraf forekommer det mig magtpaaliggende at søge Udvej til at faa Jordegodsets Ret til Andel i Grindefangst hævet snarest muligt.

Spørgsmaalet om Jordehvalen har ofte været drøftet offentlig, og der har da været gjort gældende fra forskellige Sider, at Jordehvalen var en Uretfærdighed, samt at den derfor burde ophæves uden Erstatning, medens Jordejerne skulde lade sig nøje med Erstatning for den Skade, de faktisk led ved hver enkelt Grindefangst. Imidlertid er Sammenhængen formentlig, at Jordehvalsrettigheden ingen Forhindelse har med Erstatning for Skade paa Jorden ved Grindefangst, og at den i ethvert Fald, som indbefattet i Ejendomsrettigheden, ifølge Grundloven kun kan ophæves, naar Almenvellet kræver det, og imod fuldstændig Erstatning. Jordehvalen kan formentlig ikke ophæves ved en Ændring i Grinde-reglementet, idet Spørgsmaalet henhører under Domstolenes Afgørelse og ikke under Lagtingets eller Regeringens.

Det vil derfor formentlig, selv om man anser Jordehvalen for at være uretfærdig, være helt ørkesløst at søge Sagen ordnet ved en Ændring af Grinde-reglementet. Det vil kun være at foregøgle Folk noget, som ikke hører Virkeligheden til og ikke kan føre til nogen Løsning af Sagen.

En Overenskomst med Jordegodsejerne vil allerede af praktiske Grunde være udelukket.

Man er derfor, saa vidt jeg kan se, uden Hensyn til Jordehvalsrettighedens Oprindelse og til dens mulige Uretfærdighed, henvist til en Afløsning imod fuld Erstatning og til at søge den Kapital tilvejebragt, som Erstatningssummen vil udgøre.

Spørgsmaalet bliver da:

- 1) hvorledes Erstatningssummen kan tilvejebringes;
- 2) hvorledes man kan tilvejebringe den snart, samt
- 3) hvorledes den nærmere Fremgangsmaade ved Afløsningen skal være.

Den foran nævnte Maade til at skaffe Summen til Veje tilfredsstiller ikke, dels fordi den først sent fører til Maalet, og dels fordi den under sin Anvendelse stærkt beskærer Partehvalen.

Jeg tillader mig at foreslaa til Overvejelse,

at Lagtinget overvejer hele Sagen nærmere, og da bl. a.,

at Lagtinget, saa snart som Forholdene gøre det tilraadeligt, rejser et Laan, for at man, i Forbindelse med den alt i Afløsningsfonden opsparede Kapital, paa én Gang kan afløse hele Jordehvalsrettigheden;

at Lagtinget overvejer, hvorvidt en Del af dette Laan, og i bekræftende Fald hvilken Del, efterhaanden skal erstattes af forefaldende Grindefangster, af en Del af Storhvalsafgiften eller paa anden Maade, og

at Lagtinget til Sagens Fremme snarest søger oplyst, hvor stor Kapital der efter Sandsynlighed vil udkræves til en fuldstændig Afløsning.

Endelig foreslaar jeg, at Lagtinget forespørger Justitsministeriet, om Jordehvalsrettigheden efter Ministeriets Mening kan indskrænkes eller hæves, uden ved Lov og mod fuld Erstatning.

Olefiner Effersøe.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 10. August vedtoges det efter Forslag af Mortensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 11. s. M. valgtes: *Dam, Effersøe, J. Rasmussen, Nolsøe og J. H. Poulsen.*

Den 18. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Lagtingsmand Effersøe har tilstillet Lagtinget en den 3. August d. A. dateret Skrivelse, hvori det foreslaas at overveje og nærmere undersøge Spørgsmaalet om en Afløsning af Jordehvalsrettigheden.

Udvalget skal i Anledning heraf bemærke, at man i det væsentlige kan slutte sig til Skrivelserens Indhold, at man navnlig kan anbefale, at der søges oplyst, hvor stor Kapital der efter Sandsynlighed udkræves for at afløse Jordehvalsrettigheden i de forskellige Hvalvaage. Idet man tillader sig at henvise til den nævnte Skrivelse, skal man fremsætte følgende Forslag til Vedtagelse:

Lagtinget anmoder Amtmanden om at fremskaffe de fornødne Oplysninger til Bedømmelse af hvilke Beløb, en Afløsning af Jordehvalsrettigheden i de forskellige autoriserede Hvalvaage samt i andre Pladser, hvor der er forefaldet Grindefangst i de sidste 50 Aar, efter Sandsynlighed vil andrage.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

LXX. Sagen angaaende flere Hvalvaage.

Den 10. August fremlagdes følgende *Andragender*:

Til
Færøernes Lagting.

Herved tillader jeg mig at andrage om, at der maa blive foretaget den Forandring i Grindereglementet, at Tindholm optages mellem de autoriserede Hvalvaage.

Erfaringen har vist, at Tindholm egner sig godt til at dræbe Grind i, og her kan derfor næppe fra nogen Side gøres Indvendinger imod, at Tindholm godkendes som Hvalvaag.

Lagtingssalen, den 10. August 1916.

Joen Rasmussen.

* * *

Til
Lagtinget.

Undertegnede Lagtingsmænd for Sandøen tillader sig herved at andrage om Tingets Medvirkning til, at Husevig bliver optaget som Hvalvaag i Grindereglementet.

Lagtingssalen, den 10. August 1916.

A. C. Evensen. *Johan H. Poulsen.*

S. D. (10. August) henvistes Sagen til *Udvalget i Sagen ang. Afløsning af Jordbrevsrettigheden.*

Den 19. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger følgende Skrivelser af 10. f. M. til Lagtinget om at udvirke, at der bliver autoriseret visse nye Hvalvaage, nemlig fra Lagtingsmand Joen Rasmussen ang. Tindholm og fra Lagtingsmændene A. C. Evensen og Johan H. Poulsen ang. Husevig.

Spørgsmaalet om, hvilke Pladser der skal autoriseres som Hvalvaag, har ofte været behandlet i Lagtinget, men det har formentlig ikke hidtil fundet sin endelige Løsning. Skønt Grindereglementet har været underkastet Revision for faa Aar siden (Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 137 af 14. Juni 1909), vil Udvalget ikke være tilbøjeligt til at tilraade, at Tinget tager dette Spørgsmaal op til Overvejelse. Hvad angaar Spørgsmaalet om at autorisere Tindholm som Hvalvaag, da mener vi, at dette staar i nøje Forbindelse med Spørgsmaalet om Distriktsinddelingen. Imidlertid bliver Sagen herved saa omfattende, at vi ikke ser os i Stand til at behandle den til Ende i Aar. Vi vil derfor foreslaa, at den udsættes til næste Aar.

Iøvrigt skal man i Sammenhæng hermed fremdrage Ønskeligheden af, at Reglerne om, hvilken Part der skal ydes til Personer, som ikke er Beboere af det vedkommende Grindedistrikt, blive nøje fastslaaede og ens anvendte overalt paa Øerne, hvilket sidste formentlig ikke er Tilfældet for Tiden.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at undersøge Spørgsmaalet om, hvilke Regler der gælde for Udlæg ved Grindefangst af Part til Personer, som bo udenfor det vedkommende Grindedistrikt, samt om at udstede den eventuelt fornødne Instruktion med Hensyn hertil.

Ved Sagens 2. Behandling den 22. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

LXXI. Sagen angaaende de færøske Almueskole- Læreres og -Lærerinders Pensionsfond.*)

Den 10. August fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Tórshavn, hin 7. august 1916.

Til
Føroya Løgtings.

Stjórn Føroya kennarafelags loyvir sær við hesum brævi felagsins at koma til Løgtingið við eftirnevnda máli:

Hin 16. septembur í fjør varð samtykt á tingi at hækka ársgjaldið til »Læreres og Lærerinders Pensionsfond» frá 1 pCt. til 2 pCt. Av nevndarálitinum sæst, at henda hækkan av ársgjaldinum ikki vil vera nó nógv til, at inngjaldið kann koma til at vega upp ímóti útgjaldinum, og eftir grein 9 í lóg, tíðarmerkt 29. mars 1893, sæst, at henda hækkan kann gerast uttan mark uppeftir, fyri at kunna fáa innløgu og útløgu at vera javnar. Men av teirri orsök, at flest allir kennarar ikki hava meira í løn enn um 7—900 kr., so er tað týðuligt, at 2 pCt. av allari inntøkuni er fóliligt, og skal enn meira leggjast á, so er tað ikki gjørligt, uttan at syrgt verður fyri, at lærararnir fáa meira løn. Verður tað ikki gjørt, vilja vit við hesum brævi gera tinginum kunnugt, at lærararnir á bygdum kunnu ikki leggja størri byrði á seg, uttan at hon verður ovtung. Stjórn felagsins biður tí Løgtingið um at taka hetta evni til umrøðu og finna ein útveg, sum kann virka á tann hátt, at nevnda »fond» fær sínar neyðturvuligu inntøkur, uttan at Føroya bygdakennarar koma at lata meira, enn hvat grein 2 í áðurnevndu lóg nevnr.

Stjórn Føroya kennarafelags.

V. S.

S. P. úr Konoy.
fm.

Den 12. August fremlagdes følgende *Skrivelse fra Skoledirektionen af s. D.*:

I Henhold til Bestemmelsen i Lov af 29. Marts 1893 § 9 vedtog Lagtinget i sidste Samling til Dækning af Regnskabsunderskudet for de færøske Almueskolelæreres og Lærerinders Pensionsfond for Aarene 1913—14 og 1914—15 at paaligne Kommunerne og Lærerpersonalet et Beløb lig med det, der af de paa-

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 193.

gældende i Henhold til Lovens § 2 skal betales til Pensionsfonden i Regnskabsaaret 1915—16.

Under 30. Septbr. f. A. tilskrev Skoledirektionen Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, *dels* fordi Statskassens Tilskud til Pensionsfonden ekstraordinært vilde være at forhøje paa tilsvarende Maade, *dels* med Anmodning om, at Ministeriet gennem Statsanstalten for Livsforsikring eller paa anden Maade vilde foranledige foretaget en Beregning over, hvor store Fondens aarlige Indtægter skulde være, for at der kunde opnaas Balance uden Paaligning af ekstraordinære Bidrag.

Under 4. Febr. d. A. meddelte Ministeriet, at Statsanstalten for Livsforsikrings Beregner havde erklæret sig villig til at foretage den nævnte Beregning. Samtidig udtaltes det, at en foreløbig skønsmæssig Beregning havde vist, at der maa finde en meget væsentlig Forhøjelse af Fondens Indtægter Sted, for at den kan blive i Stand til at udrede Pensionerne efter de nugældende Lønningsregler. Den 3. Marts tilskrev Skoledirektionen Statsanstalten og fremsendte nogle yderligere af denne indhentede Oplysninger.

Naar man har modtaget Oplysning om Resultatet af den ommeldte Beregning, bør man formentlig skride til en Ændring i Loven af 29. Marts 1893, saaledes at Bidragene til Pensionsfonden varigt forhøjes, eventuelt i Forbindelse med, at der tillægges Fonden et Tilskud fra Statskassen og fra færøske Kasser. De til Udarbejdelsen af dertil sigtende Forslag fornødne Oplysninger foreligger imidlertid endnu ikke, og det vil derfor være nødvendigt at udskyde dette Spørgsmaal til næste Lagtingssamling.

I indeværende Samling vil der derimod være at skaffe Dækning for det for Aaret 1915—16 fremkommende *Underskud*. Dette ansøges i sidste Lagtingssamling at ville komme til at udgøre c. 3800 Kr. Da der i Henhold til Reglerne i Lovens § 2 kun indkommer et Beløb af c. 1900 Kr., vil fuld Dækning følgelig kun kunne skaffes til Veje ved at paaligne Lærerne og Kommunerne et Tilskud paa 2 pCt. af Lærernes Løn udover den ved Loven fastsatte 1 pCt., altsaa ialt 3 pCt. Da en saadan Forøgelse imidlertid vil være meget følelig og lidet stemmende med, at man ellers paa Grund af Dyrtiden søger at hjælpe Lærerne ved Tillæggelsen af Dyrtidshjælp, og da det sandsynligvis ved Pensionslovens Revision vil blive tilstræbt, at Lærernes Tilskud ikke sættes højere end 2 pCt., saaledes at det derfor eventuelt fremkommende Underskud dækkes paa andre Maader, skal man imidlertid indstille, at man, uanset Bestemmelsen i den gældende Pensionslovs § 9, ikke for Tiden søger tilvejebragt fuld Dækning, men nøjes med, ligesom sidste Aar, at paaligne ialt *et Tilskud af 2 pCt. for Aaret 1916—17*.

S. D. (12. August) henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersø) følgende

Udvalgsbetænkning.

I 1915 vedtog Lagtinget at paaligne Kommunerne samt Lærerpersonalet ved de færøske Folkeskoler et Beløb til Dækning af Regnskabsunderskudet for Lærerpersonalets Pensionsfond for Regnskabsaarene 1913—14 og 1914—15, som skulde være lig med den Sum, som de paagældende havde at betale til Pensionsfonden i Aaret 1915—16 i Henhold til Bestemmelsen i Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 § 2 (Lagtingstidende 1915, Side 193—196).

Imidlertid har Pensionsfonden ogsaa et Underskud for 1915—16, hvilket anslaaes til c. 3800 Kr. eller, efter at de i Lovens Paragraf 2 ommeldte Indbetalinger har fundet Sted, til c. 1900 Kr. Skoledirektionen har i en Skrivelse af

12. f. M. henvendt sig til Lagtinget om denne Sag og anbefaler heri, at man ikke for Tiden søger at tilvejebringe fuld Dækning, men indskrænker sig til for Regnskabsaaret 1916—17 et paaligne et lignende Tilskud som i forrige Aar, henholdsvis paa vedkommende Kommuner og paa de fast ansatte Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen.

Udvalget kan slutte sig til den Anskuelse, der gøres gældende saavel i Skrivelsen fra Skoledirektionen som i en Skrivelse af 7. f. M. fra Færøernes Lærerforening til Lagtinget, at der ikke bør paalignes Lærerpersonalet mere end de nævnte 2 pCt. af Lønnen.

Da det derhos fremgaar af Skoledirektionens Skrivelse, at Spørgsmaalet om en Ændring i den fornævnte Lov er under Overvejelse, og at der til næste Lagtingssamling kan ventes at fremkomme et Forslag, som gaar ud paa at træffe en Ordning, hvorved Pensionsfonden sættes i Stand til at opfylde sine Forpligtelser i Fremtiden, anser Udvalget det ikke for nødvendigt i Aar at skaffe større Tilskud til Fonden.

Forslag.

Til delvis Dækning af Regnskabsunderskudet for de færøske Almueskolelæreres og Lærerinders Pensionsfond for Regnskabsaaret 1915—16 paalignes der Kommunerne og Lærerpersonalet et Beløb, som er lig med det, der af de paagældende i Medfør af Loven skal betales til Pensionsfonden i Regnskabsaaret 1916—17. Beløbet betales samtidig med de i nævnte Regnskabsaar forfaldne ordinære Tilskud.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 12. September fremlagdes følgende motiverede Ændringsforslag af J. H. Poulsen, Konoy, Nolsøe og Evensen til Udvalgets Forslag:

Som det fremgaar 1) af Lærerforeningens Skrivelse af 7. August og 2) Skoledirektionens Skrivelse af 12. s. M. samt 3) Udvalgets Betænkning, anses det for føleligt for nærværende Tid at paaligne de færøske Kommunal lærere et Beløb til Pensionsfonden ud over de 2 pCt., som Lagtinget vedtog i forrige Samling. Lærerforeningen har ogsaa anmodet Lagtinget om at virke hen til, at Beløbet igen nedsættes til 1 pCt.

Det kan anses for føleligt nok for Lærerpersonalet at betale 1 pCt. til Pensionsfonden, da, som bekendt, de herværende Lærere har en langt lavere Løn end deres Kolleger i det øvrige Kongerige, og saa meget desto mere, som det ikke er os bekendt, at Lærerne i selve Danmark betaler til deres Pension.

Ifølge Lov af 29. Marts 1901 § 28, 6. Stykke, skal danske Læreres hører oppebære Pension, og ifølge samme Lovs samme §, 4. Stykke, er gifte Lærerinder ligeledes pensionsberettigede, en Regel, som desværre ikke gælder for Færøerne.

Hvis det er Tilfældet, at danske Lærere ikke betaler til deres Pension, og paa samme Tid har en Ordning, som sikrer saavel Lærerenke som gifte Lærerinder Pension, saa er det tydeligt, at færøske Lærere ogsaa i denne Hen-

seende er daarligere stillet end Lærere i selve Danmark. Som bekendt er Lærerstanden haardt trykket af Dyrtiden og oppebærer i den Anledning Dyrtidshjælp. Det synes derfor at være noget af en Selvmodsigelse at paalægge Lærerstanden for nærværende Tid en større Byrde end hvad findes angivet i Lov af 29. Marts 1893 § 2.

Vi skal derfor tillade os at foreslaa til Vedtagelse:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

«Til delvis Dækning af Regnskabsunderskudet for de færøske Folkeskolelæreres og -Lærerinders Pensionsfond bevilges der af Amtsrepartitionsfonden et Beløb, svarende til det, Lærerpersonalet og Kommunerne i Medfør af Lov af 29. Marts 1893 § 2 er pligtige at svare.»

Ved 3. *Behandling* den 15. *September* sættes *Ændringsforslaget* først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Udvalgets Forslag sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

LXXII. Andragende om Præmie for at have skudt en Kongeørn.

Den 11. *August* fremlagdes følgende *Andragende*:

Undertegnede tillader mig herved at andrage om, at der af Lagtingets Kasser bevilges et passende Beløb som Præmie til Niels Jacob Nielsen, Sandevaag, der forrige Aar nedskød en Kongeørn.

Lagtinget, den 11. August 1916.

R. Nielsen.

S. D. (11. August) henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den 22. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Købmand Niels Jacob Nielsen, Sandevaag, har i Fjor skudt en Kongeørn, som havde vist sig paa Vaagø og dér havde gjort Skade paa Faarebesætningen.

Ørne vides ikke i nyere Tid at have bygget paa Færøerne, og de forekommer yderst sjældent her. Imidlertid frembyder Forekomsten selv af et enkelt Eksempel af disse Rovfugle en betydelig Fare for Faarene, og det er derfor af Vigtighed, at enhver Ørn, som maatte vise sig, straks bliver efterstræbt og nedlagt snarest muligt.

For at fremme Interessen for Jagt paa mulig forekommende Ørne anser et Flertal (Effersøe, Egholm, Matras, Mortensen og R. Niclasen) det at være rigtigt at yde en passende Præmie til den, som nedlægger en saadan Rovfugl, i Lighed med de Præmier, som udbetales af Amtsrepartitionsfonden for Ødelæggelse af Ravne og Krager.

Et Mindretal (Samuelsen) mener ikke, at det er nogen særlig fortjenstfuld Handling at skyde en Ørn, og at enhver, som benytter Skydevaaben, vil være glad ved at kunne faa det Held at skyde en saa sjælden og smuk Fugl, selv om der ikke følger nogen Præmie med, samt at Interessen for at faa nedlagt enhver Ørn, som maatte vise sig her paa Øerne, sikkert er tilstrækkelig stor iblandt Folk og ikke behøver at opmuntres ved Hjælp af Præmier.

Forslag.

Af et *Flertal* (Effersøe, Egholm, Matras, Mortensen og R. Niclasen):

1. Der tilstaas Købmand Niels Jacob Nielsen, Sandevaag, en Præmie paa 50 Kr. af Amtsrepartitionsfonden for at have nedlagt en Ørn.

Af et *Mindretal* (Samuelsen):

2. Der ses ikke at være tilstrækkelig Anledning til at yde en Præmie.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 24. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 28. August sattes Flertallets Forslag først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Provsten, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Konoy og Formanden; *fraværende*: Patursson, Matras, Evensen, Nolsøe og Dahl).

Mindretallets Forslag sattes derpaa under Afstemning, men bortfaldt ligeledes, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

LXXIII. Ændring i Havnereglement for Klaksvig.^{*)}

Den 23. August fremlagdes et Andragende^{**)} fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune angaaende Udvidelse af Havnens Grænse tilligemed en fra Havnebestyrelsen indhentet Erklæring^{**)}.

Den 24. August henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den 28. August afgav Udvalget (Ordfører: J. H. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune gaaende ud paa, at Bekendtgørelse om Havnereglementet for Klaksvig af 12. Januar 1910 maa forandres derhen, at Havnens Omraade udvides ved, at Havnemærkerne flyttes ud ad til et nærmere betegnet Sted.

Grunden til, at man vil have Grænsen flyttet, anføres at være, at den nuværende Grænse for Havnen er paa det smalleste Sted af Bugten, og at dette medfører Ulemper for Besejlingen af Havnen. Ankrer t. Eks. et Par Fartøjer op tæt udenfor Havnegrænsen, kan dette vanskeliggøre Ind- og Udsejling, især for Sejlfartøjer.

Dette vil afhjælpes ved den foreslaaede Udvidelse, idet Havnen bliver c. en Fjerdedel bredere ved Indsejlingen end tidligere, hvilket den Sagen vedlagte Kortsnitse viser.

I den Erklæring fra Bestyrelsen for Havnevæsenet i Klaksvig, der medfølger Sagen, udtales, at Pladsforholdene i Havnen med dens nuværende Omraade er saa indskrænkede, at Skibe, der har søgt Havnen og betalt Afgift, ofte straks har maattet flytte fra Plads og til Tider ud af Havnen til Reden.

Den sædvanlige Ankerplads for Skibe, der ikke have villet søge selve Havnen, har været det nærmeste Omraade inden- og udenfor den nu foreslaaede Grænse; men Havnebestyrelsen erklærer, at Fartøjer ogsaa, efter at Grænsen er flyttet, vil kunne søge Reden. Der kan nok muligvis til Tider være uregelmæssig Strømsætning, men ikke i den Grad, at det vil hindre tryk Opankring.

At Havnebestyrelsen foreslaar at afmærke Havnen med to Markepæle paa hver Side, vil kun være anbefalelsesværdigt, da det lettere vil vise, hvor Grænsen virkelig er.

I Betragtning af, hvad Forstanderskab og Havnebestyrelse har anført, og af, at Klaksvig er en meget trafikeret Plads, mener Udvalget, at det nævnte Andragende bør fremmes, saa Havnen faar den ønskede Udvidelse. Udvalget vil derfor tilraade, at Lagtinget anbefaler Sagen til Ministeriet.

^{*)} Se Lagtingsafdelende for 1909. Sid. 48.

^{**)} Udelades her.

Man skal derfor tillade sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Ministeriet med Indstilling om, at § 1 i Bekendtgørelse om Havnereglement for Klaksvig af 12. Januar 1910 kommer til at lyde saaledes:

»Til Havnen i Klaksvig bliver at henregne Farvandet indenfor en Linie mellem den saakaldte »Øðuklettur« paa Vestsiden og den saakaldte »Kluftin« paa Østsiden af Klaksvigsbugten.«

Ved Sagens 2. *Behandling* den 30. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 2. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den 7. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 7. September 1916.

Til
Justitsministeriet.

Til Lagtingets indeværende Samling er der fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune indkommet et Andragende om, at § 1 i Bekendtgørelse om Havnereglement for Klaksvig af 12. Januar 1910 maa forandres derhen, at der foretages en Udvidelse af Havnens Omraade.

Sagen blev henvist til det kommunale Udvalg, der under 28. August afgav Betænkning, som vedlægges. Sagen har gennemgaaet 3 Behandlinger i Tinget og blev ved 3. *Behandling* den 2. *September* enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Man skal herved ærbødigt tillade sig at anbefale, at Justitsministeriet godkender den af Lagtinget foreslaaede Udvidelse af Havnen og Ændring af Bekendtgørelse om Havnereglementet for Klaksvig.

Svenning Rytter.

Johan H. Poulsen.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.

København, den 2. Marts 1917.

I Anledning af den med Amtets Skrivelse af 28. November f. A. — 1916, Nr. 685 — hertil indsendte Indstilling fra Lagtinget er der i Dag af Justitsministeriet udfærdiget Bekendtgørelse om Ændring i det under 12. Januar 1910 stadfæstede Havnereglement for Klaksvig.

Hvilket man herved skal meddele med Tilføjende, at man forudsætter, at den nye Havnegrænse afmærkes ved Baaker eller paa anden Maade, samt at Bekendtgørelsen vil blive indrykket i Lovtidenden, hvoraf Særtryk vil blive eftersendt.

P. M. V.

Schrøder.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

LXXIV. Forsikring af Motorfartøjer.^{*)}

Den 26. August fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af s. D.*:

I Forbindelse med Amtets Skrivelse^{*)} af 14. Juni d. A. angaaende Stats-tilskud for Aaret 1916 til »Suderø Fiskeriforsikring« og »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade« skal man herved med 2 Bilag^{**)} fremsende en Skrivelse^{**)} af 22. ds. fra Landfogden, hvoraf fremgaar, at den mellem Foreningerne bestaaende Reassurancekontrakt vedblivende er gældende, idet den ikke er bleven opsagt. — Saadan Opsigelse kan i Henhold til Kontraktens § 9 ske med 1 Aars Varsel til en 1ste Januar, og Kontrakten vil altsaa tidligst kunne træde ud af Kraft den 1ste Januar 1918. Derimod haves der ingen Sikkerhed for, at Kontrakten vil blive bestaaende ud over dette Tidspunkt.

Man skal under Hensyn hertil henstille til Lagtinget, at dette i Lighed med den sidste Aar tagne Beslutning anbefaler, at den hidtil ydede Bevilling

^{*)} Se Lagtingstidende for 1915, Side 191.

^{**)} Udelades her.

paa 4000 Kr. aarligt fornyes foreløbigt for et Tidsrum af 1 Aar indtil 31. December 1917 paa de tidligere Vilkaar.

Muligvis vilde det dog være rigtigere allerede nu at søge tilvejebragt en ny femaarig Bevilling, men saaledes, at den bortfalder, saafremt Reassurancekontrakten træder ud af Kraft.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 28. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget i Sagen ang. Søneringsloven*.

Den 8. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Sagen om Statstilskud til »Suderø Fiskeriforsikring« og »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade«. Ved Lagtingets Beslutning af 22. September 1915 blev det vedtaget at anbefale, at der ydes de nævnte Foreninger et Tilskud paa 4000 Kr. foreløbig for et Aar »paa de Vilkaar, der hidtil har været gældende for Bevillingen«. Et af de Vilkaar, som man særlig lagde Vægt paa, var, at den mellem de nævnte Foreninger gældende Reassurancekontrakt med Hensyn til Motorbaade fremdeles forblev i Kraft. Der er senere bevilget Foreningerne et Tilskud paa Finansloven paa 4000 Kr. for Aaret 1916.

Det fremgaar af Sagen, at den mellem Foreningerne i sin Tid oprettede Reassurancekontrakt fremdeles er gældende. Udvalget anser det for at være af allerstørste Betydning, at der her paa Øerne er Adgang for Motorbaadejere til at lade deres Fartøjer forsikre paa gode Vilkaar og med tilstrækkelig Betryggelse, da dette er en nødvendig Betingelse for Udviklingen af vort Motorbaadfiskeri, som nu Aar for Aar har været voksende. Da Foreningerne næppe vedblivende vil kunne fortsætte deres Virksomhed, hvis det heromhandlede Statstilskud trækkes tilbage, foreslaar Udvalget, at Lagtinget anbefaler, at Tilskudet fremdeles gives. Første Gang, Tilskudet gaves, var det i Form af en femaarig Bevilling. I Fjor foreslog man Bevillingen fornyet for kun 1 Aar, da der den Gang var Tale om, at Reassurancekontrakten mulig vilde blive opsagt. Da dette ikke blev Tilfældet, og da Udvalget efter det foreliggende og efter hvad der i øvrigt er bekendt tør regne med, at Kontrakten vil forblive i Kraft endnu i nogen Tid, finder man det rettest, for at der kan skabes saa stor Sikkerhed som muligt i Motorbaadenes Assuranceforhold, at tilraade Lagtinget at indgaa til Bevillingsmyndighederne med Andragende om, at der maa blive udvirket en 5-aarig Bevilling paa 4000 Kr. aarlig til de under denne Sag nævnte Forsikringsforeninger paa sædvanlige Vilkaar.

Forslag.

Lagtinget andrager hos Regeringen om, at den Finanslovsbevilling paa 4000 Kr. aarlig, som hidtil har været bevilget som Tilskud til Forsikring af Motorbaade paa Færøerne, maa blive fornyet for et Tidsrum af 5 Aar paa de Vilkaar, som hidtil har været gældende for Bevillingen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 11. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 15. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 16. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 15. September 1916.

Til

Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 26. August d. A. har Lærø Amt forelagt for Lagtinget Sagen om Tilskud af Statskassen til »Suderø Fiskeriforsikring« og »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade«, blandt andet paa Vilkaar, at disse Foreninger overtager Forsikring af de færøske Motorfartøjer.

Sagen er overvejet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, der under 8. ds. afgav en Betænkning, som vedlægges.

Ved Sagens 3. Behandling i Dag vedtoges enstemmig med 18 Stemmer følgende Forslag fra Udvalget:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Idet Lagtinget indsender denne Sag, tillader man sig paa det bedste at anbefale, at det ved Ministeriets gunstige Foranstaltning udvirkes, at der af Statskassen fremtidig tillægges de i Sagen nævnte Forsikringsselskaber det aarlige Tilskud paa 4000 Kr., som Selskaberne nu i en Aarrække har oppebaaret til Bedste for Udviklingen af det færøske Motorbaadfiskeri.

Svenning Rytter.

A. Samuelsen.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.

København, den 11. April 1917.

Ved Finansloven for Finansaaret 1917—18 § 27. A. VIII. n. er der stillet et Beløb af 4000 Kr. til Raadighed for Justitsministeriet som 1. Del af en 5-aarig Bevilling til »Suderø Fiskeriforsikring« og »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade« til Forsikring af Motorfartøjer.

Hvilket man under Henviisning til Amtets Skrivelse af 19. September f. A. — 1916, 663 — herved skal meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse samt Foranstaltning med Tilføje, at den nævnte Bevilling omfatter Kalenderaaret 1917.

P. M. V.

E. B.

Lundbye.

Til

Amtmanden over Færøerne.

LXXV. Lægehjælp til Sandø under Vakancen i Kommunelægeembedet.^{*)}

Den 30. August fremlagdes saalydende

Forslag til Beslutning.

I Anledning af derom fremkommen Henvendelse opfordrer Tinget Amtmanden til hos Justitsministeriet at søge udvirket, at det Tilskud, som Statskassen har givet til Kommunelægeembedet paa Sandø, helt eller delvis maa blive anvendt til under den nuværende Vakance i Embedet at forskaffe Befolkningen paa Sandø og Skuø Lægehjælp paa saa fyldestgørende og billige Vilkaar som Omstændighederne tillade, idet man samtidig udtaler det Haab, at det af Hensyn til Befolkningen baade i Sandø og Thorshavns Lægedistrikt snart maa lykkes at faa Lægepladsen paa Sandø besat igen.

Der vil eventuelt tillige af Amtsfonden efter Amtmandens Skøn kunne afholdes Udgifter i samme Øjemed indtil et Beløb, svarende til det af nævnte Kasse bevilgede Tilskud til Kommunelægen paa Sandø.

p. t. Lagtinget, den 30. August 1916.

Johan H. Poulsen.

A. C. Evensen.

Ved Sagens 1. Behandling den 31. August vedtoges det at lade den overgaa til 2. Behandling.

Ved Sagens 2. Behandling den 4. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 7. September sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1910, Side 63.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse*:

Justitsministeriet.

København, den 12. Oktober 1916.

I Skrivelse af 8. f. M. har Amtet indberettet, at Kommunelege paa Sandø S. Jonsson den 27. August d. A. har fratraadt sin Stilling, efter at han lovligt havde opsagt den, og at Lagtinget som Følge heraf under 7. f. M. har vedtaget at opfordre Amtet til hos Justitsministeriet at søge udvirket, at det af Statskassen bevilgede Tilskud til en praktiserende Læge paa Sandø (2100 Kr. aarlig) helt eller delvis maa blive anvendt til under den nuværende Vakance i Lægepladsen at forskaffe Befolkningen paa Sandø Lægehjælp paa saa fyldestgørende og billige Vilkaar, som Omstændighederne tillader, hvorhos Tinget har vedtaget, at der eventuelt tillige af Amtsrepartitionsfonden efter Amtets Skøn vil kunne afholdes Udgifter i samme Øjemed indtil et Beløb, svarende til det af nævnte Kasse bevilgede Tilskud til Kommunelægen paa Sandø (600 Kr. aarlig).

Foranlediget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet herved bemyndiger Amtet til af den Del af det af Staten ydede Tilskud til den ommeldte Lægebestilling, der falder paa Vakancen, at udrede Befordringsudgifter og mindre Honorarer, hvis Størrelse i hvert enkelt Tilfælde fastsættes af Amtet, til Læger, der efter Aftale med Amtet foretager Rejser til Sandø for at yde Lægehjælp, paa Betingelse af, at kun $\frac{1}{10}$ af de nævnte Udgifter bæres af Statskassen, medens $\frac{9}{10}$ udredes af Amtsrepartitionsfonden, og at der for Lægebesøg og Konsultationer, der finder Sted paa saadanne Rejser, kun ydes Betaling af Befolkningen paa Sandø, beregnet som om Lægen boede paa Øen.

Man udbeder sig Indberetning pr. 31. Marts 1917 om de i Medfør af ovenstaaende Bemyndigelse forbrugte Beløb, samt om, hvorvidt der er nogen Udsigt til, at der nedsætter sig en Læge paa Øen.

Zahle.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

LXXVI. Ang. Forbud mod Afsmeltning af Grindespæk, egnet til Menneskeføde.

Den 10. August fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Lagtinget.

Ved Grindefangster, som indtraf i 1915, blev der i noksaa udstrakt Maalestok opkøbt Hvaler ved Auktionerne med det Formaal at aflaa Spækket og afsmelte det til Tran.

Da Tranpriserne endnu er forholdsvis høje, kan man formode, at noget lignende vil gentage sig ved eventuelle Grindefangster i indeværende Aar. Da det maa anses som meget beklageligt, at et saa værdifuldt Næringsmiddel som Hvalspæk unddrages Befolkningen, særlig nu, da alle Fedtpriser er saa høje, skal man anmode det høje Lagting om at tage denne Sag under Overvejelse.

Lagtingssalen, den 4. August 1916.

Johan H. Poulsen.

S. D. (10. August) henvistes Sagen til *Udvalget i Sagen angaaende Afsløsing af Fordehvalsrettigheden.*

Den 18. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning

angaaende

Spørgsmaalet om Forbud imod at smelte til Tran saadant Grindespæk, som er egnet til Menneskeføde.

Der foreligger fra Lagtingsmand J. H. Poulsen en Skrivelse af 4. August d. A. om et saadant Forbud.

Udvalget slutter sig ganske til Tanken om Nødvendigheden af under den forhaandenværende Krigssituation at forebygge, at et saa godt Næringsmiddel for Befolkningen som Spæk i Almindelighed er, bliver smeltet til Tran og derved unddrages fra at benyttes til Føde.

Man anser det for rigtigt, at det, i Fald det skulde vise sig nødvendigt, bliver forbudt at anvende Grindespæk, som er tjenligt til Menneskeføde, paa den nævnte Maade.

I Anledning heraf foreslaas til Vedtagelse:

Den fra Lagtingsmand J. H. Poulsen til Lagtinget indkomne Skrivelse om eventuel Iværksættelse af Foranstaltninger i Anledning af, at Grindespæk, som egner sig til Menneskeføde, formentlig har været anvendt til Udsmeltning af Tran, henvises til Vareforsyningsudvalget til eventuel videre Foranstaltning, idet Tinget udtaler, at den nævnte Anvendelse ikke bør tillades, saa længe den ved Krigen forårsagede Situation bestaar.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

LXXVII. Skrivelse fra Vareudvalget.

Den 14. *September* fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Hoslagte Andragende*) af 7. ds. fra »Havnar arbeidsmannafelag« om, at der maa tilstaas nævnte Forening Ret til at købe Varer direkte fra Amtskommunens Oplag i Tinganæs til de Priser, som noteres for Salg til Købmændene, er indløbet til Udvalget under 12. ds.

Da Udvalget formentlig ikke har nogen Beføjelse til at imødekomme Andragendet, idet Salg af almindelige Handelsvarer hidtil kun er foregaaet til Købmænd, tillader man sig at forelægge Sagen for Lagtinget til Behandling og Afgørelse.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 19. *September* vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise den til *Vareudvalget*.

*) Udeladen her.

Den 20. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er i Gaar henvist Skrivelse fra Bestyrelsen for »Havnar arbeidsmannafelag«, hvori andrages om, at der maa blive tilstaaet nævnte Forening Ret til at købe Varer fra Amtskommunens Oplag i Tinganæs til de Priser, som noteres for Udsalg til Købmændene.

Udvalget skal i Anledning af denne Sag bemærke:

Som bekendt gælder der for Udsalget fra Oplaget i Tinganæs den Hovedregel, at Varerne udsælges paa visse nærmere Vilkaar til dem, der har Handelsbevilling. Fra denne Hovedregel er der til Tider gjort enkelte Undtagelser, saaledes i Øjeblikket med Hensyn til Flæsk og Korn, der sælges direkte til Befolkningen. Udvalget mener, at man, alle Forhold taget med i Betragtning, indtil videre bør bibeholde den nuværende Ordning, navnlig ogsaa da den hjemler Andragerne samme Ret som Købmændene i det Øjeblik, Foreningens Repræsentant har Næringsbevis som Handlende (Handelsbevilling).

Forslag.

Der svares Andragerne:

Efter de for Amtskommunens Vareforsyning gældende Regler har bl. a. ogsaa Foreningen »Havnar arbeidsmannafelag« Ret til at købe Varer fra Vareoplaget i Tinganæs paa samme Vilkaar som Købmændene saavel med Hensyn til Pris som Betalingsbetingelser o. s. v., saafremt Foreningens Repræsentant har erhvervet Næringsbevis som Handlende (Handelsbevilling).

Ved Sagens 2. Behandling den 21. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

LXXVIII. Forslag til Beslutning angaaende Pension til en Lærerenke.

Den 16. September fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning.

1. I Forventning af Undervisningsministeriets Samtykke bevilger Lagtinget i Ilenhold til Lov af 29. Marts 1893 § 11 til Elisabeth Ejdesgaard f. Justinussen, Enke efter pensioneret Lærer Andreas Ejdesgaard af Andefjord, en Understøttelse af Pensionsfonden af 100 Kr. om Aaret fra 1. September d. A. at regne.
2. Færø Amts Skoledirektion anmodes om at ansøge om Undervisningsministeriets Samtykke.

Lagtinget, den 16. September 1916.

Fr. Petersen.

H. A. Djurhaus.

S. P. úr Kenoy.

Jaen Poulsen.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 19. September vedtoges det at lade den overgaa til 2. *Behandling*.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 20. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* s. D. sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

LXXIX. Forslag til Beslutning fra det kommunale Udvalg angaaende Skema til Kommuneregnskaber.

Den 20. September fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning

fra

Det kommunale Udvalg.

Siden Landkommunalloven af 28. Februar 1872 traadte i Kraft, er der foregaaet en betydelig kommunal Udvikling, saa at det i sin Tid udsendte Overslags- og Regnskabs-Skema ikke mere er fyldestgørende. De kommunale Regnskaber er derfor efterhaanden blevet noget uensartede, hvilket bl. a. vanskeliggør Oversigten.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Amtmanden anmodes om at udarbejde et nyt Overslags- og Regnskabs-Skema for de færøske Landkommuner.

Ved Sagens *Behandling* den 22. September sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

LXXX. Kulminearbejde paa Suderø.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Telegram fra Justitsministeriet af 28. s. M. angaaende Antagelse af Folk som Kulminearbejdere paa Suderø*).

Ved Sagens 1. Behandling s. D. (29. Juli) vedtoges det at henvide den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil s. D. valgtes: *Effersøe, J. Poulsen, Samuelson, J. H. Poulsen og Mortensen.*

Den 30. Juli afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Amtmanden har forelagt Lagtinget et den 28. f. M. til ham ankommet Telegram fra Justitsministeriet. Telegrammet, som er affattet paa Engelsk, har følgende Indhold:

Ministeriet overvejer at udsende 6 eller 7 uddannede Kulminefolk til Færøerne og at antage yderligere 5—15 andre Arbejdere. Ministeriet ønsker Underretning om, hvorvidt der er Grund til at foretrække færøske Arbejdere, eller der ved Valget af Arbejdere udelukkende bør tilstræbes at faa den bedste (hurtigste) Arbejdskraft samt saadanne Folk, som kan ventes at ville blive faste Minearbejdere.

Udvalget finder, at Hensynet til, hvad der bedst tjener den paataenkte Virksomhed i Kulfeltet paa Suderø, maa være afgørende, og at Hensynet til at skaffe Færinger Beskæftigelse er af underordnet Betydning for Øjeblikket, saa meget mere som det Antal Arbejdere, der paataenkes antaget straks (5—15), kun er ringe, og da derhos den paa Færøerne forhaandenværende Arbejdskraft er stærkt optaget for Tiden. Det er af Vigtighed, at vedkommende Arbejder iværksættes saa hurtigt som muligt. Hvis det skulde vise sig, at Betingelserne for Kuldrift bliver gunstige, maa der snart blive Brug for flere Arbejdere, og det vil da sikkert staa Færinger frit at søge Beskæftigelse ved Driften, om de finder Fordel derved.

I Henhold hertil og idet Udvalget gaar ud fra, at der foreløbig kun er Tale om indledende Arbejder, som betales af Statskassen, tillader Udvalget sig at foreslaa, at Lagtinget vil vedtage følgende Udtalelse:

Lagtinget finder, at der ved Antagelse af Folk til det eventuelle Arbejde i Kulminerne paa Suderø for Tiden kun bør lægges Vægt paa hurtigst og bedst at faa Arbejdet fremmet.

* Udelades her.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 31. *Juli* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

LXXXI. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes Tingets Journal, Kopibog og Regningsjournal som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, og 31. s. M. henvistes Sagen til *Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager*.

Den 24. *August* fremlagdes saalydende, af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Lagtingets Journal, Regningsjournal og Kopibog, hvilke Bøger Udvalget har gennemgaaet, særlig for Tiden fra Olaidag 1915 til Olaidag i Aar, og har ikke fundet Anledning til at fremsætte nogen Bemærkninger derom. Derimod skal man paa dertil given Foranledning henlede Tingets Opmærksomhed paa et Tilfælde, som sorterer ind under Skoledirektionen.

Ved Skrivelse af 24. *Juli* dette Aar har Skoledirektionen beskikket forhenværende Lærer ved Skolerne i Sørvaag og Bø Sogne H. M. Jacobsen som Lærer ved Sandevaag Sogns Skoler. Opmærksomheden henledes paa, at Midvaag og Sandevaag har fælles Lærervæsen, og ventelig skulde den nye Lærer, som er ansat i Stedet for H. A. Djurhuus, der var beskikket som Andenlærer for begge Sognene, været ansat i hans Sted og ikke som Lærer ved Sandevaag Sogns Skoler. Da Skoledirektionen har truffet denne Ordning uden Midvaag Sogns Kommunalforstanderskabs Vidende, kan der formentlig være Spørgsmaal om, hvorvidt Skoledirektionen ikke har handlet for egenmægtigt og overskredet sin Myndighed.

Den 29. *August* kom Sagen til Behandling, idet Ordføreren refererede Betænkningen.

LXXXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den 31. Juli valgtes til Medlemmer af de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8:

1. For de *Kirkekasserne* vedkommende Sager:
Provsten, H. A. Djurhuus og Konoy.
2. For de *Skydskassen* vedkommende Sager:
Dahl, J. Rasmussen og Nolsøe.
3. For de Sager, som vedkomme *Landkommunerne i Almindelighed*:
Christiansen, J. Poulsen og J. H. Poulsen.
4. (*Budgetudvalget*) for de Sager, som vedkomme:
 - a. *Amtsrepartitionsfonden*,
 - b. *Amtsfattiggassen*,
 - c. *Den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat*:
 Effersøe, Matras, J. Rasmussen, Samuelson, Mortensen, Righolm og R. Niclasen.
5. For *forskelligartede Sager*:
P. Niclasen, J. Poulsen og Winther.
6. For de af *Amtmanden ene afgjorte Sager*:
Dahl, Dam og R. Niclasen.
7. For de *Vareforsyningen* vedkommende Sager:
Dahl, Djurhuus, Samuelson, Konoy og R. Rasmussen.

1. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges den 2. September til Bestridelse af Skydskassens Udgifter for Regnskabsaaret 1916—17 at paalægge et Beløb af 5124 Kr. 70 Øre, der i Henhold til Lovene af 17. Marts 1865 og 14. Januar 1881 fordeles saaledes mellem Kommunerne:

(Se den fremlagte Status-Oversigt Bilag 1, Nr. 4.)

2. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

- a. Fra Køhmand H. M. Thomsen af Kollefjord var indkommen en Besværing over den ham af Forstanderskabet for Kollefjord Sogns Kommune paalignede Formue- og Lejlighedsskat for Aaret 1915—16.

Lagtinget vedtog den 25. August at svare Klageren, at den ham for Aaret 1915—16 paalignede Formue- og Lejlighedsskat vil være at nedsætte fra 39 Kr. til 25 Kr.

- b. Fra Skibsfører J. E. Johannesen af Midvaag var indkommen en Besværing over den ham af Forstanderskabet for Midvaag Sogns Kommune paalignede Formue- og Lejlighedsskat for Aaret 1915—16.

Lagtinget vedtog den 30. August at svare Klageren, at den ham for Aaret 1915—16 paalignede Formue- og Lejlighedsskat vil være at nedsætte fra 200 Kr. til 170 Kr.

3. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den 21. September. Udvalget havde foreslaaet:

For Aaret 1916—17 udskrives til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder et samlet Beløb af 24,388 Kr. 11 Øre.

Heraf lignedes:

paa Jordegodset 4258⁷¹/₁₀₀ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre . . . 6388 Kr. 11 Ø.

— Kommunerne 18000 — 00 —

Af det Kommunerne paalignede Beløb fordeles i Henhold til Lov 5. Marts 1909 efter Folketal, saaledes som det er fastslaaet ved sidste Folketælling, Halvdelen eller 9000 Kr., medens den anden Halvdel fordeles efter Lagtingets Skøn.

Dette Forslag vedtoges.

Endvidere vedtoges:

1. Amtmanden anmodes om i Meddelelsen til Kommunerne om Skatteligningen at henlede Forstanderskabernes Opmærksomhed paa, at Lagtinget maa kræve, at Bidragene indgaa inden Regnskabsaarets Udgang, saaledes at de for Aaret 1916—17 paalignede Beløb indgaa: Halvdelen inden 1. April og Halvdelen inden Udgangen af September 1917.

2. Udgifterne ved de i Henhold til Lagtingsbeslutning af 1915 til Skoledirektionens Raadighed stillede 8 Fripladser ved Færøernes Mellem- og Realskole udredes indtil videre af Amtsrepartitionsfonden.

Den vedtagne Fordeling af hele det Kommunerne paalignede Beløb vil fremgaa af en udarbejdet Repartition, der er vedhæftet som Bilag 11.

4. Vedkommende Amtsfattigkassen.

I Henhold til Fattiglovens § 5 (jfr. § 9) bevilgedes den 22. September følgende Beløb til Kommunerne for Regnskabsaaret 1916—17:

Til Klaksvig Sogns Kommune.....	100 Kr.
— Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune:	
Mygledal Sogn.....	150 —
— Kvivig Sogns Kommune.....	50 —
— Kollefjord — — —.....	50 —
— Sandø Præstegælds Kommune:	
Husevig Sogn.....	50 —
— Porkere Sogns Kommune.....	50 —
— Sumbø — — —.....	100 —
Tilsammen. .	550 Kr.

5. Vedkommende den økonomiske Fond.

Den 4. September vedtog Lagtinget følgende *Betænkning fra Budgetudvalget* angaaende Veje, Broer og Landingssteders Tilstand:

I. Norderøernes, Østerø og Sydstrømø Sysler.

Der er intet særligt at bemærke.

II. Nordstrømø og Vaagø Sysler.

Broen over Elven ved Garsende i Thorsvig og Broen over Kirkeaaen eller Storaan (Kluftå) i Haldersvig var ifølge Sysselmandens Indberetning i Fjor skrøbelige og trængte til Istandsættelse eller Fornyelse, jfr. Lagtingstidende 1915, Side 202 f. n. og 203 f. o. Sysselmanden meddeler nu i en Skrivelse af 15. f. M., at der agtes opført nye Broer over de paagældende Elve.

Forslag.

Af Udvalget:

Amtmanden anmodes om at foranledige, at de til Sikring af Færdselen nødvendige Foranstaltninger træffes.

III. Sandø Syssel.

De i sidste Lagtingssamling ommeldte Mangler ved Vejen: Sand—Saltevig er ifølge Sysselmandens Indberetning udbedrede.

IV. Suderø Syssel.

Der er gjort Udsættelser med Hensyn til:

1. Vejen Vaag—Løbra ved Nýpin.
2. Vejen Kvalbø—Trangisvaag undir Róaldsenni.
3. Broen over Dalsaa i Hove.
4. Landingsstedet i Podlin i Sumbø.
5. Landingsstedet paa Mølin i Kvalbø.

Med Hensyn til det sidste Punkt skal man bemærke følgende:

Lagtinget har efter Andragende af forskellige Beboere af Kvalbø i 1907 bevilget et Tilskud paa indtil 400 Kr. til Udbedring af det nævnte Landingssted

(Lagtingstidende 1907, Side 194) bl. a. paa Vilkaar af, at Landingsstedet skulde blive offentligt og at Forstanderskabet skulde drage Omsorg for dets Vedligeholdelse. Paagældende Andragende var anbefalet af Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune, som anførte, at Landingsstedet var det af Beboerne i Kvalbø mest benyttede.

Ifølge Tingets Kopibog har Amtet under 18. Oktober 1907 kommuniceret Forstanderskabet Lagtingets Vedtagelse.

Den givne Bevilling er bleven udbetalt, men det ses ikke, hvorvidt der inden Udbetalingen har foreligget nogen udtrykkelig Erklæring fra Forstanderskabet om, at Landingsstedet skulde betragtes som offentligt og vedligeholdes af Kommunen.

Imidlertid er dette i og for sig sandsynligt, og det fremgaar derhos af en Afskrift af Forstanderskabets Forhandlingsprotokol, som ledsager en Skrivelse af 9. d. M. fra Forstanderskabet til nærværende Udvalgs Formand, at Forstanderskabet har vedtaget at drage Omsorg for Landingsstedets Vedligeholdelse. Ifølge den paagældende Afskrift har Vedtagelsen fundet Sted den 12. Marts 1909 og har følgende Ordlyd:

»Angaaende det sidste Sommer stedsfundne ny Anlæg af et Landingssted »við Býargarð«, der bør være offentligt, drager Forstanderskabet Omsorg for at vedligeholde. En lignende Udtalelse kan om fornødent ogsaa meddeles af Hensyn til Udbetaling af Lagtingets Understøttelse til de andre Landingssteder i Sognet.»

Det maa anses for givet, at der med »de andre Landingssteder i Sognet« sigtes bl. a. til Landingsstedet »á Skálamöl« (paa Mølen) i Kvalbø.

Til Trods herfor erklærer det nuværende Forstanderskab, at det ikke vil erkende, at Kommunen har overtaget Landingsstedet til Vedligeholdelse, samt at det intet vil have at gøre med Landingsstedet.

Det fremgaar imidlertid formentlig af foranførte i Forbindelse med Bestemmelsen i Landkommunallovens § 19 om, at Forstanderskabet skal sørge for, at Landingssteder vedligeholdes, at Vedligeholdelsespligten med Hensyn til det heromhandlede Landingssted maa være hos Kvalbø Sogns Kommune.

Forslag ad 1—4.

Af Udvalget:

1. Amtmanden anmodes om at indhente de respektive Kommunalforstanderskabers Erklæring og om at foranstalte det eventuelt videre fornødne.

Forslag ad 5.

Af Udvalget:

2. Det tilkendegives Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune, at Lagtinget anser Forstanderskabet for at være forpligtet til at vedligeholde Landingsstedet paa Mølin i Kvalbø overensstemmende med Landkommunallovens § 19.

En Afskrift af Udvalgets Betænkning tilstilles Forstanderskabet.

(Se i øvrigt angaaende økonomisk Fond det vedhæftede Bilag 4.)

6. Decision af Regnskaber.

Til Tinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Nordøerne Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1915.
2. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
3. Regnskab for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
4. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
5. Regnskab for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
6. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
7. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
8. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
9. Regnskab for Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse for s. A.
10. Regnskab for Klaksvig Sogns Kommune for Aaret til 30. September 1915.
- 11—13. Regnskaber for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune f. s. A.
- 14—16. Regnskaber for Viderø, Ruglø og Svinø Sognes Kommune for s. A.
- 17—18. Regnskaber for Andefjord og Ruglefjord Sognes Kommune for s. A.
19. Regnskab for Funding Sogns Kommune for s. A.
20. Regnskab for Ejde Sogns Kommune for s. A.
21. Regnskab for Sjøv Sogns Kommune for s. A.
- 22—23. Regnskaber for Næs og Gøte Sognes Kommune for s. A.
- 24—28. Regnskaber for samtlige Sogne i Nordstrømø Præstegæld for s. A.
29. Regnskab for Vestmanhavn Sogns Kommune for s. A.
- 30—32. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld for s. A.
33. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
- 34—38. Regnskaber for samtlige Kommuner i Vaagø Præstegæld for s. A.
- 39—42. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
43. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
44. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
45. Regnskab for Vaag Sogns Kommune for s. A.
46. Regnskab for Porkere Sogns Kommune for s. A.
47. Regnskab for Sumbø Sogns Kommune for s. A.
48. Regnskab for Famiøn Sogns Kommune for s. A.
49. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.
50. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for s. A.
51. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for s. A.
52. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
53. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for 1915.
54. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
55. Regnskab for Færø Amts Skolefond for s. A.
56. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
57. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
58. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Aaret til 30. September 1915.
59. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for s. A.
60. Regnskab for Færø Amts Bibliotek for Aaret til 31. Marts 1916.
61. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte paa Færøerne for Aaret 1915, gennemset af Foreningens Revisorer.
62. Regnskab vedrørende Dykkerdragten for Aaret 1915.
63. Regnskab for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.
64. Regnskab for Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

Samtlige disse Regnskaber decideredes.

7. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer af Valgnævnet for Folketingsvalg paa Færøerne i Henhold til Lov Nr. 127 af 28. April 1916 valgtes:

A. Sydstrøms Syssel.

Sørenskriver Thygesen, Købmand Z. Heinesen, Købmand B. A. Samuelson, Førstelærer Poul Jensen, Tømrermester H. C. Andreassen, Postfuldmægtig Johan Danielsen og Cand. juris II. C. Müller, alle af Thorshavn.

Suppleanter:

Aut. Rørlægger Nyholm Debess, Bankassistent Jacob Baia, Maler Peter Alberg, Provisor Poul Johannessen, Bankassistent A. E. Djurhuus, Kommiss Poul Restorff og Tømrer Hans Jacob Poulsen, alle af Thorshavn.

B. Nordstrøms Syssel.

a. Fast Medlem:

Lærer Bernhard Magnussen, Kollefjord.

b. Suppleant:

Købmand Jacob O. Hansen, Vestmanhavn.

C. Østersø Syssel.

a. Fast Medlem:

Lærer Joen Poulsen, Strænder.

b. Suppleant:

Købmand Absalon Jacobsen, Sydrege.

D. Nordøernes Syssel.

a. Fast Medlem:

Smed Joen Heinesen, Viderejde.

b. Suppleant:

Bager Peter Samuelson, Klaksvig.

E. Vaage Syssel.

a. Fast Medlem:

Odelbonden D. P. Michelsen, Midvaag.

b. Suppleant:

Købmand Rasmus Nielsen, Midvaag.

F. Sandø Syssel.

a. Fast Medlem:

Gunnar Winther, Sand.

b. Suppleant:

Lærer Jens Mohr, Sand.

G. Sudersø Syssel.

a. Fast Medlem:

Bogholder og Student Johan Mortensen, Tveraa.

b. Suppleant:

Fhv. Skibsfører Daniel Jacob Debes Mortensen, Tveraa.

Til Medlemmer af Valgnævnet for Lagtingsvalg i Henhold til Lov Nr. 125 af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 valgtes:

A. Sydstrøme Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Sørenskriver Thygesen, 2. Købmand Z. Heinesen, 3. Købmand B. A. Samuelsen, alle af Thorshavn.

b. Suppleanter:

1. Førstelærer P. Jensen, 2. Postfuldmægtig Johan Danielsen, begge af Thorshavn.

B. Nordstrøme Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer B. Magnussen, Kollefjord, 2. Fisker Michel Samnelsen, Haldersvig, 3. Kongsbonde Niclas Jacobsen, Kvivig.

b. Suppleanter:

1. Kongsbonde Thomas H. S. Egholm, Kvalvig, 2. Købmand Poul Olsen, Vestmanhavn.

C. Østero Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer Joen Poulsen, Strænder, 2. Kongsbonde Ole Olsen, Lervig, 3. Kongsbonde Samuel Johannes Samuelsen, Ejde.

b. Suppleanter:

1. Fyrpasser Simon Thorkildshøj, Næs, 2. Købmand Hans Johannesen, Funding.

D. Norderøernes Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Købmand Olaf Olsen, Klaksvig, 2. Købmand Absalon Matras, Kvanne-sund, 3. Lærer Alexander Enniborg, Klaksvig.

b. Suppleanter:

1. Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøre, 2. Handelsbetjent Debes Christiansen, Norddeble.

E. Vaage Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Odelsbonde D. P. Michelsen, Midvaag, 2. Købmand J. E. Thomsen, Sande-vaag, 3. Købmand Niclas Rasmussen, Sørvaaag.

b. Suppleanter:

1. Odelsbonde Joen Ole Jacobsen, Bø, 2. Købmand H. N. Niclasen, Midvaag.

F. Sando Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Gunnar Winther, Sand, 2. Odelsmand Ole Johannesen, Husevig, 3. Lærer Jens Mohr, Sand.

b. Suppleanter:

1. Købmand J. Kristen Joensen, 2. Kongsbonde Joen Olsen, begge af Sand.

G. Sudero Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer N. Djurhuus, Sumbø, 2. Handelsbestyrer Peter Dahl, Vaag, 3. Fhv. Skibsfører Daniel Jacob Debes Mortensen, Tveraa.

b. Suppleanter:

1. Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø, 2. Tømmermand Johan Thomsen, Porkere.

- b. Til Retsvidner for de tre næste Aar valgtos:

For Norderøernes Syssel:

Faste Medlemmer:

Kaldsmand Poul Jacobsen af Upsalon og tiltr. Fæster Sam. Michael Matras af Nordøre.

Suppleanter:

Købmand Joen Christiansen af Norddeble og Sejlmager Joen Joensen af Vaagsbøj.

For Østerø Syssel:

Faste Medlemmer:

Fhv. Kaldsmand C. L. Weihe af Solmunde, Kaldsmand Hans P. Poulsen af Skaale, Kaldsmand Nicolaj Fr. Eliassen og Odelsmand Elieser Mohr, begge af Fuglefjord.

Suppleanter:

Kongsbonde S. P. Poulsen og Tømrer Jens Elias Joensen, begge af Fuglefjord, Odelsmand Hans Johannesen af Funding og Odelsmand Peter Joensen, ældre, af Gjøv.

For Nordstrømø Syssel:

Faste Medlemmer:

Kaldsmændene Magnus Olsen af Vaalen og Simon P. Simonsen af Vestmanhavn.

Suppleanter:

Odelsbonde Jacob Hansen og Tømmermand Ole Chr. Christiansen, begge af Vestmanhavn.

For Sydstrømø Syssel:

Faste Medlemmer:

Tømmermændene H. A. Hansen og Harald Hansen, begge af Thorshavn.

Suppleanter:

Fisker Elieser Andreasen og Tømmermand Adolf Rubeksen, begge af Thorshavn.

For Vaagø Syssel:

Faste Medlemmer:

Kaldsmændene Andreas Marius Thomasen og Hans Simonsen, begge af Sandevaag.

Suppleanter:

Husmændene J. D. S. Olsen af Sørvaag og Joen Napoleon Hansen af Midvaag.

For Sandø Syssel:

Faste Medlemmer:

Kaldsmand Chr. J. Davidsen og Husmand Joen Nordbø, begge af Sand.

Suppleanter:

Kongsbonde J. M. Hentze og Smed Johan Frederik Olsen, begge af Sand.

For Suderø Syssel:

Faste Medlemmer:

Købmand Johan P. Skaalum af Kvalbø, Skomager Thomas Michael Jacobsen og Uhrmager Sigvald Hansen, begge af Tveraa, og Købmand Joen Jacob Dahl, ældre, af Vaag.

Suppleanter:

Købmand P. H. Dahl af Vaag, Odelsmand Lars Müller, ældre, af Porkere, Købmand Debes Mortensen og Postekspediter Johan Andreas Nolsøe, begge af Tveraa.

- c. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Lagtingsmand H. A. Djurhuus af Thorshavn.
- d. Til Medlem af Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole valgtes Typograf Poul Niclasen af Thorshavn.
- e. Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse valgtes Lærer Traber og Førstelærer Poul Jensen, begge af Thorshavn.
- f. Til fast Medlem af Husdyrkommissionen valgtes Fabrikant V. Lützen af Thorshavn.
- g. Til Medlem af Overlandvæsenskommissionen valgtes Købmand M. Winther-Lützen af Andefjord.
- h. Til Medlemmer af Oversundhedskommissionen valgtes Købmand J. Lützen, Byrådssekretær V. Mohr og Skibsreder E. Müller, alle af Thorshavn.
- i. Til Medlem af Bestyrelsen for Færø Amts Bibliotek valgtes Bogholder Anton Degn samt til Suppleant Tømmermester H. C. W.-Tórgarð, begge af Thorshavn.
- j. Til Medlemmer af Driftsudvalget for Telefonvæsenet valgtes Amtmanden, P. Niclasen og Winther.
- k. Til Medlemmer af Udvalget til Forberedelse af Undersøgelser vedrørende Arbejder ved Landingssteder, Broer og Veje valgtes P. Niclasen og R. Rasmussen.

LXXXIII. Andre Vedtagelser.

1. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere.*)

Den 22. August vedtoges saalydende

Forslag til Beslutning.

Af økonomisk Fond stilles et Beløb paa 300 Kr. til Raadighed for Færø Amts Skoledirektion i Regnskabsaaret 1916—17 til Rejseunderstøttelse for færøske Lærere, som maatte søge videre Uddannelse nede i Danmark, paa Betingelse af, at et mindst lige saa stort Beløb ydes af Statskassen i samme Øjemed.

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 211.

2. Afholdelse af et Færiekursus i Thorshavn i Sommeren 1917.*)

I Anledning af et Andragende fra Bestyrelsen for Færøernes Lærerforening vedtog Lagtinget den 26. August følgende

Forslag til Beslutning.

I Anledning af et Andragende fra Bestyrelsen for Færøernes Lærerforening stilles et Beløb af 250 Kr. af økonomisk Fond til Raadighed for Skoledirektionen for at anvendes som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Afholdelsen af et Instruktionskursus i Thorshavn i Aaret 1917 for Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen.

Bevillingen er betinget af, at Andragerne give Lagtinget en Beretning, indeholdende Oplysning om Antallet af Deltagere, om hvilke Personer der har meddelt Undervisning samt om de Fag, som Undervisningen har omfattet.

3. Andragende fra Fiskevragere paa Suderø om Lønforhøjelse.

Sagen overgik til Behandling i næste Lagtingssamling.

4. Forslag til Beslutning angaaende Ændring i Pensions- loven af 29. Marts 1893.

Forslaget er saalydende:

Forslag til Beslutning.

Lagtinget anmoder Skoledirektionen om til næste ordinære Tingsamling at udarbejde Forslag til Ændring til Lov af 29. Marts 1893 derhen,

- 1) at færøske Lærere og Lærerinder i Folkeskolen ikke kommer til at udrede mere til deres Pension end deres Kolleger i selve Danmark;
- 2) at gifte Lærerinders Udelukkelse fra Pensionsret ophæves;
- 3) at Enker efter Lærere, der er pensionsberettigede, erholder i Pension $\frac{1}{8}$ af Mandens aarlige Embedsindtægter.

Thorshavn, den 14. September 1916.

S. P. i. r. Konoy.

Johan H. Poulsen.

A. C. Evensen.

Tilladelse til Behandling af Forslaget blev nægtet den 18. September.

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 211.

5. Andragende fra Beboere af Bygden Thorsvig ang.
kommunale Forhold.

Sagen overgik til Behandling i næste Lagtingssamling.

6. Ang. Afholdelse af Retsmøder i Lagtingsbygningen
under Lagtingssamlingen.

Den 22. September fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Til
Lagtinget.

Da det gentagne Gange har vist sig at være mindre heldigt for Tingets Medlemmer, at der under Tingsamlingen afholdes Retsmøde i nogle af de til Lagtinget hørende Lokaler, skal man herved tillade sig at henstille, at der allerede paa nuværende Tidspunkt fra Lagtingets Side bliver gjort Skridt til at faa dette Forhold ændret derhen, at Retsmøderne i Fremtiden ikke maa holdes i Lagtingsbygningen til de Tider, hvor Lagtinget er samlet.

Man skal i den Anledning tillade sig at stille følgende

Forslag til Beslutning.

Lagtinget anmoder Amtmanden om at foretage det nødvendige dertil, at Retsmøder i Fremtiden ikke maa holdes i Lagtingsbygningen i den Tid, Tinget er samlet.

Lagtinget, den 22. September 1916.

R. Rasmussen. S. P. dr Konoy. Johan H. Poulsen.
Joen Rasmussen. Poul Nielsen.

Den 23. September vedtoges Forslaget til Beslutning med 12 St. mod 0.

7. Statusoversigt for Amtskommunen.

(Vedhæftet som Bilag 1.)

Sagen behandlede.

Lagtingets 57de ordinære Møde begyndte Lørdagen den 23. September, Eftermiddag Kl. 6. Ved dette Mødes Tilendebringelse sluttedes Samlingen, der havde varet i 49 Dage.

LXXXIV. Lagtingets Forhandlinger og Beslutninger vedrørende Krigssituationen.

1. Møde.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes *Vareforsyningsregnskabet* for Tiden indtil 30. September 1915.

51. Møde.

Fredagen den 22. September, Formiddag Kl. 10, samledes Lagtinget. Samtlige Medlemmer vare mødte med Undtagelse af Dam. Formanden fremlagde følgende

Forslag til Beslutning.

Undertegnede Udvalg, der under Lagtingssamlingen sammen med Amtmanden har administreret den af Tinget opretholdt Vareforsyningsvirksomhed, finder, at det vil være ønskeligt at Virksomheden fortsættes indtil videre under Krigssituationen.

Man anser det for nødvendigt, at der ogsaa i Aar ligesom i Fjor vælges et staaende Udvalg paa 5 Medlemmer til sammen med Amtmanden at foretage det i saa Henseende videre fornødne mellem Lagtingssamlingerne.

Forslag.

Lagtinget beslutter:

1. Der nedsættes et Udvalg paa 5 Medlemmer og vælges desuden 3 Suppleanter, som kan tiltræde Udvalget gruppevis i den Orden, hvori de er valgte, til paa Lagtingets Vegne sammen med Amtmanden at træffe Afgørelse i Sager vedrørende Foranstaltninger i Anledning af Krigen.

2. Amtmanden er baade berettiget og forpligtet til at adspørge Udvalget med Hensyn til vigtigere Beslutninger.
3. Udvalget som saadant er berettiget til hos Amtmanden at forlange sig meddelt alle Oplysninger om Virksomheden.
4. Alle Meddelelser til Offentligheden angaaende den omhandlede Virksomhed foretages af Amtmanden.
5. Amtmanden foranlediger, at der aflægges Regnskab vedrørende Driften for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916, hvilket Regnskab i revideret Stand forelægges Lagtinget 1917.
6. Amtmanden foranlediger, at der 30. September 1916 optages Beholdning over Amtskommunens Varelager ved to paalidelige Mænd.
7. Sparekasssekasserer Øster vælges til som Revisor at føre Tilsyn med Virksomheden.

52. Møde.

S. D. (22. September), Eftermiddag Kl. 4, samledes Lagtinget. Samtlige Medlemmer vare mødte med Undtagelse af Dam.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. *Behandling* af Forslag til Beslutning fra Vareforsyningsudvalget.

Sagen overgik til 3. *Behandling*.

53. Møde.

Lørdagen den 23. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget. Samtlige Medlemmer vare mødte med Undtagelse af Dam.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. *Behandling* af Forslag til Beslutning fra Vareforsyningsudvalget.

Formanden fremlagde følgende *Ændringsforslag* af Patursson til Udvalgets Forslag:

Punkterne 2, 3 og 4 udgaar.

Som nyt Punkt 2 indsættes:

Udvalget anmodes om at virke hen til, at der her fra Landet udsendes 2 dertil kvalificerede Mænd til Amerika for at undersøge Mulighederne for Handelsforbindelse mellem dette Land og Færøerne.

Som nyt Punkt 3 indsættes:

Udvalget anmodes om at virke hen til, at der her fra Landet udsendes én dertil kvalificeret Mand til Reykjavik for dersteds at indhente detaillerede Oplysninger angaaende den islandske Handelsforbindelse med Amerika samt for at undersøge Mulighederne for en eventuel samlet islandsk-færøsk Forretningsforbindelse med Amerika.

Som nyt Punkt 4 indsættes:

De nødvendige Midler til Fremme af de under Punkterne 2 og 3 nævnte Formaal udredes indtil videre af Vareforsynings Midler.

Som nyt Punkt 5 indsættes:

Udvalget anmodes om at have sin Opmærksomhed henvendt paa, at den af Færøernes Lagting gennem Udvalget foregaaende Vareforsyning ikke virker hindrende med Hensyn til de Næringsdrivendes Erholden af Tonnage med Ruteskibene.

Som nyt Punkt 6 indsættes:

I Tilfælde af, at de af Vareudvalget den 24. August 1914 opsatte Regler for Varesalget ikke kunne efterfølges, anmodes Udvalget om snarest mulig at fastsætte nye hensigtsmæssige Regler for Varesalget.

Som nyt Punkt 7 indsættes:

Udvalget anmodes om at foretage den nødvendige Undersøgelse angaaende Betydningen af Svarskrivelserne af henholdsvis 28. August og 10. September d. A. paa Udvalgets Henvendelse til Færøernes Købmandsforening af 5. August s. A.

Punkt 5 i Udvalgets Forslag forandres til Punkt 8 og Ordet »Amtmanden« forandres til »Udvalget«.

Punkt 6 i Udvalgets Forslag forandres til Punkt 9 og Ordet »Amtmanden« forandres til »Udvalget«.

Punkt 7 forandres til Punkt 10.

Forhandlingen udsattes til et følgende Møde.

55. Møde.

Lørdagen den 23. September, Eftermiddag Kl. 1, samledes Lagtinget. Samtlige Medlemmer vare mødte med Undtagelse af Dam.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. *Behandling af Forslag til Beslutning fra Vareforsyningsudvalget.*

Formanden fremlagde følgende *Ændringsforslag* af Vareudvalget til sammes Forslag:

Som 8. Punkt indsættes:

Vareforsyningsvirksomheden skal ledes efter den Hovedregel, at Varer, der hidtil har været forbeholdt Købmændene, fremtidig kun udsælges fra Oplaget til Købere, der har Handelsbevilling og Lokale, hvor de købte Varer afhændes en detail.

Ligeledes fremlagdes følgende *Forslag til Beslutning* af Patursson, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe:

Principal:

Vareudvalget anmodes om at virke hen til, at der her fra Landet udsendes 2 dertil kvalificerede Mænd til Amerika for at undersøge Mulighederne for Handelsforbindelse mellem dette Land og Færøerne.

Subsidiært:

Udvalget anmodes om at virke hen til, at der her fra Landet udsendes 2 dertil kvalificerede Mænd til Reykjavik for dersteds at indhente detaillerede Oplysninger angaaende den islandske Handelsforbindelse med Amerika, samt for at undersøge Mulighederne for en eventuel samlet islandsk-færøsk Forretningsforbindelse med Amerika.

Patursson tog sit i Formiddagsmødet fremlagte Ændringsforslag tilbage.

Udvalgets Forslag Punkt 1- 7 sattes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Efter Begæring af R. Niclasen foretoges Navneopraab med følgende Udfald: (*Ja stemte*: J. Poulsen, Winther, Provsten, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelson, Djurhuus, Evensen, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden; *stemte ikke*: Mortensen, Patursson, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe; *fraværende*: Dam), og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 16 Stemmer.

Udvalgets Ændringsforslag (nyt Punkt 8) sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer (*stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe; *fraværende*: Dam).

Forslaget til Beslutning (det principale Forslag) sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke*: J. Poulsen, Provsten, Mortensen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelson, Djurhuus, Evensen, Dahl, Effersøe og Formanden; *fraværende*: Dam).

Forslaget til Beslutning (det subsidiære Forslag).

Formanden fremlagde følgende Ændringsforslag af Effersøe, Christiansen, Matras og P. Niclasen:

I det subsidiære Forslag rettes »2« til »1«.

Ændringsforslaget toges tilbage af Forslagsstillerne.

Samuelson genoptog Ændringsforslaget.

Samuelson tog Forslaget tilbage.

Det subsidiære Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer (*stemte ikke*: Provsten, Christiansen, Samuelson og Formanden; *fraværende*: Dahl og Dam).

57. Møde.

Lørdagen den 23. September Eftermiddag Kl. 6, samledes I.agtinget.
Samtlige Medlemmer vare mødte med Undtagelse af Dam.

Efter Dagsordenen foretoges:

Valg af Medlemmer til Vareforsyningsudvalget.

Formanden meddelte, at der var fremkommet Forslag om at vælge:

Som faste Medlemmer:

Samuelson, Djurhuus, Dahl, Konoy og R. Rasmussen.

Som Suppleanter:

J. Poulsen, P. Niclasen, J. Rasmussen, J. H. Poulsen og Egholm.

Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Tilføjelser.

A. Love og Anordninger, udkomne fra 28. April 1916 til 31. Marts 1917.

1. Lov af 28. April 1916 om offentligt Tilskud til Læge- og Sygebefordringskasser paa Færøerne.
2. Lov af 29. September s. A. om overordentligt Tilskud til Kontorudgifter ved Retsbetjentembeder og ved Embederne som Amtmand over Færøerne og Sørenskriver paa Færøerne.
3. Bekendtgørelse af s. D. om et af Justitsministeriet stadfæstet Tillæg til den under 23. December 1908 stadfæstede Vedtægt for Byen Thorshavns kommunale Styrelse med Tillæg af 9. December 1909.
4. Lov af 2. December s. A. om Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne.
5. Bekendtgørelse af 2. Marts 1917 om Ændring i det af Justitsministeriet under 12. Januar 1910 stadfæstede Havnereglement for Klaksvig.
6. Lov af 9. s. M. om overordentligt Tilskud til Kontorudgifter ved Retsbetjentembeder og ved Embederne som Amtmand over Færøerne, Sørenskriver paa Færøerne og Landfoged paa Færøerne.
7. Lov af 31. s. M. om Lønning for Landfogedembedet paa Færøerne.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Uddrag af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finansaaret 1915—16.

Indtægt.		Kr. Ø.
A. Beholdning den 1. April 1915.		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse.....	1462	43
B. Rente af det Hansenske Legat.....	»	»
(Renten er tilfalden Færøerne for de 5 Aar fra 1. April 1906 til 31. Marts 1911.)		
C. Rente af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1. April 1915 til 31. Marts 1916	50	52
	Summa Indtægt...	1512 95

U d g i f t.

Kr. Ø.

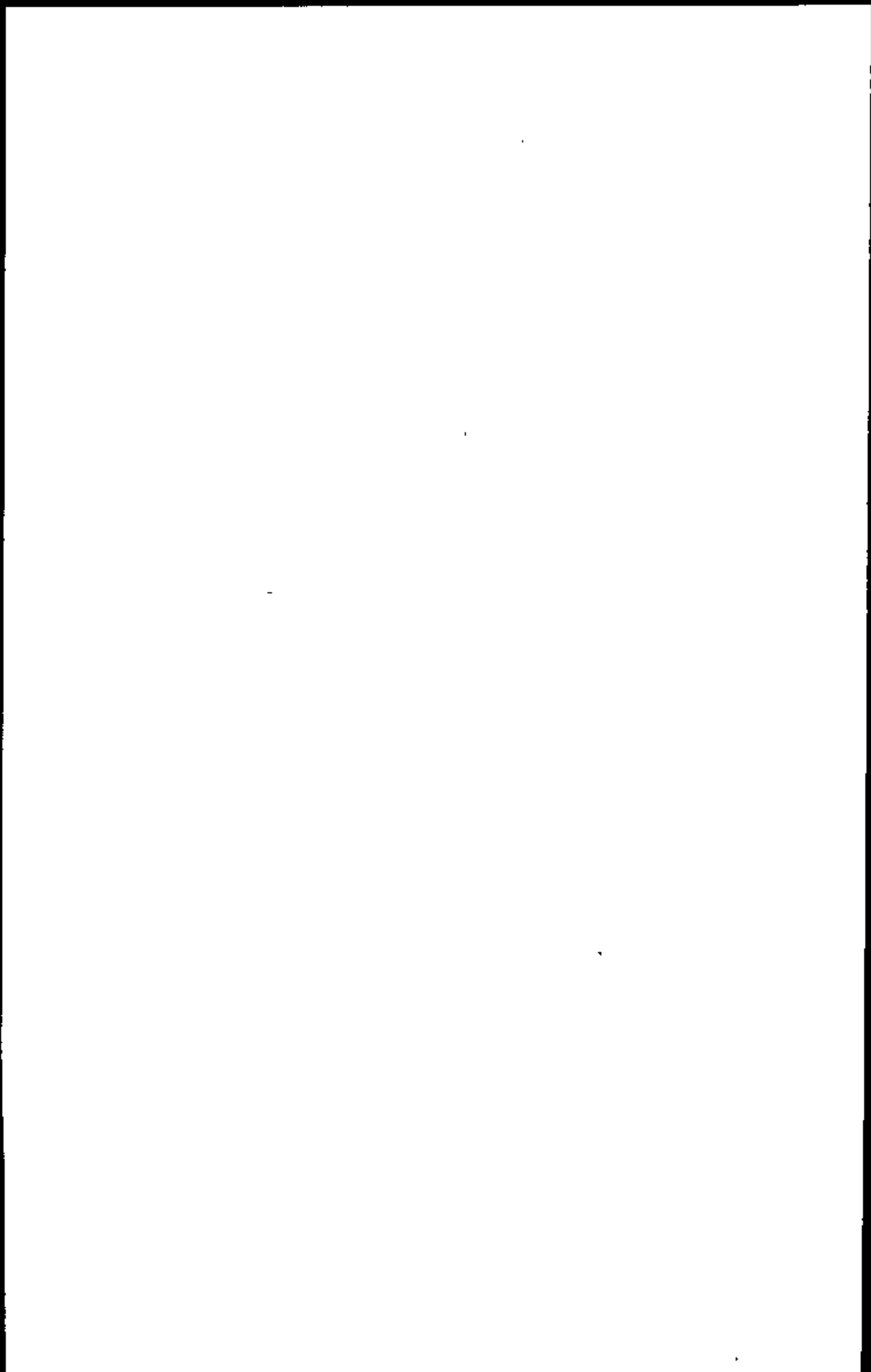
I. Bevilget i Regnskabsaaret 1914—15:	
Til Landbrugskonsulent R. Effersøe m. fl. som Tilskud til Anskaffelse af Geder til Færøerne, bevilget 75 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1916.)	
II. Bevilget i Regnskabsaaret 1915—16:	
Til Husmand Thomas Johan Simonsen af Vestmanhavn som Belønning for udført Jordbrugsarbejde.....	40 *
III. I Anledning af Indkøb af Vædske til Oversprøjtning af Kartofler	40 20
IV. Beholdning den 31. Marts 1916.	
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente....	1432 75

Summa Udgift...	<u>1512 95</u>

[illegible]

Bilag.

Bilag 1.

Oversigt

over

Færø Amtskommunes økonomiske Status

til Brug for Lagtinget

1916.

Nr. I.

Amtsrepartitions-

pr. 30. Sep-

	Aktiver.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
a. Forskud i Regnskabsaaret samt urefunderede Forskud fra tidligere Aar		7238 18	
b. Restancer {	uvirkelige..... 4330 25 {	4508 89	
	virkelige..... 178 64 {		
c. Kontant Beholdning.....		4455 99	
			25903 06
Balance pr. 30. September 1915			93415 46

Ialt... 119318 52

Den anførte Gæld opvejes ved, at Fonden *ejer*: Sanatoriet (Anlægssum 172589 Kr. 68 Ø., assureret 115000 Kr.) Laglingshuset med Inventar og Bogsamlinger (assureret 17500 Kr.) og den nye Arrestbygning (assureret 8400 Kr.); Epidemihuset (assureret 2100 Kr.) ejes af Staten, men drives af Amtet og Thors-havns Byraad.

Balancen er 6385 Kr. 82 Ø. bedre end forrige Aar, idet Gælden er formindsket med 2807 Kr. 14 Ø. og Kassebeholdningen forøget med 3578 Kr. 68 Ø.

Med Hensyn til de udestaaende *Forskud*, der viser en Nedgang fra 11477 Kr. 77 Ø., bemærkes:

Delinkventomkostningerne ere 2766 Kr. 73 Ø., Epidemiudgifterne 4286 Kr. 77 Ø., andre Forskud 184 Kr. 68 Ø., ialt 7238 Kr. 18 Ø. De første er steget fra 1671 Kr. 29 Ø., idet en større kriminel Sag har forøget Udgifterne foreløbig med c. 2500 Kr. Epidemiudgifterne for 1914—15 kan først kræves, naar Regnskabet er decideret.

Med Hensyn til de enkelte *Restancer* bemærkes:

a d Kommunernes Bidrag til Amtsrepartitionsfonden 167 Kr. 67 Ø.: skulde være indbetalt 30. September 1915, men blev først indbetalt efter Midten af November. Den ommeldte Restance hidrørte fra Funding Kommune.

a d Bidrag fra det matrikulerede Jordegods 4341 Kr. 22 Ø.: kan efter hidtilværende Praksis først retslig indkræves fra Januar, eventuelt Olai 1916, bortset fra et Beløb paa 10 Kr. 07 Ø. fra Olai-aaret 1913—14, der skulde have været betalt inden Olai 1915, men først blev betalt den 1. November, idet der var indrømmet Henstand til dette Tidspunkt. Lignende Udsættelser bør dog fremtidigt kun gives indtil Udgangen af September Maaned, saaledes at Restancerne derved ikke bliver at opføre i Regnskabet som virkelige Restancer.

fondens Status

tember 1915.

Passiver.		Kr. Ø.
Restgæld til »Bikuben« ifølge Obligation af 21. September 1907 pr. Juni Termin 1915 (Halvaarlig Rente og Afdrag 1520 Kr. 75 Ø.)		42208 58
Restgæld til »Kreditforeningen« ifølge Obligation af 17. Novbr. 1911 pr. Juni Termin 1915 (Halvaarlig Rente og Afdrag 1102 Kr. 50 Ø.) ..		32769 01
Restgæld til Øko- til Sanatoriet, jfr. Obligation udstedt 17. Kr. Ø.		
nomisk Fond pr. November 1914 (ældre Gæld)	11324 28	
Juni Termin 1915 ifølge Obligation	7549 52	
		18873 80
Restgæld til Amts- til Sanatoriet, jfr. Obligation udstedt 17. Kr. Ø.		
fattiggassen pr. November 1914 (ældre Gæld)	11324 28	
Juni Termin 1915 ifølge Obligationer	4718 46	
		16042 74
Restgæld til Kirkekasserne pr. 1. Juli 1915, jfr. Obligation udstedt 8. December 1914 (ældre Gæld)		9121 39
	Ialt...	119318 52

Der fremgaar følgende af Regnskabet for 1914—15, sammenholdt med det Overslag, som blev udarbejdet til Brug for Lagtinget i 1914: Paa Overslaget var Udgifterne opført til 28281 Kr. 00 Ø., af Regnskabet fremgaar, at der er forbrugt 25203 Kr. 86 Ø. Besparelsen skyldes navnlig, at Udgifterne til epidemiske Sygdomme og Politivæsenet har været mindre end anslaaet. Der blev i Samlingen 1915 ført et Beløb af 587 Kr. 86 Ø. til endelig Udgift vedrørende Delinkventomkostninger.

Det fortjener at bemærkes, at der er sket en stor Fremgang med Hensyn til Forstanderskabernes Aflæggelse af Regnskaberne; for Aaret 1913—14 var der 11 Forstanderskaber, til hvis Regnskab Lagtinget intet havde at bemærke. Ligeledes indkommer Regnskaberne gennemgaaende til Revision inden den lovbefalede Tid, nemlig 15. Maj.

Overslag over Amts- for Aaret

Indtægter

	Kr. Ø.
1. Paaligning paa Jordegods og Kommunerne, som den var for 1915—16 (henholdsvis 6388 Kr. 11 Ø. og 18000 Kr.).....	24388 11
2. Tilskud fra Statskassen.....	3000 00
3. Andre Indtægter (Renter og Handelsbevillinger).....	c. 911 89

Indtægterne anslaaet til... 28300 00

Det bemærkes, at Renteindtægten 311 Kr. 89 Ø. maaske er ansat noget lavt, da der er en forholdsvis stor Kassebeholdning; Indtægterne for Handelsbevillingerne 600 Kr. er til Gængæld ansat for højt.

Kommunernes Tilskud blev fra 1. Oktober 1912 forhøjet fra 12000 Kr. til 15600 Kr., og fra 1. Oktober 1913 til 17010 Kr. Samtidig med den første Forhøjelse blev det vedtaget, at Fonden skulde betale Renter og Afdrag af sine Laan fra de øvrige Kasser: c. 2820 Kr. Den sidste Forhøjelse var i Virkeligheden ikke nogen reel Forbedring af Status, da Udgifterne til Lægerne 1800 Kr. — samtidig blev overført til Fonden, medens den tidligere kun udredede 300 Kr. I 1914—15 blev der ydet et Tilskud til Fonden fra Økonomisk Fond paa 1000 Kr. I Samlingen 1915 blev Tilskudet forhøjet til 18000 Kr. af Hensyn til Udgifterne til et Røntgenapparat og eventuelt 8 Fripladser i Realskolen.

repartitionsfonden

1916—17.

Udgifter.

	Kr. Ø.
Udgifter til Lagtinget	c. 7700 00
— - Justits-, Politi- og Fattigvæsen.....	c. 2400 00
— - Valgvæsenet.....	c. 500 00
— - Medicinalvæsenet (herunder Udgifter til Lægerne paa Sandø, Vaagø og Ljude).....	c. 6800 00
— - Skolevæsenet (Pensioner, Understøttelse samt Fripladser til Elever	c. 1556 00
— - Landbruget	c. 400 00
— - { Renter og Afdrag af Gælden til »Bikuben« og »Kreditfor- ening«	c. 8100 00
— - { Renter og Afdrag* til Økonomisk Fond af 20000 Kr.	
— - { Renter og Afdrag* til Amtsfattigkassen af 17000 Kr.	
— - { Renter og Afdrag* til Kirkekasserne af 10000 Kr.	
— - Tilskud til et Røntgenapparat ifølge Lagtingsbeslutning 1915 i 10 Aar	230 00
Forskelligt.....	400 00
Uforudsete Udgifter (derunder eventuelle Overskridelser).....	214 00
Udgifterne anslaaet til...	28300 00

* Afdragene er betalt siden 1. Oktober 1913.

Udgifterne ere anslaaede efter Regnskabet 1914—15, dog at Udgifterne til Valgvæsenet er nedsat; derimod er Udgifterne til Medicinalvæsenet ikke nedsat, dels af H. t. den samme Grund som i Fjor, Oplæring af Jordemødre, og dels fordi det synes, som om Udgifterne til Epidemier ikke stadig kan ventes at være saa smaa.

Sammenlignet med Overslaget i Fjor er Udgifterne til Medicinalvæsenet altsaa uforandret og ligeledes de andre Konti, da Regnskabet for 1914—15 viser, at de paa Overslaget for 1915—16 kalkulerede Summer nogenlunde passer, dog er Kontoen »Uforudsete Udgifter« forhøjet med 114 Kr., og der er ifølge Lagtingsbeslutning af 1915 optaget en ny Konto i 10 Aar med et aarligt Tilskud af 230 Kr. til et Røntgenapparat, hvorhos Udgifterne til Skolevæsenet i ovenstaaende Overslag er forhøjet med 656 Kr., hvorfor der kan ydes 8 Elever fuld Friplads ved Realskolen, for derved at raade Bod paa de fra 1. September 1916 forhøjede Skolepenge. Lagtinget skal træffe Bestemmelse, om dette Beløb skal afholdes af Amtsrepartitionsfonden eller en anden Kasse.

Paaligningen synes derfor at kunne anvendes til næste Aar, jfr. ovenstaaende Overslag, forudsat at der ikke kommer Ekstra-Udgifter.

Nr. 2.

Færø Amts økono-

pr. 30. Sep-

Aktiver.		Kr. Ø.	Kr. Ø.
A. Grundfonden		23056 00	
B. Disponible Midler:	Kr. Ø.		
1. I Panteobligationer	517 80		
2. Restancer	2248 75		
3. Færø Amts Sparekasse	14492 80		
4. Kontant	101 63		
		17360 98	
			40416 98

Hele Grundfonden henstaar i Panteobligationer. Grundfonden forøges aarligt med 1000 Kr., jfr. Lagtingsbeslutning af 1902.

De store Restancer hidrører fra manglende Betaling af Indtægterne af Grindefangster: for Nordstrømø og Vaagø Sysler 1531 Kr. 85 Ø. og for Norderøernes Sysse 716 Kr. 90 Ø.

Formodet Status pr.
over de dispo-

Den disponible Beholdning pr. 1. Oktober 1915 + forventede Indtægter
indtil 30. September 1916.

A. Beholdning den 1. Oktober 1915, jfr. ovenfor	17360 98
B. Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916:	
	Kr. Ø.
1. Renter	1210 00
2. Udlæg til Skadehval m. m.	300 00
3. Indtægter af Grindefangsten	250 00
4. Indtægt af Storchvalsfangsten for 1915—16.	5000 00
5. Andre Indtægter	10 00
	6800 00

At overføre... 24160 98

misk Fonds Status

tember 1915.

Som det vil ses af Status, sammenlignet med forrige Status, er den disponible Formue kun formindsket med 3159 Kr. 49 Ø., hvoraf 1000 Kr. er henlagt til Grundfonden, uagtet der i Regnskabsaaret 1914—15 er udbetalt flg. 3 ekstraordinære Beløb: 10000 Kr. til den nye Skolebygning, 1050 Kr. til Ulykken i Sandvig og 1000 Kr. til Amtsrepartitionsfonden for 1914—15. I forrige Oversigt var der formodet en Nedgang paa 9751 Kr. 78 Ø. Naar Status desuagtet stiller sig saaledes, skyldes det, at Indtægterne har været 5256 Kr. 16 Ø. større end anslaaet (specielt Renter og Indtægt af Grindefangsten og Størhvaler), og at Udgifterne har været 1336 Kr. 13 Ø. mindre end anslaaet, idet bl. a. Tilskudene til de i 1913 og 1914 bevilgede Landingssteder, Broer og Veje ikke alle ere komne til Udbetaling paa dette Regnskab, og nogle fra 1913 ere helt bortfaldne, og Tilskudene til Aftenskolerne og Rejseunderstøttelser til Lærerne har været mindre end anslaaet.

30. September 1916

nible Midler.

A. Administration:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Løn til Regnskabsfører og Revisor, Trykning..... c.	200 00	
2. Lagtingets Tillidsmand..... c.	160 00	
		c. 360 00
B. Tilskud til Landingssteder, bevilgede i 1913—15, som ikke var udbetalte paa Regnskaberne indtil 1914—15 inkl., og som ikke kan formodes at ville bortfalde:	Kr. Ø.	
fra 1915.....	411 00	
- 1914.....	0 00	
- 1913.....	404 00	
		815 00
C. Tilskud til Veje, bevilgede i 1914—15, som under B:	Kr. Ø.	
fra 1915.....	600 00	
- 1914.....	0 00	
- 1913.....	100 00	
		700 00
D. Tilskud til Broer, bevilgede i 1913—15, som under B:		
fra 1915.....	2622 00	
- 1914.....	0 00	
- 1913.....	463 00	
		3085 00
	At overføre...	1960 00

	Kr. Ø.
Overført...	24160 98

Ialt...	24160 98
---------	----------

- ad A. Til disponible Midler er henregnet Økonomisk Fonds Midler med Undtagelse af Grundfonden.
- ad B. Indtægterne er med afrundede Tal tagne fra de faktiske Indtægter i 1913—14 og ikke fra 1914—15, da dette Aar var usædvanlig godt, dog at Renteindtægten er nedsat med 200 Kr., da Beholdningen er bleven mindre.

Fondens Andel i Hvalafgiften androg i 1911: 9676 Kr. 80 Ø., i 1912: 4378 Kr. 03 Ø., i 1913: 3811 Kr. 97 Ø., i 1914: 4957 Kr. 06 Ø., i 1915: 8064 Kr. 00 Ø. I 1915—16 er den anslaaet som for 1914.

		Kr. Ø.
	Overført...	4960 00
E.	Til Fremme af Oplysning, bevilget i 1915, at udbetale i 1915—16:	
	Færø Amts Bibliotek.....	500 00
	Aftenskoler..... c.	200 00
	Højskolen.....	300 00
	Rejseunderstøttelse til Lærere..... c.	300 00
	Feriekursus for Lærerne.....	250 00
		1550 00
F.	Vedkommende Grindefangster:	Kr. Ø.
	1. Erstatning for Skade og andre Udgifter.....	300 00
	2. Henlæggelse til Fonden for Jordhvalsrettighedens Afløsning.....	250 00
		550 00
G.	Henlæggelse til Grundfonden.....	1000 00
H.	Forskelligt:	
	Træplantning paa Færøerne (fra 1. Okt. 1912 i 5 Aar)	400 00
	Tilskud til Afholdsforeningerne.....	300 00
	Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter.....	50 00
		750 00
	<i>Forventet Status med Hensyn til disponible Midler 30. September 1916.....</i>	<i>15350 98</i>
		—
	Talt... ..	2,1160 98

Det formodede Underskud for 1915—16 er altsaa 2010 Kr. 00 Ø.

Under Udgifterne er opført de Bevillinger, som enten er udbetalt i Tiden siden 1. Oktober 1915 eller som endnu er staaende ved Magt uden at være udbetalte. Man har ikke medtaget eventuelle nye Bevillinger for i Aar i den formodede Status pr. 30. September, da disse som Regel ikke bør komme til Udbetaling før i Regnskabsaaret 1916—17.

Grunden til den daarlige Status pr. 30. September 1916 skyldes, at der i Lagtinget i 1915 af økonomisk Fond foruden de faste Udgifter blev bevilget 4878 Kr. — nemlig til Landingssteder 456 Kr., til Broer 2622 Kr., til Veje 600 Kr., til Højskolen 300 Kr., til Rejseunderstøttelse 300 Kr., til Feriekursus 250 Kr., til Udryddelse af Rotter 50 Kr. og til Afholdsforeningerne 300 Kr. —, uagtet der som i forrige Oversigt angivet kun var 2640 Kr. til Uddeling. Grunden hertil var de store Indtægter, som Fonden paa det Tidspunkt kunde beregne at faa for Regnskabsaaret 1914—15.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter.

A. Beholdning:		Kr. Ø.
Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Oktober 1916		15350 98
B. Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Oktbr. 1916 til 30. Septbr. 1917:		
	Kr. Ø.	
1. Renter	1000 00	
2. Udlæg ved Grindefangster af Skadehval	300 00	
3. Andre Indtægter af Grindefangster	250 00	
4. Hvalafgiften for Aaret 1916—17	4000 00	
5. Andre Indtægter	50 00	
		5600 00

Samlet Sum... 20950 98

Gaar man ud fra, at den den 1. Oktober 1916 forventede Beholdning skal tilstræbes at forblive uformindsket pr. 1. Oktober 1917, er der altsaa 5600 Kr. at disponere over i denne Lagtingssamling. Heraf vil der dels til de faste Udgifter og dels til tidligere Bevillinger medgaa et Beløb af 2960 Kr., jfr. de paa Udgiftssiden anførte Poster, som ikke ere mærkede med X. Tilbage er der altsaa 2640 Kr.

Amts økonomiske Fond

1916-17.

Udgifter.

A. Administration:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Løn til Regnskabsfører, Revisor, Trykning o. s. v. c.	200 00	
2. Lagtingets Tillidsmand vedr. Broer og Landingssteder	c. 160 00	
		c. 360 00
B. Landingssteder:		
Der foreligger Andragender.....		X
C. Broer:		
Der foreligger Andragender.....		X
D. Veje:		
Der foreligger Andragender.....		X
E. Til Fremme af Industri og Haandværk		X
F. Til Fremme af Oplysning:	Kr. Ø.	
1. Til Færø Amts Bibliotek (Beslutning af 12. September 1905. Tid. A. Side 200) indtil videre.....	500 00	
2. Til Aftenskoleundervisning (Beslutning af 13. September 1906. Tid. A. Side 257) indtil videre.....	c. 200 00	
3. Til Højskolen ved Thorshavn.....	X	
4. Rejseunderstøttelse til Lærere	X	
		700 00
G. Forskellige andre Andragender.		X
H. Vedrørende Grindfangsten:	Kr. Ø.	
Henlæggelse til Jordafsløsningsfonden	200 00	
Erstatning for Skade og andre Udgifter	300 00	
		500 00
I. Forskelligt:		
Tilskud til det danske Hedeselskab: Træplantning paa Færmøerne .		400 00
K. Henlæggelse til Grundfonden.....		1000 00
	Ialt...	2060 00
	Til de med X mærkede Andragender...	2640 00
	Tilstræbt Beholdning pr. 30. September 1917...	15350 98
	Samlet Sum...	20950 98

Status har været, for saa vidt angaar

	Grundfonden:	den disponible Formue:
1. Oktober 1911:	19056 Kr.	20338 Kr. 98 Ø.
1. — 1912:	20056 —	22185 — 15 —
1. — 1913:	21056 —	18755 — 78 —
1. — 1914:	22056 —	20520 — 47 —
1. — 1915:	23056 —	17360 — 98 —
og 1. — 1916:	24056 —	15350 — 98 — (anslaaet)

Nr. 3.

Færø Amts Fattig-

pr. 30. Sep-

A. Grundfonden	Kr. Ø.	34000 00
B. Disponible Midler:	Kr. Ø.	
1. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	3058 44	
2. Panteobligationer	8234 82	
3. Forskud	1491 27	
4. Restancer	477 00	
5. Kontant Beholdning	2645 52	
		15907 05
	Talt...	49907 05

Grundfonden er anbragt i Panteobligationer. Grundfonden forøges aarligt med 500 Kr. i Henhold til Lagtingsbeslutning.

Forskudene og Restancerne er gaaet ret betydeligt ned, men er stadig for store. Forskudene hidrører fra 4 Kommuner, de 3 for Udgifter til Ophold paa Sindssygeanstalter. Restancerne hidrører fra Sandø Præstegælds Kommune 396 Kr., fra Bøder 55 Kr. og Bidrag fra Embedsmænd 26 Kr.

Formodet Status pr.
over de dispo-

Den disponible Beholdning pr. 1. Oktober 1915 + forventede Indtægter
indtil 30. September 1916.

A. Beholdning den 1. Oktober 1915, jfr. ovenfor	Kr. Ø.	15907 05
B. Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916:	Kr. Ø.	
Renter	1766 67	
Grindfangster	100 00	
Storhvalsfangsten	833 33	
Handelsbevillinger ifølge Lov 1855, 1881 og 1913	940 00	
for Handel fra Skibe (Lov 1892	100 00	
ifølge Lov af 12. Maj 1912)	60 00	
Bøder	200 00	
Andre Indtægter (Afgifter af Arv, Testamenter og Gaver, for Embedsudnævnelser og Firmaanmeldelser m. m.)	300 00	
		4300 00
	Talt...	20207 05

ad A. Til disponible Midler er henregnet Amtsfattiggassens Midler med Undtagelse af Grundfonden.

ad B. Indtægterne er med afrundede Tal tagne fra de faktiske Indtægter for 1913—14 og ikke fra 1914—15, da dette Aar var usædvanlig godt, dog at Renteindtægterne og »andre Indtægter« er noget forhøjede.

kasses Status

tember 1915.

Omstaaende Status viser, at der i Regnskabsaaret 1914—15 har været en Fremgang i Formuen fra 47791 Kr. 96 Ø. til 49907 Kr. 05 Ø., altsaa af 2115 Kr. 09 Ø., og i disponible Midler af 1615 Kr. 09 Ø., idet der er henlagt 500 Kr. til Grundfonden.

Ved at sammenligne omstaaende virkelige Status med den formodede Status i forrige Oversigt, vil det ses, at Indtægterne har været 2403 Kr. 25 Ø. større end anslaaet, hvilket navnlig skyldes Indtægter af Grindefangster, Størhvalsfangsten, og Afgifter af Arv, Testamenter og Gaver m. m., og Udgiften 185 Kr. 85 Ø. mindre end anslaaet, hvilket skyldes, at Underholdsbidrag har været c. 200 Kr. mindre end anslaaet. Altsaa bliver den virkelige Status 2589 Kr. 10 Ø. større end anslaaet.

30. September 1916

nible Midler.

	Udgifter.	Kr. Ø.
Administration m. m.....		c. 200 00
Tilskud til forskellige Kommuners Fattigkasse (Lagtingsbeslutning 1915)...		500 00
	Kr. Ø.	
— - Sygehuse { til Amtshospitalet	800 00	
	til Klaksvig	600 00
	til Suderø.....	600 00
		2000 00
— - Døvstummes Oplærelse (fra 1. Oktober 1915; 3 Personer).....		1050 00
Udgifter til Underholdsbidrag		c. 500 00
Henlæggelse til Grundfonden		500 00
	I alt...	4750 00
<i>Forventet Status med Hensyn til disponible Midler den 30. Septbr. 1916</i>		15457 05
	Ialt...	<u>20207 05</u>

Den formodede Underbalance for 1915—16 bliver altsaa 450 Kr. 00 Ø. Det maa erindres, at Udgifterne til Lægerne ifølge Lagtingsbeslutning af 1913 er overført til Amtsrepartitionsfonden.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter.

A. Beholdning:		Kr. Ø.
Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Oktober 1916		15157 05
B. Forventede Indtægter i Tiden fra 1. Oktober 1916 til 30. September 1917:	Kr. Ø.	
Renter	1766 33	
Grindfangster	100 00	
Storhvalsfangster	666 67	
Handelsbevillinger ifølge Lov af 1855 jfr. 1882 og 1913	940 00	
— for Handel fra Skibe (Lov 1892)...	100 00	
— ifølge Lov 12. Maj 1912	60 00	
Bøder	200 00	
Andre Indtægter	400 00	
	-----	4233 00
	Samlet Sum...	19690 05

Indtægten er ansat som 1913—14, dog at »Andre Indtægter« er forhøjede med c. 250 Kr.

Gaar man ud fra, at den den 1. Oktober 1916 forventede Beholdning skal tilstræbes at forblive uformindsket pr. 1. Oktober 1917, er der altsaa 4233 Kr. at disponere over i denne Lagtingssamling. Heraf vil der til de faste Udgifter medgaa et Beløb af 4100 Kr., jfr. de paa Udgiftssiden anførte Poster. Tilbage er der altsaa 133 Kr. til Uddeling til Kommunerne. At dette Beløb er mindre end i tidligere Aar, skyldes, at Amtsfattigkassen fra 1. Oktober 1915 maa betale for 3 døvstumme Børns Oplærelse.

Amts Fattigkasse

1916—1917.

Udgifter.

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Administration	c. 200 00	
Tilskud til Sygehuse (som ovenfor).....	2000 00	
— - Døvsstummets Oplærelse (3 Personer)	1050 00	
Udgifter til Underholdsbidrag	c. 350 00	
Henlæggelse til Grundfonden	500 00	
	Talt...	4100 00
Overskud til Uddeling til Kommunerne...		133 00
Tilstræbt Beholdning pr. 30. September 1917...		15457 05
	Samlet Sum...	<u>19690 05</u>

Status har været, for saa vidt angaar

	Grundfonden:	den disponible Formue:
1. Oktober 1911:	32000 Kr.	17997 Kr. 35 Ø.
1. — 1912:	32500 —	15499 — 84 —
1. — 1913:	33000 —	14170 — 53 —
1. — 1914:	33500 —	14291 — 96 —
1. — 1915:	34000 —	15907 — 05 —
og 1. — 1916:	34500 —	15457 — 05 — (anslaaet)

Nr. 4.

Skydskassens Status.

Beholdning pr. 30. September 1915	Kr. Ø. 9862 82
---	-------------------

Sparekassen 4405 Kr. 23 Ø.

Kontant ... 5029 — 52 —

Restancer .. 428 — 07 — (nemlig: Nordøernes Syssel 1914--15	Kr. Ø. 75 72
Østerø — 1914—15	321 89
Sydstrømø — 1912—13	30 46)

Sammenholdt med forrige Oversigt vil det heraf fremgaa, at Restancerne er gaaet betydeligt ned; 4 af Syslerne har ingen Restance. Sydstrømø har en Restance fra 1912—13.

At Kassebeholdningen er saa stor, skyldes, at det er den samlede Beholdning hos alle Sysselmændene og Kassererne.

Overslag

for Aaret 1916—17.

26 Ø. pr. Indbygger efter Folketællingen 1911 giver en Indtægt af	Kr. Ø. 4680 00
---	-------------------

De Udgifter, de enkelte Sysler skal betale:

Nordøernes Syssel.....	Kr. Ø. 123 00
Østerø —	106 76
Nordstrømø —	50 40
Sydstrømø —	116 24
Vaagø —	0 72
Sandø —	20 56
Sudø —	27 02
	444 70
Ialt...	5124 70

Skydsudgifterne er gennemgaaende nedadgaaende; kun for Østerø Vedkommende har der fundet en stærk Stigning Sted fra det foregaaende Aar.

Saaframt dette Beløb skal paalignes, bliver Fordelingen med omtrentlig Nøjagtighed følgende:

		Skydsudgifter				Til-	
		Særlige		Fælles		sammen	
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Klaksvig Sogns Kommune	45	68	202	28	247	96
2	Viderejde — —	29	40	129	22	158	62
3	Fuglø og Svinø Sognes Kommune	21	50	94	90	116	40
4	Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune ..	26	42	116	22	142	64
5	Andefjord og Fuglefjord — — ..	32	00	326	04	358	04
6	Funding Sogns Kommune	10	80	99	06	109	86
7	Næs — —	21	40	215	80	237	20
8	Gøte — —	10	60	106	08	116	68
9	Sjov — —	14	90	150	02	164	92
10	Ejde — —	17	06	171	86	188	92
11	Vestmanhavn — —	13	60	147	16	160	76
12	Kvivig — —	10	96	118	56	129	52
13	Kollefjord — —	7	47	80	86	88	33
14	Kvalvig — —	7	69	83	20	90	89
15	Haldersvig og Saxen Sognes Kommune	10	68	115	44	126	12
16	De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld	23	52	156	52	180	04
17	Nolsø Sogns Kommune	9	76	65	78	75	54
18	Midvaag — —	0	20	125	06	125	26
19	Sandevaag Sogns —	0	18	104	78	104	96
20	Sørvaag — —	0	23	132	08	132	31
21	Bø — —	0	05	21	70	21	75
22	Myggenæs — —	0	06	39	78	39	84
23	Sandø Præstegælds Kommune	20	56	336	96	357	52
24	Kvalbø Sogns Kommune	4	56	166	14	170	70
25	Frodebø — —	8	85	325	26	334	11
26	Porkere — —	3	62	133	90	137	52
27	Vaag — —	5	53	202	02	207	55
28	Sumbø — —	3	36	121	28	127	64
29	Lamien — —	1	10	40	82	41	92
30	Thorshavns Kommune	82	96	545	22	628	18
		444	70	4680	00	5124	70

Beholdningen var:

pr. 1. Oktober 1909:	3570	Kr. 69	Ø.
1. — 1910:	3897	— 02	—
1. — 1911:	5328	— 92	—
1. — 1912:	6789	— 57	—
1. — 1913:	6928	— 12	—
1. — 1914:	8122	— 89	—
1. — 1915:	9862	— 82	—

Paaligningen:

5063	Kr. 35	Ø.
5155	— 25	—
5480	— 32	—
5471	— 40	—
5344	— 44	—
5372	— 75	—
5221	— 38	—

Der har altsaa i disse Aar været en stadig Fremgang. Skulde man derfor mene, at de 26 Ø. pr. Indbygger er for meget, kan man nedsætte Beløbet, eller ogsaa lade andre Udgifter end de hidtilværende udrede af Skydskassen. Tilskudet til Dampskibsforbindelsen udredes nu fuldtud af Skydskassen, jfr. Lagtingsbeslutningen 1912, og der gives et aarligt Tilskud til Telefondriften paa 500 Kr., jfr. Lagtingsbeslutningen 1914. Fra 1. Juli 1913 vil der i 10 Aar tilfalde Skydskassen 1046 Kr., som bespares ved Omlægning af Syslerne; Beløbet indgik første Gang i Regnskabet 1913—14.

Nr. 5.

Sanatoriet

pr. 30. Sep-

(jfr. Beretning og

Beholdning pr. 30. September 1915:

	Kr. Ø.
a. Sanatoriets Tilgodehavende hos Patienter	480 51
b. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1915	5917 10
c. Kontant	441 49
d. I Føroya Banki	2032 96
e. Beholdning af Køles og Kul	1819 21

Ialt... 10691 27

Overskudet for indeværende Aar bliver altsaa 3421 Kr. 93 Ø. *Det bemærkes dog, at Renter og Afdrag afholdes som tidligere af Amtsfonden.*

Ved at sammenligne nærværende Regnskab med forrige Regnskab vil det ses, at Indtægterne er langt større end sædvanligt, og at saa at sige alle Udgiftsposterne ogsaa er større i Aar. Udgifterne til Lønninger er ogsaa større, da Maskinpasseren fra 1. Januar 1915 at regne faar fast Løn. Belysnings- og Brændselskontoen er dog c. 1000 Kr. mindre, eftersom man i Aarets Løb er gaaet bort fra Gas og over til Komfur og Petroleum. Som det vil ses, er denne Post nedadgaaende: 1912—13: 6736 Kr. 61 Ø., 1913—14: 5994 Kr. 90 Ø., 1914—15: 4107 Kr. 73 Ø. Endvidere er Udgifterne til Medicin og Renter noget mindre.

	pr. Kostdag	pr. Patientdag
Udgifterne vare i 1912—13.....	76,98 Ø.	110,05 Ø.
1913—14.....	79,00 —	112,05 —
1914—15.....	89,70 —	118,20 —

i Høydal

tember 1915

Driftsregnskabet).

	Kr. Ø.
Gæld til Fattigkassen m. fl. pr. 30. September 1915.....	7013 85
Balance den 30. September 1915.....	3677 42

Ialt... 10691 27

Hvad Sanatoriets **Anlægssum** angaar, henvises til Oversigten i Lagtings-
tidende 1914 og 1915.

Driftsregnskabet for den forløbne Tid er, naar bortses fra Forrentning og
Afdrag, saaledes:

i Tiden fra Maj 1908 til 31. Marts 1910.....	10035	Kr. 42 Ø.	Underskud
fra 1. April 1910 til 30. September 1911...	4881	— 45 —	—
fra 1. Oktober 1911 til 30. September 1912	1676	— 65 —	Overskud
fra 1. Oktober 1912 til 30. September 1913	812	— 35 —	Underskud
fra 1. Oktober 1913 til 30. September 1914	1210	— 20 —	—
og fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915	3421	— 93 —	Overskud

Dertil kommer, at der paa Amtsrepartitionsfondens Regnskab er afholdt
som vedkommende Driften — foruden Renter og Afdrag siden 1908 mellem
6—7000 Kr. aarlig — for

1909—10.....	92	Kr. 38 Ø.
1910—11.....	123	— 93 —
1911—12.....	110	— 00 —

Nr. 6.

Telefon-

pr. 30. Sep-

(jfr. Driftsregnskabet og den

Beholdning pr. 30. September 1915.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
a. Kontant Beholdning	692	58		
b. Indestaaende i Køroya Banki og Sparokassen.....	5751	83		
c. Restancer { uvirkelige..... 2692 Kr. 54 Ø. }				
{ virkelige..... 68 — 35 — }	2760	89		
			9205	30
Balance pr. 30. September 1915.....	178714	37		

Ialt... 187919 67

Den bogførte Anlægssum var den 30. September 1915 439995 Kr.

Balancen er, bortset fra de stedfundne Udvidelser, 4786 Kr. 63 Ø. bedre end forrige Aar.

a d c. Af Restancerne er 2692 Kr. 54 Ø. for September Maaned, hvilke først kan kræves efter 1. Oktober, og 66 Kr. 94 Ø. for August Maaned; af ældre Restancer er der altsaa kun 1 Kr. 41 Ø.

Som det vil ses af selve Regnskabet, er der et reelt *Overskud* paa 11794 Kr. 02 Ø. og et regnskabsmæssigt *Overskud* paa 102 Kr. 40 Ø., uagtet der til Udvidelse af Anlægget er anvendt 11691 Kr. 62 Ø. og til Afdrag 4684 Kr. 23 Ø. Dette skyldes de fra 1. Januar 1913 forhøjede Takster, og at Godtgørelsen til Kommunerne er bortfaldet fra 1. Januar 1914, og at der er ydet et Tilskud fra Thorshavns Byraad paa 400 Kr. og fra Skydskassen paa 500 Kr. At Afdraget er lidt mindre end i forrige Regnskab, skyldes en ekstraordinær Nedskrivning af Restgælden i 1913—14 paa 283 Kr. 83 Ø. Af ekstraordinære Udgifter er der anvendt 1530 Kr. til Motorbaadsforbindelsen med Suderø.

	Lokale Telefonnet	178 km Luftledninger
Telefonnettet var pr. 30. Septbr. 1915:	Mellembys —	1 852 — —
		1 45 — Søkabler

Der er 58 Centralstationer, deraf 19 offentlige Samtalestationer med Box. 164 Abonnenter. Der har i Regnskabsaaret været ført 88975 mellembys Samtaler (1912—13: 71949, 1913—14: 78671) og 128200 lokale Samtaler.

Stationernes Regnskaber lader endnu meget tilbage at ønske m. H. t. Nøjagtighed med at opnotere Samtalerne; for enkelte Stationers Vedkommende beløber Fejlen sig til henimod 20 pCt., medens den gennemsnitlige Fejl er c. 4 pCt. Det samlede Beløb, Telefonvæsenet har tabt i Regnskabsaaret 1914—15 derved, at Bestyrerne ikke opnoterer Samtaler, er saaledes 964 Kr. 71 Ø.

For at modvirke denne uheldige Tilstand har Udvalget set sig nødt til at gaa over til fra 1. Januar 1916 at afkræve de vedkommende Stationsbestyrere de manglende Beløb.

væsenet

tember 1915

Regnskabet vedlagte Driftsberetning).

Gæld:	Kr. Ø.
Telefonvæsenets Obligationsgæld pr. Juni Termin 1915:	
a. Til Livsforsikringsselskabet »Danmark« ifølge Obligation af 25. August 1906. (Halvaarlig Rente og Afdrag 4051 Kr. 95 Ø.)...	113173 36
b. Til Forsørgelsesforeningen »Bikuben« ifølge Obligation af 21. September 1907. (Halvaarlig Rente og Afdrag 880 Kr. 52 Ø.)....	25471 94
c. Til Kreditforeningen af Kommuner i Danmark ifølge Obligation af 23. September 1909. (Halvaarlig Rente og Afdrag 915 Kr.)..	27226 89
d. Til samme ifølge Obligation af 17. November 1911. (Halvaarlig Rente og Afdrag 472 Kr. 50 Ø.).....	14047 48
e. Laan af Kirkøkasserne, optaget 13. Januar 1913, forrentes med 4 pCt.	8000 00
Ialt...	187919 67

En Oversigt over de 5 sidste Aar giver følgende Billede:

Med Hensyn til *Udgifterne*:

	De virkelige Udgifter.	Administration og Stationernes Drift.	Renter og Afdrag.	Vedligeholdelse, Eftersyn.	Udgifter af Antegget.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1910—11...		10832 81	11700 79	4815 58	208 46
1911—12...	35912 78	13292 46	12682 47	5378 01	2872 57
1912—13...	32341 67	13593 21	12639 94	5676 20	1153 77
1913—14...	30470 73	11896 97	13093 27	4912 82	2573 70
1914—15...	29479 11	11672 10	12937 44	3319 95	11691 62

Med Hensyn til *Indtægterne*:

	De virkelige Indtægter.	Abonnement.	Telefonsamtaler.	Telegramsbyrer.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1910—11...		7225 04	19330 32	294 45
1911—12...	29941 35	7415 10	21674 13	343 95
1912—13...	31442 54	8008 91	23005 89	323 85
1913—14...	36653 44	7911 41	27001 12	420 60
1914—15...	41273 13	8040 57	31273 25	431 40

Resultatet var altsaa for:

1911—12.....	5971	Kr. 43 Ø.	Underskud
1912—13.....	899	— 13 —	—
1913—14.....	6182	— 71 —	Overskud
1914—15.....	11794	— 02 —	—

Nr. 7.

Kirkekassernes Status

pr. 31. December 1915.

	<i>Aktiver</i>	<i>Passiver</i>
	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Norderøernes Præstegæld	339 69	3000 00
2. Vaag (N.) Kirkes særlige Kasse	2 59	
3. Østerø Præstegæld	15753 02	
4. Sydstrømø ---	1119 02	18600 00
5. Thorshavns Kirkes særlige Kasse	8076 75	
6. Nordstrømø Præstegæld	11852 53	
7. Vaagø —	30823 47	
8. Sandø —	6806 02	
9. Suderø ---	5578 06	13500 00
10. Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse	765 38	
	Balance...	46016 53
	Ialt... 81116 53	81116 53

Beholdningen er anbragt saaledes:

1) Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	18248 Kr. 32 Ø.
2) Anbragt i Panteobligationer	27224 — 56 —
3) Restancer	512 — 20 —
4) Kontant Beholdning	31 — 45 —
	Ialt... 46016 Kr. 53 Ø.

De udestaaende Restancer er stegne fra forrige Aar, hvilket skyldes to større Laan til offentlige Bygninger.

Ovenstaaende Status er forringet med 1349 Kr. 56 Ø. fra forrige Status, hvilket skyldes Opførelsen af Mygledal Kirke, der kostede 7300 Kr. 88 Ø.

Indtægten af Størhvalsfangsten har været 2688 Kr., og Renteindtægten 1500 Kr. 02 Ø., bortset fra de to under 2. og 10. nævnte særlige Kasser.

Nr. 8. Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Beholdning pr. 30. September 1915 24201 Kr. 60 Ø.

Nr. 9. Grindegarnet i Vestmanhavn.

Beholdning pr. 31. December 1915 569 Kr. 45 Ø.
 Gæld til økonomisk Fond 1188 Kr. ifølge Obl. af $\frac{3}{11}$ 1888.

Nr. 10. Hansenske Legat.

Beholdning pr. 31. Marts 1916 1432 Kr. 75 Ø.

Nr. 11. Færø Amts Skolefond.

Beholdning pr. 30. September 1915 75181 Kr. 79 Ø.
 Forskud til den nye Skolebygning 9220 — 10 —
 Optaget Laan 20000 — 00 — 64401 Kr. 89 Ø.

Nr. 12. Den gensidige Forsikring for Skolebygninger.

Beholdning pr. 30. September 1915 4427 Kr. 31 Ø.

Nr. 13. Lærernes Pensionsfond.

Beholdning pr. 30. September 1915 15903 Kr. 24 Ø.

Nr. 14. Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger.

Beholdning pr. 31. December 1915 2778 Kr. 79 Ø.

Nr. 15. Pastor Engelsteds Legater.

Beholdning pr. 31. December 1915 af Realskolelegatet 1101 Kr. 04 Ø.
 Beholdning pr. 31. December 1915 af Pensionslegatet 1216 — 16 —

Nr. 16. Fonden til Forulykkedes Efterladte.

Beholdning pr. 31. December 1915 8519 Kr. 93 Ø.

Nr. 17. Færø Amts Bibliotek.

Beholdning pr. 31. Marts 1916 6219 Kr. 66 Ø.

Nr. 18. Dykkerdragten.

Beholdning pr. 31. December 1915 934 Kr. 61 Ø.

Samlet Statusoversigt

over de af Lagtinget reviderede Regnskaber.

Aktiver:		Kr.	Ø.
1.	Telefonanlægget (bogført Værdi), jfr. Nr. 6	439000	00
2.	Bygninger med Inventar (Assuranceværdien):	Kr.	Ø.
	tilh. Amtsrepartitionsfonden: Sanatoriet.....	115000	00
	jfr. Nr. 1 Lagtingshuset ...	17500	00
	Arresthuset	8400	00
	tilh. Skolefonden: Den gamle Skolebygning .	20400	00
	jfr. Nr. 11 Den under Opførelse væ-		
	rende Skolebygning (ansl.)	30700	00
	tilh. Selvejende Institution: Biblioteksbygning	6000	00
	jfr. Nr. 17		200000 00
3.	Pengeeffekter:	Kr.	Ø.
	Sparekasse, Bank og Beholdninger, jfr. Nr. 1—18	188298	99
	Panteobligationer, jfr. Nr. 2, 3, 7, 11, 13—17...	119090	04
	Uvirkelige Restancer, jfr. Nr. 5, 6, 11.....	9847	98
	Forskud, jfr. Nr. 1, 3, 11.....	22279	80
	Virkelige Restancer, jfr. Nr. 1—7, 9, 11—13, 16	4522	63
			344039 44
4.	Usikre Fordringer, jfr. Bil. 22 til Nr. 1.....		1163 61
		Ialt...	984203 05
Passiver: jfr. Nr. 1, 5, 6, 9 og 11:		Kr.	Ø.
	Til Pengeinstitutioner.....	274897	26
	Til Lagtingets Kasser ifølge 4 pCt. Oblig.....	63828	93
	Løs Gæld, jfr. Nr. 5.....	13	85
	Ialt...		338740 04
		Balance...	645463 01
		Tilsammen...	984203 05

Følgende Værdier er ikke opførte i ovenstaaende Status: De indtil 1. Januar 1916 byggede Kirker med Inventar, Grindegarnet i Vestmanhavn og Dykkerdragterne.

Beretning

fra

Færo Amts Telefonudvalg

for Tiden siden Lagtingssamlingen 1915.

Undertegnede Udvalg, som blev nedsat i Henhold til Udvalgsbetænkningen af 10. September 1915 til at lede Telefondriften, tillader sig at bemærke følgende:

I. Med Hensyn til de i Lagtinget 1915 behandlede Sager:

1. De økonomiske Forhold m. v.

Med Hensyn til Beholdningen af Pæle skal man udtale, at det synes upraktisk og for bekosteligt at samle dem paa enkelte Steder. Der er sørget for, at de lægges saa hensigtsmæssigt som paa de enkelte Steder muligt.

2 og 3. Løntillæg til en Stationsbestyrer og Andragender om Telefonanlæg.

De herhenhørende Beslutninger udførtes under 28. Septbr. f. A., hvorhos Driftsbestyreren anmodedes om at udarbejde Overslag over de ommeldte Telefonlinier. Dette vil blive fremlagt i indeværende Samling.

4. Anlæg af en Telefonlinie fra Todnæs til Thorsvig.

Er endnu ikke udført, da Traad er meget dyr, og den nuværende Beholdning bør reserveres til nødvendige Reparationer. Vil blive udført, naar Forholdene tillade det.

5 og 6. Udvidelse af Telefontiden og Lønforhøjelse til Driftsbestyreren.

De herhenhørende Beslutninger udførtes under 28. September f. A.

7. Optagelse af Suderøkablet.

Kabeldamperen »H. C. Ørsted« forsøgte den 10.—11. Marts d. A. at optage Kablet, men maatte paa Grund af Uvejr afbryde. Et Tilbud fra Chefen for »Beskytteren«, Kapt. Malthé Bruun, om i Løbet af Sommeren, saafremt Marineministeriet vilde give Samtykke dertil, at forsøge at optage Kablet, er modtaget. En Kabelmaskine er købt.

8. Oprettelse af en Fornylsesfond.

Indtil videre har Udvalget vedtaget, at Beløbet i Regnskabet opføres under en særlig Konto og indsættes paa en særlig Sparekassebog. Særlige Regler bør først gives, naar Fonden er blevet betydelig forøget.

9. Forbindelsen Thorshavn—Tveraa med Radiotelegraf.

Der er erhvervet det fornøddes Areal paa Suderø, og ligeledes her i Thorshavn, paa visse nærmere Vilkaar, jfr. Bilagene. Da Amtskommunen i Flen-

hold til Lagtingsbeslutningen i 1915 er pligtig at skaffe Arealet, er Amtskommunen ligeledes pligtig at betale de Fordringer, der opstaar i Anledning af Vilkaarene. Alle Bilagene denne Sag vedrørende vedlægges, men der henvises særlig til Store Nordiske Telegrafselskabs Skrivelse af 16. Marts d. A. og Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 7. Juni 1916 og Afskrift af Overenskomsten mellem bemeldte Selskab og Ministeriet af 23.—24. Maj 1916.

Anlægget her i Thorshavn finder Sted paa en Kongsbonde Just Jakobsen tilhørende Trø og ikke som i Fjor forudsat paa »Husegaardstrøen».

Arbejdet paa de nødvendige Bygninger er begyndt, og det ventes, at Anlægget kan blive fuldført i indeværende Aar, saafremt den fornødne Udførselstilladelse kan faas for vedkommende Firma i England.

10. Der har været etableret en Motorbaadsrute mellem Thorshavn og Suderø i Tiden indtil 1. December f. A., og siden 10. April d. A. I Mellemtiden var det umuligt at erholde nogen Motorbaad, hverken paa Suderø eller her eller andetsteds. Købmændene paa Suderø betaler $\frac{1}{10}$ af de medgaaede Udgifter.

De ovennævnte Sager vedrørende Bilag vil kunne erholdes fra Amtet.

Regnskabet for 1914—15 er opført i Oversigten over Amtets økonomiske Status.

En Beretning for Driften i 1914—15 er vedlagt selve Regnskabet for det tilsvarende Tidsrum.

Følgende Beslutninger er bl. a. fattede af Driftsudvalget:

Andragende fra Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune om Tilskud til Stationerne i Sognet er afslaaet i Overensstemmelse med tidligere Praksis.

Driftsbestyreren er bemyndiget til at tilskrive Forstanderskaberne paa de Steder, hvor Centralbestyrerne er efterladne.

Fra 1. Januar 1916 maa Stationerne erstatte de manglende Samtaler, som de ikke kan gøre tilstrækkelig Rede for.

Fra 1. August d. A. benyttes Systemet 0—24 for Døgnet 24 Timer.

II. Med Hensyn til Sager, hvorom der skal forhandles i indeværende Samling:

a. Forskellige Andragender om Udvidelse af Telefonnettet.

b. Spørgsmaalet om Lønforhøjelse til Personalet paa Telefonstationen i Thorshavn.

Driftsudvalget for Telefonvæsenet, Thorshavn i Juli 1916.

Joh. M. Dam.

M. A. Winther.

Seeming Rytter.

Bilag 3.

Statistiske Oplysninger til Brug ved Revisionen af
Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Tabel 1.

Indførslen af Spirituosa til Færøerne i Finansåret 1913—14.

	Vin			Brændevin												Ø1		
	Paa Fade	Paa Flasker	Tilsammen	Paa Fade				Paa Flasker				Medicinal- spiritus	Ialt Brændevin	Skatte- pligtigt	Skatte- frit	Tilsammen		
				under 8°	8°—12°	over 12°	Til- sammen	under 8°	8°—12°	over 12°	Til- sammen							
Thorshavn	Liter 296.0	Liter 869.68	Liter 1165.68	17421.44	*	231.7	17653.14	2164.15	21.0	16.0	2201.15	946.5	20800.79	Liter 4342.5	Liter 21330.8	Liter 25673.3		
Sønderø	Liter 199.0	Liter 327.71	Liter 526.71	4050.37	5.0	*	4964.37	1857.61	*	3.0	1860.61	*	6824.98	Liter 3657.5	Liter 15004.4	Liter 18661.9		
Vaag	Liter 22.0	Liter 64.50	Liter 86.50	3368.86	*	*	3368.86	376.13	1.5	8.5	386.13	*	3754.99	Liter 1505.0	Liter 3777.3	Liter 4282.2		
Klaksvig	Liter 300.0	Liter 163.42	Liter 463.42	6334.15	*	*	6334.15	909.90	0.94	*	910.84	*	7244.99	Liter 840.0	Liter 6964.4	Liter 7754.4		
Vaagø	Liter *	Liter 12.53	Liter 12.53	1148.22	*	*	1148.22	90.0	4.0	*	94.0	*	1242.22	Liter 35.0	Liter 989.2	Liter 1024.2		
Vestmanna ..	Liter *	Liter 50.25	Liter 50.25	3853.03	*	*	3853.03	492.51	*	*	492.81	*	4345.84	Liter 805.0	Liter 2433.8	Liter 3238.8		
Østerø	Liter *	Liter 9.0	Liter 9.0	3847.12	*	*	3847.12	316.62	*	*	316.62	*	4163.74	Liter *	Liter 1050.0	Liter 1050.0		
Sande	Liter *	Liter 3.33	Liter 3.33	252.2	*	*	252.2	84.0	*	*	84.0	*	336.2	Liter *	Liter 35.0	Liter 35.0		
Færøerne ialt ..	Liter 817.0	Liter 1500.42	Liter 2317.42	41184.39	5.0	231.7	41421.09	6291.22	27.44	27.50	6346.16	946.5	48713.75	Liter 11185.0	Liter 50534.8	Liter 61719.8		

Tabel 2.

Indførelsen af Spirituosa til Færøerne i Finansaarene 1903—04, 1909—10 og 1913—14.

Absolutte Tal og Forholdstal.

	1903—04				1909—10				1913—14			
	Samlet Indførelse		Indførelse pr. Individ		Samlet Indførelse		Indførelse pr. Individ		Samlet Indførelse		Indførelse pr. Individ	
	Liter		Liter	Ren Alkohol pr. Individ	Liter		Liter	Ren Alkohol pr. Individ	Liter		Liter	Ren Alkohol pr. Individ
Vin	24330		1.53	0.15	3100		0.17	0.02	2317		0.12	0.01
Braendevin o. l.	121412		7.64	3.67	54301		3.10	1.49	48714		2.59	1.24
Skattepligtigt Øl	163015		10.25	0.41	11450		0.65	0.03	11185		0.60	0.02
Skattefrit Øl	34419		2.16	0.03	64125		3.65	0.05	50535		2.69	0.04
Tilsammen...	343176		21.58	4.26	132976		7.57	1.59	112751		6.00	1.51

Tabel 3.

Forbrug af ren Alkohol pr. Individ.

	Liter aarlig
Færøerne (1913—14)	1.31
Danmark (1914)	6.16
Norge (1913)	2.84
Sverige (1911—12)	4.20
England (1906—10)	9.67
Tyskland (1906—10)	7.47
Frankrig (1906—10)	22.93

Tabel 4.

Oversigt

over

Statskassens Indtægt af Indførselsafgift af Spirituosa paa Færøerne
for Finansaarene 1892—93 til 1915—16.

1892—93	6438	Kr. 27 Ø.
1893—94	19227	— 45 —
1894—95	19498	— 55 —
1895—96	27673	— 80 —
1896—97	30915	— 06 —
1897—98	28104	— 51 —
1898—99	24213	— 98 —
1899—1900	29598	— 32 —
1900—01	32871	— 61 —
1901—02	31629	— 56 —
1902—03	32785	— 45 —
1903—04	31976	— 93 —
1904—05	25251	— 55 —
1905—06	26643	— 92 —
1906—07	35258	— 62 —
1907—08	28517	— 46 —
1908—09	25861	— 82 —
1909—10	23105	— 36 —
1910—11	22152	— 12 —
1911—12	27893	— 09 —
1912—13	25706	— 19 —
1913—14	27238	— 39 —
1914—15	21561	— 34 —
1915—16	24200	— 09 —

Lagtingets Beslutninger af 25. August 1916 om Tilskud fra Færo Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.

I. Landingssteder.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune om Tilskud til Anskaffelse af en Kran til at holde Landingsstedet paa *Nolsø Ejdes østlige Side* ryddeligt.

Beslutning.

Tinget er sindet at yde Tilskud til Udgifterne ved Leje af en Kran, naar en saadan maatte blive nødvendig til Ryddeliggørelse af Landingsstedet.

2. Andragende fra Beboere af *Trollenæs* om Tilskud til Forbedring af Landingsstedet *ved Bygden*.

Beslutning.

Ifølge Erklæring fra Tingets Tillidsmand er Landingsstedet udsat for Beskadigelser. Man maa derfor antage, at det haster med at udføre en Udbedring, og vil som Følge heraf, uagtet Anlægget paa Grund af de forhaandenværende høje Priser paa Materialier bliver forholdsvis kostbart, støtte det med den sædvanlige Bevilling af Økonomisk Fond, nemlig:

$\frac{2}{3}$ af medgaaede Materialier, indtil.....	355 Kr.
$\frac{2}{3}$ af medgaaet Formandsløn, indtil.....	53 —

ialt indtil... 408 Kr.

Løvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

3. Andragende fra Forstanderskabet for Fuglø og Svina Sognes Kommune om Tilskud til Landingsstedet *Nord i Vågi nord for Kirke paa Fuglø*.

Beslutning.

Der svares Andrageren:

Lagtinget er sindet at yde en Bevilling til det paatænkte Anlæg, men da alle Materialpriser er meget høje paa Grund af Krigssituationen, og da Anlæggets Fremme skønnes at taale et Aars Udsættelse, finder man det forsvarligt at udsætte Sagen. En Afskrift af Betænkning og Overslag fra Tingets Tillidsmand vedlægges.

For saa vidt Andrageren skulde ønske Tilskud til næste Aar, maa Andragende herom indsendes til Lagtinget inden førstkommende 1. Juni.

4. Andragende fra Beboere af Fuglefjord om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet ved *Góðadal nord for Fuglefjord*.

Be s l u t n i n g.

Der svares Andragerne, som anført i Forslaget ad Post I 3.

5. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrøm om Genbevilling af det i 1913 bevilgede Tilskud til Udvidelse af Landingsbroen i *Kulbak (i Lillivik)*, jfr. Lagtingstidende 1913, Bilag 12. A. 5.

Be s l u t n i n g.

Den i 1913 givne Bevilling paa indtil 197 Kr. genbevilges med Tilkendegivende om, at Tinget forudsætter, at Anlægget bliver fuldført saa snart som muligt.

6. Andragende fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en Landingsbro i *Porkere*; jfr. Lagtingstidende 1913, Bilag 12, 1914, Side 93, og 1915, Bilag 19. A. 1.

Be s l u t n i n g.

Der svares Andrageren, som anført i Forslaget ad Post I 3.

7. Andragende fra Jens Ole Jacobsen, Store Dimon. om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet *paa Østsiden af Store Dimon*.

Man maa ifølge foreliggende Oplysninger antage, at det haster med at udføre en Forbedring, og vil som Følge heraf, uagtet Anlægget paa Grund af de forhaandenværende høje Priser paa Materialier bliver forholdsvis kostbart, støtte det med den sædvanlige Bevilling af Økonomisk Fond, nemlig:

$\frac{2}{3}$ af medgaaede Materialier, indtil	178 Kr.
$\frac{2}{3}$ af Formandsløn med	73 —
ialt indtil...	251 Kr.

Iøvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

8. Andragende fra Kommunalforstanderen i Skaalevig Sogn om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet i *Skaalevig*.

Landingsstedet er i sin Tid blevet anlagt med Tilskud fra Lagtinget, men er nu blevet væsentlig beskadiget af Brænding. Sognet har vel paataget sig Vedligeholdelsespligten, men da Skaden skønnes at være rent hændelig og derhos betydelig, foreslaar man at yde en Bevilling.

Be s l u t n i n g.

Paa Grund af den stedfundne Beskadigelse maa man antage, at det haster med at udføre en Udbedring og vil som Følge heraf, uagtet Anlægget paa Grund af de forhaandenværende høje Priser paa Materialier bliver forholdsvis kostbart, støtte det med den sædvanlige Bevilling af Økonomisk Fond, nemlig:

$\frac{2}{3}$ af medgaaede Materialier, indtil	320 Kr.
$\frac{2}{3}$ af medgaaet Formandsløn, indtil	36 —
ialt indtil...	356 Kr.

Iøvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

II. Broer.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro over Stórá i Arnefjord.
Der har ikke tidligere været Bro over Elven.

Beslutning.

Som Forslaget ad Post I. 3. med Tilføjende, at Broen forudsættes udført af Jernbeton eller Sten.

2. Andragende fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro af Sten eller Beton over *Gjoværaa* i Fuglefjord.

Der foreligger kun Overslag med Hensyn til en Bro af Træ. Det synes at fremgaa af Betænkningen fra Tingets Tillidsmand, at den forhaandenværende Bro over Elven kan bibeholdes i 1 à 2 Aar, muligt med nogen Reparation.

Beslutning.

Som Forslaget ad Post I. 3. med Tilføjende, at Broen forudsættes udført af Jernbeton eller Sten.

Amtmanden anmodes om at foranledige, at der inden næste Lagtingsamling udarbejdes et Overslag over en Bro af Jernbeton eller af Sten i Overensstemmelse med Andragendet.

3. Andragende fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro af Sten eller Beton over *Alutará* i Lervig.

Tingets Tillidsmand foreslaar, at Broen udføres af Sten, egnet til Kørsel. Den vil komme til at afløse en forhaandenværende gammel og faldefærdig Træbro.

Beslutning.

Da Broen skal udføres af Sten, vil de forhaandenværende høje Priser paa Materialier ikke faa væsentlig Indflydelse paa Bekostningen af det heromhandlede Anlæg. Man vil derfor støtte dette med den sædvanlige Bevilling af Økonomisk Fond, nemlig:

$\frac{2}{5}$ af medgaaede Materialier, indtil	83 Kr.
$\frac{2}{5}$ af medgaaet Formandsløn, indtil	46 —
$\frac{1}{5}$ af Arbejds løn vedr. Brobuene, indtil	84 —

ialt indtil... 213 Kr.

Løvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

4. Andragende fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro af Sten eller Beton over *Ljarðará* i Þundingsbotn.

Broen skal afløse en forhaandenværende Bro af Træ. Denne kan efter Betænkningen fra Tingets Tillidsmand gøres tjenlig i nogle Aar ved Hjælp af nogle mindre bekostelige Foranstaltninger.

Der foreligger kun Overslag med Hensyn til en Bro af Træ.

Beslutning.

En Afskrift af Betænkning fra Lagtingets Tillidsmand tilstilles Andrageren med Underretning om, at Tinget paa Grund af de høje Priser paa Materialier, og under Hensyn til, at den forhaandenværende Bro ifølge den af Tingets

Tilidsmand afgivne Betænkning kan gøres tjenlig endnu i nogen Tid ved påsende Foranstaltninger, har udsat Sagens Afgørelse til næste Aar.

Man finder, at den påtænkte Bro bør udføres af Jernbeton, eventuelt af Sten, og anmoder Amtmanden om at formlædige udarbejdet Overslag for en saadan inden næste Lagtingssamling.

5. Andragende fra Forstanderskabet for Anderfjord og Ryglefjord Sognes Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro af Sten eller Beton over *Lavna i Anderfjord* til Aføsning af en forhaandenverende Bro af Træ.

Der foreligger kun Overslag for en Bro af Træ.

Bestutning.

En Afskrift af Betænkning og Overslag fra Tingets Tilidsmand tilstilles Andrageren med Underretning om, at Lagtinget ikke yder Bevilgninger til at opføre Broet af Træ, naar ikke særlige Omstændigheder maatte tale derfor, og at man er sindet overensstemmende med Andragendet at yde en saadant Bevilgning til en Bro af Jernbeton, eventuelt af Sten, men ikke ser sig i Stand til at tage Stilling til Bevilgningens Størrelse, da der intet Overslag foreligger til en Bro af saadant Materiale.

For saa vidt Andrageren skulde ønske Tilskud til næste Aar, maa Andragende herom indsendes til Lagtinget inden forstkommende 1. Juni.

Amtmanden anmodes om at tilvejebringe et Overslag over en Bro af Jernbeton, eventuelt af Sten, indtil næste Tingssamling.

6. Andragende fra Forstanderskabet for Fandrup Sogns Kommune om Genbevilgning af en i 1909 givet Bevilgning paa 335 Kr. til Opførelse af en Bro over *Elven i Gjor*. (Andragende om Tilskud til et Lægn behandles i særskilt Betænkning.)

Bestutning.

Det i 1909 af Økonomisk Fond bevilgede Tilskud paa indtil 335 Kr. til Opførelse af den omhandlede vestlige Bro genbevilges indtil (Majdag 1918.

Det forudsættes, at Anlægget udføres, saa snart som muligt.

7. Andragende fra Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune om Tilskud til Udbedring af Broen over *Elven i Løjum*.

Broen er opført for c. 30 Aar siden med Tilskud fra Lagtinget. Anlægget er meget betydeligt og har vist sig at svare til Planen. Da Brobækket er af Træ paa Jernskinner, er en grundig Udbedring blevet paatrængende nødvendig. Denne foreslaas udført ved Hjælp af Beton, hvort Jernbaneskinneerne anbringes. Broplanken er gode.

Bestutning.

Ifølge den foreliggende Erklæring fra Tingets Tilidsmand maa man antage, at det haster med at udføre en Udbedring, og man vil som følge heraf, uagtet Istandsættelsen paa Grund af de forhaandenverende høje Priser paa Materialier bliver forholdsvis kostbar, støtte det med den saedvanlige Bevilgning af Økonomisk Fond, nemlig:

3 af medgaaende Materialier, indtil	123 Kr.
2 af medgaaet Formandslon, indtil	26 —

falt indtil... 148 Kr.

lovrigt paa saedvanlige Vilkaar.

8. Andragende fra Forstanderskabet for Haldersvig og Saksen Sognes Kommune om Forhøjelse af det i 1915 givne Tilskud paa indtil 470 Kr. til en Bro af Jern med Trægulv over *Kluftaa i Haldersvig*. (Lagtingstidende 1915, Bilag 19, B, 2.)

Det opgives, at den forhaandenværende Bro vil kunne benyttes endnu et Aar, naar der udføres visse Istandsættelser.

Beslutning.

Der svares Andrageren, at den givne Bevilling gælder indtil Olaidag 1917, og at man, hvis Anlægget, paa Grund af Forhøjelse af Priserne paa Materialier, bliver dyrere end oprindelig beregnet, vil tage under Overvejelse, om Bevillingen bør forhøjes. Dette vil dog først kunne ske, naar Anlægget er blevet udført og efter fornyet Andragende, som ledsages af de fornødne Oplysninger.

9. Andragende fra Kommunalforstanderen i Skaalevig om Tilskud til Opførelse af en Bro af Jernbeton over *Storaa i Skaalevig*.

Tingets Tillidsmand anbefaler en Kørebro af Jernbeton og bemærker, at den tilstedeværende Bro er fuldstændig kassabel.

Beslutning.

Ifølge den foreliggende Erklæring fra Tingets Tillidsmand maa man antage, at det haster at opføre den nye Bro, og man vil som Følge heraf, uagtet Anlægget paa Grund af de forhaandenværende høje Priser paa Materialier bliver forholdsvis kostbart, støtte det med den sædvanlige Bevilling af økonomisk Fond, nemlig:

$\frac{2}{5}$ af medgaaede Materialier, indtil	256 Kr.
$\frac{3}{5}$ af medgaaet Formandsløn, indtil	20 —
	—
	Ialt indtil... 276 Kr.

Løvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

10. Andragende fra Beboere af Skuø om Tilskud til Opførelse af en Bro af Jernbeton over *Aaen syd for Bygden paa Skuø*.

Der findes ingen Bro for Tiden.

Beslutning.

Som Forslaget ad Post I. 3, med Tilføjende, at det forudsættes, at Broen opføres paa det af Tingets Tillidsmand udpegede Sted.

11. Andragende fra Forstanderskabet for Sjøv Sogns Kommune om Fornyelse af Tingets Bevilling til Opførelse af en Bro over *Breiddá i Selletre*.

Beslutning.

Der svares Andrageren, at den i 1913 givne Bevilling til Broen gælder ifølge Tingets Vedtagelse i 1915 (Lagtingstidende 1915, Bilag 19, B, 12) indtil Olaidag 1917.

12. Andragende fra Beboere af Ørdevig om Tilskud til en Bro i *Ørdevig*.

Behandles i Forbindelse med et Vejanlæg under Post III.

III. Veje.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til Fortsættelse af Kørevejen gennem *Kvalvigsdalen*.

Der blev i 1915 bevilget Tilskud til en Vejstrækning paa 800 m. Heraf er der, ifølge hvad Udvalget har faaet oplyst, kun anlagt c. 400 m. Ifølge den Stilling, som Lagtinget har taget til dette Vejanlæg, agter Tinget at fortsætte med Bevillinger til samme, i ethvert Fald indtil et vist Punkt c. 2000 m længere vestpaa i Dalen er naaet, men det ses ikke at være nødvendigt for Øjeblikket at yde nogen Bevilling, da Bevillingen fra 1915 vedrørende den endnu ikke anlagte Strækning paa c. 400 m staar ved Magt indtil Olsdag 1917.

Beslutning.

Der gives Andrageren Underretning om foranførte.

2. Andragende fra Sognekommisionen for Sand Sogn om Tilskud til en Omlægning af en Del af Kørevejen mellem Sand og Søltuvik. Omlægningen er foranlediget ved, at Vejen har for stærk Stigning (indtil 1:4).

Paagældende Vejstrækning maa antages at høre til den Del af bemeldte Vej, med Hensyn til hvilken Lagtinget ikke har stillet den Betingelse for Bevilling, at Vejens Stigning ikke maatte overstige 1:12.

Beslutning.

Der bevilges af økonomisk Fond 30 Øre pr. m af den Vejstrækning, som maatte blive anlagt, indtil ialt 68 Kr.

Iøvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

3. Andragende fra Beboere af Skuø om Tilskud til at anlægge en Kørevej paa *Skuø* af 200 Favnes Længde.

Der foreligger den sædvanlige Erklæring fra vedkommende Kommunalforstanderskab, men iøvrigt savnes nærmere Oplysninger.

Beslutning.

Af økonomisk Fond ydes en Bevilling paa 120 Kr., beregnet for en Vejstrækning paa 400 m Længde (30 Øre pr. m), som 1. Tilskud til Anlæg af en 2,5 m bred Kørevej gennem den syd for Bebyggelsen paa Skuø beliggende Indmark. Vejen skal i Løbet af 3 Aar anlægges fra det Sted, som af Tingets Tilidsmand er betegnet som det mest hensigtsmæssige for Anlæg af den paataente Bro over Åsdalså helt ud til den nye Kirkegaard (i Olantsgerði), der er under Arbejde, hvilken Vej vil blive omtrent 450 m. lang.

For Bevillingen gælder iøvrigt de sædvanlige Betingelser, som ommeldes i Lagtingstidende for 1911, Bilag 7, C. 6 (Side 10).

4. Andragende fra Beboere af Ørdevig om Tilskud til Anlæg af en Kørevej i Ørdevig og af en Bro.

Beslutning.

Der svares Andragerne:

Af økonomisk Fond ydes en Bevilling paa 120 Kr., beregnet for en Strækning paa 400 m Længde (30 Øre pr. m) som 1. Tilskud til Anlæg af en Kørevej gennem den syd for *Dalså* beliggende Del af Indmarken i Ørdevig. For Bevillingen gælder de sædvanlige Betingelser samt desuden følgende særlige Vilkaar:

Vejen skal gennemføres i Løbet af højst 5 Aar gennem hele den nævnte Del af Bygdens Indmark (jfr. Generalstabens Kort), og Udførelsen garanteres af Kommunens Forstanderskab. Tinget er sindet at yde Tilskud til den af Jens M. Poulsen, Skopen, projekterede Bro, men man ser sig ikke i Stand til for Øjeblikket at fastsætte Bevillingens Størrelse, da der ikke foreligger noget detaillert Overslag. Desuden synes der at være Grund til, som Følge af de nuværende overordentlig høje Priser paa Materialier at vente noget med Anlægget af Broen, hvis denne ikke er nødvendig for Udførelsen af Arbejdet paa Vejens Anlæg.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Revision af Lov Nr. 99 af 10. Maj 1912 for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Udvalgets Medlemmer er enige om, at Loven har virket gavnligt, og at man ikke bør ophæve den eller gøre dens til Adruelighedens Fremme sigtende Bestemmelser mindre virksomme. Man finder tværtimod, at der er Grund til at skærpe disse.

Udvalget har drøftet, hvorvidt man skulde foreslaa, at der bliver givet Adgang til at gennemføre Forbud mod overhovedet at indføre berusende Drikke til Øerne, saaledes som ommeldt i et Forslag fra Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer. Tilvirkning her af saadanne Drikke er allerede forbudt ved Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 § 11. Skønt der hos nogle af Udvalgets Medlemmer har været Stemning for et saadant Forbud efter det Eksempel, som er givet ved Lov for Island af 30. Juli 1909 om Forbud mod Indførsel af spirituose Drikke, har man enedes om for Tiden at lade dette Spørgsmaal hvile. Et Flertal (Christiansen, Effersøe og P. Nielsen) har dog anset det for rigtigt ved en af det Offentlige iværksat og kontrolleret almindelig Afstemning paa Øerne at søge oplyst, hvorledes Stemningen er blandt Befolkningen med Hensyn til et eventuelt Indførselsforbud, og man foreslaar derfor, at de hertil sigtende Bestemmelser optages i den nye Lov. Et Forbud mod Indførsel af berusende Drikke bør efter Flertallets Mening ikke gennemføres, medmindre man er sikker paa, at der hersker en meget stærk Stemning derfor blandt Befolkningen. Kun da kan man vente gode Frugter deraf og bl. a. paaregne, at Lovens Bestemmelser blive overholdte. En Afstemning som den omhandlede vil kunne tjene som en god Vejledning i denne Henseende for Lagtinget og de lovgivende Myndigheder.

Med Hensyn til Omfanget af de eventuelle Ændringer i Loven er der ikke opnaaet Enighed i Udvalget. Et Mindretal (Jørgensen og J. H. Poulsen) anser det for rigtigt, at man begrænser disse, da Loven i sin Helhed taget formentlig har virket tilfredsstillende, medens fornævnte Flertal foreslaar nogle videregaende Ændringer for at gøre Loven mere formaalstjenlig.

Hele Udvalget betragter det for unødvendigt at iværksætte Afstemning om, hvorvidt Handel med og Udskænkning af berusende Drikke skal være tilladt, da der, bl. a. ifølge Udfaldet af de i sin Tid i Henhold til Ædruelighedslovene af 1907 og 1912 foretagne Afstemninger, ikke kan være Tvivl om, at der ikke findes nogen Stemning blandt Befolkningen for at indføre nogen af de paa-gældende Næringer med berusende Drikke paa Øerne. Udvalget vil derfor ikke foreslaa, at Bestemmelserne i Loven af 1912 §§ 1 -21 opretholdes.

Dette vil medføre en noget indgribende Omredigering af Loven, men forøvrigt har saavel Flertallet som Mindretallet kun foreslaaet de Ændringer i denne, der nødvendiggøres ved de nye Bestemmelser, som man ønsker indførte.

Man har anset det for mest praktisk at fremsætte to særskilte Lovforslag henholdsvis fra Flertallet og fra Mindretallet. Man henviser til disse Forslag, som vedføjes Betænkningen, samt til nedenanførte Bemærkninger.

Undertegnede P. Nielsen forbeholder sig eventuelt under Sagens senere Behandling at fremsætte Ændringsforslag om, at ingen maa indforskrive mere end 10 l Brændevin e. l. paa én Gang.

Man fremsætter ligeledes Forslag til to Anordninger, der vil være at udstede. Disse Forslag vedføjes ligeledes Betænkningen. Iøvrigt henvises til Bemærkningerne nedenfor m. H. t. disse Forslag.

A. Bemærkninger af Flertallet til sammes Lovforslag.

Til § 1.

Paragraffens 1. Stykke indeholder Lovforslagets Hovedbestemmelse. Som allerede nævnt foran, var der ved den gældende Lov aabnet en vis Adgang til i Henhold til stedfunden Afstemning at drive Handel med eller Udskænkning af berusende Drikke. Imidlertid er denne Bestemmelse ingensinde blevet anvendt, og der ses ikke at være nogen Grund til at bibeholde den (hvilken Anskuelse ogsaa deles af Mindretallet).

Loven tillader i visse Tilfælde Salg af berusende Drikke som et Bierhverv, jfr. dens § 17, 5. Stk. (Passagerskibe), § 26 (Apoteker og Læger) og § 27 (Gæstgiverier). Kun Bestemmelsen i § 26 foreslaas opretholdt. Man er stærkt i Tvivl om Nødvendigheden af denne Bestemmelse, men da det formentlig ikke er almindelig erkendt blandt paagældende Sagkyndige (Lægerne), at berusende Drikke er nødvendige ved Lægebehandling, har man optaget Bestemmelsen i Forslagets § 1, 2. Stk., som angiver de eneste Tilfælde, i hvilke der endnu skal kunne drives Erhverv med berusende Drikke her paa Øerne. Forhandling af berusende Drikke ved Agenter vil bl. a. være forbudt (Lovens § 17, 4. Stk.).

Til § 2.

Svarer til Lovens § 21, 1. Stk., og til Mindretallets § 2, 1. Stk. Paa-gældende Regel er gennemført mere følgerigtigt her end i Loven. Det forudsættes, at den vil komme til Anvendelse paa Udskænkning og Udlivering af berusende Drikke ved Handelsauktioner, ved Anlagelse af Mandskab til Skibe, samt overhovedet ombord i Skibe, naar Kederen eller hans Repræsentant iværksætter Udskænkningen eller Udliveringen. Som Følge heraf vil det blive nødvendigt at foretage en Ændring i de gældende Bestemmelser om Skibsmandskabs Forplejning (Reglement Nr. 246 af 10. Decbr. 1892 og Reglement Nr. 249 af 6. November 1893) jfr. nedenfor. Forslag III.

Til § 3.

Bestemmelsen er ny. Den synes at være i god Overensstemmelse med de to foregaaende Paragraffers Indhold. Man mener, at det bør være forbudt

ikke blot at drive Erhverv (Handel, Udsækning m. v.) med berusende Drikke, men overhovedet ogsaa paa anden Maade at anvende disse Drikke til egen Fordel under Forhold, der er egnede til at skade andre, og dette sidste Moment er ogsaa til Stede i de i § 3 nævnte Tilfælde. Der er ingen Væsensforskkel, men kun en Gradsforskkel imellem de Tilfælde, der falde ind under § 1, og de under § 3 hørende.

Til § 4.

Bestemmelsen, der ligeledes er ny, har Sammenhæng med § 3, jfr. Bemærkningerne til denne §. Misbrug af Spiritus ved Valg har fundet Sted for at paavirke Stemningen hos Vælgerne. Dette er forargeligt og kan derhos virke uheldigt paa Valgets Udfald, derved at Vælgerne berøves deres sunde Dømmekraft.

Til § 5.

Denne Bestemmelse svarer til Lovens § 23, 1. Stk., jfr. 2. og 4. Stk. Flertallet holder paa, at kun den enkelte Person skal have Ret til at indforskrive berusende Drikke, og at al anden Trafik med disse Drikke, hvad enten den optræder aabent som Handel eller anden Næring eller tilhyllet under en eller anden Form som Bestilling for andre eller i Pællesskab, bør være forbudt, da Lovens Formaal let kan blive forringet ved saadan Trafik.

Lovens § 23, 4. Stk., om Bestilling til Foreninger har skadet Lovens Virkninger og medfører social Ulighed. Man har derfor udeladt denne Bestemmelse.

Til § 6.

Som Lovens § 22, 2. Stykke, med en mindre Tilføjelse (om Opslag), jfr. Mindretallets § 2, 2. Stk.

Til § 7.

Jfr. Lovens § 24 og Mindretallets § 4. Man agter at foreslaa, at det bestemmes i vedkommende Anordning, at Personer, som driver Handel m. v., i Reglen ikke maa faa Ret til at have Udsalg af denatureret Sprit. I Forbindelse hermed synes det naturligt at gøre Handelen med denatureret Sprit afgiftsfri, for at Spritten ikke skal blive fordyret paa Grund af Næringsafgift.

Til § 8.

Jfr. Lovens § 25 og Mindretallets § 5. En mindre Ændring er foretaget i 2. Stykke under Hensyn til, at Næring med berusende Drikke nu foreslaas helt udelukket.

Til § 9.

Bestemmelsen er ny.

Man maa antage, at der føres en effektiv Kontrol m. H. t., at skattefrit Øl ikke indeholder over $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol, men bortset fra saadant Øl synes det paakrævet, at vedkommende Handlende, Beværter, Brygger, Fabrikant m. v. maa have ubetinget Ansvar for, at Varen ikke indeholder mere Alkohol end tilladt.

Til § 10.

Ny Bestemmelse.

Til §§ 11—17.

Man tillader sig at henvise til Flertallets Bemærkninger foran om den foreslaaede Afstemning, hvis Formaal er at være en Vejledning for Lagtinget og de lovgivende Myndigheder. Bestemmelserne er redigerede efter forskellige Paragraffer i Loven af 1912 (§§ 6—10, 13 og 14).

Til § 18.

Som Mindretallets § 7 og som Lovens § 28 med følgende Ændringer: Minimum for Bøderne er forhøjet fra henholdsvis 20 Kr. og 100 Kr. til henholdsvis 50 og 200 Kr. Konfiskation foreslaas anvendt ved 2. Gang begaaet Overtrædelse (efter tidligere Dom eller Bødevedtagelse), medens Konfiskation efter Loven kan anvendes ved 3. Gang begaaet Overtrædelse. Mindretallet er enig heri.

Til §§ 19—21.

Som Lovens §§ 29—31, med de nødvendige Ændringer, jfr. Mindretallets §§ 8—10.

B. Bemærkninger af Mindretallet til sammes Lovforslag.

Forslaget er i Hovedsagen overensstemmende med den gældende Lov. Afvigelserne vil fremgaa af det følgende.

Til § 1.

Handel med og Udskænkning af berusende Drikke forbydes, og Afstemning om disse Næringer (Lovens §§ 5—14) bortfalder følgelig, som ogsaa foreslaaet af Flertallet, lige saa vel som visse andre Regler i Loven, der have til Forudsætning, at paagældende Næringer kan blive tilladte efter Afstemning (§§ 15—21). Under Forbudet falder ogsaa Gæstgiverier o. lign. (Lovens § 27) og Udskænkning til Passagerer (§ 17, 5. Stk.).

Til § 2.

Paragraffen er i det nærmeste overensstemmende med § 22 i Loven af 1912. Formuleringen af 1. og 3. Stk. er ændret lidt under Hensyn til, at Loven af 1912 §§ 2 og 19 er udeladt. Derhos er medtaget Skibsrederi og Fiskerinæring. Bestemmelsen tilsigter at forhindre, at Folk, som driver noget Erhverv, ved Traktering tiltrækker Kunder. Dette skal være forbudt, hvad enten det sker i selve Forretningslokalet eller i vedkommendes private Hjem.

Paragraffen stemmer omtrent med Flertallets Lovforslag §§ 2 og 6.

Til § 3.

1. Stk. og 2. Stk. er ligelydende med Lovens § 23, 1. og 2. Stk., dog at Bestemmelsen om Næringsbevis selvfølgelig er udeladt.

3. Stk. er i Realiteten fuldstændig overensstemmende med Lovens § 23, 3. Stk.

4. Stk. er ligelydende med Lovens § 23, 4. Stk.

Til Sammenligning henvises til Flertallets Lovforslag § 5.

Til § 4.

Bestemmelsen er ligelydende med Lovens § 24, jfr. Flertallets Lovforslag § 7.

Til § 5.

1. Stk. er ligelydende med Lovens § 25, 1. Stk., og 2. Stk. er væsentlig overensstemmende med Lovens § 25, 2. Stk., jfr. Flertallets Lovforslag § 8.

Til § 6.

Paragraffen er ligelydende med Lovens § 26, jfr. Flertallets Lovforslag § 1, 2. Stk.

Til § 7.

Stemmer med Lovens § 28, kun at Bestemmelserne om Næringsbevis er udeladte, at Bøderne er forhøjede, og Konfiskation kan indtræde tidligere, jfr. Flertallets § 18.

Til § 8.

Som Loven af 1912 § 29 og Flertallets § 19.

Til § 9.

Som Loven af 1912 § 30 og Flertallets § 20.

Til § 10.

Jfr. Loven af 1912 § 31, jfr. Flertallets § 21.

*C. Bemærkninger af Udvalget til sammes Forslag Punkt II. nedenfor til
Anordninger i Henshold til foranstførte Lovforslag.*

Det har været nødvendigt at omredigere Anordningen en Del i Henshold til Flertallets § 8, 2. Stk., i Lovforslaget og Mindretallets § 5, da Betegnelserne Øl, Vin og Brændevin ikke fremtræde paa samme Maade i Lovforslaget som i den gældende Lov. — Derhos er der med Hensyn til Forklaringen af, hvad der falder ind under Brændevin, udtrykkelig tilføjet, at de nævnte Drikke (Cognac, Røm, Arrak, Likør, Bittersnaps, Elixirer, Whisky og Bitter) falde ind under Loven, selv om disse Drikke er bestemte til at anvendes som Medicin. Man har herved navnlig tilsigtet at hindre Misbrug ved Salg af Bitter, der fremtræder som Medicin, og at klarlægge et omtvistet Spørgsmaal.

Anordningen om denatureret Spiritus (Flertallets Lovforslag § 7 og Mindretallets § 4) er ligelydende med den for Tiden gældende Anordning herom paa to Punkter nær. En Tilføjelse til § 1 gaar ud paa, at Personer, som drive Handel, Udskænkning eller Gæstgiveri eller staa i et vist nærmere Forhold til saadanne Næringsdrivende, i Reglen ikke maa meddeles Bevilling til at sælge denatureret Spiritus.

Lignende Grunde, som de, der i sin Tid bevirkede, at man udskilte Næring med berusende Drikke fra visse andre Næringer (Handel m. v.), jfr. Lov af 10. Maj 1912 § 2, er til Stede med Hensyn til Handel med denatureret Spiritus, i Betragtning af at denne Vare til en vis Grad benyttes som Beruselsesmiddel. Man har dog ikke villet udelukke Undtagelse fra Reglen, da det kan tænkes, at der paa enkelte mindre Pladser ikke kan faas oprettet Handel med denatureret Spiritus undtagen hos en af de paagældende Næringsdrivende.

Den Omstændighed, at flere Personer driver Handel med denatureret Spiritus paa samme Plads, gør det vanskeligt for den enkelte Handlende at skønne, hvorvidt en Person, der ønsker at købe saadan Spiritus, agter at benytte Varen som Beruselsesmiddel eller ej, idet den paagældende kan fordele sit Indkøb paa de forskellige Handlende og derved afvende Mistanken imod sig for at købe i Beruselsesøjemed.

*D. Bemærkninger af Flertallet (Christiansen, Ejffersøe og P. Nielsen)
til sammes Forslag Punkt III. nedenfor.*

Forslaget er i nøje Sammenhæng med Flertallets Lovforslag § 2, 1. Stk., og Mindretallets Lovforslag § 2, 1. Stk.

E. Bemærkninger af Udvalget til sammes Punkt IV. nedenfor.

Ved Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne og Lov Nr. 62 af 1. April 1908 for Færøerne om Aflysning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter blev følgende færøske Skatter og Afgifter ophævede: 1) Læsteafgiften (Lov om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne af 21. Marts 1855 § 5 og 6), 2) samtlige Tiender, 3) Præsttal, 4) Lagmandstold, 5) Bidrag til Fonden for Fornlykkedes Efterladte (Regulativ af 18. April 1832 § 2).

Indtægterne heraf tilfaldt tidligere dels Staten og dels andre. Staten overtog Udredelsen af de aarlige Erstatningssummer til disse sidste og fik herfor samt som Erstatning for de samme tidligere tillagte Afgifter ved de nævnte Love tillagt dels en Forhøjelse af Kongs- og Matrikelskatten (Lov Nr. 62 af 1. April 1908 § 3) og dels en ny Afgift af Vin, Brændevin, Spiritus eller spirituøse Drikkevarer samt af al Slags Øl, som indførtes til Færøerne (Indførselsafgift).

I Tilfælde af, at der bliver lovfæstet et Forbud mod at indføre berusende Drikke til Øerne, vil Indførselsafgiften selvfølgelig gaa meget stærkt ned. Til Eksempel skal paapeges, at Indførselsafgiften paa skattefrit Øl, som indførtes til Øerne i Finansaaret 1913—14, udgjorde 2527 Kr., medens den samlede Indførselsafgift for samme Finansaar var 27,238 Kr.

Det Spørgsmaal maa da fremstaa, om og hvorledes samt med hvilken aarlig Sum Staten skal faa Erstatning ved Iværksættelse af det eventuelle Indførselsforbud. Da der har hersket en Del Uklarhed i den offentlige Diskussion med Hensyn til dette Spørgsmaal, anser Udvalget det for rigtigt at søge Sagen klarlagt ved en Forespørgsel til Regeringen.

*F. Bemærkninger af Udvalgets Flertal (Christiansen, Ejffersøe og P. Nielsen)
til sammes Forslag Punkt V. nedenfor.*

Blandt Afholdsfolk hersker Ønsket om, at alkoholfri Vin maa blive indført til Nadverbrug i Stedet for den nu anvendte alkoholholdige Vin. I Betragtning heraf, og da der ikke synes at være Grund til uden Nødvendighed at opretholde Bestemmelsen i Loven af 10. Maj 1912, § 23, 2. Stk. (jfr. Flertallets Lovforslag § 5, 1. Stk., og Mindretallets § 3, 2. Stk.), foreslaas at rette en Henvendelse til Kirkeministeriet for at faa Spørgsmaalet nærmere belyst.

G. Bemærkninger af Udvalget til sammes Forslag Punkt VI. nedenfor.

Et lignende Spørgsmaal, som det omhandlede, har været fremme i Lagtinget før, og det synes naturligt og rigtigt at rejse det igen ved nærværende Lejlighed.

Forslag.

Af Udvalget.

I. Lagtinget indstiller til Justitsministeriet, at det medfølgende Forslag til Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m. sættes i Kraft den 1. Januar 1918, og at den nugældende Lov for Færøerne af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke samtidig ophæves.

Af Udvalget.

II. Lagtinget indstiller til Justitsministeriet, at de to hermed følgende Forslag til Anordninger fra den 1. Januar 1918 træde i Stedet for henholdsvis Anordning Nr. 277 af 6. Decbr. 1912 indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 25, 2. Stk., i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke og Anordning Nr. 274 af 6. December 1912 om Salg af denatureret Spiritus paa Færøerne i Henhold til § 24 i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Af et Flertal (*Christiansen, Effersee og P. Niclasen*).

III. Lagtinget indstiller til Regeringen, at Bestemmelserne i Reglement Nr. 246 af 10. December 1892 i Henhold til Sølovens § 45 for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum ombord og Reglement Nr. 249 af 6. November 1892 i Henhold til Sølovens § 45 for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum ombord i færøske Fiskerskibe ændres saaledes, at berusende Drikke ikke kan udgives ombord i færøske Skibe.

Af Udvalget.

IV. Lagtinget retter en Forespørgsel til Justitsministeriet om, hvorledes Regeringen, i Tilfælde af at der maatte blive gennemført et Lovforbud mod Indførsel af berusende Drikke til Færøerne, vil stille sig til Spørgsmaalet om en eventuel Erstatning til Statskassen for det Indtægtstab, som denne maatte lide ved Forbudet.

Af et Flertal (*Christiansen, Effersee og P. Niclasen*).

V. Lagtinget retter en Opfordring til Kirkeministeriet om at undersøge, hvorvidt det maatte være nødvendigt at bibeholde alkoholholdig Vin til Nadverbrug, og om at indhente Udtalelser fra Sognepræster og Menighedsraad paa Færøerne med Hensyn til, om de maatte kunne anbefale, at der til Nadverbrug kun blev anvendt alkoholfri Vin.

Af Udvalget.

VI. Lagtinget opfordrer Skoledirektionen til at undersøge, hvor vidt det lader sig gøre at indføre i Seminariet, i Mellem- og Realskolen samt i Folkeskolerne her paa Øerne Undervisning, for saa vidt saadan ikke allerede finder

Sted, med Hensyn til de Virkninger, som Nydelsen af berusende Drikke medfører saavel for den enkelte Person (legemligt og aandeligt) som for Samfundet, og til at træffe de Foranstaltninger, som Resultatet af Undersøgelsen maatte give Anledning til.

Thorshavn, den 11. September 1916.

C. J. Christiansen.

Oliver Effersøe,
Ordfører.

Th. Egholm.

Poul Niclasen,
Formand.

J. H. Poulsen.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m.

Af et *Flertal* (Christiansen, Effersøe og P. Niclasen).

§ 1.

Ethvert Erhverv med berusende Drikke skal være forbudt paa Færøerne.

Denne Bestemmelse skal dog ikke være til Hinder for, at privilegerede Apoteker sælger berusende Drikke efter autoriserede Lægers Recept, eller at disse selv sælger saadanne Drikke ved Sygebehandling. Den ommeldte Recept bør angive, hvor meget og hvor mange Gange der i Henhold til den kan udleveres, hvorhos vedkommende Apoteker maa paategne Recepten, saaledes at det kan ses, hvor meget der er udleveret. Der maa højst udleveres tre Gange efter den samme Recept.

§ 2.

Det skal derhos være forbudt gratis at udskænke eller paa anden Maade udlevere berusende Drikke i Forbindelse med noget Erhverv, saasom Handel, Gæstgiveri, Afholdelse af offentlig Dans eller andre offentlige Forlystelser, Skibsrederi og Fiskerinæring.

Udskænkning eller Udlevering af berusende Drikke skal altid være forbudt i de paagældende Forretningslokaler.

§ 3.

Endvidere skal det overhovedet være forbudt at udskænke eller paa anden Maade at udlevere berusende Drikke for at skaffe sig eller andre Fordel, saasom i Forbindelse med Auktioner, der ikke er Handelsauktioner, eller som Vederlag for Arbejdsydelser eller andre Ydelser af Pengeværdi.

§ 4.

Det skal være forbudt at udskænke eller paa anden Maade at udlevere berusende Drikke i Forbindelse med Valg.

§ 5.

Indforskrivning af berusende Drikke i Fællesskab eller til Fordeling samt Indforskrivning af saadanne Drikke til andre skal være forbudt, dog ikke Bestilling af Vin til Nadverbrug.

Personer, der drive nogen af de i § 2 nævnte Virksomheder, eller som er ansat som Bestyrer af saadan eller har anden fast Beskæftigelse derved, maa heller ikke paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte. Dette Forbud gælder ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

Indførte berusende Drikke maa ikke udleveres til Personer, der er under 18 Aar, eller som vedkommende vitterlig bekendt er berusede, umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed eller utilregnelige, og ingen maa være saadanne Personer behjælpelig med at erholde berusende Drikke udleverede.

§ 6.

I Udskænkningssteder for ikke berusende Drikke er det forbudt Gæsterne at nyde medbragte berusende Drikke, og hverken Værten, eller de, der gaar ham til Haande, maa finde sig i, at dette sker; ej heller maa Værten, hans Husstand eller Medhjælpere nyde berusende Drikke i Udskænkningslokalerne. I ethvert Udskænkningssted skal paa en iøjnefaldende Plads findes opslaaet et tydeligt Aftryk af nærværende Paragraf.

§ 7.

Det skal ved Anordning af Justitsministeriet bestemmes, hvilke nærmere Regler, der gælder ved Salg af denatureret Spiritus.

For at drive Handel med denatureret Spiritus udkræves ikke Næringsbevis i Henhold til Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne af 21. Marts 1855 § 10.

§ 8.

Ved berusende Drikke i denne Lov forstaas alle spirituose Drikke, som indeholde $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol eller derover, dog at dansk Øl, som efter de nugældende Regler er skattefrit, under ingen Omstændigheder falder ind under Lovens Bestemmelser.

Hvad der skal forstaas ved Drikke i denne Lov, fastsættes ved kongelig Anordning.

§ 9.

Ansvar i Henhold til denne Lov indtræder i ethvert Tilfælde, hvor paagældende Drik bliver at anse for berusende i Henhold til § 8, 1. Stykke, selv om den vedkommende Person ikke har været bekendt med Drikkens Beskaffenhed,

§ 10.

Offentlig Reklame samt Reklamering ved Udsendelse af Reklamesedler eller lignende med Hensyn til berusende Drikke, skal være forbudt.

§ 11.

I Løbet af Januar Maaned i Aaret 1918 skal der overalt paa Færøerne iværksættes en Afstemning til Oplysning om, hvorvidt der blandt Befolkningen er Stemning for at iværksætte Forbud mod Indførsel af berusende Drikke til Øerne, hvilken Afstemning bekostes af Amtsfattigkassen.

§ 12.

Berettigede til at deltage i Afstemningen ere samtlige i Valgdistriktet bosatte Kvinder og Mænd, som inden den 1. Januar 1918 har fyldt 25 Aar, som ikke ere ude af Raadigheden over deres Bo, og som ikke ved Dom ere fundet skyldige i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning

§ 13.

Afstemningen foranstalles af Amtmanden og ledes af det i Lov Nr. 84 af 30. April 1908, § 4, ommeldte Valgnævn.

§ 14.

Over de stemmeberettigede affatter Valgnævnet Lister, som efter forudgaaende Bekendtgørelse skulle fremlægges til offentligt Eftersyn i 14 Dage før Afstemningsdagen paa et bekvemt Sted i hver Bygd i Valgdistriktet, undtagen i Dimon Bygd i Sand Sogn. Klager over, at en uberettiget er optaget paa Listerne eller en berettiget udeladt, maa mindst 5 Dage før Afstemningsdagen indgives til Valgnævnet, som endeligt afgør Spørgsmaalet.

§ 15.

Afstemningen foregaar paa det eller de Steder i Valgdistriktet og til det eller de Tidspunkter, som Valgnævnet bestemmer. Tid og Sted for Afstemningen skal bekendtgøres mindst 8 Dage forud ved Opslag i Kundgørelsestavlerne.

§ 16.

Justitsministeriet fastsætter de nærmere Regler for Afstemningen, Opførelsen og Indberetning af Afstemningen. Amtmanden kundgør Udfaldet af Afstemningerne.

§ 17.

Afstemning i Henhold til nærværende Lov ligestilles med Kommunalvalg, saaledes at Straffelovens § 115 er anvendelig.

§ 18.

Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til denne Lov udstedte Anordninger straffes med Bøder fra 50 Kr. til 1000 Kr., og for saa vidt nogen har forhandlet eller udskænket berusende Drikke, med Bøder ikke under 200 Kr. I Gentagelsestilfælde forhøjes Bøderne. Ved Bestemmelsen af Bødens Størrelse bør der navnlig tages Hensyn til, hvor meget vedkommende maa antages at have tjent ved sin ulovlige Virksomhed og til Størrelsen af den hos ham ved Undersøgelsens Begyndelse værende Beholdning af berusende Drikke. I Tilfælde, hvor vedkommende tidligere har været dømt eller har vedtaget Bøder for Handel

med berusende Drikke, skal endvidere den Beholdning, som forefindes hos ham, konfiskeres. Bøderne og det ved Realisationen af de konfiskerede Varer indkomne Beløb tilfalde vedkommende kommunale Understøttelseskasse.

§ 19.

Sager angaaende Overtrædelse af denne Lov og de i Henhold hertil udstedte Anordninger behandles som offentlige Politisager.

§ 20.

Det paahviler Forstanderskaberne for Landkommunerne samt Byraadet i Thorshavn i Forbindelse med Politivirksomheden at vaage over, at denne Lov ikke overtrædes, og naar vedkommende Myndighed forlanger det, skal Sag anlægges i Anledning af en saadan Overtrædelse.

§ 21.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1918, dog saaledes, at de fornødne Forberedelser til Afstemning i Henhold til §§ 11—16 foretages forinden, fra hvilken Dag Lov for Færøerne af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ophæves.

Loven bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1921 og for Rigsdagen i Samlingen 1921—22.

* * *

Af et *Mindretal* (Egholm og J. H. Poulsen):

§ 1.

Al Handel med eller Udskænkning af eller overhovedet ethvert Erhverv med berusende Drikke er forbudt.

§ 2.

Det skal være forbudt gratis at udskænke eller paa anden Maade udlevere berusende Drikke i Forbindelse med noget Erhverv, saasom Handel, Skibsrederi, Fiskerinæring, Gæstgiveri, Afholdelse af offentlig Dans eller andre offentlige Foranstaltninger.

I Udskækningslokaler for ikke berusende Drikke er det forbudt Gæsterne at nyde medbragte berusende Drikke, og hverken Værten eller de, der gaar ham til Haande, maa finde sig i, at dette sker; ej heller maa Værten, hans Husstand eller Medhjælpere nyde berusende Drikke i Udskækningslokalerne.

Ingen maa være Personer, der er under 18 Aar, eller som vedkommende vitterlig bekendt er berusede, umyndiggjorte paa Grund af Drikkældighed eller utilregnelige, behjælpelig med at erholde berusende Drikke udleverede.

§ 3.

Det er forbudt at forskrive berusende Drikke til andre.

Dette gælder dog ikke Bestilling af Vin til Nadverbrug.

Personer, der driver en af de i § 2, 1. Stykke, nævnte Virksomheder eller som er ansat som Bestyrer af saadan eller har anden fast Beskæftigelse derved,

maa heller ikke paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte. Dette Forbud gælder ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

Denne Paragraf skal ikke være til Hinder for, at der bestilles berusende Drikke til Foreninger til Udsækning blandt Medlemmerne, naar vedkommende Forening ikke udelukkende eller væsentlig har Bestilling og Udsækning af saadanne Drikke til Formaal, og Bestillingen foretages af Foreningens Bestyrelse.

§ 4.

Det kan ved Anordning af Justitsministeriet bestemmes, hvilke nærmere Regler der gælder ved Salg af denatureret Spiritus.

§ 5.

Ved berusende Drikke i denne Lov forstås alle spiritusøse Drikke, som indeholde $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol eller derover, dog at dansk Øl, som efter de nugældende Regler er skattefrit, under ingen Omstændigheder falder ind under Lovens Bestemmelser.

Hvad der skal forstås ved Drikke i denne Lov, fastsættes ved kgl. Anordning.

§ 6.

Nærværende Lov skal ikke være til Hinder for, at der fra privilegerede Apoteker eller disses Udsalgssteder udleveres berusende Drikke efter autoriserede Lægers Recept, eller at disse selv udlevere saadanne Drikke ved Sygebehandling. Den ommeldte Recept bør angive, hvor meget og hvor mange Gange der i Henhold til den kan udleveres, hvorhos vedkommende Apoteker maa paategne Recepten, saaledes at det kan ses, hvor meget der er udleveret. Der maa højst udleveres tre Gange efter den samme Recept.

§ 7.

(Som Flertallets § 18.)

§ 8.

(Som Flertallets § 19.)

§ 9.

(Som Flertallets § 20.)

§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1918, fra hvilken Dag Lov for Færgerne om Handel med og Udsækning af berusende Drikke af 10. Maj 1912 ophæves.

Loven bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1921 og for Rigsdagen i Samlingen 1921—22.

Forslag

(af Udvalget)

til Anordning indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 8, 2. Stykke (§ 5 i Udvalgsmindretallets Forslag), i Lov for Færøerne Nr. af om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m.

§ 1.

Ved »Drikke« skal i den nævnte Lov forstås »Øl«, »Vin« og »Brændevin« samt enhver Vædske, som ved Blanding eller Fortynding kan omdannes hertil, eller som vel efter sin almindelige Beskaffenhed er bestemt til andet Brug, men gøres til Genstand for Køb og Salg under saadanne Forhold, at det maa antages at være aabenbart for Sælgeren, at Køberen agter at bruge den til at drikke som Alkohol. I sidstnævnte Henseende kan Justitsministeriet bestemme, at en Vædske bliver at henregne til »Drikke«, saafremt der maatte finde et Misbrug af vedkommende Vædske Sted.

§ 2.

Ved »Øl« i § 1 forstås en gæret Drik, bestaaende af Udtræk af Malt og indeholdende Alkohol, frembragt ved Gæringen, for saa vidt Alkoholmængden udgør $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent eller derover. Dansk Øl, som efter de i det egentlige Kongerige nu gældende Bestemmelser er skattefrit, falder ikke ind under Lovens Bestemmelser.

§ 3.

Ved »Vin« forstås en af Drue-, Frugt-, Bær- eller Plantesaft tilvirket Drik, der indeholder mindst $2\frac{1}{4}$ og højst 21 Vægtprocent Alkohol.

§ 4.

Ved »Brændevin« forstås ikke blot Korn- eller Kartoffelbrændevin, men alle Slags destillerede stærke Drikke (Cognac, Rom, Arrak, Likør, Bittersnaps, Elixirer, Whisky og Bitter), selv om disse Drikke er bestemte til at anvendes som Medicin, saa og enhver med Brændevin blandet eller tilberedt Drik samt Vin af større Alkoholstyrke end 21 Vægtprocent. Herfra undtages Spiritus, som er gjort udrikkelig (denatureret) efter nærmere af Justitsministeriet fastsatte Regler.

§ 5.

Nærværende Anordning træder i Kraft den 1. Januar 1918, fra hvilken Dag Anordning Nr. 277 af 6. December 1912 indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 25, 2. Stk. i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ophører at være gældende.

*

*

*

Forslag

(af Udvalget)

til Anordning om Salg af denatureret Spiritus paa Færøerne i Henhold til § 7, 1. Stk. (§ 4 i Mindretallets Forslag), i Lov for Færøerne Nr. . . . af . . . om Forbud mod Erhverv med berusende Drikke, m. m.

§ 1.

Spiritus, der i Henhold til de af Justitsministeriet udfærdigede Regler er bleven gjort utjenligt til at anvendes til Drik (denatureret), maa ikke gøres til Genstand for Salg uden efter særskilt Bevilling, der meddeles af Amtmanden, efter at der er indhentet Erklæring fra vedkommende kommunale Myndigheder og Politimyndighederne.

Personer, som driver Handel, Udskænkning eller Gæstgiveri, eller er ansat som Bestyrer af saadan Virksomhed eller har anden fast Beskæftigelse derved, maa der i Region ikke meddeles saadan Bevilling. Det samme gælder ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

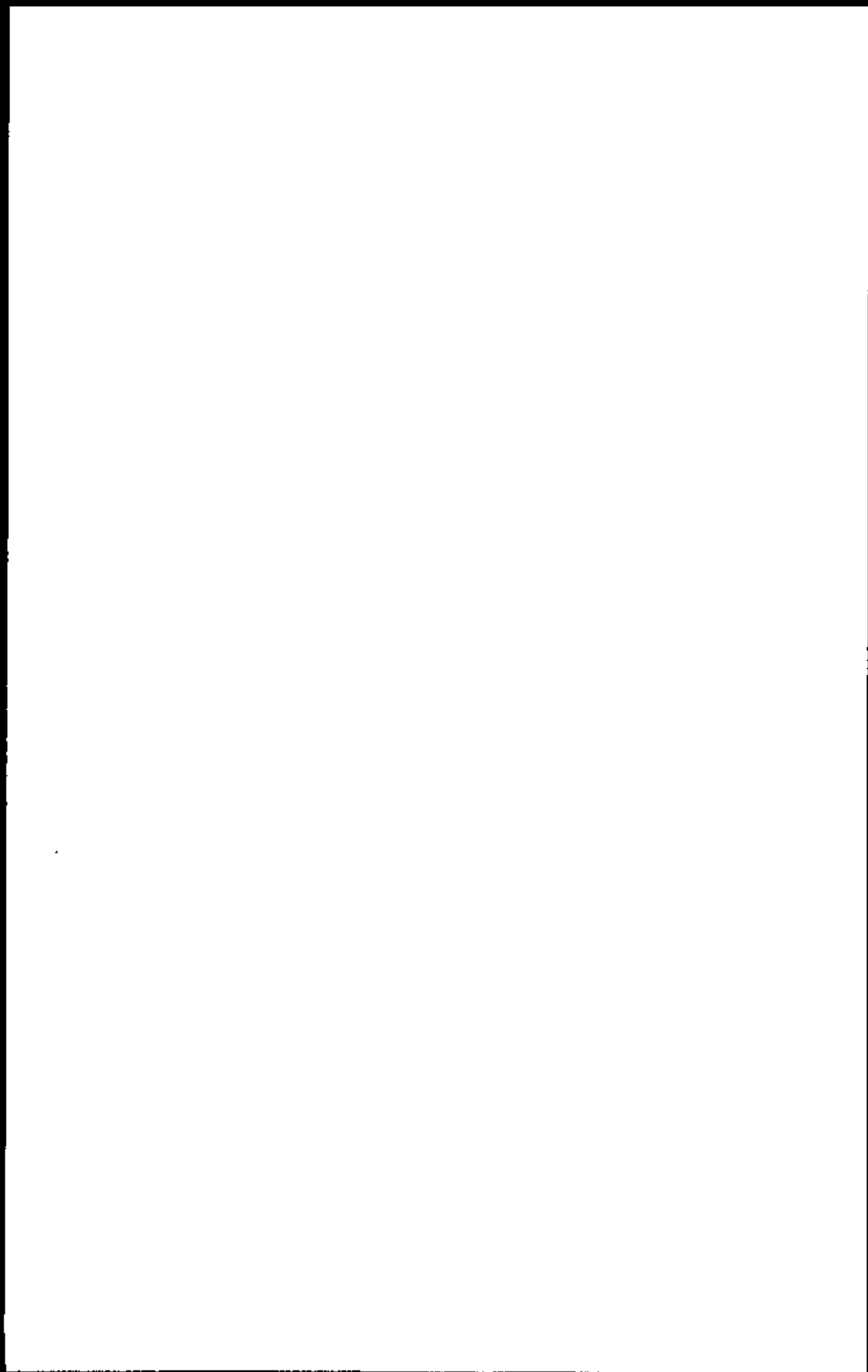
Paa samme Plads maa der kun meddeles Bevilling til en enkelt Person.

§ 2.

Den, der har erholdt Bevilling til Salg af denatureret Spiritus, er forpligtet til at føre en Bog over Tilgang og Afgang af saadant Spiritus. De i den følgende Paragraf omhandlede Rekvisitionssedler skal opbevares som Bilag til denne Bog. Toldvæsenet og Politiet har naar som helst Adgang til denne Bog.

§ 3.

Det denaturerede Spiritus maa kun sælges i den Stand, hvori det var ved Denatureringen. Det maa ikke udleveres til Køberen uden efter en af denne underskreven Rekvisitionsseddel, der angiver hans Adresse, det rekvirerede Kvantum samt dettes tiltænkte Anvendelse, og de Beholdere, hvori det udleveres, skal være forsynet med en Etikette, m. m. »Denatureret Spiritus«.

the first of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The second of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The third of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The fourth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The fifth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The sixth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The seventh of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The eighth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The ninth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The tenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The eleventh of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The twelfth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The thirteenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The fourteenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The fifteenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The sixteenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The seventeenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The eighteenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The nineteenth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

The twentieth of these is the fact that the system is not in equilibrium.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Forslag til Lov om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting.

Til Behandling foreligger to Skrivelser til Lagtinget, henholdsvis af 18. Juli d. A. fra Lagtingsmand Edw. Mortensen og af 9. August s. A. fra Lagtingsmand A. C. Evensen, til hvilke Skrivelser Indhold man tillader sig at henvise.

Udvalget har delt sig i et Flertal (Effersøe og Samuelson) og et Mindretal (Mortensen).

Flertallet skal i Anledning af den førstnævnte Skrivelse erindre om, at Sagen om Ændringer i Lagtingsloven blev meget indgaaende behandlet i Lagtinget i sidste ordentlige Samling, samt at de af Lagtinget foreslaaede Ændringer i bemeldte Lov er blevet lovfæstede den 28. April d. A.

Det af Mindretallet nu i Tinget indbragte Spørgsmaal var bl. a. Genstand for Behandling i Fjor, og Lagtinget vedtog med Hensyn hertil følgende Udtalelse:

a) At Tinget er sindet at iværksætte en Ordning, hvorefter det kommer til at bestaa af udelukkende folkevalgte Medlemmer, medens den højeste Statsmyndighed paa Øerne (Amtmanden) bør være berettiget til at møde i Tinget og at deltage i Tingets Forhandlinger.

b) At den i Anledning heraf nødvendige Ændring i Lagtingsloven er saa omfattende og betydelig, at den kræver en mere indgaaende Drøftelse end den, som kan finde Sted inden nærværende Lagtingssamlings Slutning, og at der tillige, før en Afgørelse træffes, bør gives Vælgerne og deriblandt de eventuelle nye Vælgere (Kvinder og mandligt Tyende) Lejlighed til at give deres Mening til Kende. (Lagtingstidende 1915, Bilag 17, Side 16.)

Det fremgaar heraf og af de øvrige Forhandlinger i Tinget i Fjor, at begge de i Lagtinget bestaaende Partier (Sambandspartiet og Selvstyrepartiet) er enige om at iværksætte den Reform af Lagtinget, at dette udelukkende skal komme til at bestaa af folkevalgte Medlemmer, og at Amtmanden og Provsten følgelig ikke som saadanne længere skal være Medlemmer af Tinget. Sambandspartiet vil selvfølgelig fastholde dette Standpunkt og tvivler ikke om, at Selvstyrepartiet gør det samme.

Forskellen mellem de to Partiers Opfattelse af denne Sag bestaar kun i, at Selvstyrepartiet kræver Sagen løst straks, medens Sambandspartiet ønsker Løsningen udsat en kort Tid, dels fordi en indgaaende Drøftelse af Sagen er fornøden, og dels fordi det anses for rigtigt, at det store Antal nye Vælgere (Kvinder og mandligt Tyende), som er kommet til i Henhold til Loven af 28. April d. A., faar Lejlighed til at give deres Mening om denne til Kende.

Fra Selvstyrepartiets Side har der vel været gjort gældende, at det omhandlede Spørgsmaals Løsning er meget simpel, samt at det maa forudsættes, at de nye Vælgere ogsaa ønsker, at Lagtinget skal bestaa af udelukkende folkevalgte Medlemmer.

Det sidste anser Udvalgets Flertal for meget sandsynligt, men vi føler os ingenlunde forvissede om, at de nye Vælgere vil billige Mindretallets Forslag eller en anden Ordning, som man i Lagtinget maatte blive enig om nu.

Man kan endvidere ikke gaa ud fra, at Spørgsmaalet er saa simpelt at løse, som paastaet. Indtil i Fjor har intet tydet paa, at nogen indenfor Lagtinget mente, at Løsningen var simpel, eller at Reformen krævede en øjeblikkelig Gennemførelse. I en Udvalgsbetænkning fra Tingsamlingen 1902 findes, som i f. A. nævnt, følgende Udtalelse fra hele Udvalget:

»Det ofte tidligere berørte Spørgsmaal, om hvorvidt man bør bibeholde den nugældende Ordning, hvorefter Amtmanden og Provsten have Sæde som Medlemmer i Tinget, den førstnævnte som fast Formand, har været Genstand for Overvejelse i Udvalget. Medens man — uden dog at have villet tage endeligt Standpunkt til Spørgsmaalet — er tilbøjelig til at antage, at det i Princippet vil være rigtigst, at de 2 nævnte Embedsmænd ikke ifølge deres Embedsstillinger have Sæde og Stemme i Tinget, og at dette selv bør vælge sin Formand, er Udvalget paa den anden Side enig om, at en saadan Forandring vil forudsætte andre Foranstaltninger, der vil udkræve nøje Overvejelse, og derfor endnu ikke er moden til Gennemførelse. Da Udvalget ligeledes er enig i, at den omhandlede Forandring ikke er paatrængende, maa Udvalget tilraade, at man ikke udsætter Gennemførelsen af de i Udkastet foreslaaede Reformer derefter, og maa saaledes bifalde, at det indtil videre har sit Forblivende med de i § 2 foreslaaede Bestemmelser, jfr. Lagtingsberetningen for 1902, Side 18.

Ingen ses at have opponeret herimod eller den Gang at have stillet Forslag om en Ændring i Amtmandens og Provstens Stilling i Tinget, — heller ikke Selvstyrepartiets nuværende Formand (J. Patursson), der paa den Tid var Medlem af Lagtinget og Folketingsmand.

I den følgende Tid indtil 1915 tyder intet paa, at nogen anden Anskuelse har været til Stede indenfor Lagtinget, skønt Sagen om Ændringer i Lagtingsloven har været behandlet (i 1905). Selvstyrepartiet har bestaaet som Lagtingsparti siden 1906, men har forholdt sig ganske roligt med Hensyn til denne Sag indtil 1915. Partiet har derefter pludselig ændret Standpunkt og anser nu Sagen for at være saa paatrængende, at det skulde være nødvendigt at gennemføre den med det samme, hvorved de mange nye Lagtingsvælgere, der er komne til ved Loven af 28. April d. A., vilde blive afskaaret fra at gøre deres Indflydelse gældende med Hensyn til Sagens nærmere Ordning. En saa hensynsløs Tilside sættelse af disse Vælgere, som en Afgørelse af denne betydningsfulde og ingenlunde let løselige Sag paa nærværende Tidspunkt vilde være, agter imidlertid hverken Udvalgets Flertal eller Sambandspartiet at gøre sig skyldig i. Vi vil behandle Sagen grundigt og sagligt og være med til at gennemføre den paa bedste Maade, saa snart der har været afholdt et Lagtingsvalg, hvori de nye Vælgere kan deltage. Vi har gennem vedkommende Udvalgsflertals Betænkning i 1915 ydet vort Bidrag til Sagens Belysning og mener forøvrigt, at den yderligere Behandling i det væsentligste bør foregaa i den første Lagtingssamling efter det nævnte Valg.

At Sagen er betydningsfuld, indrømmes af alle, men at den skulde være simpel at løse, beror paa en ganske overfladisk Betragtning. Især gælder dette,

for saa vidt angaar Amtmandens Stilling i Tinget. Det vil selvfølgelig være nemt at fjerne Amtmand og Provst ved at stryge nogle Ord i Lagtingsloven, men dermed er Sagen ingenlunde ordnet paa *forsvarlig* Maade. Amtmanden er ikke blot stemmeberettiget Medlem af Tinget og Leder af dets Forhandlinger, men han ekspederer derhos i Almindelighed Tingets Sager, anviser Udgifter af Tingets Fonds og Kasser og tager i Almindelighed Beslutning paa Tingets Vegne imellem Tingsamlingerne med Hensyn til en hel Del Sager. Det maa da overvejes, om Amtmanden, efter at han er ophørt at være Medlem, skal beholde nogle af disse Funktioner samt i bekræftende Fald hvilke, hvem der skal udføre de Forretninger, som Amtmanden maatte blive fritaget for, om det overhovedet er hensigtsmæssigt og rigtigt at lade Amtmanden beholde nogle af sine Forretninger for Tinget og noget af sin Myndighed samtidig med, at man ændrer hans Stilling, m. m. Det kan t. Eks. næppe nægtes, at det vil blive mærkeligt og modsigende at fratage ham den langt mindre Myndighed, som han har under Tingets Samlinger, samtidig med at man lader ham beholde den meget betydeligere Myndighed, som han udøver mellem Samlingerne i Henhold til Lagtingslovens § 13 i de 10 af Aarets 12 Maaneder.

Det maa overvejes, om Amtmandens Udtræden af Tinget ikke gør det gamle Spørgsmaal om en Deling af Tinget i en raadgivende Forsamling med Hensyn til Lovgivningssager o. lign. samt et Amsraad (Overkommunalraad) aktuelt.

Endvidere kan man ikke lade det ret vigtige Spørgsmaal ligge, om Tingets Medlemsantal skal blive uforandret (22) og i bekræftende Fald, hvorledes de 2 nye Medlemmer, som komme ind i Stedet for Amtmanden og Provsten, skal vælges, om de skal tildeles nogle af de bestaaende Kredse eller mulig vælges under ét af alle Valgkredsene. Flertallet er tilbøjeligt til at mene, at det ikke vil være rigtigt at sætte Tingets Medlemsantal ned ved Amtmandens og Provstens Udtræden, thi der vil herved forårsages en forringelse i Tingets Arbejdskraft, som vil skade Tingets Arbejde.

Det naturligste vilde være at gennemføre Ændringen fuldt ud, saaledes at Amtmanden mistede hele den Myndighed, som han nu udøver i og for Lagtinget, men det er muligt, at en saa vidt gaaende Ændring vil frembyde saa betydelige praktiske Vanskeligheder, at man nødes til at lade Tanken derom falde, men det bør man dog ikke gøre, før Sagen er helt gennemdrøftet, og ingen Udvej kan paavises til den nævnte Løsning.

Forøvrigt fremgaar det tydeligt af et Andragende, dateret Olaidag 1915, som Selvstyrepartiet indsendte til Lagtinget i sidste Samling, at dette Parti er fuldstændig paa det rene med Spørgsmaalets Betydning. Det hedder nemlig i Andragendet:

»Det er os fuldkommen klart, hvilke indgribende Forandringer i Færøernes Landsstyre det vil føre med sig, at Amtmanden gaar fra som Formand i Færøernes Lagting; thi ikke er Sagens Ordning fuldført, førend han ogsaa er skilt af med det Hverv, som bestaar i at ekspedere Lagtingets Vedtagelser til Rigsregeringen. Men det drejer sig ikke blot om at faa Amtmanden skilt af med dette Hverv; her maa sættes Mand i Mands Sted, jfr. Lagtingstidende 1915, Bilag 12, Oversættelsen Punkt I, 2. Stk.

Hermed er det godtgjort, at der praktisk talt er fuld Enighed i Lagtinget om, at det er en meget indgribende og vanskelig Sag, »at Amtmanden gaar fra som Formand i Færøernes Lagting«.

Hvad angaar Provsten som Medlem af Lagtinget maa det indrømmes, at det vil blive lettere at iværksætte en Omordning, men ogsaa her rejser der sig nogle Spørgsmaal, som kræver nærmere Overvejelse, saaledes om der bør gives Provsten Adgang til at tage Del i Tingets Forhandlinger uden Stemmeret, for saa vidt angaar kirkelige Sager og indtil videre ogsaa i Skolesager, og om Tingets Medlemsantal skal bibeholdes ved Provstens Udtræden, jfr. foran.

Overhovedet synes der ikke at være tilstrækkelig Grund til at løse dette sidste Punkt for sig. Det rigtige maa være at behandle og afgøre hele Spørgsmaalet om Amtmandens og Provstens Stilling i Tinget samtidig og tillige i Forbindelse med andre Spørgsmaal om Ændringer i Lagtingsloven.

Efter at Lagtinget har taget Stilling til den foreliggende Sag i sidste Samling, og da nye almindelige Valg til Lagtinget maa være nær forestaaende, finder Flertallet aldeles ikke Anledning til at gøre nogen Indstilling til Tinget i Aar med Hensyn til den.

Det har været anført, at den omhandlede Reform vil betyde en Besparelse for Amtsrepartitionsfonden af c. 400 Kr. om Aaret, men dette er ingenlunde sikkert. Besparelsen vil i ethvert Fald ikke indtræde, hvis man bibeholder Tingets nuværende Medlemsantal, hvad der, som foran nævnt, synes paakrævet. Hertil kommer, at Ordningen med en valgt Formand sandsynligvis under alle Omstændigheder vil medføre forøgede Udgifter til Kontorhold m. m. Forøvrigt bør en Besparelse som den nævnte, selv om den virkelig kunde fremkomme, ikke tillægges Vægt i en Sag som den her omhandlede.

Skrivelsen fra Lagtingsmand Evensen tager kun Sigte paa at bringe visse Punkter frem til Overvejelse, samtidig med, at Sagen om Amtmandens og Provstens Stilling i Tinget maatte blive afgjort. Da Flertallet ikke vil foreslaa nogen saadan Afgørelse for Tiden, har man ingen Grund til her at komme ind paa en nærmere Omtale af den nævnte Skrivelse.

Mindretallet skal fremføre følgende:

I Følge den gældende Lovgivning består Lagtinget af Amtmanden som Formand, Øernes Provst og tyve folkevalgte Medlemmer. Spørgsmaalet om Amtmandens og Provstens Stilling har adskillige Gange været behandlet i Tinget. Herom skal man henviser til Lagtingsberetningen 1880, S. 90—102, 1881, S. 18—30, 1884, S. 74—76, 1890, S. 104—105, 1902, S. 18, 1905, A S. 97—100, 212—215 og 239, og 1915, S. 78—82. Der har under de nævnte Behandlinger af mange været udtalt, at de to Embedsmænds Stilling burde forandres.

Ogsaa ude i Befolkningen har der været Krav om Forandring paa det nævnte Punkt, og navnlig paa det nuværende Tidspunkt er disse Krav stærkt fremme.

At Amtmanden sidder som »født« Formand i Lagtinget med Stemmeret, og i de Tilfælde, hvor Stemmerne staar lige, ovenikøbet har afgørende Stemme, og at Provsten i sin Egenskab af Embedsmand har Sæde i Tinget med Stemmeret, er i Strid med demokratiske Principper og Grundlovsbestemmelserne om kommunalt Selvstyre og Grundlovens Aand.

I Amtsraadene i Danmark mistede Provsterne allerede i 1855 deres Sæde. Men Lagtinget er ikke blot et Overkommunalraad; en af dets vigtigste Funktioner er at være en Faktor eller Supplement til Lovgivningsmagten, og set fra denne Funktion og ud fra Kravet om lige og almindelig Valgret har ligesaa lidt Amtmanden som Provsten qua Embedsmænd noget naturligt Grundlag for deres Forret. Disse Embedsmænds Stemmer forrykker de folkevalgte Medlemmers Afstemning foruden at have anden uheldig Virkning.

Der er anført som Grund for, at man ikke allerede er gaaet til at forandre de nævnte Embedsmænds Stilling i Tinget, at der foreligger praktiske Vanskeligheder. Det skal indrømmes, at der vil foreligge saadanne, hvis et fuldstændigt kommunalt Selvstyre skal gennemføres. Men Mindretallet mener, at man allerede nu uden praktiske Vanskeligheder eller i hvert Fald uden nærværdige Vanskeligheder kan gaa et godt Skridt fremad ved at lade Provsten udgaa af Tinget og fratage Amtmanden hans Stemme, samt ved at lade Tinget selv vælge en Formand til at lede Forhandlingerne, medens Amtmanden beholder Sæde i Tinget og Ret til at deltage i Forhandlingerne, ligesom han ekspederer Tingets Sager.

Naar man har anført, at de omtalte Forandringer først bør finde Sted, efter at det nye Vælgerkorps, Kvinderne, har deltaget i Lagtingsvalg, skal Mindretallet udtale, at det er fuldt forvissat om, at de færreste Kvinder vil gaa

med til de foreslaaede Ændringer, og at der derfor ikke er Anledning til af den angivne Grund at udskyde Spørgsmaalet.

Endelig er der gjort den Indvending, at et fuldstændigt kommunalt Selvstyre vil medføre en Del Bekostninger for Lagtinget. Hertil skal bemærkes, at den her foreslaaede Ordning ikke vil medføre nogen Bekostning, men derimod en Besparelse for Tinget paa henimod 400 Kroner aarlig, hvilket Beløb Diaterne til de to »fødte« Medlemmer udgør.

I Anledning af Lagtingsmand Evsens Skrivelse af 9. August skal Mindretallet udtale, at Amtmanden og Provsten ikke kan anses som regulerende Kræfter eller frembyder »konservative Garantier«, idet de nævnte Medlemmer skifter med de Personer, som beklæder paagældende Embeder. Bortset fra det omtalte Spørgsmaal i sig selv mener Mindretallet, at der ikke tiltrænges nogle Bestemmelser i nævnte Retning, allerede fordi Lagtinget kun er et enkelt Led i den særlige færøske Lovgivning.

Thorshavn, den 15. September 1916.

Oliver Effersee,
Ordfører.

Pedro Mortensen.

A. Samuelson,
Formand.

Forslag af et Mindretal (Pedro Mortensen).

§ 2 i Lov Nr. 125 af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 affattes saaledes:

»Færøernes Lagting skal bestaa af 20 af Beboerne valgte Medlemmer. Af disse vælger Østerø, Sydstrøm og Suderø Syssele hvert 4 og de øvrige Sysle hver 2 Medlemmer.

I Lagtinget skal desuden have Sæde Amtmanden eller anden af Regeringen valgt Repræsentant, der deltager i Tingets Forhandlinger, dog uden at have Stemmeret, medmindre han tillige er folkevalgt Medlem.

Lagtinget vælger aarligt mellem sine folkevalgte Medlemmer en Formand og en Viceformand. Forinden Valg af Formand har fundet Sted, fungerer midlertidigt Tingets ældste Medlem som Aldersformand.

I § 10 i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 foretages følgende Ændringer:

a) I Stedet for 6. Punktum sættes:

»I Tilfælde af Stemmелighed er Sagen at betragte som bortfalden.«

b) I 8. Punktum i Paragraffen forandres »Formanden« til »Amtmanden«.

Udvalgsbetænkning

i

Sagen om Gennemførelse af Apotekerloven.

Udvalget skal, næst at henvise til Udvalgsbetænkningen i samme Sag i sidste Tingsamling, jfr. Lagtingstidende 1915, Side 154—155, tillade sig, efter at have gennemgaaet Sagens Akistykker, at foreslaa Lagtinget at fremføre følgende som Svar paa Justitsministeriets Henvendelse til Tinget:

1. Til Lov Nr. 132 af 29. April 1913 om Apotekervæsenet:

Nedennævnte Bestemmelser i Loven foreslaas i Henhold til Lov Nr. 121 af 29. April 1913 om Apotekervæsenet paa Færøerne § 7, 2. Stk., udvidet til at gælde paa Færøerne, for nogles Vedkommende med visse nærmere angivne Ændringer:

1. §§ 6—10, jfr. Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 7, 1. Stk.
2. § 11, sammenholdt med Lov Nr. 121 af 29. April 1913.
3. §§ 12, 14—22.
4. § 23, saaledes ændret:

Eftersynet af færøske Apoteker foretages af Fysikus og, for saa vidt Justitsministeriet i de enkelte Tilfælde maatte finde Anledning dertil, tillige af en farmaceutisk uddannet Visitator. Hvis ingen farmaceutisk Visitator giver Møde ved Eftersynet, tiltrædes dette af en af Amtmanden valgt Læge. Eftersyn af Haandkøbsudsalg (Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 4) foretages af paagældende Embedslæge.

5. §§ 24—27.
6. §§ 28—33, jfr. Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 1, 3. Stk.
7. §§ 34—36.
8. §§ 37 og 38.

9. § 39, 1. Punktum, sammenholdt med Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 5.

II. Til Anordning af 30. Decbr. 1913 om Regler for Apotekers Salg af Gift, der ikke sælges som Lægemiddel:

Til § 4.

a. I Stedet for »(paa Landet Sognefogden)« i 6. Linie sættes »(Landfogden, Sysselmanden eller Sognefogden)«.

Til § 5.

b. I Stedet for »Læges, en Dyrlæges eller en Tandlæges« sættes »autoriseret Læges, Dyrlæges eller Tandlæges«.

Til § 8.

c. Ordene »forbliver i Kraft« i 1. Stk., 6. Linie, ændres til »sættes i Kraft paa Færøerne«.

d. I 2. Stk., 1. Linie, ændres »1914« til »1917«.

III. Til Anordning af 1. August 1914 om Apotekervarer:

Til § 1.

a. I 1. Stk., Linie 3—8, udgaar: »Denne Begrænsning forhandle den«.

b. I 2. Stk., Linie 2—7, udgaar: »Dog er egen Bedrift«.

IV. Til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 11. Decbr. 1913 om Hospitalsapoteker:

Der ses ikke at være noget til Hinder for at anvende de paagældende Regler uforandrede paa Færøerne, jfr. Post I., 3.

V. Til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 18. Decbr. 1913 om Vedtægt for Apotekernes Forsørgelseskasse for Enker og Børn:

Som Forslaget til Post IV., jfr. Post I., 7.

VI. Til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 22. Maj 1914 om Afgift for Eftersyn af Apoteker m. m.:

Som Forslaget til Post IV., jfr. Post I., 7.

VII. Til Sundhedsstyrelsens Bekendtgørelse af 10. Januar 1914 til Pressen:

Man ser sig ikke i Stand til at udtale sig om denne Bekendtgørelse, da der ikke foreligger noget Aftryk af den ved Sagen, og da man heller ikke paa anden Maade har kunnet komme til Kendskab om Bekendtgørelsens Indhold.

VIII. Til Sundhedsstyrelsens Cirkulære af 10. Januar 1914 til samtlige Embedslæger:

Som Forslaget til Post 3, jfr. Post IV.

IX. Til Sundhedsstyrelsens Cirkulære af 10. Januar 1914 til samtlige Landets Læger:

Stk. 2-5 i Cirkulæret bør ikke bringes til Anvendelse paa Færøerne, da Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 4, 1. Stk. i Slutn., og 3. Stk. om Apoteker-væsenet paa Færøerne indeholder afvigende Bestemmelser.

X. Til Sundhedsstyrelsens Cirkulære af 30. Marts 1914 til Landets Apotekere:

Som Forslaget til Post IV., jfr. Post I., 3.

XI. Til Sundhedsstyrelsens Cirkulære af 15. Juni 1914 til Landets Læger, Tandlæger og Dyrleger:

Som Forslaget til Post IV., jfr. Post I., 3.

XII. Til Sundhedsstyrelsens Cirkulære af 15. Juni 1914 til Landets Apotekere:

Med Hensyn til den under Punkt 3 nævnte Bekendtgørelse fra Ministeriet for Handel og Søfart af 22. September 1911 med Ændring af 16. Oktober 1912 bemærkes, at de tilsvarende Bestemmelser for færøske Fiskerskibes Vedkommende indeholdes i Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 249 af 6. November 1893.

XIII. Til Sundhedsstyrelsens Forskrifter for Apotekers Indretning og Drift, dat. 5. Maj 1914:

Som Forslaget til Post IV., jfr. Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 1.

XIV. Til Sundhedsstyrelsens Regler for Eftersyn af Apoteker og Kontrol med Laboratorier m. v.:

Man henviser til Post I., 4.

XV. Lagtinget tillader sig i Anledning af Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Juni 1915 om Haandkøbsudsalg § 4, jfr. Lov Nr. 121 af 29. April 1913 § 4, 2. Stk., at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at Haandkøbsudsalg i Almindelighed og derunder de Haandkøbsudsalg, som er

overtaget af Læger (Lovens § 4, 1. Stk.), holdes forsvarligt forsynede, at de er let tilgængelige for Publikum, samt at Læger, som har Tilladelse til at distribuere eller dispensere Medicin (Lovens § 4, 3. Stk.), holder passende Forsyning af de fornødne Sorter Medicin efter Ministeriets nærmere Bestemmelse.

Thorshavn, den 16. September 1916.

Oliner Effersee,
Formand og Ordfører.

S. P. fr Konoy.

J. A. Nolsøe.

Joen Rasmussen.

(Medlem af Udvalget J. C. F. Dam var fraværende, da Betænkningen blev afgivet.)

Forslag

til

Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m.

(Som vedtaget ved 2. Behandling i Lagtinget den 18. September 1916.)

§ 1.

Al Handel med eller Udskænkning af eller overhovedet ethvert Erhverv med berusende Drikke er forbudt.

Denne Bestemmelse skal dog ikke være til Hinder for, at privilegerede Apoteker sælger berusende Drikke efter autoriserede Lægers Recept, eller at disse selv sælger saadanne Drikke ved Sygebehandling. Den ommeldte Recept bør angive, hvor meget og hvor mange Gange der i Henhold til den kan udleveres, hvorhos vedkommende Apoteker maa paategne Recepten, saaledes at det kan ses, hvor meget der er udleveret. Der maa højst udleveres tre Gange efter den samme Recept.

§ 2.

Det skal være forbudt gratis at udskænke eller paa anden Maade udlevere berusende Drikke i Forbindelse med noget Erhverv, saasom Handel, Skibsrederi, Fiskerinæring, Gæstgiveri, Afholdelse af offentlig Dans eller andre offentlige Forlystelser.

Udskænkning eller Udlevering af berusende Drikke skal altid være forbudt i de paagældende Forretningslokaler.

I Udskækningslokaler for ikke berusende Drikke er det forbudt Gæsterne at nyde medbragte berusende Drikke, og hverken Værten eller de, der gaar ham til Haande, maa finde sig i, at dette sker; ej heller maa Værten, hans Husstand eller Medhjælpere nyde berusende Drikke i Udskækningslokalerne.

I ethvert Udskækningssted skal paa en iøjnefaldende Plads findes opslaaet et tydeligt Aftryk af nærværende Paragraf.

Ingen maa være Personer, der er under 18 Aar, eller som vedkommende vitterlig bekendt er berusede, umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed eller utilregnelige, behjælpelig med at erholde berusende Drikke udleverede.

§ 3.

Det er forbudt at forskrive berusende Drikke til andre.

Dette gælder dog ikke Bestilling af Vin til Nadvorbrug.

Personer, der driver en af de i § 2, 1. Stykke, nævnte Virksomheder eller som er ansat som Bestyrer af saadan eller har anden fast Beskæftigelse derved, maa heller ikke paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte. Dette Forbud gælder ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

§ 4.

Det skal ved Anordning af Justitsministeriet bestemmes, hvilke nærmere Regler, der gælder ved Salg af denatureret Spiritus.

For at drive Handel med denatureret Spiritus udkræves ikke Næringsbevis i Henhold til Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne af 21. Marts 1855 § 10

§ 5.

Ved berusende Drikke i denne Lov forstaas alle spirituøse Drikke, som indeholde $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol eller derover, dog at dansk Øl, som efter de nugældende Regler er skattefrit, under ingen Omstændigheder falder ind under Lovens Bestemmelser.

Hvad der skal forstaas ved Drikke i denne Lov, fastsættes ved kongelig Anordning.

§ 6.

Offentlig Reklame samt Reklamering ved Udsendelse af Reklamesedler eller lignende med Hensyn til berusende Drikke, skal være forbudt.

§ 7.

Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til denne Lov udstedte Anordninger straffes med Bøder fra 50 Kr. til 1000 Kr., og for saa vidt nogen har forhandlet eller udskænket berusende Drikke, med Bøder ikke under 200 Kr. I Gentagelsestilfælde forhøjes Bøderne. Ved Bestemmelsen af Bødens Størrelse bør der navnlig tages Hensyn til, hvor meget vedkommende maa antages at have tjent ved sin ulovlige Virksomhed og til Størrelsen af den hos ham ved Undersøgelsens Begyndelse værende Beholdning af berusende Drikke. I Tilfælde, hvor vedkommende tidligere har været dømt eller har vedtaget Bøder for Handel med berusende Drikke, skal endvidere den Beholdning, som forefindes hos ham, konfiskeres. Bøderne og det ved Realisationen af de konfiskerede Varer indkomne Beløb tilfalde vedkommende kommunale Understøttelseskasse.

§ 8.

Sager angaaende Overtrædelse af denne Lov og de i Henhold hertil udstedte Anordninger behandles som offentlige Politisager.

§ 9.

Det paahviler Forstanderskaberne for Landkommunerne samt Byraadet i Thorshavn i Forbindelse med Politivirigheden at vaage over, at denne Lov ikke overtrædes, og naar vedkommende Myndighed forlanger det, skal Sag anlægges i Anledning af en saadan Overtrædelse.

§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1918, fra hvilken Dag Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 10. Maj 1912 ophæves.

Loven bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1921 og for Rigsdagen i Samlingen 1921—22.

Udvalgsbetænkning

i

Sagen angaaende Spørgsmaal om eventuel Udgi- velse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget.

Udvalgets Medlemmer er ikke blevet enige om et samlet Forslag til Tinget.

Et *Flertal* (Ejffersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelson) kan ikke for Tiden indstille, at der af Lagtinget udgives et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Tinget, men finder, at man bør begrænse sig til at udgive Lagtings-
tidenden i samme Form, som den har haft i de senere Aar.

To Medlemmer af Flertallet (Ejffersøe og Samuelson) skal til Begrundelse af dette Standpunkt fremføre følgende:

Siden 1880 er der ved Lagtingets Foranstaltning aarlig, med Undtagelse af Samlingen i 1892, udkommet en trykt Beretning over Tingets Virksomhed, indeholdende et Sagreferat, d. v. s. Andragender, Betænkninger, Forslag, Ændringsforslag, Afstemninger, Vedtagelser og lignende. I nogle Aar er der tillige i Forbindelse med Sagreferatet udkommet et Referat (Uddrag) af de mundtlige Forhandlinger i Tinget. Dette var i den første Tid meget kortfattet og kun et enkelt Aar (i 1905) noget udførligt. Et stenografisk, fuldstændigt Referat af de mundtlige Forhandlinger har ikke engang været bragt i Forslag.

Man kan formentlig ved Overvejelsen af nærværende Sag se bort fra de helt kortfattede Referater af de mundtlige Forhandlinger, som man har haft i sin Tid, da disse som Følge af deres Kortfattedhed ikke vil tilfredsstille nogen. Ligeledes maa man straks lade Tanken om et stenografisk, fuldstændigt Referat fare, da et saadant praktisk taget indtil videre vil være umuligt at tilvejebringe eller i alt Fald vil blive overordentlig kostbart.

Den eneste Form for et Referat af de mundtlige Forhandlinger, som man efter vor Mening overhovedet kan tage under Overvejelse, er den i Tingsamlingen 1905 benyttede. De muntlige Forhandlinger i Tinget blev da opnoterede af to Referenter, skiftevis for et Møde ad Gangen saaledes, at den ene noterede, medens den anden samtidig fungerede som Kontrollør. Hver for sig renskrev uopholde-

lig Referatet af den Forhandling, ved hvilken han havde fungeret som Referent, og den anden Referent gennemgik derefter det skrevne og foretog eventuelle

Korrekser.

Referatet indeholdt en noget tydelig fremgivelse af, hvad der var blevet udtalt af Medlemmerne, navnlig med Hensyn til, hvad der var af væsentlig

Betydning.

Det rettede Referat skulde hænges til Jittersyn for Medlemmerne, og eventuelle Indsigelser blev afgjorte af et dertil valgt Medlem og Referentene.

Referatet blev derefter, med Udvalgte af mindre betydningstunde Sager, trykt.

Dette Referat tilligemed Sagerfermat, der ligeledes blev trykt, udbredtes blandt Befolkningen gennem Postvesenet og paa anden hensigtsmæssig Maade. —

Der blev antaget en Udgifter og en Ekspeditør.

Man blev imidlertid skuffet i de Forventninger, som man havde stillet til en saadan Tidende, baade for saa vidt angik Bekostningen og Udbredelsen.

Derom hedder det i en Udvalgsbetænkning i Lagtingsstidende for 1906, Side 230:

»Det har vist sig, at vedk. Udvalgs Forvenning i f. A. om, at Udgifterne ved Lagtingsstidenden vilde blive forholdsvis ubetydelige, paa Grund af Salg af Tidenden (Referaterne), se Lagtingsstidende 1903 B, Side 161, ikke har bekræftet sig. Brutto-Udgifterne have været ret betydelige, c. 3000 Kr., og Tidendens Udbredelse, 323 Eksp., og dermed Indtægterne, c. 600 Kr., ringe. Den endelige Udgift blev altsaa c. 2400 Kr.»

Paa Grund heraf vedtog Lagtinget i 1906 en ændret Fremgangsmaade, Sagerfermat forblev uforandret, medens der ved Hjælp af en dertil udsat Referent tilvejebragtes et Referat af de mundtlige Forhandlinger af en noget anden Beskaffenhed end i 1903. Kun Referatet med Hensyn til de vigtigere Sager blev rensket, og dette blev tilgængeligt for Offentligheden og kunde efter nærmere Bestemmelse af Amtmanden udlaanes paa begrænset Tid til vederhaflige Personer. Alene Sagerfermat blev trykt. — Det vil imidlertid erindres, at der ikke herskede Tilfredshed med denne Form for et Referat af de mundtlige Forhandlinger.

Et lignende Referat blev det ogsaa besluttet at fremskaffe vedr. Forhandlingerne i den ovennævnte Samling 1906, men dette blev aldrig færdigt.

Medens det steds har været erkendt fra alle Sider, at Sagerfermat er nødvendigt, og at det har været til stort Gavn, har Referatet af de mundtlige Forhandlinger formelig hidtil ingenlunde været tilfredsstillende.

Det har været kostbart, og meget tider for, at det ogsaa nu vil blive dyrt, hvis man følger den af Almindelighed nedentil foreslaaede Fremgangsmaade. Dog herom kan man ikke opstille nogen virkelig Sandsynlighedsberegning, da Netoudgiften meget vil bero paa, hvor mange Eksp. man kan faa solgt, samt til hvilken Pris. Bekostningen er heller ikke det afgørende for os. Hvis det Referat, som man kunde opnaa, vilde blive virkelig godt og give et paaideligt Billede af Forhandlingerne, samt hvis Tilvejebringelsen ikke virkede ubehageligt paa Tingets Arbejde, burde man ikke lade sig afskrække af Bekostningen, forudsat denne kunde holdes indenfor visse rimelige Grænser.

Imidlertid frembyder der sig her væsentlige Betænkkeligheder. Hvis der kunde skaffes et stenografisk Referat, som gengav Medlemmernes Udtalelser i deres Hæft (Ord til andet), vilde man have Sikkerhed for Referatets Paaidelighed, men ved enhver anden Fremgangsmaade vil der imidlertid kun opnaas en relativ og efter Omstændighederne ringe Paaidelighed. Ved Anvendelsen af dygtige og saglige Referenter og ved en gennemført og god Revision af Referatet kunde dette blive forholdsvis paaideligt, men saa snart det Apparat, som anvendes ved Tilvejebringelsen, ikke fungerer godt i enhver Henseende, vilde Referatet ubetinget blive værst end intet, nemlig aldeles ikke til at stole paa.

Det maa overhovedet være vanskeligt at faa Referenter, som har de almindelige Betingelser for at affatte et tjenligt Referat. Folk, som har anden Beskæftigelse, vil i Reglen ikke kunne binde sig til denne Gjerning under hele Lagtingssamlingen (6—8 Uger aarlig). I denne Tid, da der hersker stærke Modsætninger og megen Lidenskab indenfor vort politiske Liv, vil det derhos være vanskeligt at faa upartiske Referenter. Der klages fra forskellige Sider over Avisreferaterne, men hvilken Borgen har man for, at der ikke ogsaa bliver Grund til Klage over det af Lagtinget fremskaffede Referat?

Den Omstændighed, at Referaterne skal henligge til Gennemsyn og Rettelse og derefter revideres, f. Eks. af Referenterne og et dertil valgt Medlem af Tinget, vil formentlig ikke hjælpe. Hvorledes skal Gennemsynet nemlig foregaa? En Taler kan gennemgaa og foreslaa Rettelser i sine egne Taler, og han kan ogsaa foreslaa Rettelser i andres Taler, men han ved jo ikke, paa hvilket Tidspunkt disse er blevet rettede af Taleren selv. Kommer denne senere, kan han mulig faa Rettelser indførte, som den, der har set Referatet paa et tidligere Tidspunkt, mulig med god Grund kunde have protesteret imod. Skal det hele foregaa paa fuldt betryggende Maade, maa Referatet oplæses og behandles dagligt i et Tingmøde og først derefter, naar alle vedkommende har haft Lejlighed til at udtale sig, kan der med Rette træffes en endelig Afgørelse angaaende Referatets Indhold. Denne Fremgangsmaade vil imidlertid nok af alle erkendes for at være altfor vidtløftig og tidsspildende.

Man kunde ogsaa tænke sig en Ordning, hvorefter der slet ikke blev givet nogen af Talerne Lejlighed til Rettelse eller overhovedet til at udøve nogen Indflydelse paa Referatet, som udelukkende skulde affattes af Referenterne; men denne Fremgangsmaade vil vel næppe vinde større Tilslutning end den sidst omtalte.

Endvidere kan der med Vægt indvendes, at de Medlemmer, der bliver stærkt benyttede som Ordførere i Tinget og i Udvalgene, og som allerede herved har et betydeligt Arbejde, ikke vil kunne afse Tid til daglig at gennemgaa og foreslaa Rettelser i Referatet, ikke blot deres eget men ogsaa andres; hvorfor de vil blive udsatte for, at deres Udtalelser i Tinget bliver uheldigt gengivne, hvis de ikke vil forsømme Tingarbejdet til Fordel for Referatets fremskaffelse.

Resultatet af vore Overvejelser, der bl. a. grunder sig paa de hidtil indhøstede Erfaringer, bliver herefter, at vi i alt Fald *ikke for nærværende Tid* vil være med til at tilvejebringe et Referat af de mundtlige Forhandlinger. Hvis man til et senere Tidspunkt skulde kunne paavise, at der haves gode og upartiske Referenter til Raadighed (*hvilket ikke er oplyst under denne Sags Behandling*), og at Forholdene i det Hele taget er gunstige for Tilvejebringelsen af et noget udførligt men ikke stenografisk Referat, vil vi mulig kunne gaa med til et saadant som et Forsøg, men, *bortset herfra* mener vi, at Sagen om Tilvejebringelse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget ikke bør fremmes, forinden man kan faa et fuldstændigt stenografisk Referat. *Vi vil ikke være med til at udgive et Referat, som har Lagtingets Stempel for Paalidelighed, men mod hvilket der med Rette kan protesteres.*

Vi kan derfor ikke foreslaa Lagtinget at udgive et Referat af de mundtlige Forhandlinger *for Tiden*.

Hvad særlig Mindretallets Forslag angaar skal man bemærke:

Det foreslaas, at de to Referenter skal vælges af de bestaaende Valgrupper i Tinget. Dette turde ikke afgive Garanti for, at de bliver upartiske. Man kan maaske sige, at de ved at drage hver til sin Side vil bringe Balance til Veje, men hvad garanterer dette, og hvorledes skal Tvistigheder afgøres, naar ingen af Referenterne vil give efter? Man kan maaske vælge et Medlem af Tinget til at være Opmand, men det kan vanskelig forudsættes, at paagældende bliver upartisk. Endvidere kan nævnes, at det Tilfælde let kan forekomme, at den ene Valgruppe kan udpege en Referent, som den kan være tjent med, medens den anden til paagældende Tid ikke kan finde nogen saadan for sit Ved-

kommende. Dette kan meget vel tænkes, da Antallet af disponible Kræfter til at overtage Posten som Referent maa være meget begrænset.

Der savnes et Punkt i Mindretallets Forslag om, at den eventuelle Tidende skal udgives paa Dansk. Dette Sprog vil forstaas af alle, som har Brug for Tidenden, og Regeringen, Regeringskontorerne og Rigsdagen vil ikke kunne faa nogen Nytte af Tidenden, hvis den ikke udgives paa Dansk. Det maa i denne Forbindelse have i Erindring, at det steds har været fremhævet som et vægtigt Argument for at tilvejebringe et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget, at de nævnte Myndigheder trænger til at faa et saadant. (Ogsaa Mindretallet har peget herpaa.

Vi tillader os derfor i Forening med de to andre Medlemmer af Flertallet nedenfor at fremsætte et i Overensstemmelse hermed affattet Ændringsforslag til Udvalgsmindretallets Forslag.

De to andre Medlemmer af Flertallet (Matras og J. Rasmussen) kan gennemgaaende tiltræde foranførte Udtalelser og er enige om ikke for Tiden at foreslaa Lagtinget at tilvejebringe noget Referat af de mundtlige Forhandlinger i Tinget.

Mindretallet (Egholm, Mortensen og R. Nielsen) tillader sig derimod at fremføre:

Der optages for Tiden intet officielt Referat af Forhandlingerne i Lagtinget, og de Avisreferater, som fremkommer, er ofte lidet tilfredsstillende og korte.

Der har nogle Gange tidligere været optaget offentlige Lagtingsreferater, saaledes kortere Referater i 70'erne og 80'erne og et længere i 1905, jfr. Lagtingstidende 1905, B., S. 161. Et stenografisk Referat vilde naturligvis være det bedste, men det er formentlig ugerligt at faa et saadant for nærværende Tid, begrundet paa praktiske Vanskeligheder og Bekostningen.

I Mangel af et saadant mener Mindretallet, at et Referat i Lighed med det, som optoges i 1905, vilde være af overordentlig stor Betydning, for det første for at den færøske Befolkning kan faa et nogenlunde fyldigt og et sandt Billede af det, som foregaar paa Tinge, dernæst for at Tingmedlemmerne kan se, hvad der er sagt i de forskellige Sager, hvorved Lagtingsarbejdet i høj Grad vil fremmes, og endelig for at Rigsdag og Regering kan skaffe sig paalidelige Oplysninger om Forhandlingerne i Lagtinget i de Sager, hvorom Tinget fremkommer med Indstillinger til Regeringen.

Et saadant Referat vil i trykt Form gennemsnitlig aarlig udgøre c. 300 Sider og Trykning og Papir af 500 Eksempolarer vil koste efter sagkyndiges Skøn c. 600 Kr. Udgifterne til Referenter, Renskrivning, Korrekturlæsning etc. vil udgøre c. 600 Kr., alt i alt en samlet Udgift paa c. 1200 Kr.

Trækkes herfra en anslaaet Abonnementsindtægt paa c. 600 Kr., bliver den samlede Udgift c. 600 Kr. aarligt.

Under Hensyn til den store Betydning, som et Referat vil have, skal man tillade sig at foreslaa:

- 1) Lagtinget antager første Mødedag i hver Tingsamling to Referenter, der vælges af de bestaaende Valggrupper efter Forholdstalsvalgmaaden, og som lønnes med 5 Kr. daglig for hver Mødedag. Ved offentlig Bekendtgørelse i Maaned før Tingsamlingen indhenter Amtmanden Tilbud fra Personer, der maatte ønske at antages som Referenter, og fra dem, som maatte ønske Ansættelse som Ekspeditor ved Lagtingstidende, samt Tilbud angaaende Trykningen af Lagtingstidende.
- 2) Tinget kan vedtage et Regulativ for Referenterne.
- 3) Referenterne optegner de mundtlige Forhandlinger og skal uopholdelig renskrive Referatet, der derpaa fremlægges næste Dag til Eftersyn og eventuelle Rettelser. Tvistemaal om saadanne afgøres af Referenterne.

- 4) Ekspeditøren lønnes med 50 Kroner samt 6 pCt. af Beløb, som han maatte indkassere, foruden Portogodtgørelse. Udenfor Thorshavn skal Lagtings-tidende, som koster 2 Kr., foruden Portogodtgørelse, bestilles gennem Postvæsenet. — Ekspeditøren forestaar Omdeling af Tidenden til Abbonenter i Thorshavn og Indleveringen af bestilte Eksemplarer paa Postkontoret.
- 5) Lagtingsreferatet trykkes hurtigst muligt, mindst et Ark pr. Uge, i et Antal af mindst 500 Eksemplarer. Subscription omfatter ogsaa Sagreferaterne, der optages som et Tillæg.
- 6) Alle af foranstaaende Foranstaltninger flydende Omkostninger bæres af Amtsrepartitionsfonden.

* * *

Ændringsforslag til foranførte Forslag.

Af et Flertal (Ejffersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen).

Efter Punkt 4 tilføjes som et nyt Punkt (5):

Lagtingstidenden udgives paa Dansk. Aktstykker, som optages i Tidenden og er aflattede paa Færøsk, ledsages af en af Tingets Formand foranstaltet Oversættelse paa Dansk.

I Budgetudvalget, Thorshavn, den 16. Septbr. 1916.

Oliver Ejffersøe, *Th. Egholm.* *J. M. Matras.* *Edro. Mortensen.*
Formand og Ordfører.

R. Niclasen, *Joen Rasmussen.* *A. Samuelsen.*

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1039-1043.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke, m. m.

(Som vedtaget ved 3. Behandling i Lagtinget den 20. September 1916.)

§ 1.

Al Handel med eller Udskænkning af eller overhovedet ethvert Erhverv med berusende Drikke er forbudt.

Denne Bestemmelse skal dog ikke være til Hindrer for, at privilegerede Apoteker sælger berusende Drikke efter autoriserede Lægers Recept, eller at disse selv sælger saadanne Drikke ved Sygebehandling. Den ommeldte Recept bør angive, hvor meget og hvor mange Gange der i Henhold til den kan udleveres, hvorhos vedkommende Apoteker maa paategne Recepten, saaledes at det kan ses, hvor meget der er udleveret. Der maa højst udleveres tre Gange efter den samme Recept.

§ 2.

Det skal være forbudt gratis at udskænke eller paa anden Maade udlevere berusende Drikke i Forbindelse med noget Erhverv, saasom Handel, Skibsrederi, Fiskerinæring, Gæstgiveri, Afholdelse af offentlig Dans eller andre offentlige Forlystelser.

Udskænkning eller Udlevering af berusende Drikke skal altid være forbudt i de paagældende Forretningslokaler.

I offentlige Udskækningslokaler for ikke berusende Drikke er det forbudt Gæsterne at nyde medbragte berusende Drikke, og hverken Værten eller de, der gaar ham til Haande, maa finde sig i, at dette sker; ej heller maa Værten, hans Husstand eller Medhjælpere nyde berusende Drikke i Udskækningslokalerne. I ethvert Udskækningslokale skal paa en iøjnefaldende Plads findes opslaaet et tydeligt Aftryk af nærværende Bestemmelse.

Ingen maa være Personer, der er under 18 Aar, eller som vedkommende vitterlig bekendt er berusede, umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed eller utilregnelige, behjælpelig med at erholde berusende Drikke udleverede.

§ 3.

Det er forbudt at forskrive berusende Drikke til andre.

Dette gælder dog ikke Bestilling af Vin til Nadverbrug.

Personer, der driver en af de i § 2, 1. Stykke, nævnte Virksomheder eller som er ansat som Bestyrer af saadan eller har anden fast Beskæftigelse derved, maa heller ikke paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte. Dette Forbud gælder ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

Denne Paragraf skal ikke være til Hinder for, at der bestilles berusende Drikke til Foreninger til Udskænkning blandt Medlemmerne, naar vedkommende Forening ikke udelukkende eller væsentlig har Bestilling og Udskænkning af saadanne Drikke til Formaal, og Bestillingen foretages af Foreningens Bestyrelse. Bestyrelsen er ansvarlig for, at der ikke udskænkes til Personer, som ikke er Medlemmer.

§ 4.

Det skal ved Anordning af Justitsministeriet bestemmes, hvilke nærmere Regler der gælder ved Salg af denatureret Spiritus.

For at drive Handel med denatureret Spiritus udkræves ikke Næringsbevis i Henhold til Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Pærrøerne af 21. Marts 1855 § 10.

§ 5.

Ved berusende Drikke i denne Lov forstaas alle spirituøse Drikke, som indeholde $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol eller derover, dog at dansk Øl, som efter de nugældende Regler er skattefrit, under ingen Omstændigheder falder ind under Lovens Bestemmelser.

Hvad der skal forstaas ved Drikke i denne Lov, fastsættes ved kongelig Anordning.

§ 6.

Offentlig Reklame samt Reklamering ved Udsendelse af Reklamesedler eller lignende med Hensyn til berusende Drikke, skal være forbudt.

§ 7.

Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til denne Lov udstedte Anordninger straffes med Bøder fra 50 Kr. til 1000 Kr., og for saa vidt nogen har forhandlet eller udskænket berusende Drikke, med Bøder ikke under 200 Kr. I Gentagelsestilfælde forhøjes Bøderne. Ved Bestemmelsen af Bødens Størrelse bør der navnlig tages Hensyn til, hvor meget vedkommende maa antages at have tjent ved sin ulovlige Virksomhed og til Størrelsen af den hos ham ved Undersøgelsens Begyndelse værende Beholdning af berusende Drikke. I Tilfælde, hvor vedkommende tidligere har været dømt eller har vedtaget Bøder for Handel med berusende Drikke, skal endvidere den Beholdning, som forefindes hos ham, konfiskeres. Bøderne og det ved Realisationen af de konfiskerede Varer indkomne Beløb tilfalde vedkommende kommunale Understøttelseskasse.

§ 8.

Sager angaaende Overtrædelse af denne Lov og de i Henhold hertil udstedte Anordninger behandles som offentlige Politisager.

§ 9.

Det paahviler Forstanderskaberne for Landkommunerne samt Byraadet i Thorshavn i Forbindelse med Politiovrigheden at vaage over, at denne Lov ikke overtrædes, og naar vedkommende Myndighed forlanger det, skal Sag anlægges i Anledning af en saadan Overtrædelse.

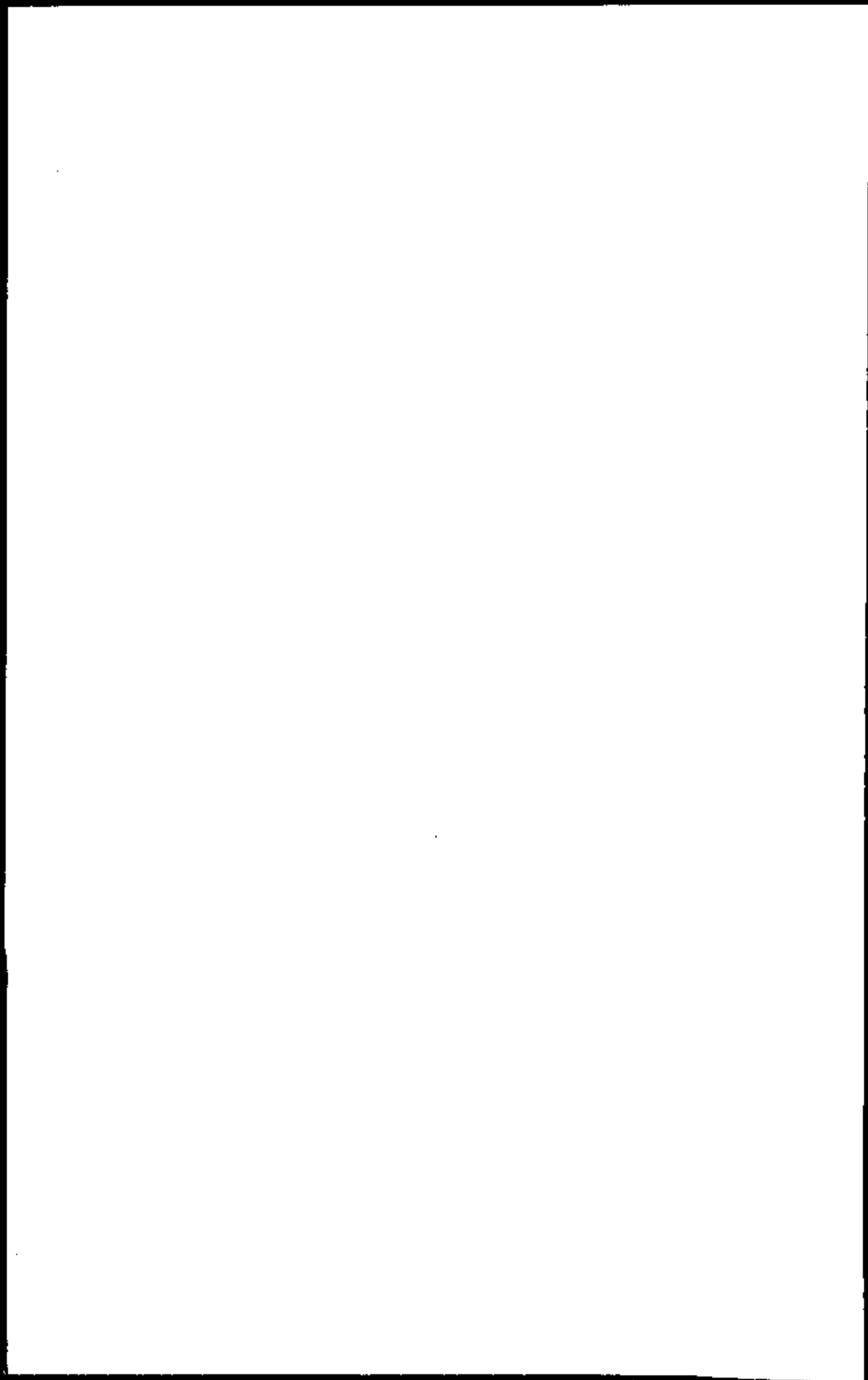
§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1918, fra hvilken Dag Lov for Færøerne om Handel med og Udsænkning af berusende Drikke af 10. Maj 1912 ophæves.

Loven bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1921 og for Rigsdagen i Samlingen 1921—22.

Repartition.

Sognenes Navne		Efter Folkemængde			I Henhold til		Til-	
		(1/2)			Lagtingets		sammen	
		Folketal	Kr.	Ø.	Vedtagelse			
					(1/2)			
					Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Klaksvig	Sogn	871	399	60	400	»	799	60
Viderejde	—	450	206	15	270	»	476	45
Fuglø	—	186	85	33	75	»	160	33
Svingø	—	200	91	76	70	»	171	76
Kunø	—	198	90	84	40	»	130	84
Mygledal	—	113	51	84	42	»	93	84
Husum	—	174	79	83	75	»	154	83
Fuglefjord	—	1038	476	22	380	»	836	22
Andefjord	—	380	134	34	110	»	284	34
Funding	—	393	180	30	160	»	340	30
Næs	—	890	412	15	290	»	702	45
Gøte	—	454	208	29	160	»	368	29
Sjov	—	679	311	52	155	»	466	52
Ejde	—	707	324	37	130	»	454	37
Kvivig	—	462	211	96	200	»	411	96
Kollefjord	—	308	141	31	100	»	241	31
Kvalvig	—	328	150	48	200	»	350	48
Halderavig	—	411	188	56	110	»	298	56
Saksen	—	47	21	56	50	»	71	56
Vestmanhavn	—	617	283	07	210	»	493	07
Kirkebø	—	255	116	99	160	»	276	99
Kalbak	—	112	51	38	85	»	136	38
Thorshavns udenbys Sogn	—	261	119	74	38	»	157	74
Nolsø	Sogn	256	117	45	100	»	217	45
Midvaag	—	528	242	24	210	»	452	24
Sandevaag	—	456	209	21	160	»	369	21
Sørvaag	—	591	271	14	206	»	477	14
Bø	—	101	46	34	54	»	100	34
Myggenæs	—	170	77	99	70	»	147	99
Sand	(med Dimon)	487	223	43	170	»	393	43
Skopen	—	314	144	06	70	»	214	06
Skaalevig	—	189	86	71	130	»	216	71
Husevig	—	198	90	84	90	»	180	84
Skusø	—	129	59	18	40	»	99	18
Porkere	—	539	247	29	100	»	317	29
Famien	—	165	75	70	60	»	135	70
Sumbø	—	521	239	03	180	»	419	03
Vaag	—	912	418	41	700	»	1118	41
Kvalbø	—	693	317	94	150	»	467	94
Frodebø	—	1522	698	27	1250	»	1948	27
Thorshavns Kommune	—	2303	1056	58	1750	»	2806	58
Summa		19617	9000	»	9000	»	18000	»

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist den fra i Fjor udsatte Sag om Ændringer i Sønæringsloven.

Samtidig har Udvalget faaet afgivet til Betænkning Spørgsmaalet om med hvilke Lempelser Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m. bør sættes i Kraft paa Færøerne.

Udvalget formener, at Loven om Sønæringen ikke bør sættes i Kraft paa Færøerne uden visse Ændringer, der dels maa tage Sigte paa, at give Fiskeskippere af første Klasse den samme Ret som Loven af 25. Marts 1892 hjemlede Fiskeskipperne. Endvidere formener Udvalget at det bør bestemmes, at der ombord i færøske Fiskerskibe udenfor den indskrænkede færøske Part foruden Føreren altid maa findes en Mand, der har Bevis som Fiskeskipper af første Klasse. Denne sidste Fordring motiveres ved, at det har vist sig meget uheldigt, at der ombord i et Fiskerskib kan findes én Navigator, idet Skib og Mandskab meget let kan blive udsat for Fare, naar Føreren i sin Virksomhed enten bliver syg eller paa anden Maade ude af Stand til at fungere paa Fiskeri udenfor indskrænket Part eller paa Rejse til og fra Fangstfeltet eller paa Rejse til og fra det Sted udenfor Færøerne, hvor Fangsten sælges. Imidlertid bliver det ogsaa nødvendigt at overveje Hensynet til de Mænd, som indtil nu have fungeret som Bedstemænd ombord i Fiskerskibene. Skønt man finder det ønskeligt, at Lagtinget allerede i denne Samling tager Stilling til de herhen hørende Spørgsmaal, maa man paa den anden Side formene, at der kan blive Grund til, inden man endelig fastslaar paa dette Omraade, eventuelt giver Færøernes Skipper- og Navigatorforening Lejlighed til at udtale sig om et fuldt udarbejdet Forslag til Anordning og da de hidtilværende Bedstemænd formentlig som oftest ikke er Medlemmer af denne Organisation, men derimod Medlemmer af Færøernes Fiskimannafelag, har man tænkt sig, at denne Organisation ogsaa bør udtale sig. Endvidere finder man det ogsaa naturligt, at Færøernes Rederiforening faar Sagen til Erklæring.

Med disse Betragtninger for Øje er man blevet enig om at foreslaa, at Lagtinget anmoder Amtmanden om at udarbejde et Forslag til en Anordning for Færøerne Sønæringsloven vedrørende, og derefter i Løbet af Vinteren forelægge Forslaget til Erklæring for de nævnte Organisationer. -- Sagen vil derefter være at forelægge for Lagtinget næste Aar.

Samtidig med at Udvalget har overvejet Spørgsmaalet om hvilke Ændringer i Sønæringsloven det maatte være nødvendigt at foreslaa, særlig af Hensyn til Fiskeriet, har man beskæftiget sig med andre Forhold, der berøres af den

ny Søneringslov og den nye Lov om Styrmandseksamen m. m. I den Anledning ønsker man her at anføre følgende Betragtninger, der er gjort gældende indenfor Udvalget.

Det vil være indlysende, at Skipperprøven — paa Grund af de geografiske Forhold — ikke kan blive af samme Nytte med Hensyn til Fragtfarten for dem, der er Førere af Skibe, der er hjemmehørende paa Færøerne og stationerede her, som den vil være for ligestillede i det egentlige Danmark. Sætteskipperbeviset giver ifølge Paragraf 7, 8. Stk., i Søneringsloven kun Ret til at føre Skib af ikke over 100 Tons i indskrænket Fart, og denne er ifølge Paragraf 30, 2. Stk., bestemt til Søomraadet øst for en Linie fra Lindesnes til Texel. Da nu dette Omraade ikke kan befares fra Færøerne uden at man maa have en Mand med Styrmandseksamen om Bord, vil det være klart, at Sætteskipperprøven paa Færøerne taber sin Betydning for Fragtfarten, medens den i det egentlige Danmark netop paa dette Omraade har sin Betydning. Idet man har al mulig Grund til at antage, at det vilde være af ikke ringe økonomisk Betydning for Færøerne, om man paa en let tilgængelig Maade aabnede de Personer, der har Sætteskipperprøven, Adgang til at fare i Fragtfart i en Udstrækning, der nogenlunde svarer til hvad samme Eksamen giver Adgang til i det egentlige Danmark, skal man tillade sig at fremkomme med Ønsket om, at der iværksættes en Ordning, hvorefter dette lader sig gøre. Man mener, at det maatte kunne lade sig ordne saaledes, at der til Paragraf 7 i Søneringsloven knyttes en Bestemmelse om, at den, der har Næringssbevis som Sætteskipper, skal have Ret til at føre færøsk Skib paa indtil 150 Tons i følgende Fart:

Fra Færøerne til Island, Norge, de skotske Øer, en Del af Storbritannien samt Fart til Pladser og Havne paa disse Steder.

Da der formodentlig i Fremtiden vil skabes Mulighed for, at der fra Færøerne bliver drevet Fiskeri i større Udstrækning end hidtil, baade paa Grønlands Vestkyst og ved New Foundland, og da Sejlads til disse Pladser efter Sagkyndiges Mening ikke uden Fare kan foregaa, medmindre vedkommende Skibsførere er i Stand til at foretage en almindelig Længdebestemmelse ved Hjælp af Observation og Kronometer, anser man det for ønskeligt, at der her paa Færøerne bliver Adgang til at tage en Tillægsprøve til den almindelige Sætteskipperprøve, saa omfattende, at den, der har Sætteskipperprøven med Tillægsprøve samt har faret til Søs i den i Loven fastsatte Tid, kan være Fører af Skib i ovennævnte Fart.

Der vil formodentlig ikke være noget til Hinder for, at Sætteskipperprøven med den foreslaaede Tillægsprøve giver Adgang til Fart udover den foran omhandlede, ogsaa naar man bortser fra Fiskerifart. Man har saaledes tænkt sig, at nævnte Prøver kunde give Adgang til at føre Sejlskibe under 150 Reg.-Tons i Fart paa Havne og Søomraader, der grænse til Atlanterhavet.

Medlemmer af Udvalget skal efter Konference med en af de Mænd, der hidtil har undervist til Fiskeskipperprøven paa Færøerne, henstille, at der til Tillægsprøven optages følgende Fag: Matematik, Navigation og Søret.

Med Hensyn til Plangeometrien under Matematikken skal man tillade sig at gøre opmærksom paa, at de fleste Sætninger vil være bekendt fra Sætteskipperprøven, men da Plangeometrien ikke dér har fremtraadt som obligatorisk Fag for sig, vil det være nødvendigt at modtage denne.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at udarbejde:

1. Forslag til Anordning, hvorved Lov om Sønering m. m. af 28. Febr. 1916 sættes i Kraft paa Færøerne med de Ændringer og Tilføjelser, som er paa-pegede i foranstaaende Udvalgsbetænkning.
2. Forslag til Ændring i Lov om Eksaminer for Skibsførere og Styrmand m. m. gaaende ud paa, at der paa Færøerne gives Adgang til at tage en Tillægsprøve til Sætteskipperprøven med Fagene: Matematik, Navigation og Søret i det Omfang, som angives i hoslagte Bilag, saaledes at den

nævnte Tillægsprøve giver Adgang til at føre Sejlskib, hjemmehørende paa Færøerne, af indtil 150 Reg.-Tons i Fart paa alle Havne og Søomraader, der grænser til Atlanterhavet.

3. Amtmanden anmodes om at tilstille Færøernes Fiskerforening, Færøernes Rederiforening og Færøernes Skipper- og Navigatorforening Forslagene til Erklæring og forelægge Forslag og Erklæringer for Lagtinget i 1917.

Udvalget ang. Lov om Søneringen m. m., den 22. September 1916.

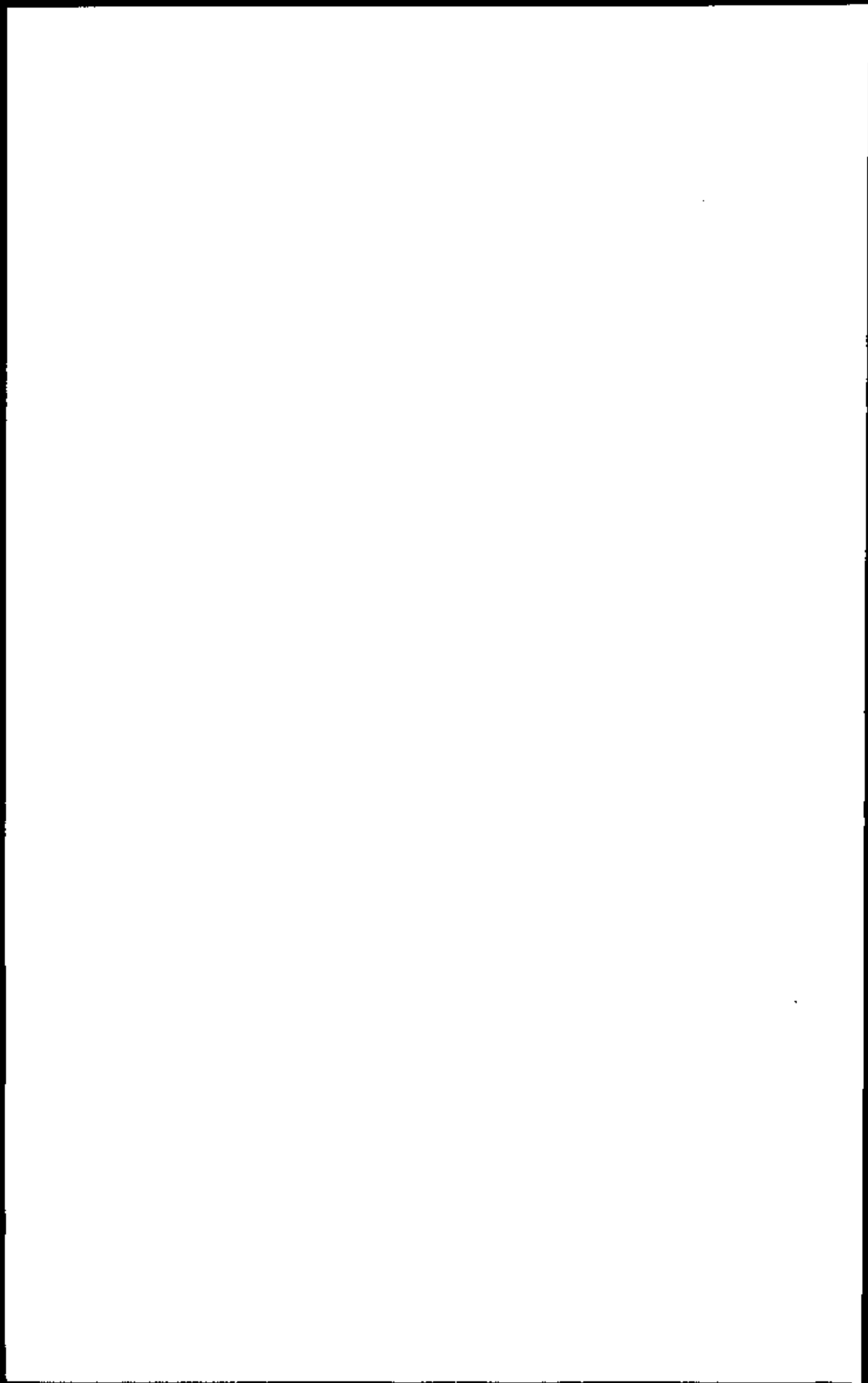
S. P. úr Konoy.

A. Samuelsen.

Joen J. Dahl.

Joen Rasmussen.

R. Rasmussen.

Bilag 13.

Ekstrakter

af

de af Færoernes Lagting deciderede Regnskaber

i

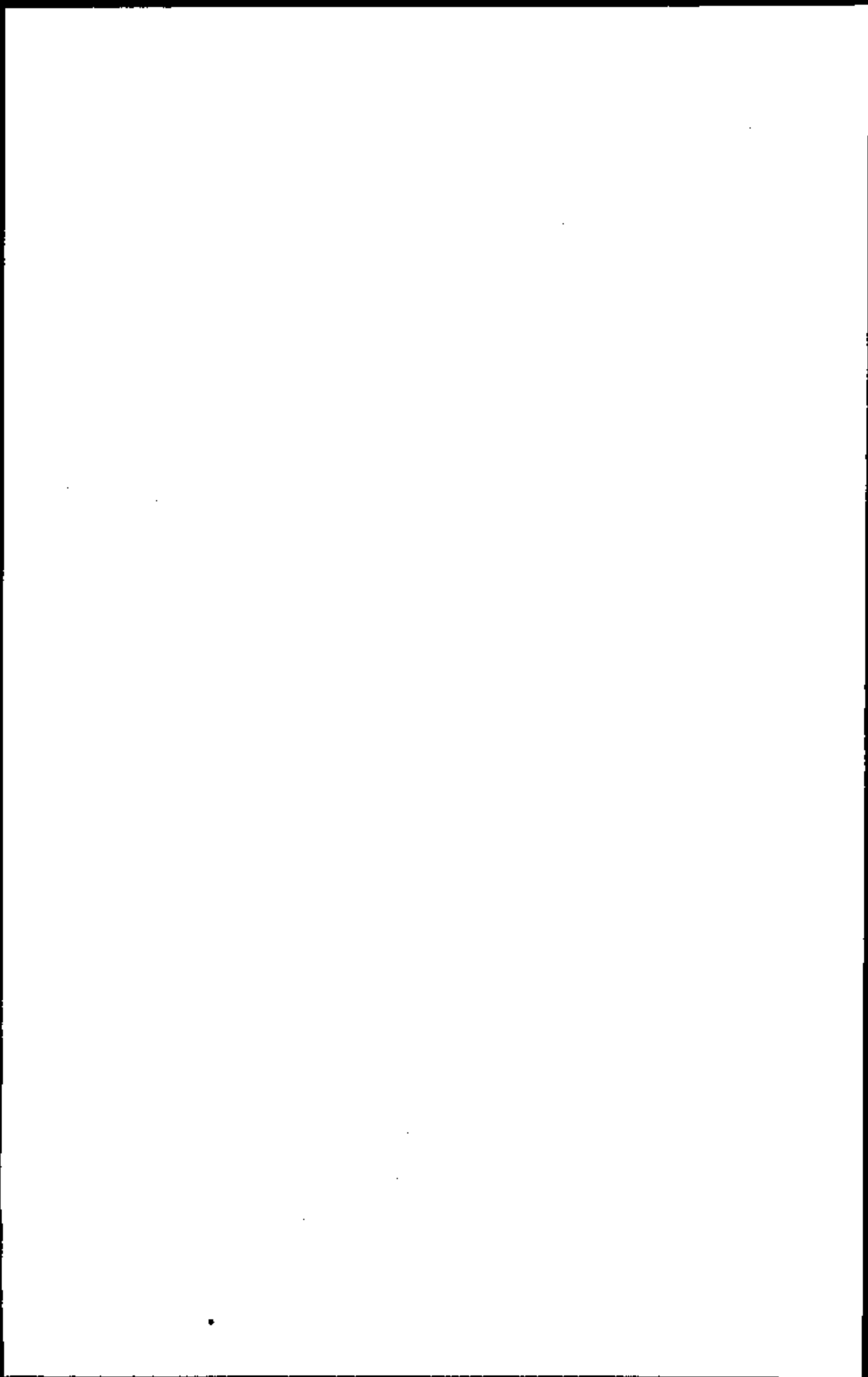
Sessionen 1916.

Meddelt af Færo Amt.

Thorshavn.

Trykt i Færo Amtstidendes Bogtrykkeri.

1917.

1.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond
for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

		Indtægt.			
		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Overskud fra forrige Aar.				
	I. Beholdning:				
	a. Kontant hos Landfogden	4119	17		
	b. Indestaaende i Færøya Banki	1031	45		
				5150	62
	II. Indtægtsrestancer:				
	a. Af Bidrag til Fonden fra det matrikulerede Jordegods	4943	39		
	b. Af Kommunernes Bidrag til Fonden	752	60		
				5695	99
	III. Forskud, der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:				
	a. Delinkventomkostninger	1671	29		
	b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne ..	6307	23		
	c. Andre Forskud	3499	25		
				11477	77
2.	Udskrivning paa Færøerne for indeværende Skatteaar:				
	a. Af Amtets matrikulerede Jordegods 4258 ²⁴ / ₁₀₀ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark	6388	11		
	b. Bidrag fra Kommunerne i Færø Amt	17040	00		
				23428	11
3.	Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger			815	00
4.	Indtægt af Aktiver			177	63
5.	Statstilskud i Henhold til Lov Nr. 85 af 15. Marts 1903 § 37			3000	00
6.	Andre Indtægter			1301	80
		Summa Indtægt		51106	92
		Udgift.			
		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Lagtinget:				
	a. Udgifter vedrørende Lagtingshuset med dertil hørende Inventarium og Bogsamling	608	50		
	b. Udgifter vedrørende Lagtingsarbejdet	6118	57		
				7017	07
2.	Justits-, Politi- og Fattigvæsen:				
	a. Befordringsgodtgørelse og Diæter til Retsbetjente	51	75		
	b. Lønning til Arrestforvarer, Udgifter til Arresthus og Tinghuset paa Suderø	267	85		
	c. Lønning til Retsvidner og Godtgørelse til Retsvidner i offentlige Sager	643	63		
	d. Vidnegodtgørelse i Henhold til Lov 20. April 1888	176	60		
	e. Delinkventomkostninger	1003	33		
	f. Udgifter til hjemløse Trængendes Forsørgelse og Fattiges med fleres Hjemsendelse	44	00		
				2190	16
		At overføre		9807	23

		Overført	9807	23
3.	Udgifter i Anledning af det offentlige Valgvæsen i Henhold til Lov 2. Marts 1903 § 41	41	958	76
4.	Medicinalvæsenet:	kr		
	a. Udgifter i Anledning af epidemiske Sygdomme	2577	15	
	b. Udgifter til veneriske Sygdommes Behandling	118	71	
	c. Udgifter i Anledning af offentlig Vaccination	473	64	
	d. Udgifter til Jordemodervæsenet i Henhold til Lov 20. Marts 1878 § 5	666	01	
	e. Befordringsudgifter til Læge i Henhold til Lov 17. Marts 1865 § 7	19	00	
	f. Udgifter vedrørende Karantænevæsenet	122	35	
	g. Andre Udgifter	1200	00	
			5176	89
5.	Skolevæsenet:	kr		
	a. Understøttelse til begavede Børn fra Landdistrikterne under deres Ophold ved Færøernes Mellem- og Realskole i Thorshavn	600	00	
	b. Andre Udgifter	222	00	
			822	00
6.	Landbruget:	kr		
	a. For Ødelæggelse af Ravn og Krager	176	26	
	b. Andre Udgifter	160	00	
			336	26
7.	Renter af Gæld		5238	86
8.	Afdrag paa Gæld		2807	14
9.	Forøgelse af Aktiver		15	00
10.	Forskellige Udgifter		41	72
11.	Overskudskonto:	kr		
	I. Beholdning:			
	a. Hos Landfogden	486	38	
	b. Indestaaende i Færøya Banki	13669	61	
			14155	99
	II. Indtægtsrestancer:	kr		
	a. Af Bidrag til Fonden fra det matrikulerede Jordegods	4341	22	
	b. Af Kommunerne's Bidrag til Fonden	167	07	
			4508	89
	III. Forskud, der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:	kr		
	a. Delinkventomkostninger	2760	73	
	b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne	4286	77	
	c. Andre Forskud	184	68	
			7238	18
	Summa Udgift		51106	92

2. Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse
for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

	Indtægt.	kr	qr	kr	qr
1.	Beholdning den 1. Oktober 1914.				
	I. Tilhørende Grundfonden:				
	Rentebærende Kapital	33500	00		
	II. Disponible Midler:	kr	qr		
	a. Restancer	3131	43		
	b. I Pantobligationer	10080	78		
	c. I Færø Amts Sparekasse	18	65		
	d. Kontant Beholdning	1053	10		
			14241	96	
			47791	96	
	At overføre		47791	96	

	Overført	477 01	06
2. Renter m. v.		1770	11
3. Arveafgifter		1340	82
4. Afgifter af Testamenter og Gavebreve		5	81
5. Afgifter af Grindesvangster		851	30
6. Bidrag fra Enheds- og Bestillingsmænd i Anledning af deres Ansættelse paa Færøerne		20	00
7. Bøder		181	00
8. Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger		375	00
9. Kendelser i Henhold til Firmsaloven		36	00
10. Afgifter ifølge Lov af 2. Maj 1892 om Hvalfangst paa Færøerne		1344	00
11. Refunderet Forskud i Anledning af forskellige Personers Nedsendelse til og Ophold paa Sindssygeanstalter i Danmark		1859	31
12. Afgifter i Henhold til Lov Nr. 99 af 10 Maj 1913 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke		60	00
13. Kendelser for udfærdigede Bevillinger for Handelsrejsende i Henhold til Lov for Færøerne af 24. Januar 1913		440	00
14. Andre Indtægter		4	80
Summa Indtægt...		56080	44

U d g i f t.

1. Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen:	Kr.	Sk.	Kr.	Sk.
Til Fugle Sogn	50	00		
- Knebe	50	00		
- Mygledal	150	00		
- Klaksvig	100	00		
- Fuglefjord	100	00		
- Andefjord	50	00		
- Kvivig	50	00		
- Kollefjord	50	00		
- Kirkebo	50	00		
- Husevig	100	00		
- Sumho	50	00		
			800	00
2. Tilskud til Sygehuse:	Kr.	Sk.		
Vagthold paa Amtshospitalet	800	00		
Tilskud til Sygehuset i Klaksvig	600	00		
- - - - - Tveraa	600	00		
			2000	00
3. Udgifter ved Davstammes Oplærelse:	Kr.	Sk.		
I. Til Alexandra Rubeksen af Thorshavn	525	00		
II. Carla Frida Thomasia Kjarbo af Thorshavn	525	00		
III. Porto	62			
			1050	62
4. Udgifter ved Underhold af Børn, avlede udenfor Ægteskab			202	50
5. Kassererens Løn			150	00
6. Andre Udgifter			51	03
7. Udbetalt Forskud, der er refunderet i Regnskabsaaret			1859	24
8. Beholdning den 30. September 1915:	Kr.	Sk.		
I. Tilhørende Grundfonden:				
Rentebærende Kapital	34000	00		
II. Disponible Midler:	Kr.	Sk.		
a. Restancer	477	00		
b. Forskud	1401	27		
c. J'anteobligationer	8231	82		
d. Indestaaende i Sparckassen	3058	44		
e. Kontant	1645	52		
			15407	05
			49907	05
Summa Udgift...			56080	44

3.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Skolefond
for Aaret 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915:				
a. Renteberende Kapital	475	03		
b. Restancer	13	16		
c. Kontant	132	03		
			6112	38
2. Renter af Fondens Kapitaler			27	01
3. Refusion af Reerslev Kirketiende 1914			14	33
4. Statskassens Deputat til Skolevesenet			23	00
5. Statskassens Tilskud til Realskolen			30	00
6. Tilskud til udenbys Elever i Realskolen:				
a. Statskassen	5	87		
b. Amtsrepartitionsfonden	5	87		
			11	75
7. Statskassens Tilskud til Lærerlønninger og Lønningstillæg			39	33
8. Skolepenge af Realskolens Elever			37	35
9. Thorshavns Kommunes Tilskud til Realskolen			15	00
10. Lejeindtægt			5	00
11. Seminariets Tilskud til Brændsel og Belysning			1	00
12. Tilskud til Fru Effersøes Pension:				
a. Statskassen	3	00		
b. Amtsrepartitionsfonden	1	50		
c. Thorshavns Kommune	1	00		
			5	50
13. Afgift af Grindhvaler			9	24
14. Afgift af Størhvaler			13	44
15. Tilskud fra økonomisk Fond			5	10
16. Laan i Færø Amts Sparekasse			20	00
			Summa Indtægt	106024 81

Udgift.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Pensioner			12	00
2. Tilskud til Thorshavns Kommuneskole			6	10
3. Udgifter til Thorshavns Mellem- og Realskole:				
a. Lønninger	116	33		
b. Vedligeholdelse af Bygninger, Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar m. v.	3	75		
c. Opvarmning	3	73		
d. Renholdelse	1	30		
e. Tryksager	2	00		
f. Afskrivning og Porto	2	00		
g. Bygningsskat og Vandafgift	8	00		
h. Bøger og Materiel	1	06		
i. Assurance af Bygninger og Inventar	15	3		
			133	31
4. Understøttelse til udenbys Elever i Realskolen			11	75
5. Løn til Kassereren			5	00
6. Løn til Revisor			3	00
7. Beløb, anvist af Direktionen			14	10
8. Beholdning den 31. December 1915:				
a. Renteberende Kapital	475	12		
b. Restancer	13	51		
c. Kontant	26	17		
			75	181
			Summa Udgift	106024 81

4. Ekstrakt

af
Regnskabet for Færø Amts Skydskasse
for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

1. Beholdning den 30. September 1914:		Indtægt.		Kr	Ør	Kr	Ør
a. Restancer				1683	7		
b. Indestaaende i Sparekassen				3236	44		
c. Kontant				503	38	8432	89
2. Paalignet de forskellige Kommuner i Henhold til Lov af 17. Marts 1865 § 3 jfr. Lov af 14. Januar 1881 og Amtets Skrivelse af 1. September 1914:				Kr	Ør		
1. Klaksvig Sogns Kommune				274	58		
2. Viderejde — — —				175	72		
3. Fugle og Svine Sognes Kommune				120	31		
4. Kune, Mygledal og Husum — —				157	97		
5. Andefjord og Fuglefjord — —				372	14		
6. Funding Sogns Kommune				112	84		
7. Næs — — —				246	30		
8. Gøte — — —				121	9		
9. Sjøv — — —				171	3		
10. Ejde — — —				196	6		
11. Vestmannhavn — — —				184	8		
12. Kvivig — — —				148	30		
13. Kollefjord — — —				101	18		
14. Kvalvig — — —				104	10		
15. Halderavik og Saksen — — —				144	42		
16. De forenede Sogne i Sydstrøme Præstegæld				169	56		
17. Nølse Sogns Kommune				70	84		
18. Vaage — — —				401	79		
19. Myggenæs — — —				41	45		
20. Sande — — —				408	14		
21. Kvalbo — — —				176	63		
22. Frødelø — — —				345	52		
23. Parkere — — —				131	76		
24. Vang — — —				214	72		
25. Sumbe — — —				131	49		
26. Famien — — —				43	18		
27. Thorshavns — — —				588	65	5372	75
3. Jordebogskassens Tilskud fra Statskassen for Tiden fra 1. Juli 1914 til 30. Juni 1915 iflg. Amtets Skrivelse af 9. Maj 1914						1046	00
4. Indvundne Renter						168	79
1. Skydsudgifter i Aaret 1914—15.		Udgift.		Summa Indtægt...		15010	43
A. Fælles Skydsudgifter for Amtet.				Kr	Ør	Kr	Ør
a. Udbetalt gennem Syssekmændene:				Kr	Ør	Kr	Ør
i Nordøernes Syssel				83	82		
- Østerø —				62	54		
- Nordstrøme —				96	22 1/2		
- Sydstrøme —				104	80		
- Vaage —				2	12		
- Sande —				19	64		
- Suderø —				28	68		
						397	82 1/2
b. Udbetalt ved Kassereren						714	11
B. De for Syslerne særlige Skydsudgifter:				Kr	Ør		
i Nordøernes Syssel				123	00		
- Østerø —				106	76		
- Nordstrøme —				50	39 1/2		
- Sydstrøme —				116	24		
- Vange —				0	72		
- Sande —				20	56		
- Suderø —				27	2		
						444	69 1/2
						1556	63
						At overføre	1556 63

	Overført	477 11	16
2. Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse		3000	00
3. — - Færø Amts Telefonvæsen		500	00
4. Regnskabsførers Løn		60	00
5. Andre Udgifter		30	08
6. Beholdning den 30. September 1915.	kr		
a. Re-lanceer	428	7	
b. Indestående i Sparekassen	4105	23	
c. Kontant	5029	53	
		9862	83
	Summa Udgift	15010	43

5. Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond
for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

Indtægt.

1. Beholdning den 30. September 1914.	kr	flr	kr	flr
a. Tilhørende Grundfonden:				
Rentebærende Kapital	22056	00		
b. Disponible Midler:	kr	flr		
I Panteobligationer	1919	84		
Restancer	2714	81		
I Færø Amts Sparekasse	14557	15		
Kontant	1298	64		
	20520	47		
			42576	47
2. Renter af Fondens Kapitaler			1391	61
3. Indtægter af Grindfangster			2411	92
4. Udlagt ved Grindfangster som Skadehval			3960	28
5. Indtægt i Henhold til Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902			8064	00
6. Andre Indtægter			28	80
			58433	08
	Summa Indtægt			

Udgift.

1. Til Anlæg og Vedligeholdelse af Broer, Veje og Landingssteder	kr	flr	kr	flr
2. Udgifter i Anledning af Grindfangster:	kr	flr		
a. Realisation af Fondens ordinære Indtægter	700	26		
b. — - Skadehval	334	10		
c. Erstatning for Skade paa Raade og Redskaber	2018	91		
d. Anden Beskadigelse	50	00		
e. Bortfjernelse af Affald fra Grindfangster	271	00		
f. Telefonudgifter for Befordring af Grindehud	80	35		
g. Til de ved Grindfangsten i Sandvig omkomne Personers Efterladte ..	1050	00		
h. Klareringsgebyr og Havneafgift i Anledning af Grindfangst i Klaks-				
vig m. m.	23	50		
			4021	15
3. Til Jordehvalens Aflosning			514	08
4. Tilskud til Færø Amts Bibliotek			500	00
5. — - Plantagen ved Thorshavn			400	00
6. — - Væroya Håskúla			300	00
7. Rejseunderstøttelse til en Lærer			100	00
8. Tilskud til Aftenskoleundervisning			77	40
9. — - en ny Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole			10000	00
10. — - Amtsrepartitionsfonden			1000	00
11. Kassereens Løn			96	00
12. Andre Udgifter			142	47
			18010	10
	At overføre			

			Overført	18016	10
13. Beholdning den 30. September 1915:					
a. Tilhørende Grundfonden:			Kr	Ør	
Rentebærende Kapital			23056	00	
b. Disponible Midler:					
I Pantobligationer	517	80			
Indestaaende i Sparekassen	14473	80			
Restancer	2248	75			
Kontant	101	63			
			17360	98	
				40416	98
			Summa Udgift	58433	08

Fonden til Jordhvalsrettighedens Afløsning havde pr. 30. Septbr. 1915 en Formue af 34201 Kr. 60 Ø.

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Grindegarnet i Vestmanhavn

for Aaret 1915.

	Indtægt.			
1. Beholdning den 1. Januar 1915.		Kr	Ør	Kr
a. Indestaaende i Færo Amts Sparekasse	266	84		
b. Kontant	18	91		
			285	75
2. Indtægter af Grindefangster i 1915			810	55
3. Indtægter ved Salg af kasserede Tønder tilhørende Grindegarnet			10	32
4. Renter			9	58
				1116
	Summa Indtægt		1116	30
	Udgift.			
1. Løn til Kasseren		Kr	Ør	
2. Rente fra $11/8-12$ til $11/8-15$		13	00	
3. Bekendtgørelse af Regnskabs ekstrakt		528	00	
4. For Revision af Regnskabet		6	73	
5. Beholdning den 31. December 1915.			0	03
a. Indestaaende i Sparekassen	276	42		
b. Restancer af Indtægter ved Grindefangst	71	29		
c. Kontant	321	74		
			560	45
	Summa Udgift		1116	20

Grindegarnets Gæld pr. 31. December 1915 andrager 4488 Kr.

7.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden for Forulykkedes Efterladte
for Aaret 1915.

		Indtægt.					
		Kr	Ør	Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Beholdning den 1. Januar 1915:						
	a. Tilhørende Grundfonden:						
	Rentebærende Kapitaler	1780	00				
	Indestaaende i Sparekassen	4530	74				
				6310	74		
	b. Disponible Midler:	Kr	Ør				
	Restancer	30	80				
	Indestaaende i Sparekassen	1891	38				
	Kontant	13	89				
				1966	07		
						8376	81
2.	Renter af Fondens Kapitaler					313	87
				Summa Indtægt		8590	68
		Udgift.					
						Kr	Ør
1.	Understøttelser til Forulykkedes Efterladte					50	00
2.	Regnskabsførerens Løn					12	00
3.	Andre Udgifter					8	75
4.	Beholdning den 31. December 1915:						
	a. Tilhørende Grundfonden:	Kr	Ør	Kr	Ør		
	Rentebærende Kapitaler	840	00				
	Indestaaende i Sparekassen	5570	74				
				6410	74		
	b. Disponible Midler:	Kr	Ør				
	Restancer	2	80				
	Indestaaende i Sparekassen	1094	05				
	Kontant	1012	34				
				2109	19		
						8519	93
				Summa Udgift		8590	68

8.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige
Almuesbørn paa Færøerne
for Aaret 1915.

		Indtægt.					
		Kr	Ør	Kr	Ør		
1.	Beholdning den 1. Januar 1915:						
	Rentebærende Kapital	2000	00				
	Kontant	686	93				
						2686	93
2.	Renter af Fondens Kapitaler					99	20
				Summa Indtægt		2786	13

Udgift.

	Kr	Sk
1. For Bekendtgørelse af Regnskabssekstrakt	7	13
2. For Revision af Regnskabet		21
3. Beholdning den 31. December 1915:	Kr	Sk
Rentebærende Kapital	2000	00
Kontant	778	79
	2778	79
Summa Udgift	2786	13

9.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sognepræst Engelsteds Deltagelses og Erkendtligheds Legat
for Aaret 1915.

I. Realskolelegatet.

Indtægt.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Beholdning den 1. Januar 1914.				
a. Rentebærende Kapital	1400	00		
b. Kontant	1	48		
			1401	48
2. Renter af Kapitalen			49	00
			Summa Indtægt	1450 48

Udgift.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. For Bøger til Discipelbiblioteket			49	25
2. — Revision af Regnskabet			0	19
3. Beholdning den 31. December 1915.	Kr	Sk		
a. Rentebærende Kapital	1400	00		
b. Kontant	1	04		
			1401	04
			Summa Udgift	1450 48

II. Pensionslegatet.

Indtægt.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Beholdning den 1. Januar 1915.				
a. Rentebærende Kapital	900	00		
b. Restancer	8	00		
c. I Sparekassen	270	30		
d. Kontant	31	00		
			1218	30
2. Renter			41	86
			Summa Indtægt	1260 16

Udgift.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Udbetalte Pensioner			14	00
2. Beholdning den 31. December 1915.	Kr	Sk		
a. Rentebærende Kapital	900	00		
b. I Sparekassen	289	16		
c. Kontant	57	00		
			1246	16
			Summa Udgift	1260 16

10. Ekstrakt

af Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne

for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Oktober 1914.				
a. Indestaaende i Sparekassen	3824	65		
b. Kontant	240	34		
			4064	99
2. Forsikringspræmier for indtegnede Skolebygninger			280	83
3. Indvundne Renter			139	67
			Summa Indtægt	4485 49

Udgift.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Løn til Kassereren			50	00
2. Revisorløn			0	85
3. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			7	33
4. Beholdning den 30. September 1915.				
a. Indestaaende i Sparekassen	4184	32		
b. Restancer	38	02		
c. Kontant	304	97		
			4427	31
			Summa Udgift	4485 49

11. Ekstrakt

af Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond. for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Oktober 1914.				
a. Rentebærende Kapital	13081	65		
b. Indestaaende i Sparekassen	3131	05		
c. Kontant	675	70		
			16891	40
2. Indbetaling til Fonden ifølge Lov af 20. Marts 1893 § 2:				
a. Fra Statskassen	1303	91		
b. — Lærere og Lærerinder paa Færøerne	696	97		
c. — Kommunerne paa Færøerne	696	97		
			2787	88
3. Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Lønning			100	00
4. Renter af Fondens Kapital			591	63
			Summa Indtægt	20370 91

Udgift.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Udbetalte Pensioner			4353	58
2. Løn til Kassereren			100	00
3. Revisorløn			5	56
4. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			8	53
5. Beholdning den 30. September 1915.				
a. Rentebærende Kapital	12995	38		
b. Indestaaende i Sparekassen	1623	17		
c. Restancer	4	00		
d. Kontant	1280	59		
			15903	24
			Summa Udgift	20370 91

12. Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen
for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Oktober 1914.				
a. I Føroya Banki	5452	28		
b. Restancer	2999	10		
c. Kontant	651	52		
			9102	90
2. Indtægt af Abonnement			8040	57
3. Indtægt af Telefonsamtaler, Telefontelegrammer, Ekstragebyrer og Budsendelser			31273	25
4. Amtskommunens Godtgørelse for de til og fra Telefonstationen i Thorshavn ind- og ud-telefonerede Telegrammer			431	40
5. Forskellige Indtægter			1527	91
			Summa Indtægt	50576 03

Udgift.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Administration			4796	96
2. Forrentning og Amortisation af de til Anlægget optagne Laan			12937	44
3. Stationernes Drift			6875	14
4. Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget			3319	95
5. Udvidelse af Anlægget			11691	62
6. Telegrambefordring Thorshavn—Suderø			1530	00
7. Forskellige Udgifter			19	62
8. Beholdning den 30. September 1915.				
a. I Føroya Banki	1715	99		
b. I Sparekasser	2035	84		
c. tilhørende Fornyelsesfonden	2000	00		
d. Restancer	1760	89		
e. Kontant	693	58		
			9305	30
			Summa Udgift	50376 03

13. Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommune (Vareforsyningen)
for Tiden fra 21. August 1914 til 30. September 1915.

Aktiver.

	Kr	Ør
1. Værbeholdning	128118	37
2. Debitorer	77909	64
3. Kontant Beholdning	550	85
	Summa Indtægt	206578 76

Passiver.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Creditorer:				
a. Statskassen	176287	39		
b. Føroya Banki	7946	70		
c. Forskellige Creditorer	42	57		
			184276	66
2. Gevinst- og Tabs-Konto			22303	10
			Summa Udgift	206578 76

14. Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Høydal
for Aaret fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.

Indtægt.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Beholdning den 1. Oktober 1914:				
Restancer	1442	14		
Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1914	5374	15		
I Føroya Banki	400	11		
Kontant	202	11		
			7438	84
2. Betaling for Patienter			7888	60
3. Statskassens Tilskud			23174	50
4. Forplejningen			368	19
5. Refusion			33	74
6. Tilbagebetalt Forskud			48	00
7. Have og Anlæg			319	78
8. Husdyrhold			288	80
9. Inventar			88	16
10. Kreditrente			2	82
11. Forskellige Indtægter			95	75
12. Gæld den 30. September 1915:				
Til Færø Amts Fattigkasse	7000	00		
Uhævede Checks	13	85		
			7013	85
Summa Indtægt			46780	03

Udgift.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Gæld den 1. Oktober 1914:				
Til Færø Amts Fattigkasse	7000	00		
Uhævede Checks	183	35		
			7183	35
2. Lønninger			5176	39
3. Forplejning			13922	85
4. Vask og Rengøring			620	37
5. Brændsel og Belysning			4107	73
6. Medicin			821	46
7. Bygninger			1345	68
8. Maskiner			57	88
9. Inventar			658	62
10. Assurance			675	00
11. Have og Anlæg			262	49
12. Fragt og Losning			88	30
13. Kontorhold m. m.			574	01
14. Husdyrhold			218	65
15. Renter og Afdrag (kun Renter)			312	38
16. Ydede Forskud			52	00
17. Forskellige Udgifter			25	60
18. Beholdning den 30. September 1915:				
Restancer	480	51		
Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1915	5917	10		
Køles og Kul	1819	21		
I Føroya Banki	2032	96		
Kontant	441	49		
			10691	27
Summa Udgift			46780	03

15. Ekstrakt

af

Regnskabet for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1915.

Indtægt.

	Sk	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915:		
Kontant og i Sparekassen samt Obligationslaan	3784	74
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	1260	00
3. Afgift af Storbvaler	268	80
4. Renter	87	21
5. Solgt Hø af Kirkogaarden i Klaksvig	4	100
6. Gæld den 31. December 1915:		
Rentefrit Laan fra andre Kirker	3000	00
Summa Indtægt	8404	75

Udgift.

	Sk	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne	85	45
2. Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	209	99
3. For Kirkelys, Brød og Vin	246	62
4. For Kirkernes Rengøring	54	73
5. Præstehold	64	00
6. Andre Udgifter	7312	88
7. Visitatspenge	10	00
8. Andel i Kassererløn	53	87
9. Revisorløn	3	30
10. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakter	7	93
11. Ministerlalbog	16	30
12. Beholdning den 31. December 1915:		
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	339	69
Summa Udgift	8404	75

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Østerø Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1915.

Indtægt.

	Sk	Ør	Sk	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915:				
Rentefrit Laan til andre Kirker	3500	00		
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	11034	71		
			14534	71
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4			1850	00
3. Afgift af Storbvaler			537	611
4. Renter			331	94
5. Salg af Hø fra Kirkegaardstykket ved Gjøv			8	00
6. Salg af 1 Vaskestel (Fuglefjord Kirke)			9	75
Summa Indtægt			17275	00

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne.....	146	87
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar.....	32	40
3. For Kirkelys, Brød og Vin.....	508	16
4. For Kirkernes Rengøring.....	125	89
5. Præstehold.....	84	00
6. Andre Udgifter.....	538	29
7. Visitatspenge.....	10	00
8. Kirkesynd.....	8	00
9. Andel i Kassererløn.....	53	87
10. Andel i Revisorløn.....	5	97
11. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt.....	8	53
12. Beholdning den 31. December 1915.....		
Rentefrit Laan til andre Kirker.....	3500	00
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan.....	13353	03
	15753	03
Summa Udgift.....	17375	00

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1915.

	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915.....	564	81
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan.....	780	00
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4.....	537	60
3. Afgift af Storkvæler.....	18600	00
4. Gæld ved Udgangen af Regnskabsaaret.....		
Summa Indtægt.....	20482	41
Udgift.....		
1. Gæld den 1. Januar 1915.....	18600	00
2. Reparationsarbejder ved Kirkerne.....	211	07
3. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar.....	21	50
4. For Kirkelys, Brød og Vin.....	226	99
5. For Kirkernes Rengøring.....	168	67
6. Præstehold.....	48	00
7. Andre Udgifter.....	39	50
8. Visitatspenge.....	6	25
9. Andel i Kassererløn.....	30	75
10. Andel i Revisorløn.....	2	73
11. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt.....	7	93
12. Beholdning den 31. December 1915.....		
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan.....	1119	02
Summa Udgift.....	20482	41

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1915.

		Indtægt.			
		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Beholdning den 1. Januar 1915.				
	Restancer af Stolestader	3	70		
	Indestaaende i Sparekassen	1256	18		
	Laan til Fære Amts Repartitionsfond	5730	23		
	Laan til Sognepræst Johansen	360	00		
	Kontant	356	60		
				7607	01
2.	Renter			203	43
3.	Stolestadpenge			185	55
4.	Betaling for Klokker, Lys og Orgel ved kirkelige Handlinger			205	50
5.	Indkommet i Kirkens Bøsse			88	30
6.	Andre Indtægter			8	05
		Summa Indtægt		8477	84
		Udgift.			
		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Lønning til Organisten m. v.			210	00
2.	For Tilsyn med Taarnuhret			50	00
3.	Løn til Graveren			60	00
4.	Belysningsudgifter			8	00
5.	Tryksager m. m.			12	50
6.	Ekstra Godtgørelse til Klokkeren			50	00
7.	Bekendtgørelse af Regnskabssekstrakt			8	03
8.	Revisorløn			1	66
9.	Beholdning den 31. December 1915.				
	Restancer	62	20		
	Indestaaende i Sparekassen	1708	92		
	Laan til Fære Amts Repartitionsfond	5587	72		
	Laan til Sognepræst Johansen	315	00		
	Kontant	402	91		
				8076	75
		Summa Udgift		8477	84

19.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1915.

		Indtægt.			
		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Beholdning den 1. Januar 1915.				
	a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	9100	00		
	b. Kontant og i Sparekasse samt Obligationslaan	2009	45		
				11109	45
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4			900	00
3.	Afgift af Storbvaler			268	80
4.	Renter			256	00
5.	Andre Indtægter			23	00
		Summa Indtægt		12557	25

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne	91	93
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar	46	25
3. For Kirkelys, Brød og Vin	356	46
4. For Kirkernes Rengøring	61	07
5. Præstehold	36	00
6. Andre Udgifter	41	50
7. Visitatspenge	8	75
8. Andel i Kassererløn	46	15
9. Andel i Revisorløn	2	88
10. Bekendtgørelse af Regnskabssekstrakt	8	73
11. Synspenge	5	00
12. Beholdning den 31. December 1915.	Kr	Ør
a. Rentefrit Laan til andre Kirker	9100	00
b. I Kasse, Sparekasse samt Obligationslaan	2752	53
	11852	53
Summa Udgift	12557	25

20. Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaagø Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915.				
a. Rentefrit Laan til andre Kirker	19500	00		
b. I Kasse og i Sparekasse samt Obligationslaan	10033	10		
			29533	10
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4			1140	00
3. Afgift af Storhvaler			268	80
4. Renter			680	56
5. Andre Indtægter			18	48
Summa Indtægt			31610	94

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne	25	15
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar	382	11
3. For Kirkelys, Brød og Vin	176	92
4. For Kirkernes Rengøring	50	15
5. Præstehold	22	00
6. Andre Udgifter	102	41
7. Visitatspenge	7	50
8. Andel i Kassererløn	38	46
9. Andel i Revisorløn	4	24
10. Bekendtgørelse af Regnskabssekstrakt	8	53
11. Beholdning den 31. December 1915.	Kr	Ør
a. Rentefrit Laan til andre Kirker	22500	00
b. I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	8323	47
	30823	47
Summa Udgift	31640	94

21. Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandø Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915:		
Kontant og i Sparekassen samt Obligationslaan	6132	09
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	670	00
3. Afgift af Storkvaler	368	80
4. Renter	141	31
5. Andre Indtægter	4	62
Summa Indtægt	7216	82

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkene	23	14
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar	60	70
3. For Kirkelys, Brød og Vin	101	72
4. For Kirkernes Rengøring	45	80
5. Præstehold	44	00
6. Andre Udgifter	88	55
7. Visitatspenge	6	25
8. Andel i Kassererløn	30	75
9. Revisorløn	3	16
10. Bekendtgørelse af Regnskabssekstrakt	7	73
11. Beholdning den 31. December 1915:		
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	6806	02
Summa Udgift	7216	82

22. Ekstrakt

af

Regnskabet for Suderø Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1915.

Indtægt.

	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915:		
Kontant og i Sparekasse samt Obligationslaan	5364	30
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	1200	00
3. Afgift af Storkvaler	537	60
4. Andre Indtægter	6	00
5. Gæld ved Udgangen af Regnskabsaaret	13500	00
Summa Indtægt	20607	90

Udgift.

	Nr	Ør
1. Gæld den 1. Januar 1915	13500	00
2. Reparationsarbejder ved Kirkerne	1044	06
3. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar... ..	25	31
4. For Kirkelys, Brød og Vin	210	39
5. For Kirkernes Rengøring	112	89
6. Præstehold	34	00
7. Andre Udgifter	13	29
8. Visitatspenge	8	75
9. Andel i Kassererløn	46	15
10. Andel i Revisorløn	3	57
11. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	8	53
12. 2 Protokoller til Menighedsraadet	1	30
13. Synspenge	2	00
14. Beholdning den 31. December 1915.		
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	5578	06
Summa Udgift	20607	90

23. Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag (Suderø) Kirkes særlige Kasse for Aaret 1915.

Indtægt.

	Nr	Ør	Nr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1915.				
a. Rentebærende Kapital	735	76		
b. Resterende Rente	5	78		
c. Kontant	1	83		
			741	37
2. Renter			27	99
Summa Indtægt			771	36

Udgift.

	Nr	Ør	Nr	Ør
1. Andel i Revisorløn			0	05
2. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			5	93
3. Beholdning den 31. December 1915.				
a. Indestaaende i Sparekassen	688	52		
b. Kontant	76	88		
			765	38
Summa Udgift			771	36

Beretning om Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed

i Regnskabsaaret 1. Oktober 1914—30. September 1915.

Ved

Asger Hansen.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sanatorieafd. Hospitalsafd.		
	16	16
I Aarets Løb indlagdes og overflyttedes til.....	28	40
— — — — — udskreves og overflyttedes fra.....	29	40
Ved Aarets Slutning henlaa paa	15	16

Fra Sygehuset som Helhed udskreves 47 Patienter.

Deraf genindlagdes i Aarets Løb	4 Patienter.
Diagnose tvivlsom	1 —
Indlagt til fortsat Pneumothoraxbehandling	3 Patienter.
Ialt...	8 Patienter.

Trækkes disse 8 fra 47 Patienter faas til statistisk Behandling 39 Patienter, hvormed der regnes i det følgende.

Klassificering af de behandlede Tilfælde.

Af de udskrevne 39 Patienter vare ved Indlæggelsen i

I Stadium	II Stadium	III Stadium
4	21	14

Komplikationer.

Anæmia	3	Neurastheni	4
Δ. pernicioso.....	1	Otitis med.....	1
Arteriosclerosis	1	Parulis	1
Albuminuri.....	1	Pleuritis exsudativa	2
Bronchitis.....	9	Rheumatismus.....	1
Colitis	3	Salpingitis (opereret paa Færø Amts Hospital).....	1
Conjunctivitis.....	1	Sequel pleuritidis.....	5
Eczem	2	Tuberculosis columnæ.....	2
Emfysem.....	1	— glandularis colli.....	1
Fissura ani.....	1	— intestinalis.....	4
Gastritis	7	— laryngis	2
Glycosuri	1	— meningeum	1
Hæmoptysis.....	3	Ulcus ventriculi.....	1
Mb. cordis	3	Varices cruris	1
Mb. Basedovii.....	1		

Kurens Varighed.

Gennemsnitsvarigheden af Kuropholdet for de enkelte Stadier var:

I Stadium	II Stadium	III Stadium
155 Dage	208 Dage	179 Dage

Det høje Tal for Kurvarigheden i III Stadium skyldes at man paa Hospitalsafdelingen har måttet beholde nogle Patienter meget længe, navnlig fordi Forholdene i Hjemmet (Smittesfare o. s. v.) ikke var egnede til Ophold for Patienter.

Kurens Resultater.

Af de 39 Patienter var ved Udskrivelsen:

	I Stadium.	II Stadium.	III Stadium.	Ialt.
Arbejds-) Tilsyneladende raske.....	3	9	1	13
dygtige) Betydeligt bedrede.....	1	9	2	12
Bedrede	0	3	6	9
Uforandrede	0	0	1	1
Forværrede	0	0	0	0
Døde.....	0	0	4	4
				39

Tuberkelbaciller fandtes hos ialt 17 Patienter.

Af 4 i I Stadium hos 0 Patienter.	
— 2 i II — 7 —	
— 14 i III — 10 —	

<i>Feber:</i> Fandtes ved Indlæggelsen hos	19 Patienter.
Tabte sig under Opholdet —	12 —
Opstod under —	2 —
Tabte sig atter —	1 —

Vægtforøgelsen hos 39 regelmæssigt vejede Personer var i Gennemsnit i

I Stadium
5,9 Kilo

II Stadium
7,3 Kilo

III Stadium
6,9 Kilo

Særlige Kurmidler.

Kunstig Pneumothorax: Anlæggelse mislykkedes hos een. Hos en anden lykkedes det kun at anlægge en ganske lille paa c. 300 Kubikcm. Døde væsentlig paa Grund af Propagation i den anden Lunge.

Tuberculin: Kochs »gamle« anvendtes i 4 Tilfælde. 1 gennemførtes med godt Resultat. 3 maatte afbrydes paa Grund af for stærk Reaktion.

Arbejde: Af de udskrevne er der for 14 Patienter ordineret Arbejde som Led i Kuren.

Økonomisk Oversigt.

Ved

Bogholder Jacob Olsen.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sygehuset..... 32 Patienter
 I Aarets Løb indkom..... 46 —

Ialt... 78 Patienter

I Aarets Løb udgik 47 —

Tilbage ved Aarets Slutning... 31 Patienter

Sygedagenes samlede Antal: Sanatorieafdelingen..... 5839 Dage
 Hospitalsafdelingen..... 5625 —

Ialt... 11464 Dage

Aarets Middelbelægning har været 31,4.

De udskrevne Patienter indlagdes for:

Egen eller Forsørgers Regning 19
 Kommunal Regning..... 12
 Sygekasses Regning 8

Oversigt over Sanatoriets Udgifter.

Sanatoriet Udgifter fordeler sig saaledes:

Konto	1. Lønninger.....	5176 39
—	2. Forplejning	13554 66
—	3. Vask og Rengøring	626 37
—	4. Brændsel og Belysning	4107 73
—	5. Medicin m. m.	821 46
—	6. Bygninger	1345 68
—	7. Maskiner	57 88
—	8. Inventar	570 46
—	9. Assurance	675 00
—	10. Fragt og Losning	88 30
—	12. Kontorhold m. m.	551 27
—	13. Renter	309 56
		27884 76

Herfra gaar: Overskud af:

Have og Anlæg.....	87 29
Husdyrhold.....	70 15
Ydede Forskud.....	16 00
Forskellige Indtægter.....	70 15
	243 59
	27641 17

Paa de enkelte Udgiftskonti bemærkes:

ad *Konto 1: Lønninger.*

Løn til 1 Læge	1800 00
— - 1 Sygeplejerske, 1 Økonoma og 1 Elev	1180 00
— - 1 Fyrpasser	750 00
— - 6 Piger og Ekstrahjælp	986 39
— - 1 Bogholder og Regnskabsfører	400 00
— - 1 Revisor	60 00
	<u>5176 39</u>

ad *Konto 2: Forplejning.*

Udgiften har været	13922 85	
Frageaar:		
For solgte Varer	<u>368 19</u>	13554 66

Forplejningen har kostet Kr. 1,18,22 pr. Patientdag (sidste Aar 1,12,5)
 — — — — 0,89,77 Kostdag (— — 0,78)

ad *Konto 3: Vask og Rengøring.*

Grønsæbe, Haandsæbe, Spaaner etc.	512 02
Gulvklude	28 35
Tøjlepapir	28 00
Blegvand og Vadskepulver	20 00
Ekstrahjælp	38 00
	<u>626 37</u>

ad *Konto 4: Brændsel og Belysning.*

11122 kg Kul	429 40
1165 hl Kokes	2085 35
1244,5 kg Hexan	912 74
2415,5 l Petroleum	580 03
Tørvearbejde	40 50
Glødenæt, Lampesprit, Tændstikker etc.	59 71
	<u>4107 73</u>

ad *Konto 5: Medicin.*

Medicin etc.	734 57
Sygeplejeartikler	86 89
	<u>821 46</u>

ad *Konto 6: Bygninger.*

Almindelig Vedligeholdelse	632 35
Gulvfernis	165 25
1 Gulv i Kælderen	45 00
2 Komfur med Arbejdsløn etc.	503 08
	<u>1345 68</u>

ad *Konto 7: Maskiner.*

Reservedele og Vedligeholdelse af Maskiner	57 88
--	-------

ad *Konto 8: Inventar.*

Nyanskaffelser	598 61
Reparationer	60 01
	658 62
Fragaar:	
Solgt Inventar	88 16
	<u>570 46</u>

ad *Konto 9: Assurance.*

Brandforsikring	675 00
-----------------------	--------

ad *Konto 10: Have og Anlæg.*

1 Staaltraadshegn	125 00
Frø	3 99
Læggekartofler	34 00
Gødning	27 00
Hegnpæle	4 20
Arbejdsløn	68 30
	<u>262 49</u>
Fragaar:	
Leveret Kartofler m. m. til Køkkenet	349 78
	<u>Overskud</u> <u>87 29</u>

ad *Konto 11: Fragt og Losning.*

Udgift i Aarets Løb	88 30
---------------------------	-------

ad *Konto 12: Kontorhold m. m.*

Kontorrekvisitter etc.	185 94
Telefon: Abonnement 140 Kr. Samtaler og Telegrammer 53 Kr. 55 Øre	193 55
Tryksager, Avertissement, Bladpenge etc.	145 52
Frimærker	49 00
	574 01
Fragaar:	
Solgte Frimærker	22 74
	<u>551 27</u>

ad *Konto 13: Husdyrhold.*

Indkøbt Foder	218 65	
Fragaar:		
Leveret Æg og Høns til Køkkenet	288 80	
	Overskud	= 70 15

ad *Konto 14: Renter og Afdrag.*

Rente til Føroya Banki.....	172 38	
do. - Færø Amts Fattigkasse.....	140 00	
	312 38	
Fragaar:		
Kreditrento	2 82	
		309 56

ad *Konto 15: Ydede Forskud.*

Forskudsvis udlagt for Ligkister, Ligtøj m. m.	32 00	
Fragaar:		
Tilbagebetalte Forskud	48 00	
	Overskud	= 16 00

(Overskudet hidrører fra ældre Restancer.)

ad *Konto 16: Forskellige Udgifter.*

Diverse	25 60	
Fragaar:		
Forskellige Indtægter.....	95 75	
	Overskud	= 70 15

Eks

af Regnskabet for Færø Amtskommune

for Aaret fra 1. Oktober

Indtægt.

I.	Beholdning den 1. Oktober 1913:			
1.	Restancer.....	1442	14	
2.	Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1914.....	5374	15	
3.	I Føroya Banki.....	420	44	
4.	Kontant	202	11	
				7438 8
II.	Betaling for Patienter			7888 6
III.	Statskassens Tilskud			23174 5
IV.	Forplejningen			368 1
V.	Refusion.....			22 7
VI.	Tilbagebetalte Forskud			48 0
VII.	Have og Anlæg.....			349 7
VIII.	Ilusdyrhold			288 8
IX.	Inventar			88 1
X.	Kreditrente			2 8
XI.	Forskellige Indtægter			95 7
XII.	Gæld den 30. September 1915:			
1.	Til Færø Amts Fattigkasse.....	7000	00	
2.	Uhævede Checks.....	13	85	
				7013 8
	Summa Indtægt....	46780	0	

Herefter bliver Over

Renter og Afdrag er betalt

trakt

Tuberkulose-Sygehus i Høydal

1914 til 30. September 1915.

Udgift.

A. Gæld den 1. Oktober 1914:

1. Til Færø Amts Fattigkasse	7000 00
2. Uhævede Checks	183 35

B. Konto	1. Lønninger	7183 35
C. —	2. Forplejning	5176 39
D. —	3. Vask og Rengøring	13922 85
E. —	4. Brændsel og Belysning	626 37
F. —	5. Medicin	4107 73
G. —	6. Bygninger	821 46
H. —	7. Maskiner	1345 68
I. —	8. Inventar	57 88
K. —	9. Assurance	658 62
L. —	10. Have og Anlæg	675 00
M. —	11. Pragt og Løsning	262 49
N. —	12. Kontorhold m. m.	88 30
O. —	13. Husdyrhold	574 01
P. —	14. Renter og Afdrag (kun Renter)	218 65
Q. —	15. Ydede Forskud	312 38
R. —	16. Forskellige Udgifter	32 00
		25 60

S. Beholdning den 30. September 1915:

1. Restancer	480 51
2. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1915	5917 10
3. Kokes og Kul	1819 21
4. I Føroya Banki	2032 96
5. Kontant	441 49
	10691 27

Summa Udgift... 46780 03

skudet 3421 Kr. 93 Øre.

af Amtsrepartitionsfonden.

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.

	Side
I. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.....	1
II. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.....	2
III. Lov om Bogføring m. v.	10
IV. Ændring i Loven om Beskatning af Handelsrejsende.....	14
V. Sagen ang. Fiskeriet med søgaaende Fartøjer	15
VI. Beskyttelse af Fiskeyngel	16
VII. Opførelse af Skolestuer	17
VIII. Sagen ang. Oprettelse af en Planteavlsforsøgsstation og Landbrugs- og Husholdningsskole paa Færøerne.....	18
IX. Sagen ang. Stillingen som Landbrugskonsulent paa Færøerne...	20
X. Sagen om tvungen Ulykkesforsikring for Fiskere m. fl.....	24
XI. Forslag til Lov om Forandring i Loven af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne.. ..	25
XII. Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.....	26
XIII. Ang. Gennemførelse af Apotekerloven	27
XIV. Udsættelse af Præmier for Tegninger til et færøsk Hus med Stald.....	28
XV. Sagen ang. en færøsk Brandforsikring	29
XVI. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov om Rettens Pleje m. v.....	30
XVII. Sagen ang. Ændring i Søneringsloven	33
XVIII. Sagen ang. eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Søneringen m. m. af 28. Februar 1916.....	34
XIX. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov af 25. Februar 1916 om Udøvelse af Tandlægevirksomhed.....	35
XX. Lov om Værn for Dyr.....	38
XXI. Andragende fra »Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark» om Forlængelse af Kolportagebevilling	42
XXII. Andragende fra »Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer» om Kolportagebevilling.....	45
XXIII. Plantningsforsøg paa Færøerne.....	48
XXIV. Ang. Forbedring af Landingsforholdene i Bygden Sand.....	50
XXV. Anlæg af en Kørevej mellem Fuglefjord og Kongshavn over Gøte	53
XXVI. Andragende om Tilskud til Sygekasserne.....	57
XXVII. Forslag til Lov om Lønning for Sysselmændene paa Færøerne..	60
XXVIII. Ang. Amtmandens og Provstens Stilling i Lagtinget.....	66

		Side
XXIX.	Sagen ang. de færøske Landboforhold.....	68
XXX.	Handel med og Udskærkning af berusende Drikke.....	71
XXXI.	Ang. Forandring i Loven om forskellige Skatter og Afgifter..	78
XXXII.	Haandkøbsudsalg af Medikamenter.....	80
XXXIII.	Tuberkulose-Sygehuset.....	83
XXXIV.	Amtskommunens Telefonanlæg.....	85
XXXV.	Sagen ang. Oprettelse af et nyt Jordemoderdistrikt, kun omfattende Næs Sogn.....	93
XXXVI.	Sagen ang. Øen Store Dimons Stilling i kommunal Henseende.....	94
XXXVII.	Anlæg af en Kirkegaard i Bygden Eldevig.....	95
XXXVIII.	Ang. Udvidelse af Kirkegaarden i Bygden Sandevaag.....	97
XXXIX.	Anlæg af en ny Kirkegaard i Bygden Kvalvig.....	99
XI.	Opførelse af en ny Kirke paa Husum.....	101
XI.I.	Opførelse af en ny Kirke i Kvalbø.....	103
XI.II.	Opførelse af en ny Kirke i Thorsvig.....	105
XI.III.	Udvidelse af Thorshavns Kirke.....	106
XI.IV.	Ang. Anskaffelse af et nyt Orgel til Thorshavns Kirke.....	108
XI.V.	Gravørbestillingen ved Thorshavns Kirke.....	110
XI.VI.	Legeplads ved Skolen i Solmundefjord.....	112
XI.VII.	Andragende om Tilskud af Amtsfattiggkassen til Dækning af Udgifter ved en aandssvag Persons Ophold paa en Aandssvageanstalt.....	113
XI.VIII.	Forhøjelse af Antallet af Medlemmerne i Sognekommisionen for Kunø Sogn.....	114
XVIX.	Klage vedrørende et Vejstykke i Vestmannahavn.....	116
I.	Udskillelse af Bygden Thorsvig som et særligt Sogn m. m. . .	117
I.I.	Udskillelse af Bygden Hove som særskilt Kommune.....	118
I.II.	Udskillelse af Haldersvig Sogn fra Saksen Sogn som særskilt Kommune.....	121
I.III.	Ang. Opførelse af en ny Bygning for Færø Amts Hospital... .	123
I.IV.	Bevilling til Føroya Fólkaháskúla.....	125
I.V.	Andragende om Tilskud til Udgivelse af en færøsk Regnebog.....	126
LVI.	Ang. et af Amtsrepartitionsfonden forskudsvis afholdt Beløb... .	128
LVII.	Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter m. v.....	129
I.VIII.	Ang. Ændringer i de gældende Bestemmelser for Færøerne om Arveafgift.....	130
I.IX.	Ændring i Reglerne for Grindedeling paa Suderø.....	133
I.X.	Ang. Tilskud til Udbedring af Landingsstedet ved Kvalbø Ejde.....	135
LXI.	Ang. Genbevilling af et Tilskud til Opførelse af et Hegn langs Gjøven ved Bygden Gjøv.....	138
LXII.	Andragende om Tilskud til Sikkerhedsforanstaltninger imod Brænding ved Opførelse af en Dæmning i Bygden Sandevaag.....	140
I.XIII.	Sagen ang. Salg af den gamle Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole.....	143
LXIV.	Sagen ang. Fangst af Havsnegle.....	145
LXV.	Ang. Ændring i Reglerne for offentlige Kundgørelser.....	148
LXVI.	Ang. eventuel Udgivelse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget.....	152
I.XVII.	Installation af W. C. i Lagtingsbygningen.....	154
LXVIII.	Andragende om Ændringer i Taksterne for Benyttelsen af Dykkerdragten.....	155
LXIX.	Sagen ang. Afløsning af Jordehvalsrettigheden.....	156
LXX.	Sagen ang. flere Hvalvaage.....	159

III

	Side
LXXI. Sagen ang. de færøske Almueskole-Læreres og -Lærerinders Pensionsfond	161
LXXII. Andragende om Præmie for at have skudt en Kongeørn.....	164
LXXIII. Ændring i Havnereglementet for Klaksvig	166
LXXIV. Forsikring af Motorfartøjer.....	168
LXXV. Lægehjælp til Sandø under Vakancen i Kommunelægeembedet	171
LXXVI. Ang. Forbud mod Afsmeltning af Grindespæk, egnet til Meneskeføde	173
LXXVII. Skrivelse fra Vareudvalget	174
LXXVIII. Forslag til Beslutning ang. Pension til en Lærerenke.....	176
LXXIX. Forslag til Beslutning fra det kommunale Udvalg ang. Skema til Kommuneregnskaber	177
LXXX. Kulminearbejde paa Suderø	178
LXXXI. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.....	179
LXXXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.....	180
LXXXIII. Andre Vedtagelser:	
1. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere.....	188
2. Afholdelse af et Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1917	189
3. Andragende fra Fiskevragere paa Suderø om Lønforhøjelse	189
4. Forslag til Beslutning ang. Ændring i Pensionsloven af 29. Marts 1893	189
5. Andragende fra Beboere af Bygden Thorsvig ang. kommunale Forhold.....	190
6. Ang. Afholdelse af Retsmøder i Lagtingsbygningen under Lagtingssamlingen	190
7. Statusoversigt for Amtskommunen.....	190
LXXXIV. Lagtingets Forhandlinger og Beslutninger ang. Krigssituationen.	191

Tilføjelser.

- A. Love og Anordninger.
- B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Bilag.

- Bilag 1. Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status til Brug for Lagtinget 1916.
- 2. Beretning fra Færø Amts Telefonudvalg for Tiden siden Lagtingsamlingen 1915.
- 3. Statistiske Oplysninger til Brug ved Revisionen af Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

- Bilag 4. Lagtingets Beslutninger af 25. August 1916 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.
- 5. Udvalgsbetænkning angaaende Revision af Lov Nr. 99 af 10. Maj 1912 for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.
- 6. Udvalgsbetænkning angaaende Forslag til Lov om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting.
- 7. Udvalgsbetænkning i Sagen om Gennemførelse af Apotekerloven.
- 8. Forslag til Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke, m. m. (Som vedtaget ved 2. Behandling i Lagtinget den 18. September 1916.)
- 9. Udvalgsbetænkning i Sagen angaaende Spørgsmaalet om eventuel Udgivelse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget.
- 10. Forslag til Lov for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke, m. m. (Som vedtaget ved 3. Behandling i Lagtinget den 20. September 1916.)
- 11. Repartition.
- 12. Udvalgsbetænkning angaaende Ændringer i Sønæringsloven.
- 13. Ekstrakter af de af Færøernes Lagting deciderede Regnskaber i Sessionen 1916 samt Uddrag af Kommuneregnskaberne 1914—15.
- 23. Beretning om Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed i Regnskabsaaret 1. Oktober 1914 — 30. September 1915.
-